

CARTEA
DE
VACANȚĂ

ion băieșu

UMORUL LA DOMICILIU

Ilustrațiile de DANIELA BĂIEȘU
Coperta colecției de ILIE VICTOR

ion băieșu

UMORUL LA DOMICILIU

— schițe umoristice —

editura
SPORT-
TURISM

București-1981

CLAUDIEI,
cu aceeași dragoste

UMORUL LA DOMICILIU

Răsfoind rubrica de mică publicitate a unui ziar, nevastă-mea îmi zice :

— Ce-ar fi să câștigi și tu un ban de revelion ? Uite ce scrie aici : „Cooperativa «Umorul la domiciliu» angajează definitiv sau temporar umoriști profesioniști sau semi pentru a fi livrați clienților la domiciliu pe perioada sărbătorilor de iarnă“.

Intr-adevăr, făcându-ne câteva socoteli sumare, a reieșit că familia ar fi mult mai câștigată, din toate punctele de vedere, dacă aș lipsi de acasă în noaptea de revelion și, în general, dacă mi-aș găsi un serviciu.

— Încearcă, mi-a zis soția, iar eu am înțeles din felul în care mi-a vorbit că se referă la pasa destul de proastă în care mă aflu cu scrisul de circa șase luni.

Mă prezint la respectiva cooperativă și mi se dau mai multe formulare pentru a fi completate, unele avînd rubrici de genul acesta : „Numele, prenumele și renumele“, „unde se află rudele și de ce“, „de la cine a moștenit simțul umorului, pe ce bază și de ce“, „dacă rîde în somn și de ce“ etc. În plus, a trebuit să fac mai multe analize medicale (fund de ochi, urină, VSH, Wassermann etc.) pentru a primi, în final, avizul necesar : „Normal, apt pentru angajare“.

Dispecerul, un tip destul de gras și de acru, căruia nu i-am fost simpatic de la bun început, m-a anunțat că voi fi angajat doar ca zilier. Nici măcar stagiar ? ! De ce ? am întrebat. Trebuie să mi se verifice posibilitățile și antecedentele, mi s-a spus. În acest sens, pentru noaptea de revelion am fost repartizat, cu încă un angajat temporar, să organizăm programul distractiv în cadrul a trei familii.

Colegul meu, epigramist ieșit la pensie, părea o ființă optimistă.

— Dragă, mi-a zis ei, eu colaborez cu această cooperativă de mai mulți ani și pot spune că uneori am tras foloase foarte consistente de pe urma ei. Nu mai departe de anul trecut, o familie acum decedată într-un incendiu, pe care am distrat-o de minune, mi-a dăruit, pe lângă spezele bănești, și o bucată de purcel peste care cineva turnase petrosin în loc de untdelemn, dar care bucată, bine spălată cu săpun, a putut fi consumată de către familia mea cu o reală plăcere.

La orele nouă seara eram deja prezenți la ușa primei familii. Ni s-a deschis foarte greu, iar când ni s-a deschis, am fost confundați cu gunoierii și ni s-a înmînat la fiecare câte un leu. A trebuit să sunăm

din nou, cu insistență, să explicăm de unde sîntem și ce scop avem, pentru a fi primiți înăuntru. Era vorba de o familie compusă din zece persoane, majoritatea trecute simțitor de prima parte a vieții, ființe sobre, pensionare, cu titluri în diferite științe și chiar arte. Ne-au privit îndelung și în tăcere, după care cineva, care părea chiriaș principal și șef de masă, ne-a zis, scurt : „Dați-i drumul“. Firește, i-am dat drumul, adică am început să ne producem, fiecare după posibilități. Eu am spus cîteva bancuri seci din ciclul lordului distrat, glume verificate în decursul anilor în fața a tot felul de intelectuali, glume care se dovedeau fără excepție irezistibile. De astă dată nu a zîmbit nimeni. Imediat, colegul meu a abordat un repertoriu mai gros și mai succulent, adică bancuri cu poante explozive, la care ar urla și un surdo-mut. Ei bine, distinșii noștri clienți continuau să nu schițeze nici un zîmbet și să ne privească cu acea silă reținută și distinsă cu care privește un savant o reptilă scîrboasă. Panicați și complexați de această primire răcoroasă, am lansat numărul meu de rezistență, păstrat anume pentru situațiile cele mai disperate, numărul care produce întotdeauna o stare comică dementială și care constă din scoaterea unui foarfec bine ascuțit și din tăierea cravatelor și reverelor clienților, sfîrtecarea pantalonilor și a izmenelor etc. Poate vă imaginați că această haită de ciocli a scos măcar de astă dată vreun zîmbet ? Vă înșelați. S-au privit unii pe alții, intrigați, după care unul, nu chiar cel mai bătrîn, dar cel mai zdravăn, cu alură de fost campion continental la categoria grea, ne-a luat de gulere, ne-a lovit cap în cap, ne-a sfîșiat hainele de pe noi, după

care ne-a aruncat pe scări fără nici un cuvînt. Da, fără nici un cuvînt. Fără nici o înjurătură.

Cealaltă familie la care ne-am prezentat era o familie foarte tînă, care ne aștepta cu ușa deschisă. După ce ni s-a oferit cîte o gustare, cineva a spus „Dați-i drumul“. Am început, firește, cu ciclul de bancuri seci despre lordul distrat : „Într-o zi, lordul John intră în bibliotecă și...” La care tipii au început să rîdă ca demenții. De ce ? Nu știu. Nu apucam să spun mai mult de două cuvinte, pentru că tipii izbucneau în rîs. Abia puțin mai tîrziu colegul mi-a dat de înțeles că indivizii știau bancurile respective și că din această pricină rîdeau după prima frază. Așa mi s-a întîmplat și la celelalte cicluri, pe care de asemenea le știau, așa i s-a întîmplat și colegului meu. În sfîrșit, după o oră, în care respectiva familie a rîs pe săturate, am fost întrebați : „Dar voi ceva nou nu știți ?“ Știam, sigur că știam și ceva nou, știam tot ce era proaspăt pe piață în materie de haz, dar, de fiecare dată, tipii rîdeau de la prima frază. Le știau. Nu am înțeles de ce au închiriat doi umoriști, din moment ce erau mai pricepuți decît noi, și de ce, fiind totuși niște oameni cu simțul umorului, au procedat așa cum au procedat, adică ne-au scos pe ușa blocului afară, cu șuturi în spate. În plus, au dat și telefon la cooperativă, zicînd textual : „De unde i-ați găsit pe tîmpiții ăștia ?“

În fine, pe la ora 3 noaptea, adică atunci cînd revelionul era în toi, am ajuns și la cea de-a treia familie, o familie care putea fi acuzată de orice, în afară de faptul că nu era suficient de beată. La ușa ne-a întîmpinat un cîine-lup alsacian care mirosea puternic a alcool și care simțea o reală plăcere personală din a ne linge pe obraji, mîrîind feroce la orice încer-

care din partea noastră de a-l potoli. Ceea ce n-am înțeles noi de la început a fost faptul că am fost puși imediat să servim desertul la masă, un chelner gras și agresiv adresându-ne tot timpul comenzi și cuvinte dure, pentru ca mai târziu să fim trimiși la bucătărie și puși să spălăm vasele. Abia mai spre ziuă, când șeful familiei respective dădea telefon la sediul cooperativei „Umorul la domiciliu” pentru a întreba de ce nu sosesc cei doi umoriști comandați, s-a lămurit confuzia : fuseserăm luați drept tinerii debarasori ceruți de la o altă cooperativă care se ocupa cu servirea și deservirea la domiciliu.

Pe la ora 6 dimineața m-am întors acasă frînt de oboseală și flămînd mort. Familia mea dormea, drept pentru care soția a zbierat la mine în timp ce mă descălțam : „Mai încet, nesimțitule !”

Peste cîteva zile am fost chemat la sediul cooperativei „Umorul la domiciliu”. Cu acest prilej m-au anunțat că mi s-a imputat suma de trei mii opt sute cincizeci și șase de lei, adică mai multe costume de haine, numeroase farfurii și un cîine de rasă, care a decedat din cauza alcoolismului, totul pe din două cu colegul meu, epigramistul. Am plătit suma, dar n-am înțeles un lucru : de ce ni s-a imputat și cîinele ?

ÎNȚELEGERE PERFECTĂ

Nuți și cu Gigi se căsătoriseră recent și din dragoste. Se înțelegeau de minune, se adorau, în timpul nunții au stat tot timpul privire în privire, încît me-

senii se topeau de admirație : ce pereche reușită ! Dar n-au trecut decît două săptămîni și ea a găsit pe costumul lui un fir de păr blond, drept pentru care și-a smuls propriul ei păr din cap și a gemut de parcă o înjunghiaseră la abator.

— Dragă, tu mă înșeli !

A doua zi, Nuți și-a luat concediu fără plată și a început să-l urmărească pas cu pas : îl urmărea cînd se ducea la servicii, prin tramvaie și autobuze, inclusiv prin metrou. Intra după el în întreprindere, după ce mai înainte oferise portarului un pachet de țigări și un săpun din import, ca să-i spună dacă nu cumva bărbatul ei e așteptat de una sau de alta, i-a anchetat cu discreție pe colegii lui de muncă asupra trecutului și, mai ales, asupra prezentului, a aflat cîteva detalii suspecte. Au avut pe această temă discuții intense circa șapte zile și șapte nopți. După jurăminte fierbinți (s-au jurat pe troleibuzul 87, pe părinți și alte rude apropiate, pe Univers și pe infinit) a avut loc o împăcare plină de suspine.

Mai trece o săptămînă și vine ea de la servicii cu cinci minute și jumătate întîrziere, dînd vina pe transportul în comun. Gigi se duce direct la disperatul ITB-ului și, aflînd că respectivul autobuz a mers conform graficului, vine acasă și-și smulge părul din cap : de ce ? de ce ? de ce ? De ce îl mințea ea pe el, unde a fost cele cinci minute și jumătate ?

„Am fost la Aprozar, ca să cumpăr gogoșari, dar gogoșarii nu m-au satisfăcut, nu erau suficient de

Gigi o ia de mîna pe Nuți și merge la Aprozar ca să verifice situația gogoșarilor și descoperă că aceștia erau suficient de roșii. Responsabilul, la cererea

ei, confirmă că gogoșarii cei roșii au fost aduși între timp, cei anteriori fiind verzi.

În drum spre casă, ea plînge, el plînge, se sărută și-și jură credință și iubire definitivă.

În rest, Nuți și Gigi se înțeleg perfect.

COPILUL

Se întîmplă destul de rar să mi se telefoneze la ora șase fără cinci dimineața, dar ieri s-a întîmplat.

— Ce faci, dragă ? Sper că nu dormeai.

— Nu, zic eu, intimidat și rușinat de lenevia mea, eram treaz de mult. Citeam.

— Atunci înseamnă că nu te deranjez.

— Nu, deloc. Dar cine e la telefon ?

— Eu sînt, mă, ce naiba, nu mă mai cunoști ?

Nu recunoșteam vocea persoanei de la celălalt capăt al firului de telefon, dar m-am prefăcut destul de convingător.

— A, tu erai ? ! Scuză-mă.

— Dragă, țe-am deranjat ca să te rog ceva. Nu pentru mine, ci pentru Bebică.

— Cine e Bebică ?

— Cum cine e Bebică ? E fi-miu.

— A, exact. Scuză-mă. Ce-i cu el ?

— Nu-i nimic. E bine mersi, sănătos, voinic și deștept.

— Să-ți trăiască și să te bucuri de el.

— Mulțumesc, asemeni.

— Totuși, care-i problema cu Bebică ?

— Nu-i nici o problemă. Pur și simplu aş fi vrut să-l cunoşti şi tu. Tu ai oarecum mai multă experienţă ca mine în materie. E un copil mai deosebit, cum să zic, mai original şi mai ciudat. Aş vrea să stai de vorbă cu el, să ascuţi ce-i trece prin minte, să-i dai diferite sfaturi, să-l îndemni să fie mai hotărît în viaţă, mai pe picioarele lui, dar, în acelaşi timp, să nu se țină de prostii, să nu fie obraznic cu părinţii şi, în general, cu oamenii mai mari. Să-l respecte pe bunică-su, să nu-l mai facă prost şi hodorog, să nu-i mai ascundă ochelarii în cuptorul de la aragaz, unde ultima oară s-au făcut scrum, să nu mai strige la maică-sa că de ce a pus prea multă ceapă în mâncare etc.

— Dragă, zic, mai încet, că nu pot să notez.

— N-ar strica să notezi.

— Păi asta şi fac. Zi mai departe.

— Să nu mă mai obligi pe mine, om în vîrstă, cînd vin obosit de la serviciu, să mă duc să cumpăr pîine de la colţ, cînd asta ar putea s-o facă şi el, sau seara să-i citesc textele de la diferite filme şi seriale care se dau la televizor, numai pentru că lui îi e lene să citească singur, pentru că ştie să citească foarte bine. Bineînţeles, că nu trebuie să-l iei prea tare şi să-l sperii, e un copil sensibil şi impresionabil, s-ar putea să cadă pe panta ailaltă. Oricum, o convorbire cu tine, în cadrul unor plimbări în aer liber, i-ar face bine, l-ar, cum să zic, remonta sufleteşte. Şi tu eşti tată, așa că te rog din suflet să mă ajuţi. Îţi spun sincer, Bebică e un copil adorabil, o să te îndrăgosteşti de el, o să deveniţi prieteni, o să mergeţi împreună la meciuri, o să jucaţi după aia o tablă, o să beţi un şpriţ sau o votcă, o să...

— Dragă, îl întrerup eu, dar cîţi ani are copilul tău ?

- Treizeci și nouă.
- Treizeci și nouă de ce ?
- De ani.
- Mulțumesc. Zi mai departe.

REPROȘ

— Ascultă, Pițurcă, vreau să te anunț în mod solemn că te disprețuiesc. Te disprețuiesc profund și definitiv. Dacă pînă acum mai aveam față de tine o oarecare înțelegere, acum nu-mi mai inspiri nici măcar milă. Ești cel mai laș și mai umil om de pe pămînt. Ești o cîrpă. Toată lumea știe că ești lipsit de șira spinării, că ești un individ servil și slugărnicios. Cum ai putut să comiți astăzi acel gest incalificabil datorită căruia te-ai acoperit definitiv cu disprețul total al colegilor și șefilor ? Am fost dispus să te înțeleg atunci cînd te duceai să stai la coadă la măsline sau la ouă pentru directorul adjunct și pentru secretara directorului plin. Știam că preferi să stai în picioare și să tremuri de frig o oră decît să-ți faci lucrările, lăsîndu-le pe seama altora. Se știe că, înainte cu o oră de începerea ședințelor, tu te duci în sală și aranjezi masa prezidiului, cumperi flori din banii tăi și aduci apă proaspătă, deși nimeni nu-ți cere asta. Se știe, de asemeni, că de sărbători ai luat un sfert din porcul părinților și l-ai împărțit pe la șefi. Ai fost văzut la circ cu nepoții inginerului șef, ai recunoscut tu însuși în fața colegilor că duci flori soțiilor șefilor la aniversarea zilei de naștere. Slugărnicia ta nu are margini. Azi m-ai dezgustat definitiv.

Cînd directorul plin a întrebat cine are o țigară bună, (el nefiind, dealtfel, fumător) tu ai strigat ca un bezmetic : „Am eu un pachet de Kent !” De fapt, tu nu aveai acest pachet la tine, nu-l aveai nici acasă, dar caracterul tău infect de slugă a răbufnit peste voința și rațiunea ta. Te-ai repezit în stradă, ai luat un taxi, te-ai dus la „Intercontinental”, ai cumpărat de la portar un Kent cu patruzeci de lei și te-ai aruncat iar în taxi. Nu trecuseră decît unsprezece minute și directorul avea Kentul pe masă. „Mă scuzați, ai spus tu, gîfîind ca o locomotivă, dar rătăcisem cheia de la sertar”. Se știe că ești mediocru din punct de vedere profesional, dar nu ești singurul. Și Zoglu de la financiar e o catastrofă, a uitat pînă și tabla înmulțirii, încurcă hîrtille și aiurește cifrele, dar, cînd i se face observație, protestează, țipă, amenință, se bate cu pumnii în piept, nu se umilește. Tu de ce n-ai nici un strop de demnitate în tine ? De ce, mediocru fiind, nu ții, totuși, capul sus ? Cum suporti să fii ironizat de toată lumea, să ți se spună de la obraz tot felul de jigniri insuportabile, ca, de pildă, fraza pe care ți-a aruncat-o alaltăieri Dobroiu : „Pițurcă, s-au adus la piață ouă de prepeliță, slăbi-ciunea contabilului șef, iar tu stai și arzi gazul la birou”. Pur și simplu nu te mai suport ! Mi-e silă, mă înțelegi ? Mi-e silă ! Ori te schimbi, ori nu știu ce-ți fac !...

Din bucătărie, unde tocmai prăjea niște șnițele, soția lui Pițurcă îl aude pe soțul ei certîndu-se cu cineva în dormitor. Curioasă, deschide ușa și-l găsește pe acesta în fața oglinzii.

— Cu cine te cerți tu, dragă ? Pe cine înjurai ?

— Pe mine, răspunde Pițurcă, sobru.

CHIFTELUȚE CALDE

Cineva sună la ușă. Deschid. Sînt doi indivizi solizi, purtînd cîte o servietă sub braț.

— Bună ziua, zic ei, vă deranjăm pentru cîteva minute.

Îi poftesc înăuntru, iar ei se așază. Soția îi întreabă dacă doresc cîte o cafea. Da, doresc cîte o cafea, dar unul dintre ei obiectează că nu obișnuiește să bea cafea pe burta goală. Din fericire, tocmai atunci soția prăjea niște chiftele.

— Excelente ! zice unul dintre oaspeți. Văd că le-ați pus și mărar. N-aveți și puțin muștar ?

După ce le oferim muștar, ne cer piper, sare, boia și Ketchup. Tipii au o poftă de mîncare specifică oamenilor sănătoși, care umblă mult în aer liber. Îndrăznesc să-i întreb pentru ce mi-au făcut această plăcută vizită, abia după ce li se servește încă un lot de chiftele calde.

— Păi nu știți despre ce este vorba ?

— Nu.

— În legătură cu acea amendă de 500 de lei pe care trebuia să ne-o achitați.

— Despre ce fel de amendă e vorba ?

— Amenda care v-a fost aplicată pentru faptul că creșteți în curtea dumneavoastră un cîine lup care deranjează pe locatarii de vizavi.

În clipa următoare, atît eu, cît și nevastă-mea, izbucnim :

— Cîinele respectiv, pe care îl iubeam atîta și care era de o inteligență aproape umană, de o fidelitate mai mult decît umană, ne-a fost omorît acum un an ! O mînă criminală l-a otrăvit !

— Ne pare foarte rău, zic tipii, dar amenda trebuie s-o plătiți.

— Păi de ce să plătim amenda dacă nu mai avem cîine ?

— Ne puteți dovedi că nu mai aveți acest cîine ? Aveți acte justificative ?

— Ce acte să am ? Pentru cîini nu se eliberează act de deces.

— Și atunci noi de unde să știm dacă nu cumva l-ați ascuns și că e în viață ?

— Hai să-l dezgropăm.

— Fii serios, dom'le, zice unul, după ce-am mîncat, vrei să mi se facă rău ? Cheamă organele de specialitate. Pe noi ne interesează să plătești amenda. Plătești amenda ?

— Nu, zic eu, hotărît. Din moment ce obiectul din pricina căruia s-a lansat amenda nu mai există, n-are rost.

— Dom'le, zice unul dintre tipi, agresiv, pe noi nu ne ține de vorbă și nu ne aiuri, că avem și alte treburi, să nu crezi că, dacă ne-ai momit cu cîteva chifteluțe calde, o să scapi de amendă. Noi nu plecăm de aici ! Noi avem un plan de făcut !

Soția mea, care e o vînjoasă, a pus mîna pe un satîr. Eu am luat dicționarul enciclopedic (trei kile și două sute).

— Ieșiți, că vă deșelăm !

— Pentru asta, zic ei, retrăgîndu-se spre ușă, o să suportați consecințele ! Vi se va tripla amenda !

Apoi au fugit pe scări, ca niște lași. Mi-am revenit cu greu din starea de nervi.

— Draga mea, zic către nevastă-mea, dă-mi și mie cîteva chifteluțe.

— Nu mai am, îmi răspunde. S-au terminat.

DUMINICĂ PUSTIE

Duminică. Plouă. Gică e cuprins de o tristețe fără sfârșit.

— Dragă, o întrebă el pe Stela, nevastă-sa, avem și noi o bucată de șpriț în casă ?

— Dacă nu aduci, de unde să avem ?

— Dar de mâncare avem ?

— Nu. Du-te și cumpără.

— Pe ploaia asta ? !

Gică se caută prin buzunare. N-are nici țigări. Și nici bani. Ultima sută, de care nu știa nevastă-sa și pe care o ținea în buletin, a prăpădit-o cu amicii la șpriț. Ce se poate face într-o duminică în care n-ai ce face ? Gică se gîndește intens. Cel mai bine ar fi dacă ar merge la cineva în vizită. Undeva unde să fie servit din belșug cu mâncare, băutură și distracție, unde să se simtă bine, să petreacă și să nu-l coste nici un ban. La cine s-ar putea face o asemenea vizită rentabilă ?

— Dragă, îi zise el Stelei, hai să mergem și noi undeva, într-o vizită. Ai vreo idee ?

— Eu să am idei ?

— Da de ce să n-ai ? Ți-am interzis eu ? Și dacă n-ai idei, ai neamuri. Hai să mergem la neamurile tale.

— Care neamurile mele ?

— Alea care au tăbărit la nuntă ca muștele... ca furnicile... Care nu plecau nici a treia zi și care devastaseră totul, de nu mai rămăsese nimic în cămară : o murătură, o nucă, o chiftea... De ce nu ne cheamă ai tăi la ei ?

— Dar unde ai mîncat și ai petrecut duminica trecută pînă la miezul nopții ? Nu la o tanti de-a mea ?

— E femeie bătrînă că-i ziceam ceva. Ai uitat că la un moment dat mi-a atras atenția că i-am pătat fața de masă ? ! Sau că mi-a zis de fața cu tine și maică-ta c-am luat tot pieptul de pasăre din piftie și că n-am lăsat nimic pentru copii ? ! Se face o asemenea observație unui musafir ? Sau ai uitat că mi-a spus de trei ori să mă duc după sifoane, de m-a obligat s-o reped și să-i zic că eu nu sînt servitorul ei ? Sau că la plecare nu ne-a pus nimic în sacos  ? ! Ai uitate toate astea ? Noroc cu cele douăzeci de chiftele pe care le-am ascuns eu în buzunar și jumătatea aia de salam de iarnă pe care ți-am plasat-o tot eu în geantă. Auzi, ce-ar fi să mergem în vizită la unchi-tu, Vasile, ăla care s-a fotografiat cu tine c nd aveai c rlionți blonzi ?

— Nu știi că ai să-i dai niște bani înapoi ?

— Ce bani ? ! A,  ia cinci mii ! Ce vorbești ? Să i-i dau înapoi ? ! Va să zică el vine la nuntă cu o vază cehoslovacă de nouăzeci și doi de lei și cincizeci de bani, ditamai rudă de gradu unu, iar eu, c nd îl prind la înghesuială și-l mint că am o lipsă în gestiune de cinci mii și dacă nu mă împrumută să-  pun la loc în două ore mă umflă — că dacă nu minți și nu  ngroși obrazul, nu se poate scoate un leu de la neamurile tale, că eu am avut ideea, eu am avut și la-crima pe obraz, că tu, rușinoaso, te ascunseseși într-un colț de jenă — va să zică, după ce-i smulg banii ăștia de parcă i-aș fi smuls unghiile, să i-i dau și-napoi ? ! Uite, cotul ! Dragă, cine dă cu împrumut,  seamn  că are mai mult dec t  i trebuie. Banul să circule — de la ăla care are la ăla care nu are. Nu mai mergem la el în vizită, îl ocolim c t putem, pa-

gubă-n ciuperci ! Auzi, dar de ce nu mergem la tai-că-tu și la maică-ta, că au de toate, le zicem săru-mîna, ce mai faceți, ne era dor de voi, ne era...

— Ai uitat ?

— Ce ?

— C-au fost bolnavi în spital și nu te-ai dus o dată să-i vezi și că nici mie nu mi-ai dat voie să merg mai mult de o dată pe săptămîină, ca nu cumva să dau prea mulți bani pe portocale ?

— Dragă, nu fă din mine un meschin, că nu sînt. Ți-am interzis să mergi prea des la spital din pricina microbilor. Să-mi vii în casă cu vreo boală, cu vreun virus, cu vreo enzimă ? !

— Dar tu cînd cutreieri toate cîrciumile ?

— Pardon. În cîrciumi nu există microbi. Acolo unde există alcool, nu există microbi. Hai, că mi s-a făcut foame și sete, aș bea un sprîț bun și rece. Gîndește-te la o altă rudă, un unchi de-al doilea, de-al zecelea, un văr, un cumnat prin alianță... Gîndește-te, nu te uita pe pereți ! Fă ceva ! Doamne, de ce m-am născut orfan ?

CUM SE FACE IMPRESIE

Uneori, a face impresie e același lucru cu a face ceva concret. O impresie bună, favorabilă, poate înlocui un merit adevărat. Cei care știu să facă ceva concret sînt mulți. Cei care știu să facă impresie sînt mai puțini, pentru că misiunea lor este ceva mai dificilă. Nu oricine se pricepe.

Omul care face impresie are tehnica și priceperea lui speciale. El știe cui, cum și cînd trebuie să facă impresie.

Ca să fim mai bine înțeleși, vom lua cîteva exemple cu forță generalizatoare.

Este instalat un șef nou. Omul care face impresie știe că trebuie să-i facă o impresie bună noului șef înaintea tuturor. În acest scop, el se va prezenta în fața noului șef chiar în ziua instalării acestuia, eventual după orele de serviciu.

— Tovarășe șef, pentru că tot am rămas după orele de serviciu, ca să rezolv niște treburi, deși la noi nu există asemenea obicei, toți pleacă cu cinci minute mai devreme, eu rămîn pentru că așa m-am obișnuit, că nevasta mă întreabă de ce fac asta, iar eu nici nu știu ce să-i răspund, pentru că pur și simplu așa m-am obișnuit, eu dacă nu știu că toate problemele sînt rezolvate nu-mi vine să plec acasă, pentru că dacă plec, degeaba plec, nu am odihnă și nu-mi priește nimic. De aceea și profit de ocazie, deoarece văd că și dumneavoastră ați rămas după program pentru ca să vă puneți la punct cu problemele noastre, știu că nu e ușor la început și vreau să profit ca să vă informez cu unele impresii pe care le-am cules în decursul activității mele aici. În primul rînd, să nu credeți că eu mă consider cine știe ce zmeu, că fac și că dreg, eu sînt un funcționar de rînd căruia îi place să-și facă datoria pînă la capăt. Vreau, deci, să vă informez că situația noastră nu este strălucită, poate v-ați dat seama de asta și poate că nici nu erați adus aici dacă nu era nevoie de capacitatea dumneavoastră deosebită de a pune lucrurile la punct. Eu vă dau un singur sfat de om simplu, care nu știe altceva decît să muncească și să-și facă datoria : bizuiți-vă pe oameni serioși. Sînt mulți la noi care se fac

că muncesc, care nu se preocupă de altceva decît de a face impresie, tot timpul cu gîndul la avantaje. Ei atîta ştiu : să dea impresia că muncesc, să-i vadă ai mari că sînt harnici, dar, cum pleacă şeful, scot ziarul şi discută despre fotbal.

Şeful îl ascultă cîteva ore, dar omul care ştie să facă impresie nu se lasă, el vine şi a doua zi şi insistă, pînă cînd respectivul şef rămîne cu figura lui întipărită în minte. Şeful trebuie musai să înţeleagă că el este leşinat după problemele de interes general, că viaţa instituţiei este şi viaţa lui personală, că se poate bizui pe el şi că dacă are de gînd să ridice pe cineva în muncă, atunci el ar fi omul respectiv. Bineînţeles că în clipa în care află că e nevoie de oameni pentru o treabă grea, eventual pentru o deplasare în provincie, omul care ştie să facă impresie vine la şef din timp.

— Tovarăşe şef, n-aş îndrăzni să vin la dumneavoastră dacă nu mi-aş fi dat seama că sînteţi uman şi cu sufiet. dacă n-aş fi ştiut că am de-a face în primul rînd cu un om. Am o situaţie familială pe care vreau să v-o spun ca la un tată, căci, de fapt, nici tatălui meu nu i-am spus-o, că mama e moartă, săraca. Soţia mea nu se simte bine şi eu trebuie să stau tot timpul cu copilul, care deşi nu este copilul nostru, ci este un nepot de soră, e datoria mea să-l îngrijesc şi să-i dau educaţie, căci ştiţi şi dumneavoastră foarte bine că copiii sînt viitorul nostru, al tuturor. Îmi pare cu atît mai rău de chestia asta cu cît ştiu că acum aveţi nevoie de oameni pentru acţiunea aceea şi că aţi fi contat foarte mult pe mine. dar oricînd va fi nevoie de un om de şoc, de o treabă foarte grea, vă rog să nu mă ocoliţi şi vă asigur că sînt în stare să fac orice pentru dumneavoastră, care aţi fost întotdeauna pentru mine nu numai un şef, că şefi am avut destui,

dar ca un tată și ca un frate, vă urez fericire, sănătate și succes.

Omul care știe să facă impresie nu uită, de asemenea, să treacă pe la șef ori de câte ori acesta are vreo bucurie sau un necaz, el este gata să arate că împarte totul cu el.

— Tovarășe șef, mă bucur de succesul dumneavoastră și mă întristez pentru necazul dumneavoastră, zi de zi, nu pentru că sînteți șef, ci pentru că sînteți om și mie îmi place să dau totul pe dindouă cu oamenii.

Omul care știe să facă impresie face impresie nu numai la serviciu, el știe și tehnica de a face impresie în intimitate. Îi plăcea o fată și, pînă să ajungă cu ea în fața ofițerului de stare civilă, a acoperit-o cu flori, pentru ca, odată cu actul în mînă, s-o acopere cu pumni și înjurături. Galantul din timpul idilei, care o purta numai pe brațe, care-i trimitea versuri cu rimă și o plimba la șosea și prin restaurante de lux, sperînd într-un CEC barosan, a devenit apoi bădăranul care nu răspunde decît în doi peri și care n-a mai scos-o din casă un an de zile. „Dacă nu-ți convine, cară-te“ căci, între timp, respectivul s-a apucat să facă impresii alteia, mai jună și mai cu perspectivă.

Și așa trece el prin viață lăsînd numai impresii. Impresiile bune sînt pentru el o rentă viageră. A făcut azi o impresie bună la serviciu, nu mai are nevoie să muncească un an. A făcut azi o impresie bună unei persoane bine, știe că poate s-o stoarcă mai tîrziu de un favor. A făcut azi o impresie bună unei femei, e convins că a cucerit-o și că mai tîrziu își poate permite s-o jignească.

Morala mea este una simplă : de prea multe ori ne lăsăm înșelați de impresii. Vai, cîte se ascund sub impresii !

MINTE-MĂ FRUMOS

— Dragă, tu mă minți des pe mine ?

Soțul rămîne cu lingura încremenită deasupra ciorbei de văcuță.

— Dragă, răspunde el, asemenea întrebări nu se pun la masă. În orice caz, nu la felul unu. Dacă vrei o discuție pe această temă, păstrează-te pentru desert.

Soția așteaptă cu demnitate desertul (plăcinta cu mere) și punctează :

— Ia zi, cînd m-ai mințit tu pe mine ultima oară ?

Soțul se gîndește timp de un minut, cu o intensitate care-i mărește pupilele și-i ridează fruntea. Efortul lui este vizibil.

— Dragă, ultima oară te-am mințit azi, de unu aprilie.

— Asta n-a fost minciună, a fost păcăleală, ceva simbolic și tradițional. Spune-mi cînd m-ai mințit de-adevăratelea. De pildă, alaltăieri, cînd ai venit acasă la miezul nopții, de-ai trezit toți vecinii de pe palier. De ce-ai trîntit ușa de la intrare ? De ce mi-ai spus că vii de la birou, unde ai avut lucrări urgente, cînd eu am telefonat acolo și n-a răspuns nimeni, nici la tine, nici la șef, și cînd eu am constatat cu nasul meu că miroseai a „Riesling“ de Valea Călugărească la trei sferturi ? De ce ? De ce m-ai mințit ?

— Dintr-o rea obișnuință, draga mea. Decît să spun adevărul, prefer o minciună. Mi-e mai simplu.

— Bine, de acord, mă minți din obișnuință și comoditate, ți-e greu să recunoști de prima oară c-ai fost la șpriț cu colegii, în timp ce eu aștept de o lună să mă scoți la un film, dar cel puțin mai fă și tu un

efort de imaginație, mai schimbă placa, minte mai frumos. „Am fost la birou, am avut de lucru.“ Cine te mai crede ? Nici copiii de lapte. Dar ia spune-mi, de pildă, așa : „Dragă, să vezi ce chestie teribilă am pățit, că din cauza asta am și întârziat : tocmai ieșisem de la birou, când văd în stradă lume multă adunată în jurul unui copil de câțiva anișori, care plângea. Eu, milos cum sînt, mă reped imediat, iau copilul, îl mîngîi, îi cumpăr bomboane, aflu că s-a rătăcit și că nu mai știe să se întoarcă acasă...” Și de aici începe aventura.

— Ce aventură ? întreabă soțul, năuc.

— Adică spui că ai fost cu copilul prin patru cartiere, că ai întrebat din casă-n casă cine-l cunoaște, pînă i-ai găsit, în sfîrșit, părinții, părinții te pupă și te udă cu lacrimile lor, vor să-ți dea o recompensă, tu nu primești nimic, decît un pahar cu vin, și așa mai departe. Asta da, e o minciună. Chiar dacă te suspectez, totuși mă emoționez și-mi zic : uite, soțul meu, pe care îl credeam așa și-așa, e în stare și de gesturi sublime, te-aș pupa, ai crește în ochii mei. De ce nu ai imaginație ?

— Dragă, ca să fiu sincer, eu am un coleg care mi-a dat acest sfat, dar n-am avut curajul. El, cînd întârzie în oraș, îi spune nevestei niște chestii de cazii pe jos, are o fantezie mai ceva ca Jules Verne. Știi ce i-a spus ultima oară cînd a întârziat în oraș ? Că l-au răpit niște extraterestri, care l-au dus în pădurea Băneasa și l-au interogat vreo patru ore, i-au luat banii din buzunar și l-au amenințat că, dacă spune ceva la cineva, îl topesc cu laserul. La care el a întrebat : „Dar soției pot să-i spun ?“ „Soției, da“, au spus ei. Ce părere ai de minciuna asta ?

— E foarte bună.

— El mi-a spus că pot s-o folosesc și eu, dar mie mi-a fost jenă, era prea gogonată. Auzi, vrei să-ți mai spun una tot de-a lui ? Adică nu, pe-asta nu ți-o mai spun. Ți-o spun săptămîna viitoare, cînd mă duc la cuplaj și, după cuplaj, conform tradiției, mă duc cu băieții la un șpriț, ca să comentăm situația fotbalului românesc și european. Atunci, cînd mă întorc, pe la unșpe-douășpe noaptea, ți-o spun. E grozavă, a fost folosită de trei ori pînă acum.

— Și mi-o spui ca și cum ți s-ar fi întîmplat ție ?

— Da.

— Of, spuse soția, plecînd spre bucătărie, ca să spele vasele. Dragul meu, cînd o să gîndești și tu o dată cu capul tău ? Cînd o să fii și tu pe picioarele tale ?

PROBLEMA GENIULUI

O mătușă pe care n-o mai văzusem de circa o jumătate de secol mă sună intempestiv și-mi comunică următoarele :

— Dragă, vezi c-o să te caute din partea mea un tînăr, e vorba de un nepot, blond și simpatic. Să-l ajuți, că merită.

Peste exact o oră sună la ușă nepotul mătușii — un tînăr înalt, excelent făcut fizicamente, cu o privire albastră și insistentă. Este însoțit de un bărbat în vîrstă, zdravăn și în putere — însuși tatăl său. Au cu ei o damigeană de cinci litri și o pasăre vie. Întreb cînd au avut timp să ajungă atît de repede de la Buzău și mă informează că, în clipa cînd eu vorbeam

cu mătuşa, ei se aflau deja în tren. Mă interesez despre ce este vorba, dacă au pătit vreun necaz. Dimpotrivă, e vorba de o bucurie, de o veste foarte bună. Care e vestea ?

— Fiul meu, zice tatăl, așa cum îl vedeți de bine dezvoltat, deși nu a împlinit încă douăzeci și doi de ani și nu și-a satisfăcut stagiul militar din cauza unei meningite, ne-a făcut bucuria de a fi scris o piesă de teatru. Adică o comedie.

— Bravo, zic eu, transpirat de emoție, mi-ați adus o veste interesantă.

— Am avea nevoie din partea duminale de o recomandare către un teatru bucureștean, eventual Naționalul. O recomandare scrisă, adăugă tatăl.

— De ce scrisă ?

— Ca s-o putem folosi apoi și ca prefată când vom publica piesa în volum.

— Dați-mi comedia, zic, și veniți peste câteva zile.

— De ce să venim peste câteva zile, zice fiul, când noi am venit acum ? ! Așteptăm pînă o citești.

Tipii scot manuscrisul, iar eu mă pun pe lectură. Textul nu are decît o sută două pagini dactilografiate la două rînduri. După primele cinci, tînărul mă întreabă :

— Dar de ce nu rîzi, că doar e vorba de o comedie ?

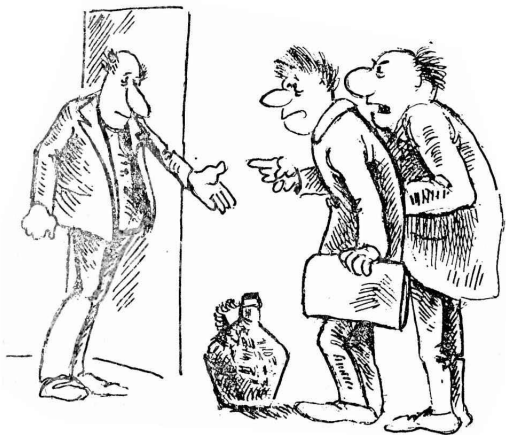
— Rîd mai greu, zic, e un defect nativ.

În decurs de două ore și jumătate (răstimp în care cei doi au băut o jumătate de damigeană) am săvîrșit lectura.

— Ce zici ? mă întreabă tatăl.

— Ideea nu e rea, băiatul are ceva umor, dar mai e mult de lucru.

— De lucru ? ! Păi ce să mai lucreze dacă a terminat-o ? Scrie-ne recomandarea.

— Și ce să spun în ea ?

— Că e bună.

E greu să refuzi un om care-ți vine în casă cu manuscrisul în brațe, mai ales când îți amintești că și tu ai fost cândva debutant. În fond, îmi zic, nu e prima mea mîrșăvie. Am să spun că e bună. Cine m-o crede, n-are decît.

— Bine, zic, o să spun că e bună.

— Păi dacă tot spui că e bună, intervine tatăl, de ce să nu spui că e foarte bună ?

— Da, zic, e foarte bună.

Sună telefonul. E mătuşa. Mă întreabă cum e piesa nepotului. Îi spun că e foarte bună.

— Atunci, dacă e foarte bună, îmi propune ea, scrie că e genială.

Sînt descumpănit. Nu mi se cere cumva prea mult ? Mi s-a spus şi mie în decursul carierei că am scris piese foarte bune, dar niciodată că erau geniale. Îi zic tînărului autor :

— Dragă, nu e prea devreme ca să fii genial ?

— Dar ce legătură are vîrsta cu genialitatea ?

Avea dreptate. Poţi fi genial şi la şase ani, cazul lui Mozart.

— Ce tot te scremi atîta ? se enervează tatăl. Dacă vrei să-i faci un serviciu, fă-i-l. Dacă nu, nu.

— Hai, dom'le, insistă fiul, fă-mă geniu, ce dracu ! Mă gîndesc temeinic circa un minut.

— Îmi pare rău, zic, dar nu pot. Pentru mine acest cuvînt e sfînt.

Cei doi se ridică extrem de nervoşi, şi vin spre mine. Doamne, îmi zic, de nu mi-ar da cu ceva în cap, să mă lase schilod... Din fericire, se opresc la doi paşi.

— Bine, mă, îmi zice autorul cel tînăr, cu o scîrbă nemărginită, luaţi-le voi, consacraţii, pe toate ! Îmbuibăţi-vă ! Fiţi voi mari, fiţi voi geniali ! Noi, începătorii, să crăpăm !

Îşi ia damigeana şi pasărea şi pleacă spre uşă. Tatăl se întoarce şi mă scuipă.

— Vedea-te-aş anonim !

Cum ies ei, sună telefonul. E mătuşa.

— Ce-ai făcut ? L-ai servit pe băiat ?

— Nu, zic, din păcate. Cere prea mult. Nu pot.

— Dar eu, urlă ea în receptor, cînd aveai rîie şi-ai venit la mine să te ung cu toate alifiile, eu cum am putut ?

- Fug în balcon. Cei doi sînt jos, pe trotuar.
— Alo ! strig eu.
— Ce vrei ? mă întreabă autorul, bosumflat.
— Vino, dom'le, înapoi...

VECINUL DE SUS

Am avut vreme de zece ani un vecin care locuia deasupra mea, pe care nu-l vedeam decît la şedinţele comitetului de bloc şi cu care nu schimbasem nicio dată vreun cuvînt. Nici măcar atunci cînd mi-a inundat casa din cauza unei ţevi sparte şi cînd a declarat în faţa unei comisii a ICRAL-ului că apa vine de la mine în sus, şi nu de la el în jos, sfidînd fără pic de jenă legile gravitaţiei. Acum o lună şi jumătate m-am întîlnit cu el în lift. Avea în braţe un pachet cu şorici. Şoriciul mi-a adus aminte de copilărie, de zilele cînd tata tăia porcul, iar noi, copiii, primeam cîte o halcă, din care muşcam cu o poftă extraordinară. I-am pus o întrebare pe care o voi regreta multă vreme :

- Unde aţi găsit şorici ?
— La Bolintinul din Vale. Socrul meu, care locuieşte acolo, a tăiat porcul.

Peste un sfert de oră cineva a sunat la uşa apartamentului meu. Era el. Îmi adusese circa douăzeci de centimetri pătraţi de şorici.

- Am înţeles că vi s-a făcut poftă.
— Mulţumesc, am răspuns eu, realmente impresionat de gestul lui atît de simplu, dar atît de uman.

A doua zi a sunat cineva la ușă. Era tot el. I-am mulțumit din nou pentru șorici. Dar nu pentru asta venise. Venise ca să mă roage s-o mut pe nevastă-sa cu serviciul din Drumul Taberei în centru. Lucra acolo la o Alimentară care intrase într-o revizie complicată și vroia să se transfere în centru, la o Alimentară mai mică, unde să lucreze numai ea și cu sora sa. Dacă nu se poate Alimentară, atunci să-i fac rost de un magazin Cafea-dulciuri.

Peste o săptămână m-a rugat să-i aranjez intrarea unei fiice la o școală de moașe și a unei nepoate la medicină. Peste încă o săptămână vroia o aprobare specială pentru un cumnat care se hotărîse să dea examen pentru un carnet de conducere auto fără școlarizare și o intervenție în favoarea mamei sale care dorea să i se majoreze pensia de urmaș. O verișoară de-a sa a dorit un pașaport pentru Elveția, soțul său, aprobare pentru o butelie de aragaz și pentru un „Mercedes“ pe motorină, ultimul tip.

Acum m-am mutat, fără să las nimănui din bloc noua mea adresă. E posibil ca toate astea să mi se fi întâmplat din pricina poftelor mele pentru o bucată de șorici ? E posibil.

CINE FURĂ AZI UN OU...

Mă aflu, într-o zi, în sala unui tribunal (aș putea să vă spun, eventual, pentru ce anume, dar n-am chef) și, cu această ocazie, am asistat la un proces interesant. Interesant pentru mine, ca literat și publi-

cist, care culeg tot felul de povești și întâmplări, de ici, de colo, ca să-mi scot pînea săptămînală, nu pentru dumneavoastră, care știți atîtea. La un moment dat a fost adus în fața onoratei curți un individ cu o figură destul de cumsecade, în puterea vîrstei, bine hrănit, mulțumit de el însuși și care purta pe față chiar o anumită veselie. Cu alte cuvinte, aspectul lui exterior dădea de înțeles că tribunalul se află în fața Nevinovăției înseși, că totul e o glumă sau o neînțelegere. Deși era îmbrăcat într-un costum de culoarea și forma gratiilor, care ar putea indispune orice ființă normală, el zîmbea în dreapta și-n stînga: a trimis sărutări pe vîrfurile degetelor familiei și a strîns cu un gest voios mîna avocatului său.

S-a trecut la citirea actului de acuzare. Din cele spuse de procuror, am înțeles următoarele : individul fusese lucrător cu o mică funcție de răspundere în cadrul unui abator, mai precis, măcelar. La un moment dat, el a furat un bou (procurorul s-a exprimat mai elegant, precizînd că „l-a sustras“). A dus boul nu știu unde, l-a tăiat și l-a vîndut. Interesant este cum a furat boul. În timp ce nefericita cireadă era îndreptată spre locul de sacrificare, unul dintre boi, cel mai gras și mai barosan, a luat-o ca un dement la fugă, adică și-a părăsit colegii și a dispărut aiurea. Din piesele aflate la dosar reieșea că inculpatul s-a dus să-l caute, l-a găsit, l-a adus înapoi, dar nu era, de fapt, boul care fugise, ci un alt bou. Adică, vorba vine bou, pentru că arăta ca o capră, era o aschimo-die slabă și mică, mai mult coada și coarnele de el, abia avea un sfert din greutatea boului fugar. Cert este că, în urma unei descinderi care s-a făcut de către organele de resort la domiciliul individului, s-a găsit pielea boului fugar, iar carnea a fost depistată la o rudă care tocmai avea o cumetrie. Organele de

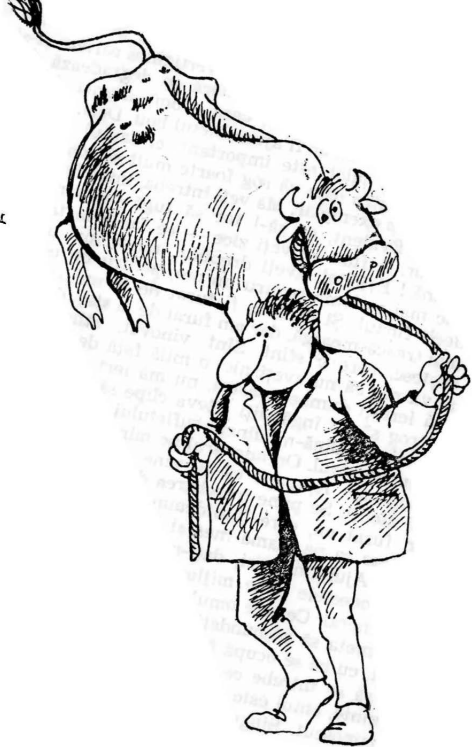
resort nu au putut să studieze fripturile pe care respectivii tocmai le consumau, împreună cu cartofi prăjiți și în compania individului infractor, dar s-au aplecat cu grijă asupra restului de carne macră care se afla la rece și a reieșit din analize că boul fusese drogat.

Drogat ? ! veți întreba. Doar nu era un bou sper-tiv ? Ei, bine, aflați că boul fusese injectat cu o substanță halucinogenă, ceva care te face să-ți iei cîmpii și să nu mai știi de tine. Așa se face că animalul a luat-o ca dementul la fugă, a ieșit din cireadă și a dispărut după colțul străzii, unde avea întâlnire cu complicității săi.

Pînă aici, nimic deosebit, au fost hoții și mai spectaculoase, ba chiar mai de haz, căci pungașii dispun, în general, de suficientă fantezie și umor. Însuși avocatul apărării a recunoscut că totul este perfect adevărat și a subliniat (m-am întrebat în folosul cui) inteligența și îndemînarea cu care a lucrat clientul său această pungășie, invocînd un argument care a impresionat oarecum sala : faptul că boul a fost drog-at, a subliniat omul barei, l-a ajutat pe acesta să pășească pe lumea cealaltă fără suferință, căci un animal drogat își pierde sentimentul morții, ceea ce dovedește din partea acuzatului o anumită omenie, fapt de care curtea trebuie să țină seama.

S-a dat apoi cuvîntul acuzatului. Ei bine, de aici începe, de fapt, povestea noastră.

— Da, onorată curte, a spus acuzatul cu voce lim-pede și calmă, sînt vinovat, eu am furat boul. L-am furat și l-am tăiat. Nu atît pentru a-l valorifica și a-mi însuși pielea și carnea care se afla sub ea, cît pentru a-i scurta chinurile. Căci sărmanul bou era drogat. Or, dumneavoastră știți foarte bine din presa cotidiană ce urmări nefericite au drogurile asupra

ființei vii. Mulți tineri din țările occidentale ajung niște epave umane din cauza hașişului, iar sportivii care se droghează își scurtează vertiginos cariera și-și pun viața în pericol. Deci, dacă se degradează din cauza drogurilor un om, care e om, atunci închipuiți-vă în ce hal ar fi ajuns bietul bou. Deci, nu faptul că l-am tăiat este important, ci faptul că l-am drogat. Pentru asta vă rog foarte mult să mă pedepsiți în chip exemplar. Mă veți întreba, însă, de ce l-am drogat. Evident, ca să-l fac să fugă din cireadă și să-l fur. A fura — veți zice — ce faptă urită și nedemnă ! Evident, aveți dreptate, nimic mai urît, nimic mai nedemn pentru un om, pentru un cetățean, decît furtul. Și dacă aș fi furat de la un particular, mai treacă-meargă, dar am furat de la stat, din avutul obștesc, care e sfînt. Sînt vinovat, stimată curte și vă rog să nu aveți nici o milă față de mine. Dacă mă iertați dumneavoastră, nu mă iert eu. Dar acum vă rog să-mi îngăduiți cîteva clipe să fiu emoționat. Emoționat pînă-n adîncul sufletului. Acum am să vă spun adevărul. Or, adevărul pe mine întotdeauna m-a emoționat. Aproape că-mi vine să plîng. Vă rog să fiți atenți. Se pune întrebarea de ce am furat. De ce am furat eu, care întotdeauna am respectat avutul obștesc ca pe mama mea și l-am iubit ca pe copilul meu. Ajungînd aici, dați-mi voie să vorbesc puțin, cu modestele mele mijloace intelectuale, despre om în general. Ce este omul ? Sînt convins că nu vă veți încumeta să răspundeți, și bine faceți, pentru că, de fapt, cu ce se ocupă filozofii de atîtea mii de ani decît să se întrebe ce este omul, fără succes ? Cu alte cuvinte, omul este un mister, omul este o enigmă, un necunoscut. Singur, singurel în Univers, chinuit de infinit, obsedat de angoasa timpului și a morții, vai

de capul lui, săracul ! În plus, el e supus fatalității. Fatalitatea — adică acea putere misterioasă a naturii de a face din om ce vrea — este dușmanul nostru de moarte, de ea n-avem cum să scăpăm. Am să vă dau un exemplu, dar vă rog să nu mă emoționați, că și-așa sînt eu destul de întors pe verso. Într-o zi, nevastă-mea mă trimite la piață să fac cumpărături : zarzavaturi, legume și alte chestii, printre care și niște ouă. Iau zarzavaturile și hai să iau niște ouă. Erau ouă la Alimentara, dar zic să iau de la micul producător, poate sînt mai proaspete. Singurul mic producător care se afla în piață era o babă. Știți dumneavoastră : acele babe de la țară, care vin la piață cu ouăle înfășurate într-un frumos și pitoresc ștergar, cusut cu motive naționale. N-avea multe, numai zece : Zic : „Babo, cît dai ouăle, dom'le ?“ Ea zice : „Doi lei, dom'le“. Eu zic că e mult, ea zice că dacă nu-mi convine n-am decît să iau de la stat, eu zic că sînt prea mici, parc-ar fi de bibilică, între timp pipăi ouăle și, brusc, las unul să-mi alunece pe mîneacă, zic că nu cumpăr și plec. Baba nu și-a dat seama că i-a dispărut un ou, probabil nici nu știa să numere pînă la zece, iar eu ajung acasă. Pe drum, parcă-mi pierdusem mințile, eram în culmea fericirii, mă mîndream ca un idiot că i-am furat babei oul. Îi spun și nevestei (că e în sală și puteți s-o întrebați) ; „Dragă, ce zici de mine, am furat un ou de la o babă !“ Ea s-a apucat cu mîinile de bigudiuri, că tocmai se pregătea să ieșim în seara aia la un local, și mi-a zis îngrozită : „Animalule (că avea obiceiul, cînd era nervoasă), te-ai nenorocit ! Tu nu cunoști proverbul, că doar lucrezi în branșă ?“ „Care proverb ?“ întreb. „Păi, zice, ăla care spune că cine fură azi un ou, mâine va fura un bou. Du-te repede și dă

oul înapoi.“ M-am dus imediat la piață, dar baba plecase. Evident, am realizat imediat în ce nenorocire intrasem și m-am dat cu capul de pereți. Nu mai aveam ce face, fatalitatea pusese laba pe mine. Căci proverbele nu sînt altceva decît legile fatalității, domnilor, dacă te-ai încadrat într-un proverb, musai să faci ce spune, altfel ești pierdut. Vorba ceea : de ce ți-e frică, tot nu scapi, sau ce ți-e scris, în frunte ți-e pus. Trebuia, deci, neapărat să fur un bou. De unde ? De unde bou în București ? Totuși, mi-am zis, dacă sînt unii care cresc cîini, porci, pisici, găini, foci, ciori și sticleți în casă, de ce n-ar fi unul care să crească un bou în apartament ? Așa că am dat un anunț la ziar : „Caut un bou urgent pentru furat, natur, indiferent de vîrstă sau culoare, telefonați la...” Nici un răspuns. Ce mă fac, îmi ziceam, că trece timpul și trebuie musai să fur un bou. Atunci m-am urcat în „Opelul” meu personal, cumpărat din micile economii realizate la coșniță, și am dat o fugă în prima comună de lîngă București. Am cercetat curte cu curte. Nici un bou. Vedeam biciclete, copii, rațe, motorete ; boi — nu. Întreb pe un țaran : „Dom’le, dar boi n-aveți pe-aici ?” „Nu, zice el, că ne-am mecanizat. Da’ pen’ ce vă trebuie, ca să-l pozați sau să-l picțați ?” „Da, zic, vreau să-l fotografiez color.” „Atunci vedeți că mai are o jigodie Mitică a lui Tăfleață, ăla din capul satului.” Mă duc la omul respectiv, el nu era acasă, intru în curte și hai să fur boul. Cînd să ies cu el, se reped niște cîini să mă sfișie, apare și Mitică a lui Tăfleață și începe să mă alerge cu un par. Fug eu, fuge și el, un kilometru, doi, trei, simt că m-ajunge, scot o sută din mers, i-o las din mers, el o ia din mers, mă înjură din mers, iar eu îl salut din

mers. Zic : „Cine-o mai încerca să fure un bou de la țăran, bou să se facă“. Vin acasă și nevastă-mea îmi zice : „Măi, tembelule, ce-ai căutat tu la țară, când știi bine că lucrezi la abator și că vouă vă trec zilnic prin mîini atîția boi ? De ce nu furi unul de-acolo ?“ „Păi cum, zic, cum să-l fur ?“ Mă sfătuiesc cu un coleg de-al meu, adică chiar cu omul care lua cirezile în primire, și el zice : „Îl faci pe unul dintre boi s-o ia razna, îl prinzi și-l furi, și-mi aduci pe urmă altul înapoi, indiferent cum o fi, să iasă la număr“. Așa am și făcut. Am ochit boul cel mai zdravăn și mai frumos, i-am făcut o injecție cu un stimulent, boul a luat-o la goană, eu l-am prins și asta a fost. Dar ce era în sufletul meu cînd am făcut chestia asta, numai eu știu. Simțeam că-mi crapă obrazii de rușine, îmi venea să mor. În clipele acelea aveam o ură de moarte împotriva fatalității și a proverbelor, îmi ziceam tot timpul în gînd : „Fir-ați ale naibii de proverbe și cine m-a pus pe mine să fur un ou, mai bine mă ouam eu, că sînt și recidivist“. Pe cuvîntul meu dacă nu aveam lacrimi în ochi. Și-acum am, de-abia mă țin să nu plîng. Spuneți-mi, stimați judecători, cine a inventat proverbele astea nenorocite care te obligă să ajungi din om neom ?

Individul isprăvi și începuse să plîngă. Plîngeau și cei care se aflau în sală. Avocatul hohotea, curtea nu s-a putut stăpîni nici ea, s-a emoționat și s-a retras, ștergîndu-și lacrimile cu poalele robelor. Cînd s-a întors, a anunțat sentința : trei ani închisoare.

La care individul s-a ridicat, indignat, și-a zis :

— Dom'le, dar asta-i culmea !

Și așa era.

TRATAMENT

— Deci, în momentul de față dumneavoastră nu lucrați nicăieri ?

— Nu, nu lucrez nicăieri.

— Dar ați dori să lucrați ?

— Vai de mine, dacă ați ști cât de mult doresc !

— Și ați întreprins ceva în acest scop ?

— Da, am fost la Oficiu. Mi s-au propus trei locuri. Din păcate, n-am putut să accept nici unul.

— De ce ?

— Trebuia să schimb un tramvai. Le-am zis să-mi caute ceva în apropiere de casă. Dar în jurul blocului meu sînt tot blocuri. Nu sînt întreprinderi și nici instituții.

— Dar cît de aproape doriți să fie serviciul ?

— O prietenă a mea a găsit servicii chiar pe strada ei.

— E o coincidență extraordinară.

— Știți, eu nu pot să mă scol de dimineață. Eu, dacă mă scol mai devreme de douăsprezece, pur și simplu nu îmi mai priește nimic în ziua respectivă. Am numai ghinioane.

— Dar părinții cînd se scoală ?

— Ei, săracii, se scoală de dimineață, că pleacă la serviciu și pentru că așa s-au obișnuit. Iau masa la bucătărie, nu trîntesc, nu zdrăngănesc și pleacă închizînd ușa cu grijă, ca să nu mă trezească.

— Pentru că tot mi-ați cerut sfatul : știți care e părerea mea ? Să faceți un tratament. Un tratament care să vă ajute să vă sculați de dimineață.

— Da, ar fi o idee. Există ceva pastile în acest sens ?

- Sigur că da. Seara la ce oră vă culcați ?
- Pe la trei, întrucît localurile se închid la unu, pînă ajung acasă se face două, pînă mai fumez și răsfoiesc o revistă se face trei.
- Atunci trebuie să faceți încă un tratament, care să vă ajute să vă culcați devreme.
- Există și în acest sens pastile ?
- Există.
- Îmi faceți rost de o rețetă ?
- Vă fac.
- Mulțumesc.

AMOR TÎMPIT

Directorul direcției părculețe din cadrul nu știu cărei instituții (în cadrul căreia există, n-aveți nici o grijă, și o direcție a parcurilor mari, una a lacurilor și alta a fîntînilor arteziene) avea o secretară bătrînă, o femeie minunată, care făcea cafele minunate și care bătea la mașină cu nouă degete deodată (pe al zecelea îl ținea de rezervă), dar care a trebuit să iasă într-o zi la pensie pe chestie de vîrstă și de serviciu îndelungat. Cineva, un prieten, i-a recomandat directorului o nepoțică în vîrstă de 21 de ani, care, terminînd liceul și dînd buzna de trei ori la rînd în ușa facultăților, s-a întors acasă cu cucuie în cap și s-a pus pe căutat serviciu, orice, numai secretară să fie, plăcîndu-i ei nespus de mult să vorbească la telefon și să fiarbă cafele. Directorul direcției părculețe a chemat-o s-o vizioneze personal, a vizionat-o, fata era în mini-jupă, avea niște ochi dați naibii de negri

și un păr la fel de negru, tapat cu migală, picioarele înalte, sîni potriviți. Gata. A angajat-o pe loc. Salariul cam modest, că n-avea vechime, dar să vedem cum te porți, mai sînt și prime... Directorul o chema foarte des la el în birou, ca să-și clătească privirile lui bătrîne de o jumătate de secol în privirile ei fierbinți în vîrstă de două decenii fragede. Pînă cînd, într-o zi, a invitat-o cu el pe teren, într-o inspecție, și, întîrziind ei într-un părculeț din care lipseau luminile și vizitatorii, i-a luat o mînă fragilă în mîna sa greu încercată de-ale vieții și i-a declarat că o iubește intempestiv. De-adevăratalea, a întrebat ea, că de aventuri sînt sătulă. De-adevăratalea, a răspuns el. Ca dovadă, a doua zi i-a mărit salariul cu o categorie și au dat fuga cu mașina instituției pînă la Snagov, unde există un restaurant cu nume haiducesc pe malul lacului și niște căsuțe de închiriat cu ora, cochete, ca din basme, așezate chiar deasupra apei. Într-o săptămînă amorul lor s-a încins ca incendiul din San Francisco, directorul își petrecea zilele pînă noaptea tîrziu cu secretara ; du-o la restaurante, du-o la baruri, ia-i flori, ia-i bijuterii, pînă cînd ea i-a declarat franș : dragă, nu mai pot fără tine, trebuie să facem într-un fel să ne căsătorim. Bine, zise el, e cazul, că nici eu nu mai pot altfel. Noaptea, tîrziu, ajungînd acasă și vrînd să se culce, îndrăgostitul director al direcției părculețe și-a adus aminte că are o nevastă în vîrstă de 48 de ani, cu care se căsătorise în urmă cu 28 de ani și cu care avea doi băieți și o fată, fiecare ajunși la casele lor, cu situație. Nevasta și-a permis să-i atragă atenția că, de-o lună de zile, vine zilnic acasă spre dimineată, mirosind a parfum franțuzesc ca o artistă de teatru și film, că nu a mai adus un ban în cadrul menajului tot de o lună și ce s-a întîmplat cu el ? El : nimic, treburi multe. Ne-

vasta, ca orice nevastă, a simțit dincotro bate pri-mejdia, i-a făcut o vizită inopinată la serviciu, a descoperit tînăra secretară, a mirosit parfumul ei, a tras concluzia cuvenită, i-a zis în față tot ce poate să zică o vajnică nevastă unei secretare, secretara a în-cercat să fie demnă, dar demnitatea i-a fost fatală, pentru că nevasta n-a mai rezistat și s-a repezit cu ambele mîini în coafura ei tapată, a intervenit el ca o fiară, le-a despărțit, urlînd că l-a făcut de rîs și l-a compromis, deși toată direcția știa ce trebuia să știe. Nevasta nu s-a oprit, l-a reclamat pînă unde a putut și ea, oral și în scris, dar șeful cel mai mare (care avea și el o secretară tînără și nostimă) i-a promis că o să controleze situația și o să ia măsuri. Directorul direcției părculețe a ieșit în acea seară cu secretara la un restaurant mărginaș, construit în stil popular, au discutat la un pui cu mujdei situația pe toate fe-țele, dar ea nu s-a liniștit (îi bătea inima, de indig-nare, paca-paca) pînă cînd el n-a scos din buzunar un inel de aur cu o pietricică roșie la mijloc și nu i-a promis solemn că rezolvă situația într-un fel și că se vor căsători cît mai curînd posibil. Întorcîndu-se acasă, directorul direcției părculețe a avut surpriza să-și găsească adunați în jurul mesei conjugale pe cei doi fii cu soțiile și pe fiica cu soțul, convocați de mama și soacra lor. Directorul i-a somat să iasă afară și să-l lase în pace, să nu se lege de fericirea lui, că-i în stare să-i desfieze. Dealtfel, chiar a doua zi, el a scos de pe un CEC personal și secret suma de 3 000 de lei și a introdus divorț. La înfățișare, în-trebat de ce vrea să divorțeze de mama copiilor săi, directorul a declarat că ea e de vină, că și-a schimbat radical caracterul în decursul anilor, e nervoasă foc, îi face viața imposibilă, plus că între ei s-a interpus și o flagrantă nepotrivire de nivel cultural, ea nu-i

mai corspunde, plînge la comedii și rîde la *Regele Lear* de se prăpădește, vorbește cu „este multe“ și-l compromite în public. Judecătorul a respins acțiunea și atunci directorul s-a hotărît să-și lichideze nevasta prin mijloace personale, pentru că secretara zicea că nu mai are răbdare, ea nu mai suportă să se uite lumea la ea chiorîș și s-o vorbească pe la colțuri, ori-ori! Directorul trecu la acțiune și, în aceeași noapte, cînd sosi acasă, se apucă să spargă vesela și mobila și să-i rupă nevastei rochiile, ca s-o bage în boală. În altă zi, îi expedie o telegramă falsă prin care era anunțată, la 2 noaptea, că i-a decedat mama și i s-au sinucis două surori, poate, poate o face un infarct, iar în altă zi, cînd mergeau pe stradă, se făcu că alunecă și o îmbrînci ca din greșeală sub autobuzul 34, dar bestia de șofer avea frîne bune. În altă noapte, chemă Salvarea și o internă cu forța în Spitalul numărul 9, declarînd că e nebună și că a încercat să dea foc casei și să-l omoare, dar nici asta nu-i reuși. Trecu atunci la fapte și mai energice, făcu rost de un șarpe veninos de la grădina zoologică și i-l puse în pat, șarpele a mușcat-o, dar nu cu toată convingerea, și nevasta a scăpat din nou. Disperat, bărbatul împrumută de la un fost coleg de școală, care lucra în cadrul circului, un tigru bengalez, îl aduse acasă și-l introduse în camera nevastei, dar tigrlul era într-o pasă sufletească mizerabilă, n-avea chef să mănînce oameni, a înghițit pisica, s-a săturat și s-a culcat. Disperat că nevasta e mai tare ca oțelul și ca fiarele sălbatice, directorul direcției părculețe a dus tigrlul înapoi la circ, i-a dat un picior în spate și a plecat să se întîlnească cu iubita. Iubita n-a venit însă la întîlnire și, tocmai cînd se plimba el pe străzi, năuc de durere, o văzu într-o mașină decapotabilă sub brațul unui străin din țările semicalde. I se făcu rău, se

rezemă de un zid, gata-gata să dea în infarct. Colac peste pupăză, venind acasă, el află că a fost retrogradat din pricina delăsării în muncă, fiind coborât ca șef al serviciului ronduri. Cuprins de remușcări, fostul director al direcției părculețe puse capul în poalele vîrstnicei și credincioasei lui soții și plînsе îndelung. Ea îl mîngîie, el o mîngîie, prilej cu care observă amîndoi că albiseră, între timp, complet. „Iartă-mă, spuse el, am fost un tîmpit.“

O să spuneți acum că povestea asta ați mai auzit-o undeva, ați mai văzut-o într-un film sau ați citit-o într-o carte. Și ce dacă ?

DISTRATUL

Era nevoie de un om care să se ocupe cu aprovizionarea. Ce și-a zis Bubu ? Aici e de mine.

— Uite, i s-a spus, te duci în cutare loc, duci materialele scrise pe lista asta și aduci materialele scrise pe lista astălaltă. Dar e ceva urgent, chestie de ore. Dacă ai greutăți ne dai telefon. Dacă nu te simți în stare, spune-ne.

— N-aveți nici o grijă, se rezolvă. Lucrez ca fulgerul.

Bubu s-a urcat într-un camion și a plecat. Seara ar fi trebuit să fie înapoi. N-a venit a doua zi, n-a venit nici a treia zi. Îngrijorare generală, o fi pățit ceva, caută-l cu Salvarea și cu Miliția. Apare peste o săptămînă.

— Să vedeți ce încurcătură a naibii. Așa ceva nu mi s-a întâmplat în viața mea. Ajung unde trebuie, descarc materialele care trebuiau lăsate, mă duc să iau ceva în gură și, în timpu-ăsta, niște indivizi aiu-riți îmi încarcă în camion toate materialele pe care le adusesem. Plec fără să mă uit. La Otopeni îmi dau seama de nenorocire, mă întorc înapoi, greșesc drumul, pe urmă îmi smulge vîntul documentele din mînă, pînă fac rost de copii pierd două zile, încarc materialele, am două pene de cauciuc pe drum, ne trece o pisică neagră prin față, ne oprește Miliția, ne controlează actele, eu nu le mai găsesc, telefoane, cercetări etc. Adică numai încurcături. Ghinion. Altă dată n-o să se mai întâmple.

Bineînțeles, Bubu n-a fost scos imediat de la aprovizionare, întrucît își luase angajamente ferme. Abia după ce a mai făcut o boacăna (adică, fiind trimis să cumpere niște sodă caustică, necesară procesului de producție, el a cumpărat Whisky-soda, pentru bufet) a fost mutat cu tam-tam. L-au trimis la financiar. Aici lucra cu cifre. Bubu era un băiat bun, simpatic, glumeț, cu suflet de aur, dar cam distrat și cam aiurit, cînd aduna cifrele se uita pe fereastră, după o vrăbiuță pe care o creștea și educa de cînd era pui. Cu ochii după vrăbiuță, distratul Bubu aruncase în bilanț vreo două milioane anapoda. N-a fost mutat imediat, ci abia după ce a dispărut o hîrtie importantă din birou, pe care am căutat-o cu toții pînă am amețit și pe care Bubu, distratul, o pusese din greșeală în buletinul lui și o depusese ca adeverință de retribuție la I.C.R.A.L. El singur a recunoscut : „hai să zic că eu am fost distrat, dar individul de la I.C.R.A.L. cum de n-a observat ? El ce păzea acolo?”

Între timp, Încurcă-lume a colindat toate serviciile. Pe unde trecea el, oamenii se luau cu mîinile de cap.

În rest, cum vă spuneam, era simpatic și avea un suflet bun, era săritor. De pildă, cu puțin timp în urmă, s-a născut la noi inițiativa organizării unei excursii la munte. Ne-am înscris cu toții, tineri și vîrstnici. Unii și-au luat chiar soțiile și copiii. Bubu s-a numit, cu de la sine putere, conducătorul excursiei. Voia să se reabiliteze în ochii noștri. Într-o sîmbătă după-amiază ne-am urcat în două autobuze și am plecat. Unul dintre autobuze a ajuns la Sinaia, altul la peștera Dimbovicioara. Nu-i nimic, a zis Bubu, o luăm pe jos și facem joncțiunea la Vîrful cu Dor, unde sînt aranjate dormitorul și masa.

Cele două grupe nu s-au întîlnit. Una a dormit lîngă crucea de pe Caraiman, alta la o stîină de lîngă Rucăr.

Luni dimineța, un numeros și puternic grup de excursioniști îl așteptau pe Bubu la poarta întreprinderii, ca să-i ceară explicații.

L-au așteptat degeaba. N-a mai venit.

FIUL

Cineva sună la ușă. E o femeie între două vîrste. Îi deschide un bărbat tot între două vîrste.

— Eu sînt diriginta fiului dv. Putem sta de vorbă cîteva minute ?

— Cu plăcere, zice bărbatul. Pofțiți. Luați loc. Doriți o cafea ? V-o fac eu, soția e la serviciu.

— Nu, mulțumesc. V-am invitat de atîtea ori pe la școală, dar n-ați venit niciodată.

— Dacă ați ști cât sînt de ocupat ! Efectiv, nu-mi văd capul.

— Oricum, de atîția ani să nu ne vedem... Îi sînt dirigintă de patru ani.

— Îmi pare rău... Sînt ceva probleme cu el ?

— Nu ceva special. E un copil bun.

— Acasă nu ne deranjează cu nimic. Eu nici nu-l simt.

— Cred, totuși, că ar avea nevoie de sprijinul dumneavoastră, mai ales în ce privește alegerea drumului în viață. Sfatul dumneavoastră i-ar putea fi de mare folos.

— Sigur că da, în principiu... Dar pe mine credeți că m-a îndrumat cineva ? Tata era țaran analfabet. Am mers la întîmplare, unde-am găsit loc.

— Lucrurile s-au mai schimbat. De cînd n-ați stat de vorbă cu el între patru ochi ?

— Sincer să vă spun, nu știu. Nu ne potrivim cu programul : eu lucrez dimineata, el învață după-amiaza. Duminica eu mă duc la fotbal, el cu ale lui. Ați aflat cumva ce vrea să se facă ?

— Ofițer de marină.

— Extraordinar ! Nouă nu ne-a spus nimic, măgarul. Marinar, va să zică. Să plece pe mări și oceane, iar noi să-i ducem dorul...

— E o meserie romantică. Mai ales că scrie și versuri.

— Scrie versuri ? ! Bravo ! Ce i-o fi venit ? La noi în familie n-a avut nimeni aplicații aiurite. O să-i zic maică-si să-l ia la trei păzește. Știți care-i hiba ? Că și ea e ocupată.

— E talentat și la sport. Practică tirul, a cîștigat o cupă.

— Nu băgați groaza în mine ! Trebuie s-ascund pușca de vînătoare. Sfătuiți-l să se ia de altceva.

— De asemenea, pictează foarte frumos. Mai ales peisaje.

— Asta nu-i rău. Tot trebuie să zugrăvim apartamentul. O să-l pun la treabă.

— Acum are multe pe cap. Trebuie să învețe. Se apropie bacalaureatul.

— Ce-i cu bacalaureatul ? ! Să nu-mi spuneți c-a ajuns deja într-a douășpea ? !

— Ba da.

— Extraordinar ! Ia uite dom-le, cum trece timpul ! Parcă ieri îl duceam în brațe la creșă. Știți că mie nu mi-a spus nimic de bacalaureat ? Absolut nimic. E un caracter ascuns, seamănă cu maică-sa. Spuneți-mi sincer : fumează ?

— Nu. Sînt sigură.

— Atîta i-ar trebui, că nu știu ce i-aș face. Între noi fie vorba, eu m-am luat la 15 ani, dar erau alte condiții, n-aveam îndrumare, n-aveam educație, nu eram controlat... Nu, zău, chiar nu doriți o cafea ?

NU FACE NIMIC

— Alo !

— Da.

— Aș dori cu maestrul.

— La telefon.

— Dumneavoastră ? ! Vă salut. Sînt secretarul literar de la teatrul „Nino Anghel“ din orașul F.

— Vă salut.

— Maestre, dați-ne o piesă.

— Ce fel de piesă ?

— Orice. Ceva proaspăt... Ultima dumneavoastră creație... N-aveți o comedie ?

— Momentan am o dramă.

— Cu ce ?

— Război. Evul mediu. Lupta pentru putere.

— Mulțumesc. La noi nu ține. Toate piesele grele cad ca muștele. Recent, un Brecht la care s-a muncit patru luni, s-a jucat odată și jumătate. Nu mai suportă oamenii chestii cu războiul, cu morți, cu bombe, calamități, nenorociri, sînt astenici, ies din sală. La o piesă contemporană, în care un dezertor era executat pe scenă, o familie de pensionari a făcut treabă mică pe ea. Cei mai mulți vin la teatru ca să uite de belele, să se distreze, să se însenineze, mănîncă bomboane și-și țin băștile pe cap. Vă spun pe cuvînt de onoare, la noi, dacă ai două, trei idei într-o piesă, nu vine nimeni la ea. În schimb, la comedii e rupere. Ne-a dat un autor local o piesuță cretină despre fotbal : „Mijlocașul nemilos“. O jucăm cu miliția la ușa și cu geamuri sparte. Să vă mai spun ceva : la noi merg bine și melodramele, există un public mediocru, format din casnice, coafeze, vînzătoare de Aprozar și văduve de la cutremur, care vrea să smiorcăie în sală, la o dramatizare făcută de mine după „Genoveva de Brabant“ se plîngea ca la înmormîntarea lui Terente. Maestre, dați-ne o melodramă ușoară, fără probleme, că dacă-i cu probleme nu ține, avem aici un șef de cultură fost apicultor, vai de mama noastră, la vizionări nu rîde niciodată, nu pricepe poantele, se scobește în nas, cască. Dați-ne ceva în genul piesei ălea a dumneavoastră care a avut succes la Bîrlad, melodrama aia cu îndrăgostiții neînțeleși de părinți. Sau una ca aia cu bătrînul tată părăsit de copii, cazul a apărut și în presă, e frecvent.

— Dragă, dar eu n-am scris așa ceva.

- Ce n-ați scris ?
- N-am scris niciodată piese cu astfel de subiecte. Mă confunzi.
- Nu e casa Șecspir ?
- Nu.
- Atunci mă scuzați.
- Nu face nimic.

LEGUMICULTORII

Amintirii lui Cezar Grigoriu

Două mici grădinițe (nu mai mult de trei metri pe patru), foarte bine îngrijite și frumos împrejmuite, într-un cartier orășenesc. Doi bărbați în vîrstă, intelectuali, elegant îmbrăcați și înarmați cu cîte o sapă, lucrează asupra pămîntului.

- Bună dimineța, vecine.
- Bună dimineța.
- Ai ieșit la prașilă ? A cîta e ?
- A patruzeci și doua.
- Dar ce plantă ai pus acolo ?
- Fasole. Ce plantă minunată, nu-i așa ? Cu frunze cărnoase... Îmi place cum se cațără... Parcă e un copil care se agață de gîtul unei mame... Și dumneata iubești plantele ?
- Le ador. Scuza-mă că-ți fac această confesiune, dar pentru mine, care nu sînt decît un legumicultor amator, ca orice orășean, și care fac această lucrare

din pură pasiune, o plantă înseamnă, uneori, mai mult decît un om, decît un prieten. Uite, am cultivat acum cîțiva ani, tot aici, niște dovleci. Simpli dovleci. O plantă pe care, uneori, sîntem dispuși să o asociem cu un cap tîmpit. „Are un cap ca un dovleac“, se zice. Ei bine, nici nu-ți imaginezi ce sensibilă și ce inteligentă e această plantă.

— Inteligentă ?

— Da, inteligentă. Într-o dimineată, mă scol pe la șase fără un sfert, ies în grădiniță, îi pun dovleacului la rădăcină cîteva kilograme de îngrășămintă chimice, cîteva kilograme de prafuri biostimulatoare, pe urmă îl stropesc cu apă distilată... adică fără microbi... Ei bine, în clipele acelea îl simt deodată cum se uită spre mine cu toate frunzele, vrînd parcă să mă îmbrățișeze și să mă pupe, recunoscător. Pe cuvîntul meu dacă nu mi-au dat lacrimile. Pur și simplu vibra de emoție și de recunoștință.

— Presa a scris, dealtfel, despre faptul că plantele și florile sînt sensibile la muzică.

— Eu am verificat anul trecut pe un cuib de cartof, unul de roșii și altul de mazăre. La unul i-am pus o instalație cu muzică rock, la altul o instalație cu muzică folk. La mazăre i-am pus romanțe.

— Și la care i-a mers mai bine ?

— La mazăre. Uite-așa avea bobul : cît nuca.

— Oricum, v-a costat ceva instalația muzicală.

— Două mii. Era stereo. Dar a meritat. Am scos aproape trei chile de mazăre, unu de roșii și zece de cartofi.

— Eu anul trecut am cultivat salată. Două rînduri a cîte zece bucăți. În total douăzeci.

— Le-am văzut, erau splendide. Tot cu biostimulatori ?

— Injectabili. De import. Zece lei fiola. Se injecta direct în rădăcină. A costat, dar a meritat. Salatele erau cît varza. Din păcate, le-au invadat melcii.

— Într-adevăr, melcii sînt dușmanii de moarte ai salatei. Ați încercat cu insecticide ?

— Cincizeci de chile. M-a costat cinci sute... Ei bine, melcii se ascundeau în cochiliile lor și n-aveau nici pe dracu.

— S-au adaptat.

— În schimb, s-a otrăvit cîinele vecinului de la etajul doi. A trebuit să i-l plătesc. Era caniche.

— Cel puțin salata era gustoasă ?

— Un deliciu. Din păcate, m-am intoxicat din cauza insecticidelor. A trebuit să stau zece zile în spital.

— Oricum, e de preferat să te intoxici cu salata ta decît cu salata statului.

— Asta am zis și eu. Dumneata ce cultivi anul acesta ?

— Un pepene.

— Un pepene ? !

— Da, un pepene, de ce te miri ? Există un fruct mai divin și mai gustos decît pepenele ?

— Nu, nu există. Oricum, e un act foarte curajos.

— Într-adevăr, foarte curajos. L-am semănat încă din luna martie.

— N-a fost prea devreme ?

— Ba da, dar i-am făcut o instalație de încălzire specială. Un fel de reșou subteran. Cu termostat. Mi l-a făcut un specialist de pe strada vecină. Patru mii... Vi-l recomand.

- Mersi. Și ? I-a mers bine ?
- Excelent. Are casă, mașină...
- Vorbeam de pepene...
- Excelent, excelent. Într-o lună era de patru chile. În două, de opt chile. L-am fotografiat, l-am filmat. Obiect de muzeu... Pe cinci mai s-a pîrguit deja. Pe zece era copt.
- Și ? A fost gustos ?
- De unde vrei să știu ?
- Păi nu l-ai mîncat ?
- Cum să-l mănînc dacă mi l-a furat ? Zi și noapte l-am păzit cu pușca de vînătoare. În seara aia am ațipit... Și mi l-a luat... Avea opt chile și două sute optzeci de grame. Mă costa peste șase mii. Dar bănuiesc cine mi l-a furat. Tipul de la doi. Ăla care cultivă napi. Din invidie... L-am dat în judecată. Avocatul mi-a spus că procesul nu poate să mă coste mai mult de două mii.
- Merită. Și acum ce cultivi.
- Căpșuni. Deja sînt cît o nucă. O minunăție.
- Și nu ți le fură ?
- Exclus ! Fiecare căpșună e conectată la un sistem de alarmă. Instalație simplă. Cinci mii cinci sute. Chilipir. Nu vrei una ? Să nu-ți fure fasolea !
- Nu, mulțumesc. M-am lămurit cu tehnica. Am angajat un paznic. O mie jumate, masă, casă. pensie de bătrînețe, simbăta și duminica liber.
- Ce rasă e ?
- Țucără.
- Atunci merită.
- Merită, pentru că o cultiv din pasiune. Pură pasiune.
- Și eu la fel. Prașilă plăcută, vecine !
- Mulțumesc, asemenea.

CE MAI E NOU ?

Tovarășul Mielu nu fusese încadrat de prea mult timp în întreprinderea noastră și nimeni nu știa prin ce împrejurare nimerise printre noi. Nu avea, dealtfel, vreo funcție precisă, el dădea impresia că se ocupă de toate. Dacă se discuta problema economiilor, el era primul în discuții, venind cu propuneri concrete ca, de pildă, scurtarea cozilor la măhuri. „E adevărat — zicea el — că, scurtându-se cozile la măhuri, femeile de serviciu se vor apleca mai mult în timpul lucrului, dar gîndiți-vă ce economie se va face la materialul lemnos“. Dacă se tăia cineva la un deget, el era primul care-i sărea în ajutor, pansîndu-l și dîndu-i sfaturi cu privire la protecția muncii. Tot el era cel care ne mobiliza de bună voie la ședințe, el punea flori și apă proaspătă pe masa prezidiului și tot el le atrăgea atenția celor care șușoteau în timpul discuțiilor să păstreze liniștea. Dacă veneau oaspeți în întreprindere, Mielu îi întîmpina primul la poartă, le transmitea un călduros și personal salut, iar apoi se ținea după ei toată ziua.

Dar nu acestea erau pasiunile principale ale tovarășului Mielu. Bucuria vieții lui era să treacă, zilnic, din birou în birou și să ne întrebe :

— Băieți, ce mai e nou ?

Mielu era responsabil cu noutățile. El le știa pe toate. Noi nu știam nimic, el știa totul.

— Cum, nu știți nimic ? ne întreba el, făcîndu-ne să ciulim, imediat, urechile. Măi, voi stați toată ziua cu nasul în hîrtii, habar n-aveți ce e pe lume. Tănăsescu de la financiar e în pom.

După care pleca, lăsându-ne cu gura căscată. De ce-o fi Tănăsescu de la financiar în pom ? Ce-o fi făcut ? Tot Mielu venea să ne spună, după ce ne lăsa să fierbem fără apă, cîteva ore ; greşise nişte cifre, adică pusese un zero în plus într-o lucrare, care lucrare se dăduse peste cap din cauza asta, era să ajungă așa la minister, noroc că șeful a descoperit-o și l-a săpunit de i-au mers fulgii.

Tot Mielu venea să ne anunțe, săptămînal, ce mai e pe la minister. cine a fost schimbat, cine a fost avansat, cine s-a mai născut și cine a mai murit. El știa totul despre toți. Georgescu are o tăietură pe obraz, el zice că s-a tăiat cu lama. Pe dracu ! S-a îmbătat ieri și s-a certat cu nevasta și ea l-a zgîriat cu unghiile. Șeful e cam supărat azi, evitați-l cît puteți, a fost chemat la minister și frecat pe chestia inovațiilor.

Mielu avea relații și prin minister, el știa cu trei zile înainte cînd va veni un inspector și cu ce problemă, ne punea pe toți pe jar. „Fraților, vor fi schimbări, vine Ionescu, biciul lui Atila, ăla, unde ajunge, schimbă șefii cum își schimbă cravatele“.

Mielu mai avea și un alt obicei : trăgea la măsă. Rar, dar trăgea. Cînd i se urca coniacul de trei stele la cap, nu i se oprea gura nici o clipă, trîncănea fără încetare. Dacă n-avea cu cine vorbi, se lipea de o masă străină și povestea acolo tot ce se întîmplă în întreprindere : ce facem, cum stăm cu planul, ce importăm, ce exportăm, care e mișcarea cadrelor și care e situația familială a directorului și a adjunctului său. Dacă nu găsea consumatori care să-l asculte, intra în vorbă cu ospătarii cărora le făcea o largă și cuprinzătoare informare despre cele mai diverse aspecte ale activității noastre. Bineînțeles că ospătarii aveau și ei cîte ceva pe suflet de mărturisit, astfel

că, a doua zi, Mielu venea și ne informa : „Fraților, în domeniul alimentației publice se pregătesc schimbări serioase“.

Pentru gura lui spartă, Mielu a avut de suferit unele consecințe și chiar sancțiuni, șeful i-a dat diverse avertismente. Ultima oară i-a spus : „Am să te leg cu o sfoară de biroul tău și-am să-ți lipesc gura cu gumarabic“. Dar Mielu știe să fie și simpatice, a avut o replică dată naibii : „Nu-i nimic, tovarășe director, am să vorbesc pe nas“.

Între timp, unui coleg de-al nostru i-a venit o idee grozavă. S-a dus într-o zi, dis-de-dimineață, la Mielu acasă, cu o figură gravă, și i-a zis, confidențial.

— Mielule, tu știi cât de mult țin eu la tine și cât de mult te prețuiesc. Îți dau o informație de ultimă oră, cu condiția să nu mai spui la nimeni. S-a hotărât ca întreprinderea noastră să fie mutată din București.

Mielu s-a îngălbenit și a întrebat :

— Unde ? Într-un oraș de provincie ?

— Asta ar fi bine. Ne mută undeva, într-un câmp, la dracu-n praznic, la vreo șapte sute de kilometri, nici țipenie în jur. Vezi ce faci, dar nu mai spune la nimeni, știu chestia din sursă sigură.

În aceeași zi, Mielu și-a dat demisia și a plecat dintre noi.

INTERVENȚIE

— Alo ! Te-ai sculat ? Măi, scuză-mă că te sun așa de dimineață, dar nu vream să te pierd. Te-am sunat și-aseară, nu erai acasă, unde naiba umbli hai-

mana ? Fii atent la ce-ți spun, să nu adormi din nou. Tu ești prieten cu Ionașcu, l-ai ajutat de-atâtea ori, ți-e obligat pînă-n gît. Te duci azi și-i faci o vizită. Să-ți spun de ce. S-a făcut liber un post de inspector, a ieșit cineva la pensie și aș vrea să iau eu postul respectiv. Leafa nu-mi crește prea mult, vreo patru sute, dar ca inspector ai alte posibilități, ești toată ziua pe teren, mai iei o gură de aer, mai vezi lume, nu stai tot timpul cu nasul în hîrtii, plus alte avantaje, te duci într-un local, te uiți în dreapta și-n stînga, faci pe nervosul, bagi groaza-n responsabil, urli la el că de ce aia, că de ce ailaltă, pe urmă te îmblînzești, îl ierți, iei o gustărică, o votculiță, la plecare îi zici de-o bucată de mușchiuleț la pachet și-o sticlă de vin, adică se leagă, nu te duci cu mîna goală acasă. Plus că-ți faci relații, ai un nepot sau o nepoțică fără serviciu, îi bagi în alimentația publică ; plus că-ți mai servești un prieten, o cunoștință : are nevoie de un local pentru o nuntă sau un botez, de o bucată de pește, de o icră etc. Nu vreau să ratez postul, trebuie să fac pe dracu-n zece să pun mîna pe el. Te duci la Ionașcu și-l iei pe departe : „Dom’le, ai un băiat bun aici, pe Vanghele, de ce nu-l promovezi ? Nu e zi să nu mi te vorbească de bine, să nu te laude. Dacă l-ai pune pe el inspector ai avea un om de încredere, nu ți-ar părea rău, garantez eu pentru el“. Sau nu, procedezi altfel : îi dai un telefon și-l chemi în oraș la un șpriț, că-i place și lui din cînd în cînd. Îl chemi la „Cina“, comanzi ceva, un aperitiv, după care apar eu, fac comandă serioasă și, la a doua sticlă de vin, îl atac în mod direct. Tu nu faci altceva decît să mă susții. Eventual, cheamă-l la tine acasă cu nevastă-sa, vin și eu cu nevastă-mea, mîncăm, bem, eventual contribui eu cu băutura și, la plecare, îi zici confidențial : „Băiatu-ăsta simpatic, care ne-a

distrat cu bancuri toată seara, e încadratul tău și nepotul meu, fă-l și pe el inspector“. Sau încercăm o altă schemă : îi pregătesc niște vinat și icre de știucă și i le dai tu, că de la tine primește. Adică să-l obligăm, să vadă că nu face pe degeaba. Hai, te rog, ajută-mă, nu mă lăsa. Fă asta pentru mine ! Alo ! Mă, tu dormi ?

— Nu, nu dorm. Dar tu n-ai aflat de Ionașcu ?

— Ce să aflu ?

— L-au săltat ieri.

— De ce ?

— Nu știu exact, dar e rău. Cică a luat mită.

— Aiurea ! Nu-l credeam în stare. Auzi, nu-l mai căuta. Dă-l încolo de post de inspector. Toți sînt cu ochii pe tine, toți te suspectează, că dracu, că lacu. Mai bine funcționar mărunț, umil și necunoscut. Și nu mai spune la nimeni că te-am sunat. Zi c-ai fost plecat în provincie, în spital, în concediu... Sau mai bine zi că nu mă cunoști. Atît.

AM INVITAȚI

Cu două, trei zile înainte de revelion intru în transă : mă invită sau nu mă invită și pe mine cineva ? De obicei, nu mă invită nimeni. Dau telefon la reclamații și aflu că telefonul funcționează normal. Funcționează normal, dar de sunat nu mă sună nimeni. Hai să schimbăm foaia : îi invit eu pe toți prietenii la mine, ca după aia să se simtă și ei obligați.

— Alo ? Nelu ? Ce faci, mă, Nelule ? Chici cine e la telefon ? Eu sînt. Cum de m-ai ghicit ? Mă rog, cum să uiți tu bărbatul care ți-a salvat viața, tîrîndu-te doi kilometri în spinare pe lacul Periș, cînd ne-a prins furtuna la pescuit ? Dragă, fii serios, nu-ți cer nici un fel de recunoștință, nu fi copil. Te-am sunat pentru altceva. Voi unde faceți revelionul ? N-aud ! N-ați stabilit ? Nu vreți să veniți la noi ? Sîntem singuri cuc. Absolut singuri. Nu, nu aduceți nimic, avem de toate. E sec ? Dacă e foarte sec, ia cîteva sticle. Atît. Adresa o știi ? Hai, te pup. Dar nu mai tîrziu de opt. Pa.

— Alo ! Bebe ? Ce faci mă ? Cum cine e ? Colegul tău de bancă, nerușinatule, care ți-a scris biletele de dragoste către actuala ta soție, soție care a trecut recent pe stradă și nu m-a recunoscut cînd am salutat-o. Crezi că te lua fără metaforele mele, fără figurile mele de stil irezistibile ? Aveți și copil ? Să vă trăiască și să vă bucurați de el. Auzi, de ce nu m-ați sunat, măi, de unșpe ani niciodată, să-mi mulțumiți că v-am făcut fericiți, că am fost îngerul vostru păzitor ? Ai uitat ? Nu-i nimic. Uite că eu nu te-am uitat, am ținere de minte. Mă, nu vreți să faceți revelionul la mine ? Sînt singur cu nevastă-mea și m-am trezit cu un plocon de la ai mei : curcan, vin, purcel, cocoș... Nu, dom'le, nu aduci nimic. Ai ceva foarte sec ? Nu, mai bine ia o șampanie ungurească, demi-sec. Ura ! Vă aștept la opt.

— Alo ! Doru ? Ce faci, măi, copile ? Bine, mă, e posibil să nu mai dai un telefon de ani și ani de zile?! Te-am sunat de atîtea ori, ți-am lăsat vorbă. Hai, că nu-ți fac nici un reproș, am glumit. Lasă, fără remușcări, copilul era dotat, nu l-am ajutat decît cu sfaturi. Da, e adevărat, m-a deranjat o jumătate de an. Vorba vine că m-a deranjat, îmi făcea plăcere să

stau de vorbă cu el despre literatură. Apropo, în ce an e ? A și terminat ? E și însurat ? Are și copil ? Bravo, mă bucur din suflet. De ce e măgar ? Că nu m-a sunat ? Hai, fii serios ! Ce, eu mai am nevoie de recunoștință ? La vârsta mea n-am nevoie decât de sănătate. Mă, ia-l pe fi-tu, pe nevastă-ta și pe nevas-tă-sa și veniți la mine de revelion. Da, i-al și p-ăla mic... Plînge ? Înseamnă că-i ies dinții. Nu-i nimic, pe mine nu mă deranjează, eu iubesc copiii mici. Hai, c-o să ne simțim bine, avem de toate, o să ne distrăm, facem un revelion de pomină.

În acest fel am invitat circa douăzeci și cinci de persoane să petreacă revelionul la mine. Persoane care îmi erau datoare cu recunoștință și care nu mă sunaseră niciodată în ultimii zece ani. La toți le făcusem numai bine. Am vrut să le aduc aminte că exist.

În seara de 31 decembrie mi-am luat nevasta și am petrecut un revelion destul de îmbelșugat și vesel la restaurantul „Cireșica“.

A doua zi, cînd m-am întors acasă, am găsit sone-ria smulsă, ușa crăpată cu toporul și un cuvînt scris cu ruj de damă pe perete : „porcule !“.

BOUL ȘI VIȚEL

Un bou ca toți boii, adică o ființă blîndă, cumse-cade și îndeajuns de chinuită de jugul vieții, ajunsese la vârsta bătrîneții înaintate cu oasele obosite și în-vinse de boală. În adăpostul lui modest de la mar-ginea pășunii, nespus de greu treceau zilele și nop-

tile, fulgerate cînd și cînd de amintirile luminoase ale tinereții și de bucuria gîndului că toți copiii lui ajunseseră bine pe alte meleaguri. Văzîndu-l că tînjește, vaca îi spuse într-o bună zi :

— Măi bărbate, tare te văz bătrîn și îngenuncheat de gînduri, fînul proaspăt nu-ți mai priește, apa rece de izvor, nu, aerul nostru curat, așijderea. Ia-ți traista și du-te pe la oraș, vizitează-ți feciorii și mai clătește-ți și tu privirea cu peisajul urban, că știu că ți-e dor de ei, de mult nu i-ai mai văzut și de mult nu ți-au mai scris, probabil tare vor fi fost și ei ocupați cu treburile lor orășenești.

Boul o ascultă și așa făcu. Într-o dimineață își puse o traistă în băț, în traistă niște nuci și niște gutui pentru nepoți, se urcă în tren și plecă spre București. În Gara de Nord, imediat ce coborî cu greu din personalul 1002, își roti privirea cea blîndă și bătrîină ca să-i vadă pe cei trei fii, pe care îi anunțase prin scrisoare, cu o săptămînă în urmă, că va veni. Multe și variate persoane mișunau pe peronul deschis ca un ziar, numai cei trei viței ai lui, crescuți cu greu și cu bucățile de mîncare rupte de la gură, nu se aflau. Bătrînul bou nu zise nimic, își luă traista și porni ușurel spre centru, la adresa celui mai mare dintre viței și, totodată, cel mai ajuns. După ce bîjbîi vreo jumătate de zi pe diferite străzi, un pionier fruntaș la învățătură îl luă de mînă și-l duse la adresa respectivă. Boul îi dădu o nucă și-o gutuie drept recompensă, pionierul ezită ce ezită pînă se hotărî să primească, după care personajul nostru bovin sună la ușa vițelului cel mare. Să tot fi trecut vreo cinci minute pînă cînd acesta deschise ușa și alte cinci pînă cînd se căzni să-și compună o mustră plăcut surprinsă de respectiva vizită.

— Bine veniși, tată, și să știi că abia acum trei minute primii scrisoarea matală, că tocmai vorbeam ieri cu soția că poate vor veni să te întâmpine la gară măgarii ăia de frați ai mei, că eu tocmai am mașina la gresat.

Nevastă-sa, o vițică trupeșă, era la oglindă și-și puneă coada pe moațe, așa că n-a catadicsit să-i răspundă la bună ziua, iar moșul s-a făcut că tușește în clipa când aceasta îi zicea soțului printre dinți :

— Da' de ce-a venit la noi și nu s-a dus la ăilalți, că ei au mai mult spațiu excedentar ?

— Taci, a zis vițelul, că și ai tăi dau buzna când mi-e lumea mai dragă, și lasă că mâine îl duc la ăl mijlociu.

După care vițelul l-a așezat pe bătrînul tată pe un scaun fără spetează, în bucătărie, și i-a zis :

— Tată, noi o să plecăm nițel la un bairam, că sîntem invitați, iar mata simte-te ca acasă, stai aici pînă venim noi, că nu stăm mult.

Au plecat vițelul cu vițica, bătrînul a așteptat ce-a așteptat pe scaun, încremenit, dar cînd s-a făcut miezul nopții, și-a luat inima în dinți, a spart o nucă, a mîncat-o și s-a culcat pe jos, în bucătărie; pardo-seala era cam rece, dar curată. Cînd s-au întors, pe la două noaptea, vițelul și vițica l-au trezit să-l întrebe dacă se simte bine și să-l roage ca pe la ora 6 dimineța să se scoale, să se ducă să ia niște lapte, să facă piața, să cumpere niște petrosin, să ia o căldare cu apă și să spele mașina cea roșie din fața casei etc. Pe la prînz, cînd s-a sculat, vițelul l-a întrebat pe bătrîn dacă a făcut toate treburile, dacă e sănătos în general, l-a chemat în bucătărie, i-a pus în față o bucată de pîine, plus două măline și jumătate, după care l-a scos pe ușa de serviciu, l-a dus pînă-n fața casei vițelului cel mijlociu și l-a lăsat acolo. Bătrî-

nul și blîndul bou a sunat la ușa celui de-al doilea fiu, i-a deschis noră-sa, care, la început, nu-și aducea aminte de unde-l cunoaște și l-a luat drept unul din aia care vînd oale, după care l-a poftit în bucătărie și i-a declarat că fiul lui nu e acasă, e plecat naiba știe unde, probabil are o ședință, după care o să se ducă la un meci de fotbal, că așa are el obiceiul, dacă vrea să-l aștepte n-are decît, că pe ea n-o deranjează, întrucît tocmai trebuie să pice maseuza s-o frămînte, căci a început să facă burtică după ultima naștere. Boul a așteptat în bucătărie cîteva ceasuri, a mai spart o nucă, s-a ospătat și a ascultat cu urechile lui cam pleoștite de vîrstă cum a sunat telefonul și cum noră-sa vorbea cu cineva astfel :

— Dragă, vezi că vita aia de frat-tu, pe care-l știi cît de ordinar este, l-a adus pe tat-su pe capul nostru și, ori vii și-l iei, ori mai întîrzii și-i dau eu ce trebuie de înțeles și așa mai departe.

Boul s-a ridicat imediat și s-a îndreptat spre ușă, în timp ce noră-sa tocmai venise să-i spună că soțul ei și fiul lui nu mai vin acasă, întrucît tocmai l-au obligat pe linie de serviciu să plece în străinătate, undeva în Paraguay, într-o chestiune urgentă. Boul a ieșit în stradă și a început să întrebe încotro s-o ia, căci adresa vițelului celui mic n-o știa, iar înapoi la noră-sa nu-i venea să se întoarcă. Chinuit de dilemă, a rămas în stradă vreo trei ore, pînă cînd se întoarse din Paraguay fiul cel mijlociu, fiu care se arătă foarte mirat că-l găsește acolo. El se dovedi nespus de serviabil și-l conduse personal acasă la vițelul cel mic, îl introduse în lift, îi arătă pe ce buton să apese și se făcu nevăzut. Vițelul cel mic deschise de îndată, își pupă tatăl cu duioșie pe bot și-l rugă să-l scuze că-l duce în casă pe ușa de serviciu și-l lasă în camera de serviciu în noaptea respectivă,

deoarece tocmai atunci îi venise șeful în vizită cu soția, plus niște cunoscuți, și n-are rost să se obosească stînd cu ei, care discută numai chestii intelectuale și inaccesibile oamenilor simpli de la țară. Moșul dormi ghemuit în cămăruța de serviciu, din care lipseau patul și aerul, iar a doua zi îi spuse fiului cel mic că are arzătoarea dorință de a-i vedea pe toți cei trei viței deodată, să stea nițel de vorbă, să ciocnească un pahar cu ei și să le ureze multă sănătate din partea mamei lor, care-i visează zi și noapte, cum numai o mamă e în stare să-și viseze fiii plecați de-acasă. Vițelul cel mic zbîrnîi din telefoane cîteva ceasuri, folosi tot felul de expresii frățești la adresa fraților care se lăsau cam greu invitați și, în aceeași zi, toți cei trei viței se întîlniră cu tatăl lor pe teren neutru, adică într-o bodeguță plină de fum, clienți beți și chelneri murdari. Se scuzară toți trei că sînt foarte grăbiți și comandară un kilogram de vin cu patru pahare. Bătrînul bou începu să lăcrimeze de emoția clipei solemne, se interesă de sănătatea lor, de fericirea lor și de starea lor materială. La a treia chestiune, fiecare dădu din colț în colț, dar cînd constatară că bătrînul nu le cere nimic, răsufară ușurați. După ce băură vinul, pe care îl plătiră fifti-fifti, cei trei viței îl mîngîiară pe bătrîn pe creștet și-i spuseră împreună :

— Tată, ne bucurăm foarte mult că ai venit să ne vezi, c-o duci bine, că ești sănătos și uite ce te rugăm noi : mata tot ești bătrîn și nu te mai interesează aspectele exterioare ale existenței. Ce-ar fi să ne dai nouă pielea matale, să ne facem niște încălțăminte pentru iarnă, căci sinteticul ăsta nu ține deloc de cald.

Bătrînul s-a emoționat brusc, ca orice tată cînd trebuie să facă un sacrificiu pentru fericirea fiilor săi, și s-a lăsat jupuit. După care și-a luat traista, a

pornit pe jos la gară, a scos bilet cu ultimii gologani și s-a urcat în tren. Cîțiva călători cumsecade și-au exprimat mirarea văzîndu-l fără piele pe el, în prag de iarnă.

— Moșule, ai scăpat cumva de la abator ? l-a întrebat unul, ironic.

— Nu, a răspuns bătrînul cu candoare, am fost în vizită pe la fiii mei.

SECRETARA

Nu, nu e ușor să fii secretară. Ce face o secretară ? Face cafele și răspunde la telefon. Aparent, da, la cam atît s-ar reduce activitatea ei, deși nu e adevărat, o secretară are și alte obligații. Ea trebuie, în primul rînd, să-și ocrotească șeful, să nu-l lase la discreția oricui.

— Vă rog nu intrați, e cu cineva.

Nu spune cu cine anume, dar lasă impresia că e cu cineva foarte mare și că nu poate fi deranjat cu nici un chip. Tu, care ai cu el o treabă de serviciu foarte presantă, stai la ușă cu dosarul la subțioară, vibrînd de nerăbdare. Cînd iese acel cineva, te convingi că, de fapt, e vorba de un fost coleg de liceu al șefului sau de o rudă îndepărtată care trecuse să-l întrebe de sănătate.

Secretarele au nevoie de fantezie. Fără fantezie, ele nu și-ar putea desfășura munca cu succes. Recent, am depus o cerere prin care ceream ceva, nu cine știe ce. „Lăsați cererea, mi s-a zis, și reveniți cu un telefon pe la sfîrșitul săptămîinii“. Am revenit

de atunci cu circa douăzeci de telefoane. „Momentan nu e în birou, reveniți“. Eram curios să văd de câte ori mi se răspunde astfel. Mi s-a răspuns de vreo zece ori. După care am întrebat, timid : „Nu cumva vă deranjez cu insistențele mele ?“ „Vai de mine, mi s-a răspuns, doar pentru asta sîntem aici !“. „Atunci cînd să mai revin ?“ „Oricînd doriți dumneavoastră“. Am revenit. De astă dată secretara a schimbat repertoriul. „Acum cinci minute a ieșit. Îmi pare foarte rău. Reveniți pe la ora unu“. La ora unu aflu că șeful respectiv își face o injecție la policlinică. „Vai de mine, sar eu, ca ars, dar ce-a pățit, de ce suferă ?“ Sînt asigurat că nu e nimic grav, să nu mă îngrijorez. Mă interesez dacă i-a mai adus aminte șefului de cererea mea ; cum să nu, mi se spune, e pe biroul lui, permanent. Secretara îmi întărește chiar convingerea că respectivul șef nu mai are somn din pricina cererii mele, doarme noaptea cu ea sub pernă.

Au trecut de atunci trei săptămîni, cererea mea cred că a mucegăit, nici nu mai e actuală, problema respectivă am rezolvat-o pe altă cale. Dar eu continui să dau telefoane și să întreb de rezultat. Îmi place să ascult glasul ei dulce-mincinos : „Momentan nu e în birou, reveniți“.

UN VICIU

Timofte m-a întîlnit pe stradă, într-o după-amiază. Ne cunoscuserăm cu exact douăzeci și doi de ani înainte (el mi-a amintit detaliul) și mi-a propus să facem

cîteva sute de metri împreună. După ce mi-a pus circa douăzeci de întrebări despre ce fac eu, ce face familia, ce preocupări am etc., aştepta să-i pun şi eu aceleaşi întrebări. Nu i-am pus nici o întrebare. A vorbit tot el, în continuare. Mi-a adus aminte că am fost vecini de apartament şi că acum douăzeci şi doi de ani mi-a împrumutat două căpăţîni de usturoi. Apoi, pentru că eu perseveram cu încăpăţinare să nu-i pun întrebări, mi-a mărturisit :

— Dragă, să ştii că eu sînt tot burlac şi că stau tot în acelaşi apartament, cu mămicuţa. Nu m-am căsătorit din cauză că mămicuţa este o fiinţă sensibilă şi bolnăvicioasă şi mi-a fost teamă ca nu cumva o eventuală soţie să intre în conflict cu ea. Duc o viaţă liniştită, adică mă scol la şase dimineaţa, mă duc şi cumpăr două borcane cu iaurt, o sticlă de lapte, o pîine, diferite mezeluri şi legume, pregătesc micul dejun pentru mine şi mămicuţa, după care plec la serviciu. Aici îmi iau al doilea mic dejun la orele 11 şi-mi beau cafeaua. Mă întorc spre casă aproximativ la orele 16. Fac puţină ordine în apartament, gătesc ceva de mîncare, mă uit pe o revistă (mai ales la rubricile de curiozităţi), mă mai uit la televizor şi pe urmă mă culc. Viaţa mea este extrem de cumpătată şi echilibrată. Din păcate, este puţin cam plicticoasă. Am ajuns pînă acolo încît mămicuţa mea îmi zice, uneori : „Scumpul meu, de ce nu ai şi tu un viciu ?”. Tu, care mi-ai fost vecin şi care văd că te ocupi cu combaterea viciilor omeneşti, adică eşti specialist în materie, nu ai putea să-mi recomanzi şi mie un viciu, o preocupare, o pasiune, o patimă ? Ceva care să-mi scoată existenţa din monotonie şi stupizenie, ceva şoching, inedit...

L-am ascultat pînă în apropiere de Palatul Telefoanelor, cînd i-am propus cîteva variante.

— Dragă, ia-te de colecționat timbre vechi, cărți vechi, ceasuri vechi, farfurii vechi, pachete de țigări vechi, monede vechi, insigne vechi, nasturi vechi, haine vechi.

— Nu, mi-a răspuns el, aș vrea ceva mai nobil... Ceva care să-mi facă viața mai bogată și mai imprevizibilă.

Am mers împreună încă treizeci de metri. I-am spus că nu am pe loc o idee, dar am să mă mai gîndesc. După încă douăzeci de metri mi-a zis :

— N-ai chef să mă servești.

— Ba da !

— Atunci, de ce nu-mi dai o idee ? Vreau să am și eu o viață palpitantă, o viață dură, ceva în genul personajelor din filme și teatru, sper că mă înțelegi, ce naiba ? Nu vreau să mă mai plictisesc în fiecare zi.

— Te înțeleg.

— Îți las telefonul meu. Dacă îți vine vreo idee, sună-mă. Acum mă grăbesc. Trebuie să-i duc mămiciuței pîinea de graham. Pa !

LA CINE FACI ALUZIE ?

Adesea, după publicarea unui foileton satiric, mi se pune întrebarea : „La cine faci aluzie ?” Răspund că nu fac aluzie la cineva anume. Bineînțeles, nu mă

crede nimeni. Scrisesem, de pildă, mai de mult despre un bărbat care avea ciudatul obicei de a se certa cu nevasta exclusiv după miezul nopții. Un vecin de bloc nu mi-a mai răspuns la salut un an de zile. I-am cerut explicații, la care el a mîrîit : „Știi dumneata foarte bine de ce“. M-am pus rău cu cei de la ICRAL, cu vânzătorii de la Alimentara și cu croitorul. Toți s-au simțit, într-un fel sau altul, vizați în modestele mele scrieri.

Recent, lucrurile au cunoscut o întorsătură aproape brutală. Dimineața, la ora șase, sună cineva la ușă. Era un bărbat bine făcut, dar nu și bine intenționat. El a intrat în casă fără să aștepte invitația mea, s-a așezat pe un scaun și m-a privit extrem de lung și pătrunzător în ochi. N-am putut să-i suport mînia care clocotea ca o smoală în privirea lui și l-am întrebat ce dorește.

— Dom'le, de ce te ții de chestii de-astea ?

— Care chestii ? întreb.

— Știi dumneata foarte bine, nu face pe nevino-vatul. Eu înțeleg că trebuie să câștigi o pîine, dar de ce trebuie să lovești în pîinea mea ?

N-am reușit să-l conving că, din moment ce nu l-am văzut niciodată în viața mea, n-am avut cum să-l lovesc. Sau, cel puțin, n-am făcut-o intenționat. Tipul mi-a explicat că este definitiv convins că sînt un nemernic și un perfid.

— Eu, mi-a zis el, sînt responsabil de Aprozar. Fiind un om serios, harnic și strîngător, am reușit să fac economie azi la un cartof, mîine la un morcov, ieri la un păstîrnac, poimîine la un pătrunjel, de pe urma cărora am cumpărat cîteva bijuterii pe

care să le las moștenire unei nepoțele. Pentru ca bijuteriile să nu se deterioreze sau să fie furate de hoți, le-am pus într-o cutie închisă ermetic și le-am îngropat în curticica mea, la rădăcina unui dud. Ei bine, într-o zi, mi s-a făcut un control la Aprozar pe baza faptului că o gospodină rău intenționată m-a reclamat că o furam sistematic la cântar. Organele respective, nu știu din ce motiv, fără absolut nici o legătură cu problema, au făcut o descindere la mine acasă, s-au dus la un anumit dud, deși în curte erau cinci duzi, au săpat la rădăcina lui și au scos cutia cu bijuterii.

— Cam cîte erau ?

— Circa un kilogram.

— Și ?

— Păi asta vreau să te întreb : de unde au știut ei că cutia era ascunsă exact sub dudul respectiv ?

— Nu știu.

— Știi foarte bine.

După care tipul a scos din buzunar un articol de-al meu decupat dintr-un ziar.

— Uite ce scrii dumneata aici : „Individul își ascunsese bijuteriile la rădăcina unui pom, în speranța că acesta va face fructe de aur“.

— E o coincidență, zic eu. O metaforă.

— Asta să i-o spui lui Mutu, zise tipul și se ridică, îndreptîndu-se hotărît spre ușă. L-am condus, copleșit de un acut sentiment de vinovăție.

— Auzi, mi-a zis el, în timp ce intra în lift, lasă-te de chestii de-astea, c-o pățești.

Am rămas multă vreme îngîndurat : să mă las, să nu mă las...

NERVI

Soțul și soția stau în fața televizorului. E seară. O seară obișnuită. Calmă. De toamnă. Program neutru, pe postul doi : balet. Un balerin și o balerină zboară prin văzduh ca niște păsări albe, cu aripi fluturînde.

Soțul fumează. Soția fumează.

— Splendid, spune soțul.

— Ce e splendid ? întreabă soția.

— Duetul.

— Care duet ?

— Duetul... De la televizor...

Femeia să uită lung spre soț și tace cîteva minute.

— Despre care duet vorbești tu ?

— Despre dansul acesta. Nu e un duet ?

— Cum o să fie duet ? ! Duet e cînd se cîntă. Cînd cîntă doi inși în același timp.

— Dar cînd dansează doi inși în același timp nu e duet ?

— Nu.

— Dar ce e ?

— Balet.

Soțul își stinge țigara și se întoarce către soție.

— Ascultă, tu de ce nu obișnuiești să judeci înainte de a spune ceva ? De ce nu te obișnuiești să gîndești logic ? Cînd doi inși fac ceva împreună — ține minte asta de la mine — înseamnă că e vorba de un duet.

— Chiar dacă taie lemne împreună ?

— Da, chiar dacă taie lemne !

— Deci noi, dacă luăm acum un ferăstrău și tăiem un buștean, se cheamă că facem un duet ?

— Bineînțeles.
— Ascultă, de ce nu te duci tu la un doctor ?
— De ce să mă duc la un doctor ?
— Pentru că te plîngeai de astenie.
— Și ce legătură are asta cu ce vorbim noi ?
Care-i logica ?

— Te rog să reții că nu primesc lecții de logică de la tine ! Și nici altfel de lecții ! În douăzeci de ani, de cînd sîntem împreună, puteai să fi înțeles asta.

Tăcere. Baletul continuă. Balerinul și balerina sînt două virtuțuri albe care se îndepărtează, se întîlnesc, se contopesc, înaripate de acordurile divine ale muzicii.

— Splendid. Splendid duet.

Soția se ridică și se apropie de fotoliul în care se află soțul ei.

— Ascultă, tu vrei să mă înnebunești ?

— De ce ?

— Cum de ce ?

— Păi da. Te întreb de ce.

— Te rog doar atît : să taci.

— De ce să tac ? Nu pot să vorbesc în casa mea ?

— Poți să vorbești, dar nu cu mine. Vorbește singur.

— Bine, vorbesc singur. Doamne, ce duet minunat !

Soția se ridică, se duce alături, deschide un sertar, ia un carboxin, ia apă din frigider și-l înghite.

— Doamne, ce due...

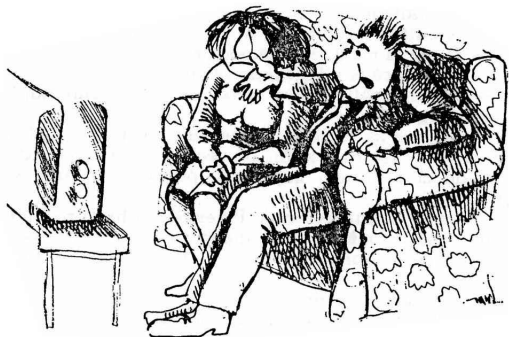
Soția scoate un urlet de fiară :

— Dar taci odată !

Soțul îi răspunde calm :

— Dar nu vorbesc cu tine. Vorbesc singur.

Soția începe să plîngă.

— Mi-a spus mie după logodnă vărul tău că ești sadic, și nu l-am crezut.

— Care văr ?

— Un văr cu care ai copilărit. „Fii atentă, mi-a spus, e un băiat bun, dar are porniri sadice. Omoară vrăbii și broaște“. A avut dreptate.

— Dar când m-ai văzut tu pe mine omorînd vrăbii și broaște ?

— Acum nu mai omori, dar ai omorît în copilărie. Acum sadismul tău se manifestă față de mine. Nu e zi în care să nu mă contrazici. Nu e zi ! De fiecare dată găsești ceva ca să mă contrazici. Numai ca să-mi distrugi nervii. Să știi că într-o zi nu mai răspund de mine. Deși te iubesc și țin la tine, mă aduci în stare să-ți fac un rău. Nu te juca cu nervii mei ! Nu mă mai contrazice !

— Pe cuvîntul meu dacă tu nu ești într-o ureche. Cine a început în seara asta cu contrazisul ? N-ai început tu ?

— Eu am început ?

— Bineînțeles. Eu am zis : uite ce duet grozav, și ție ți-a sărit țandăra.

— Păi cum să nu-mi sară țandăra dacă spui tîmpenii ?

— Care tîmpenii ?

— Chestia cu duetul.

— Aia e o tîmpenie ?

— Bineînțeles.

— Ascultă, cu tine omul n-o scoate la capăt. Pleacă de-aici !

— De ce să plec eu și să nu pleci tu ?

— Unde vrei să plec ? În stradă ? Casa, după cîte știu, e pe numele meu.

— Ce vrei să spui cu asta ?

— Exact ce-ai auzit.

Soția se ridică în picioare, palidă.

— Va să zică mă dai afară din casă ? !

— N-am spus că te dau afară din casă, am spus că această casă e pe numele meu.

— Și mobila e pe numele tău ?

— Nu e pe-al meu, dar nici pe-al tău. În orice caz, nu tu ai dat banii pe ea.

— Dar ce-am făcut eu cu banii mei ? Cu leafa mea ? I-am băut ?

— Nu știu. Ți-ai ajutat nepoții... I-ai luat maică-ti loc de veci. Eu la ai mei nu le-am pus nici măcar o cruce de lemn... La înmormîntarea lor n-ai catadicsit

să vii. Ți-a apărut tocmai atunci o piatră la ficat...
La pomenirea de trei luni îți ieșea măseaua de minte...

— Auzi ?

— Aud.

— Ce-ar fi să-ți aduci aminte ce-ai făcut tu în seara când mama trăgea să moară chiar în camera în care te afli acum ?

— Ce-am făcut ?

— Te-ai îmbătat ca un porc.

— De durere. Sufeream.

— Tu ? ! Care-o blestema de față cu mine s-o calce tramvaiul.

— Și ? A călcat-o ?

— Nu, dar ai fi vrut. Ai un suflet de ciine. De bestie.

— Te rog să-ți măsoari cuvintele. S-ar putea să mă enervezi.

— Și ? !

Pauză. Soțul își aprinde o țigară. Soția își aprinde și ea o țigară și-și șterge o lacrimă din colțul ochiului stâng. Apoi se duce în bucătărie și face două cafele : una pentru ea, una pentru el.

— Mersi, spune soțul.

— Cu plăcere, spune soția.

Baletul de pe micul ecran continuă. Balerinul și balerina zboară pe scenă ca printr-un văzduh de spume și stele.

— Doamne, zice soțul, ce duet superb !

— Termină ! urlă soția. Termină, că nu știu ce-ți fac !

A doua zi mi se pare că unul dintre ei a intentat divorț. Dar nu sînt sigur.

SUFERINȚĂ

Doi vecini — tineri, frumoși, ambii blonzi, cu ochi albaștri, recent căsătoriți — vin să mă roage, înălăcrimați :

- Nu ne înțelegem cu părinții, ajutați-ne.
- Cu care dintre ei nu vă înțelegeți ?
- Nici cu unii, nici cu alții.
- De ce ?

Soțul cel blond îi face semn soției blonde să-i dea lui voie să vorbească.

- Și unii, și alții sînt egoiști
- În ce sens ?
- În sensul că fiecare vrea să locuim la ei, întrucît atît eu, cît și soția mea sîntem unici la părinți. Părinții ei ne-au oferit două camere din casa lor cu curte și boltă de viță de vie, iar părinții mei ne-au oferit tot două camere confortabile și luxoase în apartamentul lor proprietate personală. Pe cine să preferăm, ca să nu-i jignim și să nu-i facem să sufere ?

„Într-adevăr, crîncenă dramă, îmi zic, acești tineri trebuie neapărat ajutați“.

— Nimic mai simplu, zic, o să locuiți pe rînd la fiecare. O lună la părinții dumitale, o lună la părinții soției.

- Da, e o idee, acceptă tînărul, îngîndurat.

— Dar mai e ceva, sare în față tînăra soție, cu lacrimile curgînd năvalnic pe obrazii ei roșcovani și fragezi. Părinții mei vor să ne cumpere o mașină din micile lor economii. Dar părinții lui se opun, întrucît vor să ne dea cadou mașina lor în rodaj, ei fiind bătrîni și neavînd nevoie de ea.

— Perfect, răspund eu, luați mașina în rodaj, iar cu banii rămași de la părinții dumitale vă cumpărați mobilă, covoare, faceți excursii în circuit în țară și peste hotare. Se pot face și cumpăra destule lucruri cînd ai bani.

— Da, răspunde ea, e o soluție. Dar lucrurile tot nu sînt rezolvate. Nu mi se dă voie să lucrez. Mi se spune că sînt prea fină și gîngășă ca să intru în cîmpul muncii, deși eu simt acut și zilnic nevoia unei preocupări stabile.

— Cine nu vă dă voie ? Soțul ?

— Nu, că nici el nu lucrează. Părinții. Ambii.

— Foarte bine. Vă încadrați în cîmpul muncii fără să le cereți consimțămîntul. Dacă se supără, le trece. Cei doi se privesc îngîndurați.

— În fond, sîntem majori și independenți... Facem ce vrem.

— Mai aveți și alte probleme ? întreb eu, grăbit.

— Nu.

— Deci totul e rezolvat. Duceți-vă și fiți neapărat fericiți.

Totuși, cei doi nu se decid să plece.

— Pentru dumneavoastră totul pare simplu, zice ea, bosumflată. Dar pentru noi...

— Ce e cu voi ?

— Noi am fi vrut s-avem probleme în continuare... Să suferim din cînd în cînd... N-ați văzut ce groaznic se suferă în seriale ? În „Dallas“, de pildă. Au tot ce le trebuie, crapă de atîta bine, dar cîte sfîșieri interioare...

— Cîte complicații, reia soțul, avîntat, cîtă complexitate sufletească, de la noblețe pînă la abjecție, de la sacrificiul aproape suprem pînă la trădarea cea mai hidoasă.

— Dumneavoastră ne-ați rezolvat toate problemele din câteva fraze — intervine din nou soția —, dar noi, după aceea, o să ne plictisim. La asta nu v-ați gândit ?

— Bine, zic eu, excedat, atunci suferiți mai departe.

— O să suferim !

Cei doi se iau de mină și ies cu demnitate.

POMPIERUL ȘI OPERA

Terminînd recent o carte, aveam sentimentul că mi-am scris opera vieții. De mult o țineam în mine, ciocotind sub flacăra ei mistuitoare, de mult simteam că e, în sfîrșit, timpul să comunic lumii înconjurătoare ce știu despre ea și ce părere am despre ea. Opul nu era masiv, dar era dens de idei, colcăia de probleme. Era, desigur, o operă artistică, știam că va avea ecou, că voi da lovitura. Am predat-o imediat unei instituții care se ocupă cu răspîndirea operelor literare originale și așteptam publicarea. Dar nu trecură decît câteva zile de la predarea obiectului și aud că sună cineva la ușă. Deschid și intră un tip mărunț, plinuț și cu ochelari, care mă măsoară cu privirea de sus pînă jos, și-mi zice, sever :

— Dumneata ești maestrul cutare ?

— Păi da, zic.

— Păi să stăm de vorbă, zice, și se instalează la biroul meu, scoate din servietă un dosar și începe să-l răsfoiască, muindu-și degetul pe limbă. Va să zică dumneata ai compus o recentă operă artistică ?

— Mai mult literară, precizez, gîndindu-mă cam de unde ar putea fi tipul și ce dorește să-mi reproșeze.

Zice :

— În lucrarea dumitale există un fragment care se referă la activitatea instituției noastre și pe chestia asta va trebui să stăm de vorbă. Conducerea instituției a analizat fragmentul și a decis că acesta este eronat, greșit orientat și trebuie radiat. Este vorba despre ADAS.

— ADAS ? ! Fii, dom'le, serios, zic, n-am scris eu despre așa ceva în opera mea !

— Ba da. Citez : „Deși avea o asigurare pe viață și era burdușit cu certitudini, Ionescu muri ca un tîmpit, în timp ce dormea și visa canguri“. Ce vrei mata să spui cu asta ? Că un individ care face o asigurare pe viață e un tîmpit ?

— Nu. Tîmpenia lui nu avea nici o legătură cu asigurarea.

— Din text nu reiese chestia asta. Nu reiese nici faptul că el a murit liniștit și împăcat sufletește știind că lasă familiei toate beneficiile care decurg din asigurare. Și nici faptul că ADAS-ul îi asigură înmormîntarea. De ce vrei să faci mata o proastă propagandă instituției noastre ? Fii sincer, ești asigurat ?

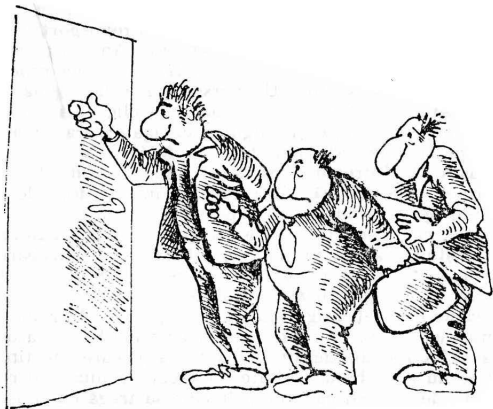
— Încă nu.

— Se vede ! Scoți fragmentul și abia după aceea publici lucrarea.

— Nu-l scot !

— Ba da, îl scoți !

Deci el zicea să-l scot, eu nu, și așa ne-am ciorovăit vreo oră, pînă cînd mi-am ieșit din minți, i-am îndesat o duzină de pumni în ceafă și l-am aruncat pe ușa afară. Eram furios ca o fiară. Ia uite, domnule,

cine vine să-mi dea sfaturi cu privire la opera mea literară !

A doua zi, dis-de-dimineață, sună cineva la ușă, iau un picior de scaun în mână, deschid, dau să-l pocnesc pe individul de la ADAS, dar nu era el, era un tip înalt, delicat și politicos, tot cu ochelari.

— De unde ești ? întreb eu, cu piciorul de scaun ridicat, gata să lovesc.

— De la **Loto-Pronosport**.

— Și ce dorești ?

— Să stăm de vorbă.

Individul se strecoară înăuntru, se așază, scoate din servietă un dosar și zice :

— Mata ai compus recent o operă literară în care te referi și la activitatea I. S. **Loto-Pronosport**, ceea ce noi îți mulțumim pentru atenție. Am citit fragmentul respectiv și avem să-ți facem câteva propuneri de îmbunătățire. Un personaj zice la pagina 67, aliniatul doi : „Am rupt la lozuri în plic pînă am făcut bășici la dește și singurul cîștigător era cu *mai trage* o dată. Să mai trag o dată ? Cu ce ? Cu pușca ? !“ Întrebarea numărul unu : ce semnificație are această replică ? Întrebarea numărul doi : de ce te-ai oprit tocmai la un aspect negativ și nesemnificativ, cînd recent o tînăra casnică din județul Buzău a cîștigat la *loz în plic* un „Trabant“ ? Întrebarea numărul doi și jumătate : de ce nu te duci mata pînă în județul Buzău să stai de vorbă cu ea, să scrii despre ea, că-ți asigurăm noi transportul ? Întrebarea numărul trei : de ce zici că lozurile fac bășici la degete ? Ca să dai de înțeles că hîrtia pe care sînt tipărite nu e de bună calitate ? Întrebarea numărul patru : de ce spui că tipului îi vine să tragă cu pușca după ce joacă la *loz în plic* ? Patru și jumătate : era cumva vinător ? Patru și trei sferturi : de ce nu specifici și de ce crezi confuzii ? Fii amabil și refă fragmentul.

Am în casă, pentru orice eventualitate, un pistol de tip turcesc, de pe vremea pandurilor, piesă de muzeu unică, îl iau din panoplie și mă îndrept fioros spre pronosportist :

— Ieși, că trag !

— Ești nebun ? mă întreabă el, sincer.

— Da, zic, și privirea mea probabil că l-a convins, pentru că a ieșit de-a-ndoaselea.

Peste o oră sună iar cineva la ușă. Nu era nici adasistul, nici pronosportistul, era altul, se recomandă ca fiind de la TAPL, șef al sectorului de propagandă,

un tip zdravăn, bine legat, îmi dau seama că aici nu mai am nici o șansă să mă descurc cu forța fizică, trebuie să lucrez blînd. Omul TAPL-ului avea și el asupra lui un fragment din opera mea, în care activitatea acestei instituții de alimentație publică era prezentată într-o lumină nefavorabilă, falsă și denigratoare. Citatul suna astfel : „Gigel ceru o friptură de curcan pe varză, ospătarul sosi cu ea peste o oră, dormind în picioare, se împiedică de frapieră, scăpă porția pe masă, se trezi brusc și avu următoarea remarcă de haz : «Nu v-am adus curcan pe varză, ci varză pe curcan». Apoi rîse prostește, demascîndu-și în chip neplăcut gravele lipsuri ce le avea în dantură și educație.” Teapelistul extrăgea de aici concluzia că eu prezint lucrătorii din alimentația publică într-o lumină grotescă, folosind un umor de calitate îndoielnică, reproșînd unui om al muncii cu venituri modeste lipsa unor măsele, cea ce dovedește din partea mea un cinism inadmisibil. Atunci de ce ne mai mirăm că pe trimestrul în curs TAPL-ul nu și-a făcut planul, dacă eu prezint publicului astfel de aspecte deformate ? Adică eu, fiindcă veni vorba, nu am nici un fel de lipsuri și defecte în activitate ? Nu am nici un fel de lipsuri în dantură ? Ia să deschid gura, să vadă și el.

- Am scăpat, promițîndu-i că voi medita asupra observațiilor și că voi scrie în curînd o nouă operă de anvergură, în care munca ospătarilor va fi prezentată mai optimist.

M-am baricadat în casă, n-am mai deschis la nimeni, dar a doua zi, cînd m-am dus la colț să-mi cumpăr iaurtul, m-au prins de mîneacă doi tipi de la ICRAI și de la spălătoria chimică „Luceafărul”, care mă pîndeau la ușa de două zile. Fuseseră trimiși de

către respectivele instituții ca să stea de vorbă cu mine pentru a mă convinge să refac, să reduc sau să radiez acele fragmente în care un personaj avea găuri în acoperișul casei și umbla cu cămașa murdară. De ce nu ni s-a adresat nouă, ICRAL-ului, dacă avea găuri în acoperiș, unde e cererea lui, la ce număr a fost înregistrată, de ce umblă cu cămașa murdară, de ce n-a dat-o la spălătoria „Luceafărul“ să i-o facem lună ? Indivizii fiind doi la număr și bine făcuți fizicește, nu aveam curajul să mă reped cu scaunul sau cu pistolul asupra lor, așa că le-am ținut un scurt curs popular despre ficțiune, adevăr artistic, despre veridic și verosimil, despre fantezie, metaforă și alte drăcii de genul acesta, după care cei doi mi-au cerut o promisiune scrisă că voi revedea opera în sensul observațiilor lor și au plecat.

În noaptea următoare nu am avut somn. Diferite idei și gânduri contradictorii mă străpungeau din diferite direcții. Adică, eram sau nu eram vinovat față de acești oameni ? Aveam eu dreptul să-i prezint în opera mea după bunul meu plac, jignindu-i și întristându-i ? Pînă unde poate merge libertatea de creație ?

La un moment dat, privirea mea distinse la fereastră o culoare roșie-portocalie. Era o flacăară. O flacăară vie, adevărată. Casa mea ardea ! Cuprins de o panică neomenească, am început să strig după ajutor. Peste exact două minute, ușa de la intrare se făcu țandări și prin spațiul respectiv intră un pompier extrem de bine echipat.

— Domnule, strig, dumneata ești pompier ?

— Voluntar, răspunse el, cu o mîndrie vizibilă.

— Salvează-mă. Mi-a luat casa foc.

— Un moment, spuse el, și se așează pe un fotoliu, cu tumba alături. Să nu producem panică. Avem ceva de discutat.

— Te rog, zic eu, îngrozit. Despre ce e vorba ?

— Dumneata ai scris recent o operă literară în care ataci unele aspecte din activitatea pompierilor voluntari...

În clipa următoare am început să-mi smulg părul din cap cu o sinceritate dementială.

— Iertați-mă ! Fără să vreau.... Am fost inconștient... Furat de inspirație... De stil și metaforă... Lua-le-ar mama dracului să le ia !

— Auzi, zice pompierul, avizat. Pe mine să nu mă iei cu cioace. Ia să citim fragmentul. „Tînărul pompier voluntar Vasile s-a deplasat de bunăvoie la locul incendiului, s-a urcat la etajul doi, a smuls din flăcări o tînără brunetă ca focul, după care, profitînd de fumăraie, a început să o sărute insistent pe gură, în timp ce ea protesta, formal : «dragă, nu e momentul»“. Ce vrei să spui dumneata cu asta ? Că pompierii voluntari se folosesc de incendii pentru a fura cîte un sărut, ca la periniță ?

Între timp, focul intrase în casă, lichidînd, nesățios, mobile și covoare, manuscrite și alte boarfe intelectuale.

— Dragul meu, am strigat către pompier, turbat de spaimă, te rog să mă ierți ! N-am să mai fac ! Salvează-mă !

— Ai merita să te las să devii mangal, îmi zise el, cu o scîrbă organică. Scriitorule !

După care mă înșfăcă la subțioară, ca pe un balot, și plecă cu mine pe scări, calm și viteaz. În acest timp, eu îi sărutam mîinile, blîguind, penibil :

— Mersi, dragul meu, mersi. Te fac pozitiv, te fac celebru...

Între zece și zece și jumătate (ora gustării), Cercel trece întotdeauna prin biroul meu pentru cinci minute, gustă din parizerul meu, din cașcavalul meu („Mă, unde găsești tu «Dobrogea» ?”), îmi ia unul din cele două mere ionatane și-mi plasează ultima „bombă” din instituție.

— Ascultă, îți spun o chestie de cazi de pe scaun, dar dă-ți cuvîntul tău de om că nu spui la nimeni.

De obicei, îmi dau de două ori cuvîntul meu de om și o dată pe cel de onoare. De astă dată, tac și mănînc parizer.

— Mă, dacă latri, mă nenorocești ! insistă Cercel, mușcînd din cașcavalul meu. E o chestie delicată, n-am spus-o la nimeni, nici nevستی-mi. Fii atent ! Iordan e în pom. Cred că-și dă demisia și pleacă în provincie de bunăvoie, nu mai are nici o șansă, trebuie să-și ia cîmpii.

Cercel așteaptă să-l întreb de ce, dar eu nu-l întreb.

— Nu mă întrebi de ce ?

— Nu.

Cercel e stupefiat.

— Cum, nu mă întrebi de ce își dă Iordan demisia, de ce pleacă de bunăvoie în provincie ? !

— Nu, zic eu, neclintit, nu te întreb.

— De ce nu mă întrebi ?

— Pentru că nu vreau !

Cercel se așază pe scaun. I s-au înmuiat picioarele. E năuc. Se face roșu la față de indignare.

— Bine, dom'le, atunci înseamnă că nu te interesează și nu-ți mai spun.

— Nu, nu mă interesează.

Cercel pleacă. E palid, se clatină.

Peste o jumătate de oră mi se face milă de el și-i dau un telefon.

— Cercel, ce faci ?

Îmi trîntește receptorul, dar știu că peste un sfert de oră va fi la mine în birou. Altfel crapă.

— Ascultă, mă — îmi zice el, luîndu-mi ultima țigară bună din pachet — de ce ești, mă, cinic ? De ce ești, mă, rău ?

Eu știu unde e vulnerabil Cercel : el îți vinde o noutate, un zvon, o „șopîrlă“ la orice oră din zi și din noapte, dar cu condiția să simți că te interesează în cel mai înalt grad, că te zguduie, că te uluiește, că te face să cazi de pe scaun. Nu vrea altă răsplată decît să te lase cu gura căscată. Probabil că niciodată n-a fost mai fericit în viața lui decît atunci cînd mi s-a făcut rău la vestea că directorul adjunct are o soră surdo-mută sau atunci cînd m-am înecat cu o bucată de salam italian aflînd că directorului plin i s-a suspendat permisul de conducere auto pentru o depășire ilegală.

Ei bine, astăzi s-a întîmplat ceva cu mine : nu mai pot să mă uluiesc în fața veștilor lui Cercel. Nu mai pot să fiu curios. Nu mai pot să întreb de ce. Nu mai pot !

Cercel mă privește distrus. E un om nenorocit. Știe că m-a pierdut. Că nu mai poate conta pe mine. Va trebui să caute un alt client.

Înainte de a pune mîna pe clanță, mă mai întrebă o dată, cu glasul răgușit de spaimă :

— Nu mă întrebi ?

Eu clatin din cap, neînduplecat.

De-acum încolo îmi voi mîncă singur gustarea. Și nu voi mai afla eu primul ultimele vești din instituție. Viața mea se va schimba aproape radical.

CLIENTUL

Un individ foarte mic, foarte chel, purtînd ochelari cu multe dioptrii, intră foarte timid într-un restaurant. Se vede de la o poștă că e o ființă intelectuală binecrescută și bine educată, ceea ce explică stîngăcia lui vag penibilă. El se uită jur-împrejur, cerînd parcă ajutor, un gest binevoitor de încurajare, un zîmbet, dar localul este gol. Doar la o masă, tocmai în fund, lîngă o fereastră, patru artiști plastici în-deajuns de beți discută aprins dacă e sau nu e cazul să se ridice o statuie lui Dabija Vodă. Clientul se așază la o masă și așteaptă, privind cuviincios pe pereți.

După circa o jumătate de oră se apropie de el un tip foarte înalt și greoi, cu un cap mare și buturugos, cu doi ochi bulbucați și obosiți. E ospătarul nea Mardare, zis Baronul, fost piccolo la șase ani și șef de sală la douăzeci, avînd prilejul să servească în cariera lui prinți, bancheri și artiști ai poporului, inclusiv un pitic milionar din Tokio, venit aici să se trateze la Băile Felix. Mai are un an pînă la pensie, după care se va apuca de crescut nutrii și nurci. Nimic pe lume nu-l enervează pe nea Mardare, zis Baronul, decît clienții mici, chei, cu ochelari, timizi. Lui îi plac clienții zdraveni și grobieni, care să-l strige cu o voce groasă și autoritară, care să-l tragă de mîneacă, amenințînd cu condica de reclamații, care-i zic „mă“ și-l iau peste picior, dar care mănîncă și beau pe ruptele și care la urmă îl pupă și-i dau bacșiș. Ce-o fi vrînd prăpăditul ăsta la o oră atît de matinală, cînd el e

încă mahmur de somn după cumetria destul de nereușită de azi-noapte, cînd la șaizeci de tacîmuri îi veniseră doar patruzeci și unu de invitați, nici măcar fratele lui vitreg nu venise, nu veniseră decît un sfert din colegii lui, fiecare a găsit o scuză, că dracu și că lacu, ca să nu dea darul, i-a rămas o grămadă de mîncare, noroc că crește un porc în curtea unui nepot, o să-i dea porcului antreurile, piftia de curcan, sarmalele și pilaful. Ce caută tipii ăștia slabi și jigăriți în localuri, de ce nu-și beau ceaiul de sunătoare acasă, în pijama ?

— Ce doriți ? se adresează Baronul, cît se poate de sec, clientului pipernicit.

— O listă, zice acesta, zîmbind dulce și suav.

Baronul ia o listă de pe masa vecină și i-o pune clientului în față, rămînînd lîngă el, în picioare. Acesta o citește îndelung și cu atenție. După un timp, Baronul își iese din pepeni.

— Dom'le, te-ai decis ?

— Fiți amabil și dați-mi voie s-o citesc pînă la capăt.

Baronul neglijase să ia o votcă mică dimineța, ca deobicei, de aceea îl doare capul și are usturimi la stomac. Dresul e dres, nu trebuie neglijat niciodată, chestia asta o știa de cînd era debaraseur.

— Auzi, dragă, dumneata dacă vrei să faci lecturi îți dau ziarul de azi, îți dau „Sportul“, „Magazinul“ și rubrica de înmormîntări din „România liberă“, cartea de bucate, rețetarul sau pliantele din hol. Sau dacă nu, du-te la biblioteca de cartier și citește, aici e local, avem plan, nu putem să ținem mesele ocupate cu clienți care ocupă patru locuri și cer doi mici cu muștar și o bucată de pîine. Hai, zi-i, nu mă ține de la

mînă, fă-mi safteaua cu un crenvurști și-o chiflă sau cu o telemea și-o roșie, plus un pahar de apă minerală proaspătă, ca să-mi rămîie mie restul sticlei pentru retur. Lansează-te !

Între timp, prăpăditul, aschimodia și avortonul s-a decis. El își exprimă următoarea dorință :

— Aș vrea o ciorbiță de văcuță.

— O ciorbiță de văcuță notează Baronul. Atît, nu ? Patru lei cincizeci, plus remiza patruzeci și cinci de bani, mi-am făcut planul, am luat și prima, halal de noi, bravo, tataie !

— Între timp mă mai gîndesc.

— Dragă, aici nu sîntem la șah ! se enervează Baronul. Te hotărăști acum. Dacă vrei, te ajut. De ce nu iei, de pildă, o gustare ? Puțin batog și niște icre negre.

— Am ulcer, scîncește ochelaristul.

— Și eu am, dar nu contează. Dacă măninci ce-ți place, nu-ți face rău. Deci, îți trec batog și icre negre. Dar ce-ai zice de un escalop cu ciuperci ?

— Nu suport ciupercile !

— De ce ? Ciupercile sînt o delicată, nimic mai bun pe lume ca o ciupercă bine făcută. Deci, trecem și un escalop cu ciuperci. Pe urmă știi ce-ți mai dau ? Hai, că am o surpriză pentru dumneata : mușchiuleț a la Wellington. Nebunie ! Deliciu !

Clientul a înmărmurit, i s-au încleștat fălcile, dar Baronul abia s-a lansat.

— Fii atent, că mai am o surpriză pentru dumneata. Un mușchi tartar proaspăt și gustos, ți-l prepar eu cu multă sare, piper, boia, puțin ardei iute, te lingi pe dește.

— N-am voie piper, sare și ardei iute.

— Păi cine are voie ? Eu am voie ? N-am, dar, dacă mi-e poftă, mănînc, că doar o viață am. Dacă ne luăm după doctori, bem numai ceaiuri, mîncăm numai rasol și le lăsăm lor tot ce e bun. Auzi, îți mai dau ceva, ceva mișto de tot, că mi-ești simpatic. Îți dau un ciolan de porc cu fasole iahnie, specialitatea casei, plus doi gogoșari umpluți cu varză roșie. Varza roșie e recomandată insistent de savanți, conține oțel, te face ca lemnul. Pe urmă îți fac un platou cu brînzeturi : Homorod, Olandă, șvaițer, am și ceva străin. Dar ce bem ? Am un Riesling de Jitvei destul de vechi, punem două la rece, cu Biborțeni.

Peste o jumătate de oră, masa clientului sfios și pipernicit e plină de farfurii și platouri. Acesta stă proptit în scaun cu ochii ieșiți din orbite, total abulic ; nu poate mîncă nimic. Baronul îl supraveghează îndeaproape, ca o mamă severă.

— Te rog frumos gustă puțin din escalop. Este minunat. Absolut minunat. Uite, iau și eu puțin, ca să-ți

fac curaj. Sau ia bucățica asta de mușchiuleț, o să ți se topească în gură. Așa ! Vezi că-ți place ? Mai ia odată ! Dacă mă iubești... Ia pentru mine, ca să-mi faci plăcere. Așa... Acuma bem un șpriț rece, rece, ca să ne crească apetitul. Bravo ! Excelent ! Acum putem să facem nota. Deci, odată icre negre, odată batoș, odată escalop, odată... Patru sute nouăzeci și doi, cu remiză cu tot. Nici măcar nu e mult. Și-mi faci și mie safteaua de dimineață. Sănătate familiei și celor drepți.

Între timp, clientul, ghiftuit, a adormit. Baronul e vexat.

— Păi ce facem, tăticu' ? Dormim în front ? Aici nu e hotel, puiule. Scoate bănuțul.

Clientul sforăie. Baronul îi umblă prin buzunare și-i scoate portofelul.

— Dacă nu există altă soluție, ne autoservim, după care te depunem frumos pe trotuar, unde poți dumneata să dormi cît poțestești.

Tot căutînd bani, Baronul descoperă în portofel o legitimație pe care scrie : „Inspector la Inspekția comercială de stat“.

— Vai de mine ! Ia te uită peste cine am nimerit ! Mai bine mă lovea troleibuzul 83 în oră de vîrf. Să refacem nota imediat. Deci, un escalop, un tartar... Total : 14,50 lei, cu remiză cu tot. Mulțumesc pentru atenție, mai poștiți pe la noi, ne-a făcut plăcere, multă sănătate și etîci.

Clientul doarme în continuare. Baronul se retrage în vîrfurile picioarelor și se îndreaptă către masa artiștilor plastici, care încă nu s-au înțeles asupra oportunității statuii lui Dabița-Vodă.

— Mai încet, vă rog, avem inspekție !

UN VICIU FĂRĂ NUME

Recent, mi s-a propus să intru în spital pentru a fi cercetat mai amănunțit de către doctori. Medicul care mă îngrijea la policlinică îmi purta o pică teribilă. Avea impresia că sufăr de o boală, care boală el nu putea s-o descopere cu nici un chip. „Ești bolnav de ceva, spunea el. Trebuie să te internezi în spital.“

M-am internat și nu am deloc de ce regreta. Sînt aici de o lună de zile și, deși nu mi s-a spus încă ce boală am, deoarece nu se știe, mă simt foarte bine. Medicii mă întreabă în fiecare dimineață cum mă simt, eu le spun că mă simt bine, iar ei clatină din cap dezamăgiți, spunîndu-și parcă : „E încăpățînat, nu vrea să recunoască. Hai să-i mai facem cîteva analize“. Deși am dat sînge de cel puțin douăzeci de ori, medicii găsesc mereu noi analize și examene pe care să le fac, iar toate aceste analize și examene se încăpățînează să arate că sînt perfect sănătos. „Nu se poate, trebuie să ai ceva, spun medicii, ești bolnav.“

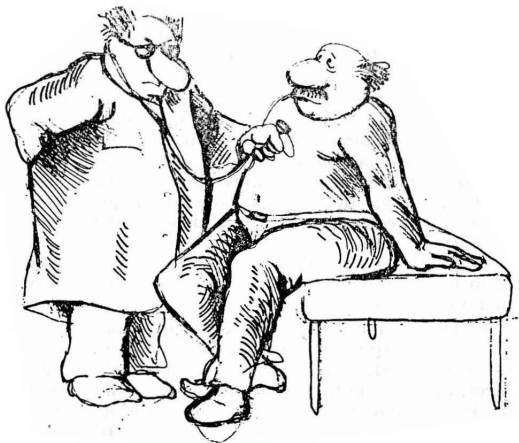
Cum spuneam, în afară de necazurile pe care mi le pricinuiesc analizele, prin sîngele pe care îl pierd, mă simt foarte bine. Cea mai mare mulțumire mi-o dă însă faptul că am cunoscut aici niște oameni foarte interesanți, asupra cărora se pot face studii dintre cele mai revelatoare și pe care eu îi urmăresc în fiecare zi. Am ajuns, de pildă, la concluzia că comportarea oamenilor într-un spital și chiar în viața de fiecare zi este în mare măsură determinată de boala pe care o au. Am să iau cîteva exemple concrete în această privință.

În salonul în care sînt internat se află, printre alții, și doi diabetici. Aceștia, după cum cred că știți, su-

feră din cauză că au zahăr în sînge. Boala aceasta a diabetului îţi dă nişte reacţii sufleteşti foarte ciudate : devii egoist, hrăpăreţ, ai mereu chef de ceartă şi o obsesie permanentă — glicemia. În fiecare dimineaţă, bolnavii de diabet fac o analiză prin care se stabileşte procentul de zahăr pe care îl au în sînge. În funcţie de acest procent, primesc porţia de mîncare, mai mare sau mai mică. Cînd li se micşorează porţia de mîncare, cei doi diabetici din salonul meu devin fiare, se ceartă cu toată lumea, se insultă între ei, după care se decid să declare greva foamei pe timp de o oră.

Un alt tip de bolnav care a intrat în atenţia mea în această perioadă e bolnavul de piele. Acesta, un tip foarte roşcovan şi gras, are pe mîini şi pe picioare o eczemă dizgraţioasă. „Eczemistul“, cum îl numesc cu dispreţ diabeticii, urăşte de moarte pe toţi ceilalţi oameni de pe pămînt care nu au şi ei o eczemă. După părerea lui, în realitate fiecare om are cîte o eczemă, dar cei mai mulţi nu au curajul să recunoască.

Din prima zi cînd am venit în salon, „Eczemistul“ s-a gudurat pe lîngă mine, ca să mă poată întreba : „Nu-i aşa că şi dumneata ai o eczemă ?“ Cînd i-am spus că nu, m-a privit cu un dispreţ făţiş şi făcea ce făcea şi se apropia de mine, jughinîndu-se ca o vită de gard, doar-doar o să iau şi eu eczema lui. Ca să mă răzbun, îi spuneam de cîte zece ori pe zi : „s-a constatat precis că toate eczemele au cauze interne, sînt nevindecabile şi nu se transmit prin contact direct“. La care el îmi replica, veninos : „Dumneata habar n-ai de concluziile ultimului congres mondial de dermatologie, de-aia spui asemenea ineptii. S-a dovedit că toţi oamenii au eczemă, unii pe dinafară, alţii pe dinăuntru“.

Cei mai sociabili și mai simpatici bolnavi sînt cei de la boli nervoase, cu care sîntem vecini. E aici un bolnav care m-a oprit de cîteva ori prin curte, cînd ieșeam la plimbare, întrebîndu-mă : „Eu te cunosc pe dumneata de undeva, dar nu știu de unde“. Cînd încercam să-i spun de unde, mă oprea imediat : „Nu-mi spune, vreau să-mi verific memoria“. Peste un ceas sau două, iarăși mă întreba : „De unde te cunosc eu pe dumneata, unde te-am mai văzut ? Nu, nu-mi spune nimic, vreau să-mi verific memoria“. La vreo săptămînă, dîndu-mi seama că figura mea îl obsedează, l-am oprit și i-am spus : „Nu te mai chi-

nui degeaba, îți spun eu unde m-ai cunoscut. M-ai cunoscut tot aici, în curtea spitalului, cu o zi înainte de a mă întreba pentru prima oară de unde mă cunoști“.

Cel mai interesant tip pe care l-am întâlnit aici rămîne însă Vărgatul, poreclit așa de diabetici pentru că poartă o pijama vărgată care îi enervează nu știu din care pricină. Vărgatul arată cel mai bine dintre noi toți, e mereu vesel și binevoitor, nu o dată a cedat porția lui celor doi diabetici nesățui. Îi place foarte mult să povestească, să stea la palavre, dovedind că se simte cum nu se poate mai bine în spital și că nici prin gînd nu-i trece să plece. Cea mai mare simpatie mi-o poartă mie, deoarece și el, ca și mine, nu avem nici o boală precisă.

— De trei luni de zile îmi caută o boală și n-o găsesc — mi-a spus el, într-o zi, cu o satisfacție pe care nu încerca deloc să și-o ascundă. M-au suspectat de ulcer, de TBC, de prostatită, de hepatită, de leucemie, de uretrită, dar, de fiecare dată, au dat greș, analizele ies bine. Dar și eu îi înnebunesc. Azi spun că mă doare burta, mâine piciorul, poimîine spinarea.

— Păi ce interes ai să minți ? l-am întrebat.

— Nu-i mint totdeauna, uneori mă doare de-adevăratelea, dar cînd vreau eu, îmi trece. Știi, eu pot să-i comand organismului meu cum să reacționeze. Dacă vreau, îmi măresc ficatul, fac plămîinii să horticăie, bag draci în inimă, de bate cu o sută douăzeci pe minut, ridic tensiunea la douăzeci și unu sau o scad la șase, fac ce vreau. Asta îi înnebunește pe doctori.

— Îi enervează ?

— Da' de unde ! Eu sînt bolnavul la care țin cel mai mult. Pot spune că mă adoră. Sînt un ghem de

contradicții și enigme, și asta îi pasionează. S-au luat la întrecere, fiecare crede că el o să-mi găsească, în sfârșit, diagnosticul. Pe mine se dau cele mai grele examene, am trîntit pînă acum cinci medici care își dădeau secundariatul și trei care-și dădeau primariatul.

— Dar dumneata ești un adevărat artist ! am exclamat eu, cu admirație.

— Într-adevăr, preciză Vărgatul, e o adevărată artă să fii bolnav. Văd că și dumneata te pricepi, stai aici de o lună de zile fără să ai un diagnostic. În orice caz, mai bine decît mine n-o să te descurci. Aș putea să-ți fiu profesor. Eu de zece ani umblu din spital în spital.

— Îți face plăcere ?

— Da, îmi face realmente plăcere. Nu fumez, nu beau, nu sînt afemeiat. Am un singur viciu : îmi place spitalul, adică să fiu bolnav. Cînd sînt afară, tînjesc ca o fiară în captivitate. Afară viața e plictisitoare. Aici viața e o luptă.

— Bineînțeles că în perioadele cînd stai în spital salariul îți merge.

— Da, mi se depune la CEC. E drept, nu chiar în întregime, dar aproape, pentru că am vechime. Dar nu asta mă interesează, că n-am ce face cu banii.

— Și cum ai făcut de nu ți-au descoperit pînă acum acest viciu ?

— Foarte simplu, pot să te învăț și pe dumneata. Fii atent, îți spun toate secretele. În primul rînd, nu e bine să arăți că ești prea sănătos, dar nici să faci prea mult caz de boala ta. În general, nu te văita, mai ales la serviciu, pentru că șefii, mai ales dacă suferă și ei de ceva, nu-i pot înghiți pe salariații care se vaită, îi suspectează de ipocrizie. Cel mai nimerit

e să faci odată, prin surprindere, o criză : te tăvăleşti pe jos, dai ochii peste cap (depinde ce fel de boală vrei să ai), pînă cînd bagi alarma în toți și simți că au venit de față cei care vrei tu să știe neapărat că ești foarte bolnav. Bineînțeles că ei vor chema o mașină să te ducă la spital, dar tu refuzi, susții sus și tare că nu suporti spitalul. Același lucru trebuie să-l spui și medicilor, la început, în primele zile, pentru ca apoi să dai impresia că te resemnezi, că lași totul la aprecierea lor, care se pricep și știu secretele trupului omenesc. Vin, după obicei, colegii de serviciu să te viziteze. Unii, din răutate, îți vor spune cu o invidie fățișă că arăți foarte bine, dar tu trebuie să le închizi imediat gura, spunînd : „Tocmai din cauza asta se miră și doctorii : la față arăt bine, dar pe dinăuntru sînt putred. Acum îmi fac niște analize suspecte, nu-mi spun pentru ce, dar eu știu că mă bănuiesc de boala aia care nu se zice cu glas tare“. Spune-le și alte boli de care ești suspectat, dar alege niște boli cu nume cît mai fioroase, ca de pildă : trombangeită obliterantă, limfogranulomatoză benignă, boala lui Hodkin, bronsectazie etc. Cît timp ești în spital, interesează-te de problemele de la serviciu, cere să ți se dea lucrări la spital, iar dacă ți se dau, lucrează în așa fel ca să te descopere doctorii, aceștia să facă scandal celor de la serviciu și așa mai departe. În general, de doctori să nu-ți fie teamă. Din partea lor poți să stai în spital și un an de zile, ei regretă cînd se despart de un bolnav. Cît o să mai stai pe-aici, o să înveți multe de la mine. Dar să nu mai vinzi la nimeni secretul. Înainte de vizita mare, sfătuiește-te cu mine. În orice caz, ai grijă ca azi să spui că te doare altceva decît ieri, pentru ca să creadă că ai o boală dificilă sau chiar un complex de boli.

— Bine — i-am spus Vărgatului — dar eu nu vreau să stau în spital prea mult.

Vărgatul m-a privit uluit, ca un grădinar care descoperă cu uimire că pomii pe care i-a plantat cu atîta trudă sînt dintr-un soi rău, sălbatic, neproductiv.

— Nu înțeleg ? De ce să pleci ? Nu ți-e bine aici ? Crezi că afară o să fii mai fericit ?

— Nu știu, i-am răspuns. Probabil că eu nu am viciul dumitale. Nu toți oamenii au același viciu.

— Așa-i la început, m-a asigurat el. Cu timpul, o să-l capeți.

O vreme, n-am luat în serios precizarea Vărgatului, dar observ că aceasta s-a adeverit, totuși. A început, într-adevăr, să-mi placă spitalul, nu mă mai deranjează nimic, îmi face plăcere cînd mi se ia sînge, cînd mi se fac injecții, cînd sînt pipăit de doctori. Sînt prieten cu toți, mă iubesc ca pe copilul lor, glumesc cu mine și-mi spun pe numele mic. Mă tem că am căpătat și eu viciul Vărgatului. Nici prin cap nu-mi trece să mă întorc acasă, am dat de înțeles familiei să nu mai conteze pe mine. Ca să fiu sincer, nu-mi pare rău. În fond, e un viciu onorabil și original, care mă face să adopt un aer de superioritate față de ceilalți oameni, care nu au ajuns pînă la un asemenea rafinament. Una e să fii egoist, bețiv, afemeiat, misogin, mizantrop, și alta e să fii posesorul unui viciu care nici măcar nu are un nume. Da, cred că și din pricina asta a început să-mi placă acest viciu, pentru că nu are încă un nume. Uneori, îmi trec tot felul de idei ciudate prin minte. Mă gîndesc, de pildă, să dau numele meu acestui viciu, așa cum unii savanți dau numele lor descoperirilor pe care le fac. În felul acesta, aș deveni celebru fără să fac un efort prea mare. Cineva, de pildă, întreabă pe altcineva :

- Ce fel de om e Georgescu ?
- E un om minunat. Săracul, are un singur viciu : „Băieșu“.

O DESPĂRȚIRE

Odată la patru ani, pe 29 februarie, fac o vizită familiei Turturică. El mi-a fost coleg de școală primară, iar soția lui, Sofica, colegă de creșă. E un cuplu minunat, la ei în casă se râde și se zîmbește tot timpul, ca să nu mai vorbesc de mesele încărcate cu tot felul de specialități, plus căpșunica care-ți parfumează interiorul trupesc pentru o lună de zile. Păcat că Sofica s-a născut pe 29 februarie, altfel i-aș fi vizitat în fiecare an.

Cum spuneam, ieri mă înarmez cu un buchet de zambile și mă duc să urez fostei colege de creșă fericire, sănătate, belșug și veselie în casă. Sun la ușă și-mi deschide Turturică. Figura lui plouată și ascuțită, ochii roșii și buzele livide anunțau de la bun început un fapt neplăcut.

— Să-ți trăiască nevasta ! strig eu, exuberant.

Mă invită înăuntru. Casa e pustie. Pe masa din sufragerie se află un ceai de mentă și o bucată de pesmet.

— Nu mai e cazul, îmi comunică el, scurt.

— Ce nu mai e cazul ?

— Urarea cu „să-mi trăiască nevasta“ e deplasată.

— În ce sens ?

— În sensul că ne-am despărțit.

— Nu se poate ! sâr eu de pe fotoliu deşi, văzînd ceaiul de pe masă, presimţisem nenorocirea. Voi, care eraţi pentru mine idealul de căsnicie modernă, voi, care întruchipaţi perfecţiunea conjugală, voi, care vă sorbeaţi tot timpul din priviri, care rîdeaţi toată ziua din te miri ce, voi, care...

— Din păcate, chiar din cauza rîsului ne-am despărţit.

— Asta-i bună !

— Nu rîde, e purul adevăr. Sofica, după cum bine ştii, era o femeie veselă şi rizătoare. Nimic mai plăcut decît să ai o nevastă veselă în casă, de acord cu tine. În plus, era harnică, credincioasă, deşteaptă şi destul de cultă.

— Nu avea nici un defect ?

— Niciunul.

— Şi atunci ?

— Ai răbdare. Nu avea defecte, dar avea un obicei. Un obicei stupid şi idiot : mă gîdila la tălpi. Cînd sedeam în pat, cufundat într-o lectură plăcută, mă trezeam gîdilat la tălpi, ceea ce mă făcea să sâr pînă-n tavan. Ea rîdea de se prăpădea. Tocmai aţipeam, obosit ; la miezul nopţii mă trezeam din somn ca electrocutat : mă gîdila la tălpi. Dimineaţa, mă trezea tot cu o gîdilitură. Am discutat cu ea chestiunea pe toate tonurile. I-am explicat că, aşa cum pe unii oameni îi enervează sughiţul, căscatul sau rîsul chiţcăit al altora, pe mine mă scoate din minţi gîdilatul. Prefer să gătească mizerabil, să nu mai măture prin casă şi chiar să mă înşele, dar să nu mă mai gîdile. Am ajuns pînă acolo încît, într-o zi, i-am aplicat două palme. Vreme de o săptămînă s-a abţinut. Dar ieri dimineaţă m-a gîdilat din nou. M-am uitat la ea lung şi profund nedumerit. „Dragul meu, mi-a zis, viaţa cu tine este grozav de neinteresantă. Îţi

mărturisesc sincer că mă plictisesc foarte tare. O singură bucurie am în viață : să te gîdil la tălpi. Dacă mi-o iei și pe asta, n-are rost să mai stăm împreună“. „Draga mea, i-am zis eu, asta e situația“. Și-a luat lucrurile și a plecat la maică-sa, la Botoșani.

Apoi, Turturică și-a băut ceaiul de mentă îndelung, ronțăind bucățele mici de pesmet. Am tăcut și eu, profund consternat. Nu știam ce să-i spun.

Într-un târziu, mi-am luat zambilele și am plecat.

STĂPINIREA DE SINE

Am avut un coleg de serviciu pe care îl chema Porumbel. Ce băiat minunat ! Săritor, amabil, prietenos, generos, suflet delicat și sensibil, nu există eveniment în viața noastră personală la care să nu participe și el, trup și suflet. Se mai întîmpla ca noi să uităm ziua de naștere a soției, a mamei, a sorei sau soacrei. El nu uita nici odată, le avea scrise în carnet, se ducea la florărie, cumpăra garoafe albe și le ducea respectivelor în numele nostru. Deși era, cum vă spuneam, un băiat foarte sensibil, avea o putere de stăpînire rar întîlnită. Cine nu are oroare de întîmplările nefericite ale vieții ? Cine are curajul să se ducă să anunțe o soție că soțul ei, colegul nostru, a făcut infarct și că e internat la spitalul de urgență ? Nimeni. În afară de Porumbel. Vocația vieții lui era participarea la evenimente funebre și funeste. Dacă îi dădeai pe mîna o înmormîntare puteai să fii sigur că totul va ieși perfect : actele de la morgă, apro-

barea Sanepidului, aprobarea pentru loc de veci, fanfară, fotograf etc. Ne miram cu toții cum de nu i-e groază lui Porumbel să facă săptămînal o vizită la morgă, de unde ne aducea veștile cele mai oribile. De două ori pe săptămîină vizita cimitirul Belu de unde, de asemeni, ne aducea noutați de ultimă oră : cutare scriitor are mormîntul alături de cel mai feroce inamic al lui, cutărci vedete de muzică ușoară, decedată într-un accident auto, îi scrie cineva, în fiecare zi, versuri proaspete pe cruce etc.

Ajunsesem cu toții la concluzia că Porumbel e un bărbat de mare curaj, care nu se sperie de nimic pe lume. Nimic nu-l emoționa, nimic nu-l clătina, nici măcar vestea că unul dintre colegii noștri, cel mai bun prieten al lui, și-a pierdut picioarele într-un accident de mașină. Se ducea la spital, constata situația și venea să ne relateze detalii, oripilîndu-ne pînă la greață.

— Ai putut tu să-i vezi picioarele sfîrtecate ? N-ai leșinat ?

— Dar de ce să leșin ? E ceva normal.

Ieri dimineață, Mihalache, șeful nostru de servicii, a intrat pe ușă, profund tulburat.

— Fraților, ne-a spus el, colegul nostru Pamfil a pățit o chestie absolut sinistă : l-a mușcat un cîine și a turbat.

Toți am căzut cu capetele pe birouri, zdrobiți. Numai Porumbel a rămas calm.

— Se curăță, ne-a comunicat el, sec. Nu are nici o salvare.

Peste aproximativ două ore a avut loc scena de groază : s-a deschis ușa și pe ea a intrat Pamfil, turbatul. Acesta ne-a măsurat pe toți, de sus în jos și de jos în sus, cu o privire sticloasă, după care s-a

apropiat de Porumbel și l-a mușcat, bruse, de ureche. Porumbel a leșinat.

I-am turnat o găleată de apă în cap și l-am trezit. I-am spus că totul n-a fost decît o glumă idioată, am vrut să verificăm cîtă stăpînire de sine are în cazul că i se întîmplă și lui o nenorocire. N-a vrut să ne creadă. Își face injecții antirabice în burtă.

GREȘALA

— Alo !

— Da.

— Bine, mă, de ce mi-ai făcut figura pe care mi-ai făcut-o ? E posibil să mă faci de băcănie în fața unor oameni care te așteptau ca pe un cireș copt ? Mă, dacă ai ști ce masă au pregătit tipii, te-ai da cu capul de pereți ! Auzi, știi cu ce s-a început ? Cu o țuicu-liță de cinci ani vechime, ținută în butoi de dud, galbenă ca untdelemnul, cu măsline verzi, caș afumat și batog. Pe urmă o saramură de caras și bibani, mreană prăjită, păstrugă și alte minunății, n-ai mîncat în viața ta așa ceva ! Mă, dac-ai ști ce rău ne-a părut la toți că n-ai venit ! Nu-i vorba c-a rămas atîta mîncare, dar vream să te vedem. Gazda a și zis : „Nu pot să mă recompensez față de persoană, adică față de tine, decît cu o masă, că dacă-i dau altceva se supără, știu că nu ia“. Ceca ce e adevărat. Măi, să știi că chestia nu e complicată, pentru tine e un fleac, mi se pare că ți-am mai spus despre ce e vorba : persoana, care mi-e rudă, dar foarte de departe, a

avut un accident de mașină, un ghinion stupid. Umezeală, viteză, neacordare de prioritate, derapare și intrare în vitrina unui magazin cu pîine. Nu s-a întîmplat nimic grav, clienții și vînzătoarea au avut timp să se bage sub tejghele, omul a plătit pe loc paguba, adică douăzeci de grahamuri, cincizeci de „Dîmbovița” cu cartofi și treizeci fără sare, a reparat vitrina și zidul imediat. Problema care e ? Că-i expirase asigurarea cu o lună de zile înainte. Ziceam că poate dai tu un telefon la ADAS sau poate mergi cu el acolo să-i facă o asigurare nouă, datată cu o zi sau două înainte de accident. Mă, reparația ajunge pînă la cînșpe mii pe puțin, e păcat să dea omul atîția bani cînd poate să-i suporte statul foarte bine, are și el angaralele lui, vrea să-și facă un garaj, o crescătorie de nutrii. Mă, ce rău îmi pare că n-ai venit ! A avut o friptură de curcan pe varză ce nu s-a pomenit de gustoasă, crocantă, cu ardei iute, plus o friptură de purcel pe grătar cu mangal, nebunie, am mîncat de-am crezut că crăp. Plus că, la un moment dat, a chemat un vecin cu acordeonul, știa ăla niște texte albastre, cum îți plac ție : „Magdaleno, de ce minți, că albina n-are dinți, n-are dinți, n-are măsele, să-ți lase urme cu ele” și altele. Auzi, fii atent că ai la mine o sticlă de țuică veche, cîteva de vin, niște icre, niște pește, un sfert de curcan, omul s-a gîndit să te omenească, totuși. Ce zici, îl servești ?

- Ce număr ați format dumneavoastră ?
- 95.95.96.
- Îmi pare rău, e greșeală. Aici e 95.95.95
- Pardon. Mă scuzați.
- Nu face nimic.
- Dar de ce nu m-ați întrerupt ?

- Era păcat... Vorbeați așa de curgător...
- Mă rog...
- Cum rămîne cu sfertul de curcan ?
- Hai sictir !

ANONIMELE

Guță s-a îndrăgostit intempestiv de dactilografa Neli. Neli era cam mărunțică, cam plinuță, dar avea un cap de păpușă, roșie ca o roșie de tomate în obraji și o dantură splendidă și strălucitoare, cînd rîdea ea se lumina încăperea. Din nefericire pentru Guță, Neli îl plăcea pe Lupașcu. Acesta nu era mai bine construit fizicește ca Guță, dar avea umor, se pricepea să facă lumca să rîdă din orice, iar cum dactilografa era o mare amatoare de bancuri, glume și șotii, a căzut, cum se zice, cloșcă. În zadar o invita Guță la restaurante și discoteci, în excursii la munte și la mare. Neli scria toată ziua bilețele lui Lupașcu, pînă cînd, într-o zi, a dat din rîs în plîns și i-a declarat franș : „Ce dracu, mă Lupașcule, tu nu vezi că te iubesc de-mi sar capacele ? !” După care cei doi s-au dus în Cișmigiu, unde au decis ca el să rupă logodna cu prietena din copilărie, iar ea, cînd va veni Guță s-o invite în oraș, să-i dea acestuia, pur și simplu, un șut în fund.

Ceea ce s-a și întîmplat. A doua zi, Guță s-a prezentat în biroul dactilografelor cu un buchețel de frezii plăcut mirositoare. Neli a aruncat freziile pe fereastră și l-a întrebat pe Guță :

— Știi bancul cu untul ?

— Nu.

— Topește-te.

Guță a ieșit afară, năuc. La patru fără un sfert, înainte de terminarea programului, a venit să-i ceară explicații. Dar totul era limpede : Neli cobora scările instituției ținându-se de mână cu Lupașcu și sorbindu-l pe acesta din ochi. Vasăzică, nemernicul de Lupașcu i-o suflase pe Neli, după ce el îi făcuse curte șase luni și zece zile, după ce a plimbat-o prin toată țara cu Fiatul, cheltuind circa zece mii două sute de lei (avea totul scris într-un carnețel), investind în ea sentimentele și speranțele lui cele mai pure. Ea, ca ea, o femeie necoaptă, abia ieșită din școala de stenodactilografe de doi ani, cu ușurințe și frivolități specifice, cu capriciile și răsfățurile dobândite într-o familie nesperioasă și dezmembrată, dar el, Lupașcu, cum a putut să-și îngăduie un asemenea gest infam, cum a putut să ia femeia colegului său, fără măcar să-i ceară îngăduința sau să-și exprime regretul ?

Guță n-a dormit șapte nopți, s-a îmbătat de patru ori, pînă a căzut sub masă, a plîns, s-a dat cu capul de pereți, pentru ca în final să dea cu pumnul în birou, spărgînd cristalul și să urle :

— Lupașcule, ai să mi-o plătești !

Poate vă imaginați că Guță l-a pocnit cu un par în cap pe inamicul său, că l-a înjunghiat cu briceagul sau că i-a dat foc la casă ? Nu. El a ales o cale mai eficientă : anonimele. Adică turnătoria și calomnia.

Prima anonimă a fost trimisă organelor de miliție prin care Lupașcu era denunțat că deține averi ilicite și o sumă importantă în dolari și mărci vest-germane. După ce i s-au desfăcut parchetul și faianța din baie și bucătărie, Lupașcu a trebuit să alerge două

luni de zile ca să adune acte prin care să probeze că apartamentul și mașina le-a cumpărat din bani cinstiți sau le-a primit moștenire. Lupașcu trebuia să plece în străinătate cu o delegație care urma să contracteze niște utilaje. A fost întors acasă de la aeroportul Otopeni în urma unei anonime prin care organele erau anunțate că Lupașcu s-a lăudat în gura mare, la restaurant, că vrea să rămână (nu s-a precizat unde și de ce). Serviciul Personal a fost, de asemenea, informat (tot printr-o anonimă) că angajatul Lupașcu are un bunic fost moșier, un tată fost legionar, un unchi fost criminal de război, un frate fost țărănist, că el însuși a cântat în corul de copii al unei biserici, fapte care sînt incompatibile cu funcția lui de șef de servici. Guță a trimis numeroase alte anonime către directorul instituției, către direcția de resort din minister, către ministru personal și către organele de securitate, informîndu-le că Lupașcu a desfășurat, cu prilejul călătoriilor sale oficiale în străinătate, o bogată activitate de spionaj economic și industrial.

Lupașcu a fost chemat în dreapta și-n stînga, a dat zeci de declarații scrise, a fost cercetat de sus pînă jos și invers, fără a fi găsit vinovat. Cu toate acestea, directorul l-a chemat și i-a spus :

— Dragă Lupașcule, îmi pare foarte rău de tine, dar trebuie să-ți iei transferul.

— De ce ? a întrebat Lupașcu, indignat. Sînt vinovat cu ceva ?

— Nu, dar ești compromis. Ai fost acuzat de atîtea, încît nu mai are nimeni încredere în tine. Îmi pare rău, erai un băiat minunat.

Lupașcu și-a luat transferul și s-a angajat simplu funcționar într-o instituție mărunță și stupidă. Între timp, el s-a căsătorit cu Neli, care i-a născut un copil bolnăvicios. Dar Guță tot nu e satisfăcut. Ieri, el a

trimis o anonimă în dublu exemplar (unul către ICRAL și altul către Sanepid) prin care anunță (din partea unui grup de locatari) că numitul Lupașcu are apartamentul plin de ploșnițe și șobolani.

INȚELEPTUL

Intr-o localitate oarecare, nici prea mare, dar nici prea mică, o localitate din acelea în care toți oamenii se cunosc între ei, știind ce face, ce nu face, ce mănâncă și ce nu mănâncă fiecare, într-o astfel de localitate, zic, trăia un înțelept. Era bătrîn, firește, chiar foarte bătrîn, trecut de o sută de ani, pentru că toți înțelepții sînt, în mod obligatoriu, bătrîni, iată o ciudățenie greu de explicat. Adică de ce tocmai la vîrsta senilității, cînd unii oameni dau în mintea copiilor, alții devin înțelepți și se ocupă cu darea sfaturilor ?

Deși centenar, bătrînul de care vă vorbesc nu era cîtuși de puțin un cumpătat și un vegetarian, fuma pipă și bea alcool, bucurîndu-se de o sănătate excelentă, probabil din pricină că făcea gimnastică, plus plimbări zilnice de circa zece pași. În plus, primea vizite de dimineată pînă seara. Cine avea un necaz, o frămîntare, o îngîndurare, un vis urît, o presimțire sau o durere, fugea la înțelept. Înțeleptul avea un nepot-ucenic care lua mai întîi taxa, tăind chitanțe, și abia după aceea intra omul și-și spunea oful. Venea, de pildă, un croitor, om în puterea vîrstei, cu nevastă și copii, croitor care avusese o noapte de insomnie și care acum vroia să știe de la înțelept ce e

viața. Înțeleptul trăgea din pipă, se gîndea ce se gîndea, după care închidea ochii, își strîngea tîmplele cu palmele, se concentra și răspundea cu privirea înălțată către tavan :

— Dragul meu, viața este ceva ca un iepure. De ce ? Pentru că fuge tot timpul, sperîindu-se de propria ei umbră.

Croitorul pleca acasă, fericit, în drum se oprea la cîrciumă și, în aceeași zi, toată localitatea afla ce e viața și cu ce se aseamănă ea.

Altă dată venea la înțelept un cizmar, care vroia să știe ce e fericirea. Înțeleptul făcea cu cizmarul următoarea experiență : îl puneă să-și introducă în casă toate animalele pe care le avea în ogradă, adică porcul, cîinele, oile, caprele, plus toate păsările, încît omului îi venea să-și ia lumea în cap. Apoi, a doua zi, îl sfătuia să le dea afară, iar a treia zi îi dădea definiția după care venise : fericirea este ca astăzi să-ți fie mai bine decît ieri. Și toată localitatea fierbea de satisfacție.

Sau venea un funcționar de la primărie, întrebînd ce trebuie să facă pentru a intra în voia șefului său ierarhic, care îl persecuta sistematic, ba chiar îl și jignea, poreclindu-l „tîrtiță“. Înțeleptul îi dădea sfatul următor : ori de cîte ori avea să-l întîlnească pe șeful său, pe stradă sau în alte localuri publice, funcționarul să se repeadă asupra lui și să-l sărute pe obraji, pe ochi și pe gură, ca și cum ar fi prieteni la cataramă. De nimic nu au mai multă oroare șefii decît să fie sărutați în public de către subalterni. Funcționarul proceda în felul acesta și persecuția lua sfîrșit, spre satisfacția familiei sale și a localității.

Sau venea la înțelept un tip care juca toată ziua zaruri, copcică și leapșa (firește, pe bani) pentru a afla ce e norocul. Înțeleptul lua o pereche de zaruri,

le arunca de mai multe ori pe masă, demonstrativ, obținînd de fiecare dată șase-șase, după care îi declara clientului respectiv :

— Dragul meu, norocul este ceea ce-și face omul cu mîna lui.

Intr-o zi, veni la înțelept un individ care se ocupa cu creșterea gîștelor, plîngîndu-se că i-au murit zece gîște din motive cu totul necunoscute.

— Și cîte gîște mai ai ? se interesă înțeleptul.

— Patruzeci.

— Încă e bine, zise el. Uite ce trebuie să faci : să le pui în mâncare piper și muștar din belșug.

A doua zi, gîscarul veni din nou la înțelept, plăti taxa corespunzătoare și spuse :

— Înțeleptule, mi-au mai murit zece gîște, am mai rămas cu treizeci. Ce sfat îmi dai ?

— Pune-le în mâncare orez și sare.

A treia zi, gîscarul veni din nou și spuse :

— Am făcut cum m-ai învățat tu și mi-au mai murit zece gîște. Acum mai am doar douăzeci.

— Încă nu e rău, zise înțeleptul. Pune-le tinctură de iod în mâncare și mai vedem.

A patra zi, gîscarul veni galben la față : îi mai muriseră zece gîște, mai avea doar zece. Învățatul îl sfătui să le facă masajе sub aripi și respirație gură la gură. Gîscarul așa procedă, iar a doua zi se înfățișă la înțelept negru la față.

— Înțeleptule, zise el, mi-au murit și ultimele gîște. Ce sfat îmi dai ?

— Dragă, îi zise înțeleptul, eu sfaturi ți-aș mai da, dar nu mai ai tu gîște.

Disperat, gîscarul se duse acasă și se puse pe crescut rațe. Dar care era culmea ? Că și rațele îi mureau. Se puse atunci pe crescut bibilici, curci, găini și porumbei, dar și acestea îi mureau, secerate de o boală secretă. Gîscarul ajunsese muritor de foame, împreună cu nevasta și cei patru copii ai săi. Cuprins de disperare, el începu să se gîndească la moarte, adică la sinucidere, vroia să-și pună o frînghie de gît sau să se arunce în străfundul unei ape. Dar ce va fi după aceea cu el, se întreba gîscarul în nopțile lui de nesomn, unde se va duce sufletul lui, ce se va alege din gîndurile și sentimentele lui ?

Drept pentru care și-a vîndut cămașa de pe el, a plătit încă o dată taxa la înțelept și l-a întrebat :

— Înțeleptule, eu nu mai am nici o nădejde pe lume, te rog să-mi spui ce este moartea ?

Înțeleptul a rămas pe gînduri vreme de un ceas. Nimeni nu-i mai pusese, în întreaga lui carieră de înțelept, o întrebare atît de crîncenă și neomenească.

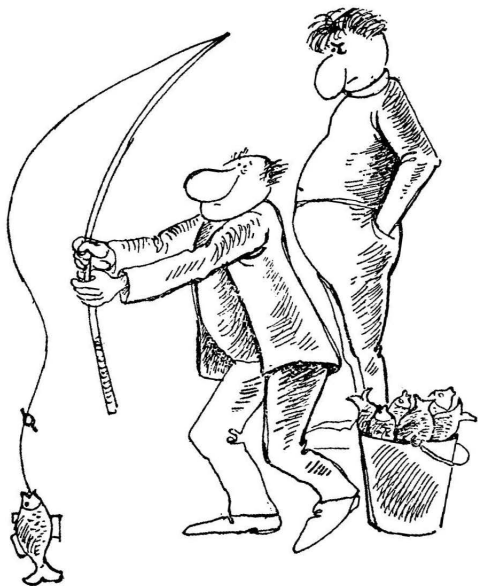
— Deocamdată nu știu, a răspuns el, extrem de trist, dar am să încerc să aflu. Vino mîine.

A doua zi, cînd veni, gîscarul îl găsi pe înțelept mort. Pe chipul lui, atît de senin și liniștit în timpul vieții, se citea o nesfîrșită încordare și disperare intelectuală.

Ucenicul îi înapoie gîscarului taxa pe care o depusese cu o zi înainte. Așa-i spusese înțeleptul.

INVIDIE

Se întîmplă ceva bizar cu mine. În ultima vreme îmi descopăr tot felul de defecte (inclusiv fizice) de care mi-e rușine pînă în vîrfurile urechilor. Eu, care eram atît de îngăduitor cu cei din jurul meu, care mă bucuram de toate succesele prietenilor, chiar și de succesele inamicilor, acum (incredibil !) am devenit rău și meschin, nu mai suport binele și fericirea altora, mă sufoc și mă îngălbenesc de invidie. Acum cîteva zile, de pildă, mă aflu pe o baltă oarecare, în urma unei relații de prietenie pe care o am cu paznicul șef, un om simpatîc și drăguț care, contra unui calup de Kent și a unei sticle de whisky Ballantines,

mi-a îngăduit să pescuiesc o zi în apa respectivă. Cu însoțitor.

De fapt, asta e toată tragedia : m-a invitat cu însoțitor. L-am luat pe prietenul meu Cicerone, pescar fanatic și astenic inveterat ; m-am gândit să-i fac și lui un bine în viață. Ce mi-a trebuit ? Individul, de cum am ajuns pe baltă, a scos niște lansete și niște mulinete ultimul răcnet, de mi s-au înmuiat picioarele : automatizate, tranzistorizate, adevărate bijuterii. Eu, cu niște bețe grosolane, niște ciomege bune de luat o haită de cîini la goană.

— Dragă, mi-a zis el, ce-i cu sculele astea ale tale ? Te faci de rîs. Ia cîteva mii, vino la mine și te dau eu pe mîna unor specialiști care primesc marfă la pachet.

— Mulțumesc, i-am răspuns, mă descurc cu ce am. Am aruncat eu, a aruncat și el. Nu trece nici un minut și Cicerone începe să mă enerveze.

— Dragă, îmi zice, balta asta e un fel de lighian cu apă de cișmea. Nu mișcă nimic.

După care îl văd că trage un crap de un chil, pe care îl aruncă în juvelnic, cu indiferență.

— Păi, continuă el, am fost, tot așa, invitat de un amic la o baltă unde un crap ca ăsta îl aruncam înapoi în apă, de milă.

În următoarea jumătate de oră Cicerone mai scoate o sumedenie de crapi, carăși și bibani. Eu — nimic. Doar o roșioară amărită, pe care am aruncat-o furios înapoi, în apă. Îmi plesnea capul de furie. Mă duc pe lîngă el și-l întreb cu ce dă. Cu rîme, ca și mine. Ce fel de ace ? La fel ca ale mele. Și atunci el de ce prinde, iar eu nu ? Există noroc la pescuit ? Au peștii criterii de selecție, i-a învățat cineva cum să se ferească de acele mele și cum să le descopere pe ale

lui Cicerone, ca să mă bage în spital ? Care e misterul ?

Încerc să mă calmez : în fond, e foarte bine că prinde Cicerone, care e prietenul meu. El e drăguț și va împărți peștele cu mine. De fapt, nu peștele mă interesează, pentru că eu nu mănînc pește. Eu am venit aici ca să mă destind. Dar cum să mă destind, dacă nu prind nimic ? Nu m-aș revolta că nu prind eu, dar de ce prinde el ?

Peste cinci minute, individul are tupeul să mă cheme să-l ajut să scoată din apă un crap de patru chile, cu solzi aurii, o splendoare de pește, bun de dus la un pictor să facă o natură moartă.

Mă gîndesc să-i fur momeala și s-o arunc în apă fără să observe. Sau să-i răstorn juvelnicul și să-i arunc tot peștele în apă. Sau să mă duc în spatele lui și să-i dau un brînci în lac, poate se îneacă, ceva trebuie să-i fac. Invidia a făcut din mine neom. Nervii mei sînt niște zdrențe.

Scara, la întoarcere, n-am scos nici un cuvînt. Am condus cu dificultate, am luat două amenzi și o ștampilă radar. Apoi, toată noaptea n-am închis un ochi. Nevastă-mea mi-a zis a doua zi, nervoasă :

— Pescuitul nu-ți face bine. Ți-am confiscat sculele.

RUPTĂ DIN VIAȚĂ

Am să vă spun o întîmplare care pare întru totul neverosimilă, dar care este întru totul autentică, vă asigur de asta pe cuvîntul meu de onoare. Dealtfel, eu

folosesc foarte puțin imaginația atunci cînd scriu, prefer să vorbesc despre lucruri întîmplate aieva, trăite, îmi place să rup cu mîna mea fapte din viață și să le pun pe hîrtie direct, fruste, așa cum rupi fructe dintr-un pom și le pui pe masă.

Dar iată întîmplarea despre care vă spuneam că e strict autentică, deși pare atît de neverosimilă :

Intr-o zi, pe plaja de la Mamaia apare un tip solid, înalt, ras proaspăt, cu figură de angajat cu muncă de răspundere în domeniul alimentației publice, îmbrăcat elegant, cu cravată ; tipul se dezbracă, rămîne în slip și intră în apă. Era foarte cald, deși se apropia asfințitul, astfel încît bărbatul resimțea din plin binefacerile apei de mare, se bălăcea, dădea din mîini și din picioare, înaintînd fericit printre valuri. Încet-încet, zbenguindu-se, individul ajunge la circa douăzeci de metri de mal. Fiind destul de gras și sedentar, el obosește la un moment dat, vrea să pună picioarele pe pămînt, dar pămîntul nu mai era sub el, începe să dea din mîini și din picioare, panicat. Simțind că nu mai are putere să răzbească pînă la mal strigă după ajutor. Pe mal nu era mai nimeni, doar un bărbat foarte tînăr, foarte frumos și foarte zdravăn, îmbrăcat cu un tricou pe care scria Salvamar. Tînărul citea o carte. Mai precis, un roman polițist. El aude cuvîntul „ajutor“, ridică privirea, vede despre ce e vorba și continuă să citească. Tipul din domeniul alimentației publice, care se afla pe cale să se înece, înghite o gură de apă. Gustul apei îl îngrozește și mai mult, ideea de a muri burdușit cu cîteva vedre de astfel de lichid crîncen îl scoate din minți și urlă cu ultimele sale forțe :

— Tinere ! Salvează-mă ! Nu mă lăsa ! Am doi copilași !

Tînărul ridică ochii din carte, enervat :

— Domnule, sînt în timpul liber, lasă-mă în pace !
— Păi, mă înec !
— Te îneci ? Păi de ce nu spui așa ?
— Păi, dumneata nu vezi ? Salvează-mă !
— Bineînțeles. Te salvez imediat. Fii atent. Dai din
mîini și din picioare și ții aerul în piept cît mai mult.
Hai !

— Păi, nu mai pot.
— Păi, trebuie să poți. Altfel ai încurcat-o. Dă-i
bătaie ! Așa ! Așa ! Dă din mîini ! Dă din picioare !
Încă un pic ! Un pic ! Bravo !

Într-adevăr, tipul din alimentația publică face cîteva eforturi supraomenești, dă cu desperare din mîini și din picioare și scapă de pericol. Adică pune picioarele pe pămînt. Iese pe plajă, se trîntește pe nisip, respiră adînc vreme de cinci minute și-și revine. Apoi se uită, uimit, către tînărul salvamarist.

— Dom'le, zice el, dumneata chiar ești de la Salvamar ?

— Bineînțeles, răspunde acesta. Dar de ce vă mirați ?

— Păi, dacă ești de la Salvamar, de ce n-ai intrat după mine în apă să mă salvezi ?

— Ca să fi intrat după dumneavoastră în apă ar fi trebuit să fiu un tîmpit.

— De ce să fii tîmpit ?

— Păi, dacă intram în apă, puteam să mă înec.

— Păi, nu știi să înoți ?

— Nu. De unde să știu ?

Tipul din domeniul alimentației publice rămîne buimac. Asta e prea de tot : să lucrezi la Salvamar și să nu știi să înoți ? !

— Dom'le, zice el, asta e prea de tot ! Asta e culmea ! Să lucrezi la Salvamar și să nu știi să înoți ? E culmea !

— Nu e deloc culmea. Aflați că mă descurc foarte bine. Din moment ce am la dispoziție o barcă și un colac, nu văd de ce nu m-aș descurca. Ba am fost și evidențiat pentru faptul că nu am avut pînă acum nici un înecat în zona mea.

— Și cine te-a angajat ?

— Șeful serviciului personal de la trust. Poate o să vă mirați, dar dînsul avea o obligație față de unchiul meu, care este șef la barul de noapte. Adică o nepoată a respectivului șef de personal face prezentarea programului la bar, deși e bîlbîită. Adică servicii contra servicii. Ce, nu e normal ?

— Tinere, zice tipul, răgușind brusc, eu sînt șeful serviciului personal. Eu sînt !

— Să fiți sănătos, îi răspunde salvamaristul.

Și, fără să se sinchisească de ironia din privirile respectivului, se apucă să citească mai departe romanul polițist.

Vor fi unii (poate mulți, poate puțini) care vor spune că întîmplarea e neverosimilă. Păcat. Ea este, realmente, ruptă din viață. Pe cuvîntul meu !

STÂNCEL

Stăncel are unele calități sufletești, i se întîmplă adesea să fie duios, amabil și generos. Într-o zi, de pildă, a scos pachetul de țigări și ne-a servit pe fiecare, fără să-i tremure mîna. A fost, de asemeni, cazul cînd a ajutat un bătrîn invalid să se urce în tramvai. Are, din păcate, un defect fundamental : nu te

ascultă cînd îi vorbești, ceea ce pe mine mă scoate din minți.

Privirea lui se lipește de un perete, de un tavan sau de un tablou și rămîne acolo neclintită. Nu ți s-ar uita în ochi cînd îi vorbești nici să-l pici cu ceară. Poate credeți că din timiditate. Nu, Stăncel e departe de a fi un timid. Pur și simplu e egoist. Egoismul lui e de un tip cu totul special. Ca să nu vă plictisesc, trec la cîteva exemple.

— Stăncel, îi zic într-o dimineată, sînt distrus. Am greșit o lucrare și șeful era să mă distrugă, a sărit să mă sfîșie, mi-e teamă să nu mă retrogradeze sau să mă dea afară. Ajută-mă cu un sfat.

Stăncel nu se uită spre mine, nu-l interesează chipul meu desfigurat de spaimă și disperare. El își curăță unghiile cu o scobitoare.

-- Dragă, îmi zice el, calm, am avut o noapte mizerabilă. Cățelul meu caniche n-a putut să doarmă, îl durea burta, plîngea ca un copil, a trebuit să-l țin în brațe și să-l mîngîi. Nu te sfătuiesc să-ți iei un cîine. E de preferat un copil.

Altădată îi destăinui grijile pe care le am cu sănătatea mea, iar el îmi răspunde că la piața Matache au apărut căpșunile. Eu îi vorbesc de pericolul atomic, iar el mi se vaită că soacră-sa a dat în diabet și că nu se găsesc plăcuțe de frînă pentru Dacia 1300. Dacă îl întrebi ce părere are despre problema transplantului cardiac ridică din umeri, nu-l privește, el are tensiunea bună, pulsul bun, nu-l doare nimic. Ba da, îl doare ceva : i-a apărut un țîțar în casă, a bîzîit toată noaptea, iar spre dimineată l-a mușcat de obraz, uite ce umflătură i-a făcut ! „Cum, dom'le, țîțari în București ? !“

Într-o zi, i s-a întîmplat și lui ceva grav : a intrat cu mașina într-un stîlp. Vehiculul s-a făcut vraște,

iar el și-a spart și capul. A venit la mine în miez de noapte, ca să-l ajut. Cum ? Poate am vreo relație la IREB (să nu plătească stîlpul), poate știu pe cineva la Miliție (să nu plătească amendă) sau la ADAS (să-i repare mașina, deși nu e asigurată).

L-am ascultat căscînd de-mi trozneau fălcile, după care i-am zis, plictisit de moarte :

— Dragă, scuză-mă, dar nu mă simt prea bine. Am o băătătură la talpa stîngă. Vorbim mîine.

ÎNTÎMPLARE CU JILAVU

Crinel Jilavu e burlac și chel de la vîrsta de 21 de ani. Acum are 38 de ani și e la fel de chel, cu fruntea mică, creață, cu un nas borcănat, cu șase măsele de aur în gură și cu un rîs insuportabil. Cînd rîde, parcă chițcăie un șoarece, din cauza asta un coleg de birou astenic și-a cerut transferul la altă instituție. Noroc că rîde rar, neavînd motive și nici vreo predispoziție biologică. În general, trebuie spus (și nu fac asta cu plăcere, eu nu-mi urăsc personajele nici măcar atunci cînd sînt negative, așa cum nici o mamă adevărată nu-și poate urî un copil urît sau infirm — sper că aserțiunea aceasta vi s-a părut suficient de originală) că Jilavu era antipatizat de toată lumea pentru simplul motiv că felul lui de a fi era antipatic. În ce sens ? În sensul că era agasant de corect în muncă, pedant în vorbire și costumație, se parfuma violent și abundent, nu fuma, nu bea alcool, nu avea, în general, nici un viciu. De ce nu se căsătorise pînă la

această vîrstă ? îl întrebaseră colegii de nenumărate ori. Din prudență, a răspuns el. Îi era teamă ca nu cumva eventuala soție să-l înșele. Cunoștea cazul unei rude îndepărtate care plecase pe teren și, întorcîndu-se intempestiv, o găsisse pe nevastă-sa cu altul, o bătuse pînă-i făcuse praf ficatul, aceasta îl dăduse în judecată, drept pentru care intrase la pușcărie. Atunci, pentru ce să te însori ? Ca să ai pentru ce intra la pușcărie ? Mai cunoștea, de asemenea, cazul unui tip de pe strada lui natală care o prinsese pe nevastă-sa cu unul, el a întrebat cu o indignare întemeiată ce înseamnă asta, la care respectivii, adică nevastă-sa și amantul, s-au repezit asupra lui și l-au bătut măr, pretinzînd apoi, la proces, că au fost în legitimă apărare, întrucît victima intrase fără să bată la ușa, surprinzîndu-i în neglijeu și sperîindu-i grozav. În al treilea rînd, subliniasse Jilavu, o soție este necesară pentru a găti mîncare, a spăla rufe și a face curățenie în locuință. Or, el își prepară singur ceaiul de dimineață, la prînz mîncă la cantină, iar seara un sandvici cu ceai și o aspirină, rufele le spală la „Nufărul“, iar curățenia o face cu aspiratorul, dă o dată pe săptămînă, duminica, după care primește vizita președintelui comitetului de bloc, cu care joacă table. Atunci, pentru ce să se însoare ? Ca să se cheme că e înșurat ?

— Jilavule, ai dreptate, i-a răspuns șeful de birou, care era recăsătorit pentru a treia oară. Ești băiat deștept.

La un moment dat, însă (există, după cum vedeți, un *însă* în viața lui Jilavu), a venit în instituție o dactilografă cu numele Nuți. Această Nuți era o fată destul de nostimă, cam mărunțică și grăsuță, dar cu un păr șaten splendid și cu niște ochi verzi și luminoși care te străbăteau ca un laser. Au încercat mai

mulți bărbați să se dea pe lângă ea, dar toți aveau un dezavantaj : erau căsătoriți. Încercase însuși directorul plin, însuși directorul administrativ și chiar contabilul-șef, toți în zadar. Nuți era de neclintit, cuminte, sfioasă și harnică, le zîmbea tuturor, suavă, refuzînd invitații la Snagov, pădurea Băneasa, Popasul Buda, mînăstirea Cernica sau Hanul Vlăsiei. Pînă la urmă s-a aflat motivul : iubea un tînăr pictor talentat, fost nonfigurativ, acesta nu-i dăduse nici o speranță de căsătorie, dar ea îl iubea nebunește și constant și nu concepea alt bărbat în viața ei.

Jilavu a încercat și el să-i facă curte, se ducea zilnic la ea în birou, îi ducea o floare, o ciocolată, o gumă de mestecat, o prăjitură, un măr, o pară, adică ce avea la îndemînă. Ea primea micile atenții cu decență, mulțumindu-i cuviincios. Jilavu, încurajat de bunăvoința fetei, și-a propus să persevereze, în fiecare săptămînă o invita să ia masa cu el la un restaurant, și de fiecare dată ea îl refuza cu drăgălășenie.

Iată însă (revenim asupra aceluia *însă* de mai sus) că într-o zi Nuți vine la birou plînsă. Toată lumea se îngrijorează sincer, vai, sărmana copilă, ce nenorocire o fi pățit ? Ea — nimic. Tăcea și plîngea. Pînă la urmă s-a aflat secretul (ce nu se află într-o instituție ?) : tînărul pictor, plecînd cu o bursă în Italia, rămăsese definitiv în Occident, căsătorindu-se cu o belgiancă tînără, frumoasă și bogată. Sărmana Nuți, care își sacrificase cinci ani din viață pentru tînărul pictor ingrât, era zdrobită sufletește. Jilavu a sesizat conjunctura, și-a făcut unele calcule și a început să-și sporească vizitele în biroul tinerei dactilografe : încerca să o liniștească povestindu-i diferite întîmplări care ilustrau cinismul și măgăria bărbaților, nerușinarea lor nelimitată. Mai mult, la un moment dat

i-a împrumutat tranzistorul lui pentru a asculta muzică ușoară și simfonică.

Peste circa două luni, când Nuți s-a mai liniștit și împăcat sufletește, când ochisorii ei verzi au început să strălucească din nou, limpezi ca roua dimineții (scuzați comparația), Jilavu i-a făcut din nou propunerea de a merge împreună la un restaurant pentru a lua masa în comun, dar ea a refuzat din nou. Era totuși ceva deosebit în acest refuz, observase insistența Jilavu, un oarecare regret, o melancolie pe cale de dispariție, o dîră de îndoială se profila în vocea dulce și copilăroasă. Iată de ce Jilavu nu a fost aproape deloc surprins cînd, peste două săptămîni, mergînd să-i ofere tinerei dactilografe un referat pentru a fi bătut în trei exemplare pe velină și o banană, ea i-a spus pe un ton cît se poate de serios :

— Domnule Jilavu, azi aș putea să iau masa cu dumneata la restaurant. Părinții mei sînt plecați la un botez.

— Atunci, a spus, calm, Jilavu, te aștept la trei și cinci în colț, la simigerie.

La trei și cinci fix cei doi s-au întîlnit și au plecat pe jos spre centrul orașului. Jilavu mergea pe lîngă ea parcă fără să atingă pămîntul, trupul și sufletul lui colcăiau de fericire. Dacă Nuți acceptase să ia masa cu el la restaurant înseamnă că perseverența lui învinsese, peste cîteva luni va putea îndrăzni s-o ceară în căsătorie. iar ea nu va refuza. Nu va refuza nu pentru că va face o pasiune pentru el, asta e exclus, știe el însuși că are o figură insipidă și banală, dar cu atît mai mare va fi meritul lui. Nuți va veni singură la el, pentru că este un bărbat serios, sigur, alături de care va face o căsnicie durabilă. O, cît îl vor invidia și cît îl vor blestema și înjura toți cei care i-au făcut tinerei fete curte și promisiuni,

inclusiv directorul și directorul administrativ, ultimul fiind un bărbat realmente frumos, dar divorțat și cu doi copii ! O, cum vor veni cu toții la nunta lui și cum îl vor felicita, prefăcându-se că se bucură pentru el ! Iar ea va zîmbi tuturor, suavă, puțin tristă, desigur, cu jumătate din gânduri fugite către tînărul și frumosul pictor care i-a înșelat speranțele și unica dragoste, iar el îi va ocroti tristețea, nu-i va face niciodată, absolut niciodată vreun reproș cu privire la trecutul ei, se va purta cu ea așa cum te porți cu o floare.

Pînă la restaurant cei doi nu au discutat aproape nimic, din simplul motiv că nu aveau ce discuta. S-au schimbat cîteva cuvinte despre vreme, el a încercat, la un moment dat, să facă o mică glumă despre un individ cam beat, dar ea nu a zîmbit, Jilavu, știa că umorul nu e partea lui spirituală cea mai vînjoasă și că nici ea nu gustă așa ceva.

Au intrat în cel mai elegant restaurant al orașului, Jilavu dorind să-i dea o primă probă de respect, demnitate și bun-gust. Întrucît localul era cam gol, a venit însuși șeful de sală să-i servească, oferindu-le pentru început niște ouă de prepeliță în aspic, niște ficăței de pasăre trași la tîgaie (în unt) și cîteva feluțe de batog. După care ea a dorit un mușchi de văcuță *à la Wellington*, iar el un piept de pasăre la grătar. Ca desert, s-au gîndit la cîte o înghețată cu căpșuni. Dar în clipa în care s-a pronunțat cuvîntul „înghețată“, Jilavu a înghețat el însuși de spaimă și oroare, i s-a făcut brusc rău, i s-a înroșit fața, i s-a bătut o vîină la tîmpla dreaptă și i-a venit să vomite.

— S-a întîmplat ceva ? l-a întrebat ea, încrețindu-și fruntea, ceea ce l-a emoționat realmente : era primul semn de grijă față de el, înseamnă că nu-i era indiferent.

De fapt, despre ce era vorba ? Jilavu își dăduse seama că nu are la el decît 35 de lei. Or, consumația, dacă punem la socoteală și sticla de vin la trei sfer-turi care se comandase, urma să se ridice la cel pu-țin 300 de lei. Ce era de făcut ? De unde va scoate această sumă ? S-o întrebe pe ea dacă nu are niște bani în poșetă ? Exclus ! Ar face o gafă ireparabilă, mai ales că, în mod logic, nici nu ar fi putut avea o asemenea sumă la ea, acum, cu două zile înainte de leafă. Din păcate, Jilavu nu avea bani nici acasă, cu cîteva zile în urmă lichidase ultimul cec ca să-și cum-pere un televizor cu circuite integrate. De la cine ar putea să ceară ? De la colegii de birou ? În primul rînd că nu este prieten cu nici unul dintre ei, nu le ceruse niciodată nimic și nici el nu le dăduse nici-odată nimic, toată instituția știa că Jilavu nu dă cu împrumut nici dacă-l pici cu ceară. Dacă ar apela acum la unul dintre ei, s-ar face definitiv de rîs, ce haz ar fi a doua zi, cum și-ar mai bate joc de el ! Avea un frate în oraș, dar nu mai vorbeau de aproape un an, acesta îi luase cu împrumut o damigeană goală, uitase să i-o mai aducă, el îi telefonase și dăduse peste cumnată-sa, o mahalagioaică fără pereche, care-i spu-sese de la obraz că ultima oară cînd venise pe la ei în vizită uitase să aducă copiilor o ciocolată sau o bom-boană.

Pe măsură ce se aduceau gustoasele gustări, Jilavu devenea tot mai palid și panicat, transpira abundant și se întreba dacă nu va face cumva o criză de inimă, își simțea deja pulsul foarte ridicat și un junghi în spinare. De spaimă, bău pe nerăsuflăte un pahar de vin. Între timp, Nuți tăcea ; el se gîndea. Ce-ar fi s-o sune pe maică-sa la Rîmnicu-Sărat ? E pensio-nară, are 650 lei pe lună, îi dă și el 200, frate-su 200, în total 1050 de lei, precis că nu-i cheltuise pe

toți, are ea ceva pus deoparte pentru înmormîntare. Dar cînd să ajungă banii pînă la București ? Trenul face cîteva ore, e imposibil. Ar mai fi o soluție : să-l cheme pe responsabil în bucătărie și să-i dea cartea de vizită și buletinul garanție. Dar ce scrie pe cartea lui de vizită ? „Crinel Jilavu, referent contabil“, și telefonul de la serviciu, pentru că acasă nu are, de ce să dea bani de pomană, din moment ce nu are cu cine vorbi ? Și dacă responsabilul nu-i primește buletinul ? Adică vii, mănînci ficăței de pasăre, batog și mușchiuleț de văcuță *à la Wellington*, și pe urmă dai buletinul garanție ?

Între timp a venit felul doi. Nuți mănîncă cu plăcere mușchiulețul de vacă, comițînd un gest de-a dreptul tandru : îi dă și lui Jilavu o bucățică să guste, iar el îi oferă o bucățică de piept de pasăre. Jilavu simte că-și pierde mințile, e posibil oare ca fericirea lui personală să se năruiască din pricina unei întîmplări întru totul stupide ? Oare nu există nici o soluție ? O soluție disperată, o soluție-limită ? Eventual să iasă în stradă și să roage pe primul trecător să-i cumpere ceasul de mînă, dar ceasul respectiv, marca „Pobeda“, a costat 280 de lei cînd era nou, acum ar putea lua pe el cel mult 100. Ar mai fi o soluție : să se scuze că are de dat un telefon urgent, specificînd că telefonul localului este defect și că este nevoit să iasă în stradă, la o cabină, după care să o ia la fugă și să dispară. A doua zi ar putea spune că a fost arestat din confuzie, că l-a călcat un troleibuz sau un taxi galben, se poate spune orice, eventual se poate chiar interna într-un spital. Da, dar ce va face Nuți în urma lui ? Cum va putea suporta ea scena dispariției lui, singură într-un local necunoscut, ce explicație va da ospătaru-

lui ? Nu, nu se poate, așa ceva nu se poate. Fata ar putea crăpa de rușine.

Iată și desertul. Este limpede că Nuți n-a mâncat în viața ei o asemenea înghețată cu căpșuni și frișcă, privirea ei se îndreaptă spre el cu recunoștință, dar Jilavu transpiră din nou, simte că-l ia cu căldură și dă un pahar de vin peste cap. Vinul îi dă un oarecare curaj, bea încă unul și se simte ceva mai bine. Își aduce aminte de un banc și-l umflă risul.

— Nuți, apropo, vrei să-ți spun un banc ?

— Te rog, zice ea, bine dispusă.

— Un tip intră într-un restaurant, cere o friptură și o sticlă cu vin, mănâncă, bea și, la sfârșit, îl întreabă pe ospătar : „Dom’le, vi se întâmplă să vină cîte un client care bea, mănâncă și nu are cu ce plăti“ ?. „Dom’le, zice ospătarul, ni s-a întîmplat acum trei luni cu o haimana.“ „Și ce i-ați făcut ?“ „Ce să-i facem ? I-am dat două palme și l-am aruncat pe ușă afară.“ „Atunci, zice respectivul client, dați-mi și mie palmele respective, că mă grăbesc.“

Nuți rîde de se prăpădește, e pentru prima oară cînd o vede rîzînd cu poftă, adică cu gura toată, dezvelindu-și toți dințișorii ei minunați. Jilavu simte că-i dau lacrimile de ciudă. „Dumnezeule, dacă ești, urlă el în gînd, nu mă lăsa, dă-mi o soluție ca să n-o pierd pe Nuți, ajută-mă !“

Ca să mai întîrzie momentul catastrofic, cere și două cafele, dacă-i bal, bal să fie !

Dar, după cafele, ce să mai ceară ? Ospătarul lucrează la notă, după care i-o depune pe masă într-o farfurie, acoperită cu un șervețel. Jilavu încă nu se uită la ea, o ignoră, vîră o mînă în buzunar și scoate portofelul, îl desface și vede cei 30 de lei, adică o bancnotă de douăzeci și cinci și una de cinci, în bu-

zunarul pantalonului avînd încă cinci lei de metal. Apoi desface un colț al șervețelului și se uită pe notă, discret : 385 de lei, cu remiză de 12 la sută. Ospătarul, în picioare, așteaptă. Ce-i de făcut ?

La această scenă povestirea noastră se oprește. De ce ? Pentru că nu știm, efectiv, care ar putea fi finalul. Nu știm, efectiv, cum se va descurca Jilavu, cum va proceda, cum se va salva (în cazul în care se va salva). De aceea, vom lăsa cititorilor posibilitatea de a continua ei înșiși, fiecare după puterea imaginației, întîmplările celor două personaje. Dacă cineva va dori ca pe ușa restaurantului să apară, în ultima clipă, o persoană binevoitoare, care să-l împrumute pe Jilavu, cu atît mai bine, eu nu am nimic împotriva. Dacă un alt cititor va dori ca personajul nostru masculin să descopere, printr-un miracol, patru sute de lei ascunși într-un buzunar al hainei, eu, de asemenea, nu mă voi supăra. Nici chiar în cazul cînd altcineva va avea plăcerea să-l știe pe bietul Jilavu călcat în picioare de chelneri și dat pe mîna miliției, umilindu-l și pierzîndu-l definitiv în ochii sensibilei Nuți. Noi, așa cum am spus, atît ne-am priceput, atît am scris. Din această clipă, condeiul scriitorului trece în mîna cititorului.

LECȚIA

Avînd nevoie urgentă de o anumită sumă de bani, mi-am adus aminte că am de primit de la colegul meu Cotigă o mie de lei. Î-i dădusem cu aproximativ

şase luni în urmă, mi-a adus aminte nevastă-mea. A doua zi, mergînd la serviciu, l-am chemat pe respectivul de-o parte şi i-am spus, aproape jenat :

— Dragă Cotigă, nu te supăra, dar sînt la o mică ananghie, am nevoie de mia de lei.

— Care mie ? ! m-a întrebat el, uluit.

— Mia care ţi-am dat-o acum şase luni.

— Mi-ai dat tu mie acum şase luni o mie de lei ? !

— Da. Nu mai ţii minte ? Mi-ai telefonat că nu-ţi ajunge pentru un covor de mînă pe care vroiai să-l iei de la „Consignaţia“, iar eu am venit imediat şi ţi-am adus o mie de lei în faţa Telefoanelor.

Pe Cotigă l-a umflat rîsul.

— Măi băiete, du-te şi te culcă !

Mi s-a urcat sîngele la cap. Asta era prea de tot ; după ce că-l ajut, mă face şi nebun ! M-am plîns unui prieten intim, nu puteam să mai ţin în mine atîta indignare : uite, dragă, aşa şi-aşa. Acesta a spus, probabil, mai departe şi s-a aflat sus. Peste două ore mă cheamă şeful, un om minunat, care ţine la mine şi mă simpatizează realmente.

— Ce-i cu tine ? Te-ai apucat să faci glume proaste ? Mi s-a plîns Cotigă că-l calomniezi.

Îi spun că nu e vorba de o calomnie, ci de purul adevăr : acestui Cotigă i-am dat o mie de lei împrumut, iar acum refuză să recunoască, ceea ce n-ar fi prima oară. Ştia el, şeful, că respectivul are o casă personală splendidă, o maşină personală splendidă şi nişte lucruri personale în valoare de cîteva sute de mii de lei ? !

— Şi ? Crezi că toate astea le-a făcut din împrumuturi pe care nu le-a dat înapoi ?

— Nu. Vream să spun că acest Cotigă e un individ rapace și fără scrupule, bolnav după avere, cumpără tot ce găsește, de la tablouri și covoare pînă la unelte de pescuit, deși n-are copii și nu pescuiește. Pentru mine nu contează prea mult o mie de lei, deși trăiesc modest, contează că individul are o atitudine de-a dreptul impertinentă, că e lipsit de caracter, că e necinstit, că...

Spuneam cuvinte atât de mari și cu atîta patimă, încît șeful s-a speriat.

— Dragă, treaba voastră, faceți ce știți, eu nu mă bag.

Peste cîteva ore, Cotigă m-a avertizat să încetez de a-l mai vorbi în dreapta și-n stînga, pentru că, altfel, mă va acționa în justiție. Mai mult, m-a obligat să-i cer scuze în public. Soția, căreia i-am povestit la telefon istoria cu lux de amănunte, mi-a dat și ea de înțeles că e de preferat să-i cer scuze și să-mi văd de treabă, nu de un proces ar avea nevoie familia noastră în momentul respectiv. I-am cerut scuze lui Cotigă în public, după care m-am dus la W.C. și am plîns. Cum era posibil așa ceva ? Să fiu și escroc, și umilit ? !

La ieșirea de la serviciu, am pornit în urma lui Cotigă. L-am ajuns pe o străduță pustie.

— Ascultă, Cotigă, zic, acum între noi doi : tu chiar ai uitat datoria aceea sau pur și simplu nu vrei să mi-o dai ?

Cotigă s-a oprit și m-a privit foarte adînc și persistent în ochi.

— Nu, n-am uitat. Știu că am să-ți dau o mie de lei.

— Recunoști ?

— Da.

— Și ? De ce m-ai umilit ?

— N-ai înțeles ?

— Nu.

M-a privit din nou în ochi, lung de tot și trist peste măsură.

— Am vrut să-ți dau o lecție, prăpăditule ! Am vrut să te fac mai deștept și mai înțelept. Să te fac să crești în propriii tăi ochi... Din păcate, nu se prinde nimic de tine, ești prea mic sufletește.

Îl ascultam năuc. Nu pricepeam nimic.

— Nu pricep nimic, i-am spus.

— Văd că nu pricepi. Văd. Asta e drama : că structura ta nu-ți permite să înțelegi filozofia pe care am vrut s-o introduc în tine pe un preț de nimic. Deșteptule, știi ce-am vrut să-ți demonstrez ? Că în viață trebuie să înveți să dai cu împrumut și să nu ceri niciodată înapoi ! Este tactica cea mai formidabilă de a izbîndi. N-ai știut asta ?

— Nu !

— Cred și eu, nu te-a dus mintea. Habar n-ai cît ai fi crescut în ochii mei dacă nu-mi cereai niciodată înapoi aceea nenorocită mie de lei ! Cît de mult m-ar fi tușat discreția ta ! Cît de mult m-ai fi îndatorat ! Cît de mult m-ai fi obligat să te recompensez înzecit, fără ca tu să afli nimic. Poate te lăudam șefului... Poate îți luam apărarea într-o ședință, cînd ai fi făcut vreo tîmpenie... Poate te propuneam pentru o călătorie în străinătate... Nu știu exact ce, dar ți-aș fi făcut un bine, ai fi contat pe mine. Ce, nu puteai trăi fără acești bani ? Crăpai fără ei ? Ai stricat tot, meschinule ! Măruntule ! Lacomule !

Cotigă a plecat, iar eu am rămas rezemat de un gard. Eram copleșit de gînduri. Abia peste un sfert de oră mi-am revenit și am început să rîd în hohote : ha, ha, ha !

Cîțiva trecători m-au privit cu milă.

INFINITUL

Îl cunosc de câțiva ani, dar nu s-a schimbat nimic în înfățișarea lui : mereu neras, palid, cu cearcăne la ochi, cu hainele jerpelite. Intră prin restaurante și privește ca un vultur peste mese. Unde vede un cunoscut, vine și se așază nepoftit. Cere o votcă mică și zece lei împrumut. Astăzi, restaurantul e cam gol. Deși ne cunoaștem doar din vedere, vine și se așază la masa mea.

— Nu te supăra, aștept un prieten și nu vreau să stau singur. Poate mai schimbăm o vorbă.

— Cu plăcere, zic, și-i comand votca de rigoare.

— Dragă, îmi spune el, melancolic, e o vreme mizerabilă afară.

Mă gîndesc să profit de împrejurare și să aflu care este misterul (dacă există) al acestei haimanale.

— Ești căsătorit ? îl întreb.

— Bineînțeles. Am și o fetiță de nouă ani. O bomboană de copil.

— Lucrezi undeva ?

— Deocamdată nu, dar am lucrat.

— Unde ?

— Am fost administrator la un cvartal de blocuri.

— Și ?

— Era o muncă stupidă. Unii nu vroiau să-și plătească întreținerea și trebuia să mă duc la ușa lor de cîte două, trei ori ca să-i ameninț. Plus că trebuia să mobilizez locatarii la acțiunile de înfrumusețare a

spațiului verde dintre blocuri. O locatară nervoasă mi-a dat cu mătura în cap.

Între timp, i s-a adus votca. A dat-o imediat peste cap.

— Dumneata ai fi fost în stare să suporți o asemenea muncă ? Mi-am dat demisia.

— Și pe urmă ?

— Pe urmă am lucrat temporar în cinematografie, în calitate de cascador. Munca e spectaculoasă, dar slab plătită. Plus riscurile. Ultima oară, calul unui domnitor mi-a dat o copită în coaste. M-am lăsat și de cascadorie.

— Și acum ?

— Aștept să se ivească ceva mai avantajos.

— Adică ce ?

— Nu știu exact ce. Ceva... ceva interesant... pasionant...

— Dacă ai ști ce vrei, te-aș putea ajuta.

— Tocmai, că încă nu m-am decis. Adevărul e că nu-mi vine să fac nimic pe lume. Totul e atît de stupid și lipsit de sens încît îți vine să urli. Să mă scol dimineața la șase și jumătate, să mă urc într-un autobuz aglomerat, să mă calce un nesimțit pe picioare, să am un șef care să mă umilească... Pentru ce ? Ce rămîne de pe urma muncii mele ? Nimic. Dar să presupunem că aș face ceva ieșit din comun, că aș săvîrși o creație extraordinară, care să reziste un secol sau două. Ce folos dacă Pămîntul oricum se răcește. Pentru ce să mă zbat cînd există riscul unui război atomic ? Sau riscul ciocnirii Pămîntului cu o cometă ? Dragă, mai dă-mi o votcă. Și știi ce mă mai pune pe

mine la pământ și-mi distruge în întregime moralul ? Infinitul. Un savant american sau englez sau japonez, nu contează, susține că Universul continuă să se dilate, în sensul că Infinitul devine și mai infinit. Sînt nopți întregi cînd nu închid ochii din cauza asta. Crezi că avem vreo șansă să descoperim secretul Infinitului ?

— Cred — zic eu, nesigur — că savanții viitorului...

— Nu mă interesează viitorul, eu vreau răspunsul acum. Pînă cînd nu mi se spune ce-i cu Infinitul nu fac un pas !

— Adică vrei să spui că nu intri în cîmpul muncii din cauza Infinitului ?

— Exact.

Chem ospătarul, plătesc consumația și mă ridic să plec. Se ridică și el, avînd grijă să șterpelească de pe masă chifteaua rămasă în farfurie. În stradă, îmi cere zece lei.

— Uite, îi zic, îți dau un pol dacă îmi răspunzi sincer la încă o întrebare.

— Cu plăcere.

— În ce relații te afli cu Timpul ? Mă refer la Timp ca entitate filozofică.

— Cu Timpul nu am probleme. Deși e și el infinit, Timpul nu numai că nu mă sperie, dar chiar îmi face plăcere. Sigur că, uneori, trece cam anevoios, placid și leneș, dar, dacă ai cu cine schimba o vorbă, o idee, aproape că nici nu-l simți.

Chiar în clipa respectivă intră în restaurant un tip cunoscut, actor pensionar, actualmente bișnițar, soțul unei balerine grase.

— Dă-mi polul, zice tipul chinuit de Infinit, și dispare în aceeași clipă în local.

HULIGANUL

M-am dus cu fiul meu (în vîrstă de doi ani și opt luni) la un medic psihiatru. I-am zis medicului :

— Doctore, vezi copilul ăsta ? O să mă bage în balamuc.

Doctorul a înțeles totul din prima privire.

— E precoce ?

— Da, zic eu, e îngrozitor de precoce. Pune circa patru sute de întrebări pe zi.

— După o statistică a OMS-ului, un copil normal pune circa trei sute douăzeci de întrebări pe zi. Înseamnă că al dumitale este, într-adevăr, precoce. Ce fel de întrebări pune ?

Îngrozitoare. Îmi vine să-l strîng de gît. Adineaori, în timp ce veneam la dumneata, m-a întrebat ce este culoarea albastru și cum se formează ea. În lift, m-a întrebat ce este un sincrofazon atomic.

Medicul a consultat copilul și l-a găsit perfect sănătos.

— Nu trebuie să-l lași fără răspunsuri la întrebări, m-a sfătuit el. Trebuie să ai răbdare și să-i explici totul pe înțelesul lui.

— Da, dar de la o întrebare, el mai născocește încă douăzeci. În plus, eu am servici, nevastă-mea are servici, iar soacră-mea și-a luat cîmpii și-a fugit în provincie din cauza întrebărilor. Alaltăieri seara l-am sculat din somn pe un prieten al meu ca să-mi explice ce e acela un microprocesor. Dar mai e și altă nenorocire : vrea tot timpul să-i spun povești. I-am cumpărat toate discurile care există în comerț, le-a ascultat într-o singură zi, după care a început să caște. Vin acasă obosit, cad pe mine de somn și el mă pune

să-i povestesc Harap Alb. Ce mă fac ? Sînt la capătul puterilor.

— Am o idee, zice doctorul. Cunosco o familie care a găsit un bătrîn pensionar povestitor de basme. Bătrînul plimbă copilul cu ora și îi spune zilnic circa cinci povești.

— Excelent ! strig eu. Îl angajez imediat. Dă-mi telefonul.

A doua zi, pensionarul s-a prezentat însoțit de două călduroase scrisori de recomandare din partea unor familii onorabile. Ne-am înțeles asupra prețului (destul de modest — douăzeci și cinci de lei ora), urmînd să plimbe copilul zilnic trei ore, în care să-l sature de povești și de basme.

După circa o săptămînă copilul meu s-a schimbat profund. Devenise tăcut și melancolic, era absent la tot ce se petrecea în jurul lui, nu mai punea întrebări și nu adormea decît după două carboxine. Nevas-tă-mea mi-a atras atenția, îngrijorată :

— Dragă, cu copilul ăsta se întîmplă ceva. De cînd îl plimbă acest pensionar nu-l mai recunosc.

— E persoană serioasă, specializat în plimbări de copii cu program de basme, a venit cu recomandări.

Lucrurile s-au agravat după încă o săptămînă, în sensul că băiețelul nu mai avea poftă de mîncare și se uita foarte des spre tavan. În plus, avea un rictus pe față care mi-a dat fiori. Atunci mi-a venit ideia să-i urmăresc în timpul plimbării și, dacă se poate, să ascult ce povești îi spune pensionarul. Știam banca din parc pe care se instalau cei doi, așa că m-am ascuns într-un boschet, la cîțiva metri. Relatez exact cele auzite.

— Auzi, măi brută ? a început pensionarul cu o voce șuierătoare. Dacă mai pui o singură întrebare, îți dau una cu bastonul de-ți rup femurul. În caz că

mă torni acasă, n-ai decît două variante : ori îți paradesc moaca aia de șobolan obraznic, ori idiotul ăla de taică-tu mă dă afară și atunci o să stai singur și-o să belești ochii pe fereastră.

— Dar îmi spui o poveste ? îndrăzni cu glas pierdut bietul meu băiețel în vîrstă de doi ani și opt luni.

— Gura ! urlă educatorul cu ora. O să-ți spun cînd am eu chef, nu cînd ai tu !

Pensionarul scoase din buzunar o sticlă cu votcă și trase din ea două gîturi prelungi.

— Bine, acceptă el, azi am să-ți spun basmul cu Harap Alb. Îl știi ?

— Îl știu.

— Nu-i nimic, îl mai auzi odată, că nu strică. Și nu durează mult. Fii atent. Într-o zi, împăratul nu știu cum, că i-am uitat numele, cheamă pe cei trei băieți și le zice să se ducă la unchiul lor, în legătură cu un testament. Apropo de testament, să-ți spun o chestie tare de tot cu o mătușă de-a mea care le-a făcut testament la trei dintre nepoții ei, deși avea șase. Aia trei care beneficiau și ăilalți trei care nu beneficiau s-au înjurat și s-au scuipat douăzeci de ani pentru ca, între timp, toți cei șase nepoți să moară și baba să trăiască.

Pensionarul rîde de se prăpădește și mai trage două gîturi de votcă.

— Fii atent, zice el, continuăm basmul. Băiatul mic al împăratului se suie pe o mîrtoagă și pleacă la drum. Tu ai fost vreodată la hipodrom ? Ai jucat la curse ?

— Nu, dar am văzut la televizor.

— Vax. Totul e să fii de față. Acum șaptesprezece ani, cînd am cîștigat eu „austriacul“, toată lumea a zis că iapa Dolores vine ultima. Eu am jucat-o solistă și știi ce cotă mi-a dat ? Șaptezeci și cinci la unu. În

fine, merge fiul cel mic al împăratului ce merge, pe drum are tot felul de complicații și aiureli, băiatul se descurcă, pentru că avea o minte ca briciul, ajunge la împărat și împăratul, văzîndu-i fața, îi zice : „Măi băiete, tu ești vreo dublură !“

— Dar spînul ? a întrebat micuțul.

— Dă-l în paștele mă-sii de spîn ! s-a enervat povestitorul. Așa era un găinar ! Fii atent mai departe și nu mă mai întrerupe, că mă enervezi. Unchi-su, Mazăre împă...

— Roșu-împărat, l-a corectat fi-miu, cu timiditate.

— Nu contează culoarea, tot un drac e ! Cum ziceam, l-a pus la verificare și l-a trimis să-i aducă o salată și alte zarzavaturi din grădina ursului. Apropo, cînd am făcut eu armata, aveam camarad, un zarzavagiu bulgar de lîngă Giurgiu. Zarzavagiul ăsta avea obiceiul să vorbească în somn. În fiecare noapte îl auzeam zicînd : „sub bălegar... sub bălegar...“ Ce dracu poate să însemne asta, mi-am zis eu, și, pînă la urmă, am aflat misterul : bulgarul își omorîse nevasta și o îngropase sub bălegar.

Aici pensionarul povestitor, angajatul meu cu douăzeci și cinci de lei ora, a mai tras un gît de votcă și a zis :

— Gata pentru azi, mergem acasă. Fii atent, dacă ești găinar și mă torni, ai de-a face cu mine. Întru într-o noapte pe fereastră la tine în cameră și-ți mănînc o ureche. Sau îți fac o injecție. Ce preferi ?

Am ieșit din boschet pe furiș și m-am întors acasă, împleticindu-mă. Nevesti-mi nu i-am spus nimic. Cînd pensionarul a venit cu copilul, i-am spus că vreau să-l conduc pînă la tramvai. După ce am făcut cîțiva pași pe trotuar, l-am întrebat :

— Și cum a rămas cu zarzavagiul bulgar ? Cîți ani i-au dat ?

Pensionarul s-a uitat scurt spre mine, după care a început să fugă cu o vigoare incredibilă. L-am ajuns abia când se urca în tramvai. N-am apucat să-i dau decît un pumn în ceafă.

— Huliganule ! mi-a strigat el din mers.

SINCERITATE

Un tip (destul de mic, destul de gras), prezentîndu-se cu numele de V. Ceapă, vine la un avocat pentru o problemă.

— Vă ascult, zice avocatul, aprinzîndu-și o țigară scumpă și sorbind dintr-o cafea bine făcută, fără a-i oferi același lucru și clientului său (a se observa că toți avocații procedează în același mod cu toți clienții).

— Uitați, zice clientul V. Ceapă, despre ce este vorba. Eu m-am căsătorit cu un anumit timp în urmă cu o femeie. Mai precis, cu soția mea. Soția mea este cam mititică, șatenă, bine făcută, bine întreținută, bine propor...

— Amănuntele acestea au vreo importanță ? întreabă avocatul în timp ce-și fuma țigara.

— Nu, răspunse V. Ceapă, dar am vrut să fiți bine înformat. Deci, ne-am căsătorit și am dus o viață normală împreună un anumit număr de ani, care, dacă nu vă interesează, nu vi-l spun.

— Spuneți-mi.

— Zece.

— Mersi.

— Deci am dus o viață normală zece ani. Ce s-a întâmplat după zece ani ?

— Ce s-a întâmplat ?

— După zece ani tocmai mă întorceam de la Buzău cu trenul. Mă duc la vagonul-restaurant să beau o bere, mă așez la o masă la care se mai afla încă o persoană, mai precis o femeie destul de tânără și brunetă, care bea cafea și se uita afară, la peisaj, oarecum îngîndurată, aproximativ tristă. Abia mai târziu, adică la Ploiești Sud, ea s-a întors spre mine și m-a privit foarte lung. „Dom’le, zice ea, eu te cunosc pe dumneata de undeva“. „Doamnă, zic, e posibil, deși călătoresc destul de rar, avînd un serviciu sedentar.“

— Sînteți poet ? întrebă avocatul. Observ că răspundeți în versuri.

— Domnule avocat, se supără V. Ceapă, eu am venit la dumneavoastră pentru altceva, nu pentru a fi ironizat. Dacă aveam nevoie de o ironie, mă duceam la un alt specialist.

— Domnule, zise avocatul, îmi cer scuze, dar vă rog să fiți mai succint. Mă așteaptă și alți clienți.

— Bine. Cum doriți. Voi fi mai succint. Ajungem în Gara de Nord și eu îi propun să o ajut la transportarea bagajelor, ceea ce dînsa a fost perfect de acord. Am condus-o pînă acasă cu autobuzul 74, care merge destul de mizerabil, iar dînsa m-a invitat în apartament și m-a servit cu o vișinată proprie. Din discuția care a urmat, ca să fiu succint, a reieșit că ne simpatizăm reciproc și ea m-a întrebat dacă n-aș putea lipsi de acasă în seara respectivă, pentru a ne distra împreună, ceea ce am și făcut. A doua seară la fel, a treia seară la fel, pentru ca în cea de-a patra seară să ne dăm seama că între noi s-a încropit un sentiment serios, drept pentru care eu i-am

declarat că nu pot să ascund acest fapt soției, pe care nu am mințit-o niciodată în cei zece ani de căsătorie, fiind cinstit cu ea pînă la fanatism. Ea a fost de acord, spunîndu-mi că a divorțat de fostul soț tot din cauza sincerității, pe care o pune mai presus de orice sentiment, drept pentru care m-am dus acasă și i-am declarat soției adevărul curat, adică „uite, dragă, așa și-așa”. Soția, iertați-mi expresia, a făcut ochii mari, în sensul că nu-i venea să creadă această chestiune, ea era convinsă că am s-o iubesc pînă la mormînt, și zice că ar vrea să stea de vorbă cu persoana respectivă. De acord. A doua zi, seara, se îmbracă soția frumos, se îmbracă și persoana frumos și ieșim la un local de categoria întâi. Aici, după ce am servit cîte o friptură de porc destul de gustoasă, soția și persoana au avut o discuție sinceră, în timp ce eu ascultam orchestra, de asemenea destul de reușită, și situația s-a lămurit : adică soția a înțeles că între mine și persoană e vorba de ceva sincer și trainic. Pe urmă, ca să nu mai intru în detalii, soția s-a întors singură acasă, iar eu am condus persoana acasă, fără însă a rămîne la dînsa, ci am venit imediat la soție pentru a vedea care este concluzia la care a ajuns și ca nu cumva să săvîrșească vreun gest cu urmări. Soția era foarte calmă și mi-a spus ceva care m-a mirat, în sensul că și ea este încurcată cu o persoană pe care a întîlnit-o în parc, un bărbat pensionat de boală la patruzeci de ani, dar care se prezintă foarte bine. Adică era de acord să-mi dea divorțul în principiu, nu însă imediat, ci după ce va vedea ce intenții are persoana pensionară cu ea, care persoană pensionară era și ea încurcată cu o femeie căsătorită, pe care nu putea s-o părăsească brusc, pînă nu vedea dacă nu cumva dorea să divorțeze și să se căsătorească cu el. Eu am propus atunci să lămurim

lucrurile cît mai repede și cît mai deschis cu putință, ca să nu ne creăm probleme reciproc. În acest sens, soția a organizat o întîlnire între ea, eu și persoana cu care era încurcată, adică pensionarul de boală, care a venit la întîlnire cu persoana căsătorită cu care era încurcat. Am luat masa împreună la un local cu grădină, am servit cîte un mușchiuleț de porc și doi mici și am discutat lucrurile franș, reieșind următoarele, ca să fiu succint : femeia căsătorită cu care era încurcat pensionarul de boală nu avea pretenție la căsătorie de la acesta, întrucît ea avea un soț destul de bine, adică avocat, om în vîrstă, de care nu dorea să se despartă, deci îi dădea voie pensionarului de boală să se căsătorească cu soția mea, întrucît nu a urmărit altceva decît o aventură distractivă, dat fiindcă acasă se plictisește foarte mult, iar soțul îi dă orișicîtă libertate dorește. În acest sens, pensionarul de boală, foarte bucuros, a invitat-o la dans pe soția mea, iar persoana căsătorită m-a invitat pe mine, întrebîndu-mă în timpul tangoului ce perspectivă am, în ce sens doresc să-mi refac viața și dacă nu aș dori să încerc o combinație cu dînsa. ceva extra, adică fără pretenții, nici din partea mea, nici din partea ei, pentru că nu dorește să-și părăsească soțul, acesta fiind avocat, om vîrstnic și îngăduitor. Eu i-am răspuns că deja sînt în perspectivă cu o persoană față de care am sentimente sincere, dar că asta nu înseamnă un refuz, trebuie să ne vedem, să ne cunoaștem, poate că e totuși bine să discutăm și cu soțul în caz că ne înțelegem, să obținem o despărțire și să ne căsătorim, pentru că mie îmi plac lucrurile sincere și deschise, nu vreau să am necazuri pe linie de serviciu, adică să fiu acuzat de imoralitate, neseriozitate, instabilitate sau mai știu eu ce naiba. În sfîrșit, ca să fiu succint, am con-

tractat cu persoana o întâlnire pentru a doua zi, anunțînd-o în prealabil pe persoana din tren de chestiunea care s-a ivit, întrucît eu sînt sincer și nu pot să mint. Dînsa a zis că e de acord să mă întîlnesc și cu împărăteasa Cleopatra, cu condiția să fiu om de cuvînt și să nu o încurc, adică să aleg ori albă, ori neagră. La întîlnirea de a doua zi, persoana care fusese încurcată cu pensionarul de boală m-a atras foarte mult și brusc din punct de vedere fizic și psihic, drept pentru care eu i-am propus totuși o căsătorie, la care dînsa a zis că dacă eu insist, atunci să merg să discut cu soțul ei în acest sens...

— Domnule, scuză-mă, dar mă doare capul, spuse avocatul, care înghiți pe loc un antinevralgic. Vorbești de o oră, cînd puteai să-mi explici toate astea în cîteva fraze. Am înțeles : vrei să te divorțezi.

— Nu, zise V. Ceapă, pentru asta am avocatul meu, care se ocupă de chestiune. La dumneavoastră am venit în problema soției.

— Care soție ?

— Soția dumneavoastră.

— Ce-i cu soția mea ?

— Păi eu ce-am vorbit pînă acum ? ! Nu v-am vorbit despre persoana care a fost încurcată cu pensionarul de boală și care acum e cu mine ? !

— Da, și ?

— Cum „și“ ?

În sfîrșit, avocatul realizează situația, se clătină de două ori, după care căzu leșinat. V. Ceapă, un tip destul de mic, destul de gras și sincer, se ridică și plecă oarecum nedumerit. Trecînd prin antecameră, ceilalți clienți ai avocatului îl priviră cu o antipatie evidentă.

MOTIVE

— Deci, doriți să divorțați de soția dumneavoastră?

— Da.

— Ce aveți să-i reproșați ?

— Nimic. E o femeie minunată.

— Minunată ?

— Da. Exact cum ați auzit. E o femeie minunată.

Aș fi ultimul om de pe lume dacă i-aș reproșa ceva.

— Atunci de ce vreți să divorțați ?

— Am motive.

— Ce motive ?

— Vi le spun imediat. Deși soția mea este minunată ca femeie, ca soție are unele defecte care o fac imposibilă ca soție. N-are rost să vi le spun pe toate, vă spun numai câteva. Astă vară, în iulie, nu știu exact ziua, dar era ora cinci și un sfert după-amiază, sedeam întins pe plajă la Saturn, împreună cu dînsa. Eu tocmai ațipisem puțin, deoarece valurile mării fac un zgomot foarte plăcut și adormitor pentru mine, cînd mă trezesc intempestiv, într-o stare total nebenefică. „Ce s-a întîmplat, dragă ?“ o întreb. „Nu s-a întîmplat nimic, îmi zice ea, te-am gîdilat puțin la tălpi“. „Păi de ce m-ai gîdilat la tălpi ?“ „Păi, pentru că tu acasă dormi, la plajă dormi și cu mine n-ai schimbat un cuvînt de-o săptămînă. Nu vezi că mă plictisesc ? !“... „Dragă, pe mine nu mă interesează că te plictisești, că și eu mă plictisesc din cauza valurilor, dar de ce mă gîdili la tălpi, cînd știi foarte bine că chestia asta mă enervează nemaipomenit ? !“

Mă rog, în ziua respectivă nu i-am vorbit deloc, a doua zi la fel, pentru ca a treia zi după-amiază, aproximativ la aceeași oră, eu să ațipesc din nou pe

plajă și ea să mă gîdile din nou la tălpi, drept pentru care nu i-am mai vorbit pînă la terminarea concediului. Dar gîdilatul nu este singurul ei defect. Un alt defect al ei este vorbitul. Faptul că vorbește una și alta și că mă compară ba cu un scaun, ba cu un șifonier sau cu o masă de sufragerie, în sensul că și eu aș fi tot ca o mobilă în casă, deoarece ori tac, ori dorm, ori casc, ori lipsesc, mă rog, nu contează, contează faptul că vorbește în somn. Nu spune mare lucru, nu mă bîrfește, nu mă insultă, adică zice cuvinte sau fraze scurte, lipsite de sens, dar, totuși, defectul ei mă deranjează întrucît eu sînt foarte sensibil la dormit și dacă mă trezește cineva din somn devin foarte nervos. Un alt defect ar fi că...

— Mulțumim. Suficient. Acțiunea de divorț se respinge.

— De ce ?

— N-aveți motive.

— Dar faptul că rîde din te miri ce și că din cauza asta mă scoate din sărite nu e un motiv ?

— Nu.

— Bine. Peste o lună introduc din nou divorț și-o să vin cu alte motive. Am suficiente. Bună ziua.

TAXI CIRCUIT

Deși căsătoriți de-abia de doi ani, deși tineri, deși frumoși, simpatici, veseli, optimiști, cumpătați, serioși, amabili și politicoși, Viorica și Nelu ajunseseră în pragul despărțirii. E adevărat că nu se luaseră din

dragoste, nici vorbă de așa ceva, căsătoria o aranja-seră părinții și alte rude. Băiatul își cam făcuse de cap, fata avusese și ea o dificultate sentimentală, o logodnă cu un refegist comerciant care se desfăcuse intempestiv, dar părinții lui Nelu, ambii gestionari, și părinții Vioricăi, ambii gestionari, erau în relații excelente și totul s-a legat de la un loc de casă pe care ambele familii puseseră ochii să-l cumpere pentru a întocmi pe el o casă, casă pe care cum s-o faci când ilicitul e cu ochii pe tine cât cepele? Și atunci ce și-au zis ei, întâlnindu-se în cadrul unei cumetrii? Însurăm copiii și construim casa pe numele lor, trecem pe numele lor o mașină, le dăm o parte din ghiuluri și covoare, adică le facem o situație și pe urmă n-au decît să fie fericiți, treaba lor.

Ceea ce s-a și întîmplat, nunta avînd loc la un local de lux, cu două sute de invitați, cu orchestră de renume și participarea unui cîntăreț folcloric celebru care, deși a cerut un preț stupefiant, le-a cîntat „Bălălu” în cinci variante, pe săturate.

El, Nelu, nu îmbrățișase meseria tatălui său, bătrînul a fost împotriva ca fiul lui să aibă o profesie care să nu se bucure de stimă. Cum nici cu cartea nu se omora, Nelu a devenit fotograf, meserie care l-a învățat cu haimanalicul și cu viața pasageră, dar care aducea venituri frumoșele : nunți, botezuri, înmormîntări și alte ocazii. Altfel, frumusele băiatul, isteț, hazos, cu succes la fete, simpatizat de toată localitatea.

Viorica era contabilă, cu studii medii în domeniul alimentației publice, brunețică, ochi verzi, iubea viața și dansul modern și era îmbrăcată numai cu lucruri străine, aurul atîrna pe ea ca ciorchinii pe vița de vie.

Cei doi întemeiaseră un cămin cu adevărat fericit, se iubeau și se stimau reciproc, aveau o casă îmbelșugată, voiajaseră chiar și în străinătate, (R.D.G., R.P.U. și Ruse), de unde veniseră cu trei magnetofoane și trei mașini de cusut electrice.

Cînd, deodată, brusc, iată-i în pragul despărțirii. Viorica, fiind plecată la un instructaj la județ pentru trei zile se întorsese acasă intempestiv peste numai două zile și-l găsisse pe Nelu schimbat sufletește. „Nelule, a urlat ea, ca o fiară, cu tine s-a întîmplat ceva !” După care, i s-a făcut rău pe loc, noroc că el, cu un calm de neimaginat, i-a făcut o frecție cu oțet la temple și i-a aplicat două palme peste față. „Nelule, ce-i cu tine ?” a întrebat ea a doua oară, după care a plecat imediat la părinți și i-a anunțat că se desparte de soțul ei.

Părinții au crezut că e o toană, un moft, o criză obișnuită între doi tineri ambițioși și geloși, ceva care nu trebuie luat în considerație, dar zilele treceau și Viorica o ținea tot timpul într-un plîns și într-o vorbă : „Eu cu Nelu nu mă împac nici moartă”. Văzînd acestea, părinții fetei s-au dus la părinții băiatului și au întrebat ce e de făcut, gluma se îngroașă, copiii lor sînt în pragul despărțirii, fata e distrusă. Ce părere au dînșii de această situație ? S-a ajuns la concluzia că trebuie făcută o întîlnire în șase, adică cei doi tineri căsătoriți și respectivii lor părinți, pentru a se discuta situația pe toate fețele și a se lua o hotărîre, fie albă, fie neagră. Reuniunea a avut loc într-o duminică la prînz, în casa tinerilor, masa fiind îmbelșugată cu de toate, dar nimeni nu se atîngea de nimic. Cine avea chef de fripturi sau de șpriț ? Oamenii veniseră pentru a afla ce se întîmplase, de fapt, pentru că cei bătrîni nu cunoșteau nici un

detaliu concret în legătură cu povestea propriu-zisă, era nevoie de o mărturisire a vinovatului, adică a lui Nelu. „Ia zi, dom-le, ce-a fost ?“ fu acesta întrebarea la un moment dat, într-o atmosferă destul de încordată. Nelu își aprinse o țigară, dădu fumul afară și povesti, calm și liniștit, cum în ziua respectivă se dusesse la o nuntă, într-o localitate oarecare, unde avea o comandă alb-negru și color. A executat comanda, a încasat avansul și s-a întors acasă. Asta e tot.

— Cum „asta e tot“ ? urlă Viorica, de au dîrdîit geamurile. Spune și restul, că dacă nu, îl spun eu !

— Spune-l, zise Nelu, cu un calm aproape diabolic.

— Îl spun. Mă duc eu în laboratorul lui Nelu, unde își developează el filmele, ca să-mi caut o poziție de-a mea, întrucît trebuia să-mi schimb buletinul, care tocmai se apropia de expirare, iau un film la întâmplare, mă uit pe el și ce văd ? Pe Nelu, fotografiat cu o brunetă, el cu mîna lui peste urmărul ei, ea cu mîna ei peste mijlocul lui și lipiți tîmplă la tîmplă.

Consternare profundă în rîndul părinților ei și ai lui, în timp ce Viorica plîngea literalmente în hohote.

— Nelule, ai putut tu să faci una ca asta ? a zis, cu glasul răgușit de durere, una dintre mame (nu se știe exact care).

Nelu s-a scobit între dinți și a răspuns foarte calm :

— Era nașa. A dorit o amintire cu mine.

— Nu era nașa ! urlă Viorica. În clișeu arată de optășpe ani ! Nu există nașa la această vîrstă !

S-a adus filmul din laborator și a fost studiat cu atenție, după care Nelu a recunoscut ; nu era nașa, ci fiica ei.

S-a hotărît să se meargă în corpore la nașa acasă, folosindu-se două taxiuri. Nașa a mărturisit că per-

soana din fotografie nu este fiica ei, e o rudă îndepărtată, care locuiește la Șimleul Silvaniei.

Părinții tinerei familii, gestionari cu multă vechime, au zis : „La noi banii nu contează, la noi contează fericirea copiilor, mergem la Șimleul Silvaniei“. Și au plecat. Cu taxiurile, firește.

Respectiva din clișeu nu mai era, însă, în localitatea respectivă, își luase transferul la Mehadia.

Cele șase personaje au plecat spre Mehadia. Lucrurile trebuiau lămurite pînă la capăt : de ce se fotografiase Nelu cu persoana respectivă, ce intenții avea și pînă unde au mers lucrurile ?

Dar, vai, juna își luase transferul de la Mehadia. Plecase la Plenița. De la Plenița plecase la Roșiorii de Vede.

Nu mai era nici la Roșiorii de Vede. Taximetrele înregistrau cu răbdare. „O găsim noi pînă la urmă“, a strigat Viorica, și taximetrele au plecat mai departe.

Călătoria continuă.

CUMSECĂDENIE

Primesc din partea unei anumite instituții administrative invitația de a mă prezenta în ziua de cutare, între orele 8 și 15. În ziua respectivă mă prezint în fața ghișeului care mi se indicase. Spun :

- Am venit.
- Pentru ce ? sînt întrebat.
- Am fost chemat, zic, și arăt invitația.

Tipul de la ghișeu ia invitația, se uită la ea și o pasează unui coleg.

— L-ai chemat tu pe dînsul ?

— Nu. Poate Gherman.

— Atunci, zic eu, supus, să merg la tov Gherman.

— Nu, că tov Gherman lipsește astăzi.

— E pe teren ?

— Ați ghicit.

— Să vin mîine ?

— Nu neapărat mîine. Puteți veni și poimîine.

— Atunci mai bine vin răspoi_mîine, propun eu, că atunci am zi liberă.

— Răspoi_mîine e duminică. Veniți mai bine luni.

— Perfect, zic, vin luni.

Nu m-am dus luni, ci marți. L-am căutat pe tov Gherman. Culmea e că l-am și găsit. Era un bărbat foarte gras, dar foarte binevoitor. El și-a căutat ochelarii circa cinci minute, după care s-a uitat pe invitația care îmi fusese adresată.

— Tovule, îmi zice el, cu o voce blajină, e adevărat că eu ți-am trimis această invitație, dar să fiu al naibii dacă știu pentru ce. Ai făcut vreo chestie, vreo aiureală ?

— În ce sens ? întreb eu.

— Adică în sensul preocupărilor instituției noastre.

— Nu vă înțeleg.

— În sensul dacă ai comis ceva neregulamentar. Poate ai călcat un rond de flori, poate ai un cîine care deranjează vecinii, poate un canar, o pisică... Poate ai făcut o petrecere și ai cîntat pînă dimineața... N-ai făcut nimic din toate astea ?

— Nu, răspund eu, cu conștiința curată.

— Atunci, zice Gherman, excedat, pe cuvîntul meu dacă știu de ce te-am chemat.

— Nu face nimic, zic eu, vin altă dată, poate, între timp, vă aduceți aminte. Oricum, mi-a făcut plăcere că v-am cunoscut.

— Și mie. Sper să ne mai vedem. La revedere și cu bine. Fericire. Multă sănătate familiei.

Apoi m-a condus pînă la ușă și mi-a strîns mîna cu sinceritate.

De Anul nou i-am trimis o felicitare.

VORBE

E dimineață. Sună telefonul. Răspund.

— Alo !

— Nouăzeci și nouă, cînșpe, paispe ?

— Nu, zic eu, calm.

— Dar ce număr ai dumneata ?

— Dar de ce te interesează pe dumneata ce număr am eu ? Important e că numărul meu nu e numărul pe care-l cauți dumneata.

— Scuză-mă dacă te-am deranjat.

— Nu face nimic.

— Poate-ți închipui că mie nu mi se întîmplă să fiu deranjat.

Sînt pus pe concesi.

— Ba da, îmi închipui.

— Azi-dimineață m-a sunat unul de trei ori ca să mă întrebe dacă la numărul meu nu e fabrica de și-returi. Există o asemenea fabrică în orașul nostru ?

— Poate glumea.

— Nu, vorbea foarte serios, aproape cu desperare. Altul m-a chinuit o lună de zile sunîndu-mă la ora şapte fix, dimineaţa, şi cerîndu-mi, autoritar : „Dă-mi-l imediat pe tov Pisică“.

— Cred, zic eu, că nu e întotdeauna vina telefoanelor. Adică nu e vorba întotdeauna de o atingere. Unii greşesc pur şi simplu din neglijenţă. Ca dumneata, acum.

— Eu ? ! Păi, ce, eu am greşit din neglijenţă ?

— Nu ? !

— Nu. Eu te-am sunat anume. Am format anume acest număr, la întîmplare.

— De ce ?

— Ca să vorbesc cu cineva. Mă plictiseam.

— Ăsta nu-i un motiv. Dacă te plictiseşti, fă ceva... Citeşte o carte.

— Am citit una. Am terminat-o de-acum o lună. Altceva e cînd vorbeşti cu cineva, cu o persoană vie, necunoscută... Ai altă satisfacţie: ineditul, neprevăzutul... Îţi fac o mărturisire intimă : sufăr de singurătate. Asta de un an de zile, de cînd am ieşit din cîmpul muncii.

— Medical ?

— Oarecum. Propriu-zis, nu mă simţeam prea bine sufleteşte şi atunci i-am zis soţiei : „Ia mai trage şi tu, dragă“. Acum m-am mai întremat fiziceşte, dar mi-e greu din cauza singurătăţii, cum vă spusei, deşi uneori mai fac piaţa, mă mai tocmesc cu un ţaran, cu o florăreasă... Din păcate, soţia, cînd vine acasă, nu are chef de vorbă cu mine. E obosită.

— Îmi pare rău, dar nici eu n-am timp. Trebuie să plec la lucru.

— Da ? ! Îmi pare rău că v-am reţinut. Succes.

— Mersi.

— Şi poate ne mai sunăm... mai vorbim... mai...

La intersecția străzilor Miron Costin și Letopisețului, un Trabant era gata-gata să intre într-o Skodă de culoare gri. Accidentul a fost evitat în ultima fracțiune de secundă. Frânele au scîrțîit atît de puternic și de strident, încît mai mulți pietoni suferinzi s-au rezemat de ziduri, semi-leșinați, iar vrăbiile din pomii apropiați au zburat fulgerător, de parcă s-ar fi tras în ele cu tunul. Bărbatul de la volanul Skodei gri, un tip cu ochelari, cu părul grizonat și cu o mustăcioară foarte fină, extrem de subțire și îngrijită, a scos capul pe fereastra mașinii și l-a întrebat pe trabantist :

— Măi criminalule de drept comun, cine ți-a dat ție carnetul ? L-ai găsit pe stradă, în vreo ladă de gunoi, ți l-a lăsat bunică-tu moștenire, l-ai cîștigat la loz în plic ?

— Hai sictir ! i-a răspuns trabantistul, un bărbat de cincizeci de ani, bronzat și ras în cap, lîngă care se afla o femeie blondă, foarte recent coafată. După ce că intri în intersecție ca în curtea lui tac-tu, mai ai și tupeul să zbieri ca o vită rurală. Mai bine ți-ai mai pune vreo trei, patru dioptrii la ochelarii ăia de cal ! Ia niște „Glutacid“, ca să ții minte semnele de circulație ! Fă rost de niște fosfor, mănîncă chibrituri, ca să te vindeci de prostie !

Ochelaristul din Skodă are și el replică promptă, nu se lasă umilit, mai ales că, în jurul lor, s-a adunat lumea ca la urs.

— Auzi, măi, conducător de roabă în doi timpi, cînd vrei să scapi de „Trabantul“ ăla pîrîitor, vinde-mi-l mie, că vreau să fac o pereche de cărți de joc din caroseria lui. Motorul îl pun la rîșnița de cafea.

Firește că, după aceste nostime ironii, au urmat cuvinte mai consistente și mai încărcate de sens ca „boule“, „cretinule“, „cap pătrat“, „vită încălțată“, „jigodie“, „oligofrenule“, plus înjurăturile de mamă. Nu mai era nevoie decât de o singură insultă pentru ca să se treacă la schimbul de pumni și scuipături în ochi, dacă blonda de lângă trabantist nu-i șoptea acestuia la ureche :

— Dragă, dînsul nu e cumva doctorul Preotescu ?

— Cine ?

— Preotescu, profesorul doctor docent, celebrul orelist ? !

Trabantistul are o revelație bruscă : el e !

— Doamne, ce gafă imensă am făcut !

— Du-te și cere-i scuze. E penibil, dar n-ai încotro.

Trabantistul coboară din mașină și se îndreaptă spre tipul din „Skoda“ gri. Acesta coboară și el, pregătit pentru înfruntarea decisivă.

— Domnule profesor — îl întâmpină, afabil, trabantistul — mii de scuze, nu v-am recunoscut. Sînt conferențiarul I. C. Bold de la ICM.

— A, dumneata erai ? ! exclamă, plăcut surprins, profesorul Preotescu. Felicitări pentru ultima comunicare. Am auzit că a făcut furori la Congresul de la Singapore.

— Mulțumesc. Ce mai faceți ? Ce face doamna ? Mi se pare că acum patru ani am făcut revelionul împreună la rectorul Dumitrescu-Argeș.

— Exact. E bine mersi. Dar doamna dumneavoastră ? Tot așa simpatică ?

— E chiar aici. Pusi, domnul profesor vrea să te salute.

— Sărut-mîinile, doamnă. Nu vă deranjați. Îmi pare bine că vă văd.

— Plăcerea e de partea noastră.

Amabilitățile ar putea continua, dacă alți șoferi din spate n-ar clacsona, enervați. Profesorul și conferențiarul se îmbrățișează și se despart.

— Treceți pe la noi într-o seară. Ne-ar face mare plăcere.

— Cu toată bucuria. Vă dăm un telefon.

Cele două mașini pleacă în direcții diferite. Un gură-cască îi comunică nevastei, dezamăgit :

— Nu era nimic adevărat, dragă. Repetau pentru o filmare.

— Aiurea !

— Îți spun precis. Ala din „Trabant“ era Bibanu.

— Păi ce, e și el conferențiar ?

— Păi de ce să nu fie ?

REVELION CU BUBU

Instituția noastră este destul de mică și cu posibilități modeste, dar are un profil avantajos pentru noi, angajații, în sensul că ni se creează numeroși timpi liberi pentru șuete, pentru consumarea unor gustări și cafele etc. Într-un asemenea cadru, șeful nostru, un om cu desăvîrșire minunat, înțelegător și duios (ce-o să ne facem cînd o să fie scos la pensie ?) ne-a muștrat foarte aspru că nu sîntem suficient de uniți din punct de vedere sufletească. „De ce, a zis el, nu vreți, de pildă, să facem revelionul în comun, aici, în incintă, chiar în sala de ședințe și festivități, unde s-ar putea desfășura masa comună și dansul comun?! După ce am aplaudat cu vehemență ideea, am trecut la discutarea problemelor organizatorice. S-a respins

propunerea ca fiecare să vină cu mîncarea de-acasă, precum și ideea unui contract cu un restaurant care să ne livreze mîncarea și băutura, știut fiind că aceste instituții obișnuiesc să dea cît mai puțin și să ia cît mai mult. Colegul nostru Bubu, un tip dat naibii de inteligent și întreprid, ne-a propus să dăm fiecare cîte două sute de lei, să ne cumpere el de mîncare și de băutură, urmînd să se ocupe personal de toate problemele. Toată lumea a căzut de acord cu ideea lui Bubu. Acesta a luat de la fiecare suma respectivă și a fost scos din producție cu începere de la 1 decembrie, în vederea organizării revelionului. Pe ziua de 2 decembrie a luat foi de drum și diurnă și a plecat la Suceava. Avea acolo un prieten cu care făcuse armata și care acuma era șef de fermă la o crescătorie de porci. „O să aduc 5—6 purcei de lapte, ne-a spus el, pe care o să-i facem rumeniți și crocanți, în așa fel încît să poți ronțai fiecare oscior și fiecare bucățică de șorici. O să vă lingeți degetele, pofticioșilor !”

Vreme de zece zile, cît a lipsit Bubu, ne-a lăsat gura apă la gîndul purceilor de lapte crocanți. S-a întors cu mîinile în buzunare : șeful de fermă se pensionase de boală. „Nu-i nimic, ne descurcăm. Mă duc la Focșani după vin“. Avea și acolo o relație, un șef de cramă care-i era nepot de departe. S-a întors după opt zile cu un kil de vin luat de la bufetul gării. Ruda lui fusese, între timp, arestat și judecat pentru însușirea avutului obștesc. Individul — ne-a povestit Bubu, realmente indignat — își trăsese o conduită din cramă pînă la el acasă, bea vinul direct de la robinet, ca pe apă. A fost demascat de către niște săpători de la salubritate cu prilejul unor lucrări de reparații, în sensul că aceștia, dînd de conduite de vin, intrau în groapă treji și ieșeau beți criță, ceea ce a dat de gîndit comitetului de stradă.

În fine, Bubu ne-a liniștit că totul se rezolvă și a plecat pentru o săptămână la Mehadia după curcani. S-a întors cu două rațe leșești, întrucît în localitatea respectivă dăduse o epidemie grozavă printre curci și curcani, muriseră pe capete.

În ultimile zile, Bubu alerga încolo și-ncoace, lac de sudoare, dădea telefoane, urla, gemea, blestema. Aveam remușcări : uite, dom'le, cît se zbate, săracul, pentru noi.

În seara de revelion am venit la sala de ședințe cu soțiile îmbrăcate în rochii lungi, solemni și sobri, fericiți că s-a ivit un prilej pentru a ne fortifica unitatea sufletească. Pe mese se aflau numeroase farfurii:

pe farfurii se aflau cîte trei feliuțe de salam italian, cîte trei măsline și puțin muștar. La ora 0,30 ni s-au adus cîte două chifteluțe reci și cîte un pahar de bere caldă. Orchestră nu aveam, deși ni se promisese că vom petrece în compania celebrei formații „Negru și bleu“ ; casetofonul adus de un coleg se defectase. S-a luat hotărîrea să ne cîntăm singuri, pe rînd, prin tragere la sorți. Eu am picat la „Periniță“, pe care am cîntat-o (fără cuvinte) vreme de douăzeci de minute, prilej pe care colegii l-au folosit pentru a-mi scoate nevasta la mijloc de cincisprezece ori, acoperind-o cu sărutări dintre cele mai nerușinate.

La ora trei s-au ivit unele nemulțumiri și s-a întrebat unde e Bubu, de ce nu participă și el la revelionul nostru comun, cine l-a supărat ? S-a dat telefon la el acasă, unde a răspuns soția, destul de nervoasă, comunicîndu-ne că Bubu doarme, e obosit de alergătură, ce mai dorim de la el, de ce nu-l lăsăm în pace ? După care ne-a închis telefonul în nas.

Pe la orele unu și un sfert ne-am luat nevestele de braț și am plecat. Afară era viscol. De taxiuri, nici vorbă. Soția mea a făcut o criză de nervi.

Din fericire, m-am distrat de minune pe 2 ianuarie, la revelionul ospătarilor de la „Athenée Palace“, ca invitat de onoare al ajutorului de bucătar, căruia îi făcusem cîndva un serviciu. Cu acest prilej, m-am ghiftuit cu icre negre, batog, purcel de lapte, prepelește și sitari la cuptor și alte delicatessuri despre care citisem în literatura universală. Prețul a fost destul de accesibil : 11,45 lei de persoană, plus remiza de 0,50 lei la sută. Nici taxiul nu m-a costat, m-a adus acasă portarul cu mașina lui personală.

Uitasem să vă spun : Bubu era și el acolo, cap de masă. E văr cu garderobiera, pușlamaua.

BROSCUȚA

Soția plecase undeva cu o treabă (nu are importanță unde) pentru cîteva zile și, din nu știu care motiv, s-a întors mai devreme cu o zi. A deschis ușa cu cheia proprie și, așa cum se întîmplă uneori atît în viață, cît și în literatură, îl găsi pe soțul ei cu *una* în pat. Era o brunetă, o puștoaică, cam cîrnă și cu pistrui pe față. Dormea. Soțul, auzind yala, transpiră de spaimă, o trezi cu cotul și o anunță pe juna pistruiată : „fii atentă, a venit soția.“ Soția, văzînd scena, se îngălbeni, întrebă ce înseamnă asta și se prăbuși pe un fotoliu. I se făcuse rău. Soțul veni lîngă ea și o frecă cu spirt pe la tîmple, o sfătui să fie calmă, răstimp în care tînăra brunetă și pistruiată a avut timp să se îmbrace și să iasă pe ușă, nu înainte de a spune cu decență bună seara. Soția,

încă năucă de întâmplare, îl privi fix pe soț și îl întrebă din nou ce înseamnă asta. Adică cu alte cuvinte, cerea o explicație. Adică de unde și pînă unde apăruse în patul lor conjugal acea tînără brunetă și goală, care era explicația, cum era posibilă o asemenea nerușinare din partea lui, bărbat de 50 de ani, căsătorit de douăzeci și cinci de ani, cu fată și băiat căsătoriți, care la rîndul lor au și ei copii ? ! Cum fusese posibil să comită el așa ceva ? Cum ? De ce tăcea, de ce nu dădea o explicație, cum ajunsese să decadă în asemenea hal încît să aducă în lipsa ei o femeie străină în apartamentul lor ?

Soțul o privi uimit, aproape stupefiat. Nu înțelegea de ce se agită, cînd știa foarte bine că asta îi face rău, nu înțelegea de ce nu e calmă. Adică lucrurile astea nu se pot discuta fără să se ridice glasul, fără nervi, fără scandal ? De ce nu avea răbdare, de ce intra în panică, doar știa foarte bine că el nu-i ascunde nimic și că n-a mințit-o absolut niciodată în douăzeci și cinci de ani de cînd sînt împreună. Povestea era foarte simplă și foarte scurtă, i-o spune franș, n-are de ce să se ascundă. Aseară, ieșind mai tîrziu de la serviciu, unde avusese o lucrare de terminat, era oarecum obosit, a simțit nevoia de puțin aer liber, drept pentru care s-a urcat în „Fiat“ și a plecat spre Snagov. După ce s-a plimbat puțin prin pădure, a pornit înapoi spre casă, mergea încet, era seară, aprinsese farurile, pe jos era ud, tocmai picase o ploicică, șoseaua liberă, își aprinsese o țigară, dăduse drumul la radio. Cînd, la un moment dat, atenția îi fu atrasă de ceva mișcător care se afla pe mijlocul șoselei. Era o broscuță. Milos cum e, a oprit, ca să n-o calce. Broscuța a trecut prin fața mașinii, a dat să sară în iarbă, dar s-a răzgîndit și s-a întors către el și i-a zis : „Nene, nu mă iei și pe mine să

mă plimbi cu mașina ta?" La care el i-a zis : „De ce nu ?" iar ea s-a urcat și s-a așezat cuminte pe scaunul din față, n-a scos un cuvînt pînă acasă. Aici, ea l-a întrebat : „Nene, te superi dacă vin și eu cu tine puțin în casă ?" El a zis : „Da, vino !", și ea a venit. El s-a dezbrăcat și s-a culcat în pat, drept care broscuța a făcut hop și a sărit și ea în pat. Asta-i culmea, a zis el, dar în clipa următoare broscuța s-a transformat pur și simplu într-o fată brunetă și pistriuată, exact fata pe care o văzuse cu zece minute înainte. „Ce înseamnă asta ?" a întrebat el, intrigat și uimit de fenomen, la care fata i-a răspuns foarte simplu că nu era nimic grav și ieșit din comun. Nu cu mult timp în urmă făcuse, împreună cu un grup de prieteni și prietene, o excursie în munți, acolo ea se rătăcise și se întîlnise cu o zîină rea, care, invidioasă pe frumusețea și tinerețea ei, o transformase în broscuță, urmînd ca blestemul să-și piardă puterea doar atunci cînd un bărbat avea s-o ia într-o mașină marca „Fiat" și s-o ducă în patul său. Ceea ce se și întîmplase. Pentru că asta era adevărul : dacă el nu o vedea pe șosea și nu o lua cu el și nu o aducea acasă, fata ar fi rămas și acum broscuță, ba, mai mult, putea s-o calce o mașină și să moară fără să-și mai revină la starea ei normală de om. Asta a fost întîmplarea, ce atîta scandal și atîția nervi pentru o nimica toată ?

Soția ascultă povestea pur și simplu mută de uimire. Ia te uită ce întîmplare îi spunea soțul ei, pe care îl cunoscuse cu douăzeci și cinci de ani în urmă, cînd era șeful ei de serviciu și o chemase odată la el în birou și o sărutase cu forța, iar ea îi dăduse o palmă, drept pentru care a doua zi și-au făcut analizele și s-au căsătorit, de-a rămas toată instituția uimită. Soțul ei, un om care se dovedise de o hăr-

nicie proverbială, de o cinste tot proverbială, un tată minunat, vesel, atent, drăguț, care la cei 50 de ani arăta excelent, sportiv, mușchiulos, cu părul grizonat pe la timples, soțul ei, pentru care ar fi fost în stare să-și dea și viața, pe care îl diviniza, omul acesta o înșela ! O înșela în propria lor casă și, nu numai atât, dar o mințea cu o nerușinare absolut fără margini, însăilându-i o poveste absolut stupidă, o poveste de adormit copii sugari, o stupizenie, o imbecilitate, o... Da, e clar, va trebui să-l părăsească, altă cale nu există, nu se poate trăi sub același acoperiș cu un om care e în stare de asemenea fapte. Dacă ar fi înșelat-o decent, fără ca ea să știe nimic, poate l-ar fi iertat, dar așa, nu, va pleca acasă la părinți. Adică nu, nu la părinți, pentru că dintre părinți mai trăia doar tatăl, retras singur la Bîrlad, într-o căsuță părăginită, bătrînul se cam luase de băutură, mă rog, de asta l-ar lecui ea, dar ce face cu serviciul, ce rost are să se mute în provincie ? Se va duce la fiica ei care e căsătorită cu un inginer, un băiat foarte bun și cumsecade, au două camere în Balta Albă, va dormi cu fetița lor, Alice, o răsfățată de doi ani jumătate, care plînge toată noaptea dacă nu e legănată în brațe, și atunci ea cum o să se ducă a doua zi la serviciu. ? Năucă de nesomn, cu nervii zdrențuiți, numai asta mai lipsea la astenia ei cumplită. Se va duce să locuiască la fiul ei, profesor de desen, și el are tot două camere la bloc, dar, din păcate, nu sînt separate și, decît să dea nas în nas cu noră-sa, care se vopsește ca o paiată și care vorbește vulgar și pe nas, mai bine lipsă. Se va duce la mătușa Florența, care e singură, domnișoară bătrînă, garsonieră centrală, pensionară liniștită, dar care fumează patruzeci de țigări „Mărășești“ pe zi, pute la ea în casă mai rău ca într-o tutungerie, put hai-

nele, mobilele, pereții, de-ți vine să-ți verși mațele. Mai avea o mătușă, ședea prin Ferentari, dar fusese demolată, o mai fi trăind ? Sau să meargă la Geta, colega ei de serviciu, pe care a părăsit-o soțul, dar care e cam plicticoasă și plângăcioasă. Nu, ar fi penibil să stea două femei părăsite la un loc... Atunci unde să se ducă, unde să se ducă ? Eventual să-și refacă viața cu un alt bărbat, eventual părăsit și el de soție... Nu, nu, ce să refacă, ce să... Mai bine singură, o să aibă o pensie, o să...

Soțul terminase povestea cu broscuța de un sfert de oră și era uimit că soția lui nu-i spunea nimic, nu-i dădea nici o replică, la ce se gîndea ?

— La ce te gîndești, dragă ? o întrebă el, nedumerit.

— Mă gîndeam, spuse ea tresărind, cu ochii în lacrimi, că ai făcut un gest umanitar, dragul meu. Numai tu ai fost în stare să oprești mașina, să iei o biată broscuță și s-o aduci acasă, ca s-o scapi de un blestem, numai tu ești în stare de un asemenea gest.

După care își lipi capul de pieptul lui și izbucni în plîns. Bărbatul o lăsă să plîngă pe săturate, apoi confirmă, sec :

— Da, a fost un gest.

NAE SE DESCURCĂ

Lucru știut : există oameni care se descurcă în viață și oameni care nu se descurcă. Nae (îl iau pe el de exemplu) merge, de pildă, cu mașina personală

și comite o greșeală de circulație. Milițianul îl oprește.

— Ai pățit-o, scoate suta, îi zic eu, care, cum sînt fluierat, umblu la portofel.

— Stai blînd, îmi zice el.

Se duce, îi spune cîteva vorbe milițianului și se întoarce fluierînd.

— Cum te-ai descurcat ? îl întreb.

— Simplu. I-am spus că merg la o înmormîntare, mi-a decedat cineva foarte drag și apropiat din familie, mi-e sufletul zdrobit de suferință, nici nu știu pe unde merg de durere. E om și el, mi-a prezentat condoleanțe.

La noi, la cooperativă, ne-a venit un șef nou, un tip teribil de sever, tremuram toți de frică, încă din prima zi ne-a sancționat pentru neglijențe în muncă de ne-au mers fulgii. Unii, mai fricoși, se pregăteau pentru transfer. Nae ne-a calmat.

— Lăsați-l pe mîna mea, vi-l fac miel.

A rămas în aceeași seară mai tîrziu la birou și s-a făcut că lucrează suplimentar, șeful l-a văzut, i-a cîștigat încrederea, au ieșit la o bere. „Șefule, i-a zis Nae, în final, vino cu mine pînă acasă, măcar cinci minute, am o nevastă groaznic de geloasă, trebuie neapărat să-i confirmi că am fost împreună, altfel îmi distrugi căsnicia.“ Acasă, șeful e servit cu tot ce trebuie, inclusiv niște căpșunică senzațională și niște păstrăv proaspăt, i se pun și două bucăți la pachet. Acesta n-are încotro, se simte obligat să-l invite la rîndul lui pe Nae într-o vizită în familie. Nae vede că șeful are o cumnată chioșpalie — ghinionul și povara casei. „Am un băiat bun pentru ea, le șoptește, v-o mărit într-o lună.“ La plecare, mai aruncă o privire prin apartamentul șefului, îngîndurat : „Aici v-ar trebui o plantă ornamentală, vă procur eu un ficus, sînt nepot de unchi cu șeful de

la «Horticola»“. A doua zi vine cu planta și devine per tu cu soția șefului și cu cumnata. Peste o săptămână îl scoate pe șef la un șpritz și ne cheamă și pe noi, ca să vedem minunea ; „fiara“ din primele zile a devenit, într-adevăr, miel, se bate cu noi pe burtă, nu ne mai zice incapabili. Nae pune mîna și pe prima deplasare în străinătate, pentru că, între timp, uitasem să vă spun, s-a încuscrit cu șeful, i-a măritat cumnata cu un văr de-al treilea din Buzău : băiat bun, dar fără studii, cam bețiv, nu contează.

E nemaipomenit cum se descurcă Nae în viață. Are casa plină cu de toate, lucruri de cea mai bună calitate, unicate, luate direct din expoziții, din depozite, la prețuri modeste, de reclamă. Aude că s-au adus în țară, pentru testare, cîteva bucăți de automobile speciale, pe două roți, care merg fără benzină, doar cu apă de ploaie, foarte ieftine și foarte avantajoase. Obține prima aprobare, cunoaște un șef pe nu știi unde, cu care a fost coleg de liceu, îl ajută la teze și iubeau aceeași fată la care el, galanton, a renunțat în favoarea respectivului. Mai are în casă niște covorașe splendide, lucrate cu mîna de niște bătrîne maici, plus icoane aurite, le-a adunat colindînd mănăstirile și bisericile din toată țara, zicînd că le ia în vederea unei expoziții în străinătate.

Ai nevoie de ceva ? El te ajută, el te împrumută, îți dă sfaturi, îți pune o vorbă bună.

Acum două săptămîni, sun la ușa lui exact la miezul nopții.

— Nae, numai tu mă poți salva, scoate-mă dintr-o încurcătură.

— Fii calm, îmi zice el, pregătindu-mi o cafea. Dacă ai venit la mine, ești ca și salvat. Zi despre ce-i vorba.

— Am călcat pe cineva cu mașina.

— Și ?
— Am fugit ca un laș de la locul crimei.
— Păi ce, l-ai omorât ?
— Da.
— Perfect !
— Cum perfect ? ! Ești nebun ? O să înfund pușcăria !

Nae își aprinde o țigară și se gîndește.

— Auzi ? Lași mașina la mine, te duci acasă și te culci. Dacă te întreabă cineva, spui că mi-ai împrumutat-o acum două zile.

— Și tu ce faci ?

— Mă duc la miliție și iau crima asupra mea.

-- Și pe urmă ?

— Pe urmă mă descurc. Hai, du-te acasă, ești salvat.

Nae se duce a doua zi la miliție și declară că a făcut așa și-așa. I se spune să-și vadă de treabă, întrucît în ultimele două luni n-a fost nimeni călcat de mașină în orașul nostru. A fost cineva călcat, dar de un cal. Nae insistă. Ofițerul se enervează, îl amendează. Nae pleacă, dar se întoarce și insistă : de ce nu e arestat, din moment ce el a călcat un om și l-a omorât ?

Nae e luat pe sus și internat la spitalul de psihiatrie. Fugim cu toții la medicul respectiv, explicîndu-i că totul a fost o glumă pusă la cale de colegii lui de serviciu, am vrut să vedem cum se descurcă.

— Lăsați, zice doctorul, nu-i strică să-i facem niște analize, are comportări ciudate. Rămîne la noi.

Ieri m-am dus la Nae în vizită cu un chil de portocale. Mi-a cerut să-i aduc o pilă ascunsă într-o pîine.

— Ce faci cu ea ? l-am întrebat.

— Tai gratiile de la fereastră și fug.

- Păi ești la etajul șase !
- Nu contează. Tu adu pila, că mă descurc.
- Azi îi duc pila. Puneți pariu cu mine că se descurcă ?

CUM E POSIBIL ?

— Dragă, tu ai auzit ce i s-a întâmplat lui Vasilescu ?

— Care Vasilescu ?

— N-are importanță care. Un oarecare Vasilescu, vecinul meu de palier, tip simpatic, galanton, excelent jucător de table, lucrător în comerț, căsătorit, cu doi copii, dinamovist. Dragă, într-o dimineață l-au arestat.

— Nu se poate !

— Pe cuvîntul meu de onoare ! Acum îl judecă. De ce ? Spune-mi tu un motiv, să văd dacă ghicești.

— A furat.

— Exact. A furat o sută de mii. Banii nu erau depuși la CEC, bineînțeles. Îi ținea ascunși în televizor. La anchetă a declarat solemn și pe cuvînt de cinste că banii respectivi nu erau banii furați, ci banii economisiți de soție și copii. Banii furați îi cheltuise prin restaurante și baruri.

— Și, în ciuda acestei declarații sincere, i-au luat, totuși, banii respectivi ?

— Da.

— Oribilă chestie.

— Într-adevăr, oribilă. Dar te întreb altceva : pentru o chestie ca asta, simplă și banală, trebuie să judeci omul și să-l privezi de libertate ? Slavă Domnului, se fură de mii de ani și, totuși, omenirea a progresat constant. Faptul că Vasilescu a furat o sută de mii l-a împiedicat pe Edison să descopere becul electric ? Sau pe englezi să inventeze cheia franceză ?

— Da, e total absurd. Dar ești cumva la curent cu ce-a pățit un cumnat de-al meu din partea soției ?

— Nu.

— Mă rog, nu intru în amănunte. Persoana era un tip sportiv, culant, glumeț, adora lalelele și ogarii și mânca numai la „Intercontinental“, unde cerea întotdeauna un chil de vinul casei și un chil de icre negre. De fapt, nici nu mai cerea, ospătarii, cum îl vedeau, îi puneau pe masă, instantaneu, chilul de vin și chilul de caviar. Adică ceva absolut normal. Și eu, și dumneata, și orice om de pe stradă are voie să comande așa ceva. Ei bine, ce crezi că i s-a reproșat în instanță ? Faptul că mânca icre ? Că bea vinul casei ? Nu. Că avea cinci chile de aur sub parchet și că vindea zarzavaturi într-un modest aprozar.

— Păi ce legătură are una cu alta ?

— Asta a întrebat și el : „Dom’le, ce-aveți cu mine ? Eu nu beau vin de trei sferturi, pentru că e mai scump : beau vin la chil, că e mai ieftin. Din economiile realizate îmi permit un caviar sau o brătară de platină. Ce vedeți rău în asta ?“

— Și ?

— S-au făcut că nu pricep.

— Adevărul e că, în ultimul timp, se întâmplă unele chestii total lipsite de sens. Ce crezi că făcea, de pildă, fiul portăresei mele în timpul său liber ? Fura pisici, indiferent de rasă, le vopsea și le vindea prin „Mica publicitate“. Află că, deși a fost de-

mascat, n-a pățit nimic. Poți să furi oricâte pisici vrei, justiția nu te condamnă.

— Dar canari ? Mie mi s-a furat canarul.

— La fel.

— Dar cum e posibil ?

— Uite că e posibil.

— Mai cunoști vreun caz ?

— Da.

— Tovărășele, dă-ne două cafeluțe amare. Cît mai amare. Ia zi, dragă...

DRAGOSTE BOLNAVĂ

Neluțu și Neluța se iubeau îngrozitor — termenul îngrozitor pare nepotrivit, dar ăsta era cuvîntul lor preferat. Mă iubești ? îl întreba ea din cinci în cinci minute, iar el răspundea, ridicînd ochii spre cer : îngrozitor. Și cînd spunea asta, Neluțu îi lua mîna și i-o pune pe fruntea lui, ca să se convingă : avea febră. Adică el, cînd simțea c-o iubește, din cauză că era un sensibil ce nu s-a pomenit, își dădea organismul peste cap, inima o lua razna, ficatul intra în comă, stomacul făcea crampe. Dar ea ? Și ea era de o sensibilitate atroce, cînd nu era Neluțu în apropiere, existența ei devenea o Sahară, îi scădea pulsul, îi scădea tensiunea, nu mai avea echilibru, nu mai avea aer, pentru că el era aerul ei.

S-au îndrăgostit la prima vedere (era într-o iarnă, la coadă la bilete, la Adamo), după un sfert de oră,

cînd au ajuns la ghișeu, au ajuns și la jurămînt : jură că vei fi a mea toată viața, jur, dar pe ce ?

Aici au intrat în criză. Uite, dacă vrei, să-mi pice o mîină, să-mi pice părul, să mă calce troleibuzul. Nu, a zis ea, jură pe ce ai mai scump. Și ce avea mai scump în clipa respectivă decît pe ea ? Jură să n-am parte de tine ! Perfect ! De-atunci, în fiecare zi, aveau o oră de jurăminte : jura el, jura ea, la un moment dat nu mai aveau pe ce să mai jure, jurau pe oamenii și mîinile de pe stradă, pe norocul vecinilor, pe echipa Rapid, pe Univers și pe globul pămîntesc, pentru ca, într-o noapte, cînd ea se încăpățîna să nu creadă în jurămintele lui, adică să susțină că el n-o mai iubește cum o iubea în prima zi. Neluțu a făcut gestul suprem, adică a ieșit în stradă și a început să umble desculț prin zăpadă. Ea îl privea de sus, de la fereastră, el umbla încolo și-ncoace prin zăpadă și, din cînd în cînd, ridica privirea spre ea și o întreba : acum mă crezi ? Te cred, a răspuns ea, după ce labele picioarelor îndrăgostitului se învinețiseră, vino sus. După care, el a zăcut o săptămîină cu 41 de grade, zicîndu-i, într-un fericit delir : vezi, febra asta am făcut-o în cinstea ta.

Asta s-a întîmplat la două săptămîni de la cunoștință, pentru că, după alte două săptămîni, s-au căsătorit, iar în ziua căsătoriei a avut loc un alt tam-tam. El n-a vrut să intre la ofițerul stării civile pentru că ea nu-i spunea convingător că-l iubește, la întrebarea lui fermă ea se bîlbîia. Cît mă iubești ? întreba el, insistent. Un kilometru, doi, trei, cît ? Zi exact. Ea s-a gîndit ce s-a gîndit, s-a concentrat cît a putut și i-a răspuns categoric : Te iubesc pînă la sfîrșitul lumii. După care s-au căsătorit oficial.

Dar în seara nunții a început o nouă etapă în dragostea lor bolnavă : gelozia. În timpul mesei, cineva,

un invitat oarecare, un tînăr simpatic și inofensiv, a spus o vorbă de spirit, lumea a rîs și a rîs și ea, aruncîndu-i o privire luminoasă. Peste cinci minute, el a întrebato : Ce-a fost cu rîsul acela al tău la gluma lui și cu privirea aceea luminoasă pe care i-ai aruncato ? Ce-ai zice dacă aș face și eu la fel, adică să zîmbesc și eu în chip luminos unei alte femei ? Și, într-adevăr, Neluțu i-a zîmbit imediat și luminos unei femei, care și-așa atrăgea atenția tuturor prin felul în care era îmbrăcată, pieptănată, parfumată și se uita insidios în ochii bărbaților. Neluța a înregistrat gestul și a leșinat pe loc, iar după ce-a fost adusă în simțiri, cu două perechi de palme, s-a repezit spre flaconul de barbiturice și a înghițit douăzeci de buline ca pe bomboane. Repede Salvarea și hai cu nunta la spital. Neluțule, mai faci tu vreodată chestii de-astea ? l-a întrebato ea cînd s-a refăcut, văzîndu-l cum plînge de remușcare. Nu, a zis el, în viața mea nu mai fac.

Dar gelozia e o boală păcătoasă, care nu se vindecă decît odată cu dragostea, bine spune proverbul : „Cine iubește, gelozește“. În decursul anilor, am văzut cu ochii mei o sumedenie de exemple care mai de care, am văzut bărbați îmbătîndu-se criță din gelozie sau, tot din același motiv, mîncînd farfurii, pahare și mese prin localuri, am văzut femei slăbind cu douăzeci de kilograme din pricină că bărbații li se încurcaseră cu colege de birou etc. Dar să ne oprim la cazul nostru, adică la Neluțu și Neluța, căci, trecînd anii, sentimentele lor au evoluat, luînd înfățișări complexe. Iată, de pildă, vine el într-o zi de la serviciu cu o oră mai tîrziu, zice ceva de o ședință, ea insistă, adică ce fel de ședință e asta sîmbătă după-amiază, că nici la ONU nu se ține așa ceva ? Din vorbă-n vorbă, vede un fir blond pe umărul

drept al hainei lui, miroase umărul respectiv și zice : pe acest umăr a stat un cap de femeie, căci pe umărul drept pun capul toate femeile, nu minți, că nu-ți fac nimic, sînt calmă. Și, ca să-i dovedească, pe loc, calmul ei, făcu țandări o oglindă și sfișie o perdea. Pe cine înșeli tu, pe mine, care ți-am fost mai credincioasă decît un animal domestic, care n-am trăit decît pentru tine și n-am respirat decît aerul tău ? Și, buf, s-a dus naibii și vaza de cristal. El după ea, în genunchi, se jură că nu-i adevărat, să-i pice un picior, să-i cadă un bloc în cap, poate să fi fost o colegă de la ședință, poate în tramvai. Care tramvai, tramvaiul 29, nu există așa ceva în București, și dacă există, ce căutai tu în tramvai, tu care ai autobuz direct de la serviciu pînă acasă ? Păi să vezi, că ședința a fost în altă parte etc. Leșinuri, urlete, țipete, vin vecinii să-i despartă, nu, că ea se aruncă de la mezanin drept în cap. Ah, de ce nu stăm noi la șase, că te-aș învăța eu minte, m-aș omorî pe loc, așa-ți convine, să mă vezi schiloadă...

Altă dată face el, Neluțu, o criză. Vine de la serviciu, n-o găsește, umblă prin locuință ca o fiară, își pune o mie de întrebări, se dă cu capul de pereți, ca peste o oră să apară și ea, îmbujorată. Unde-ai fost, la o mătușă, care mătușă, mătușa Clara, parcă spuneai c-a murit de icter, asta e alta ; dar de ce ești așa de emoționată și îmbujorată, păi dacă e răcoare afară, care răcoare, că eu am transpirat pe stradă, spune adevărul, cu cine te-ai întîlnit și cu cine te-ai emoționat, cum ai putut tu să-mi faci una ca asta mie, care ți-am dovedit că sînt mai credincios ca un miel ?

Asta e numai începutul, pentru că pe urmă se enervează și ea, se enervează și el, se amenință cu despărțirea.

Bine, zice Neluțu, sfișiindu-și cu un singur gest cămașa, dacă e vorba de despărțire și de lichidat căminul conjugal, stai că ți-l lichidez eu. Pune mîna pe topor și se apucă de treabă : taie masa în două, taie dulapul în două, taie patul, noptierele, după care pofta de lucru îi crește și se decide să taie și apartamentul în două, se adună vecinii : Ce faci, dom'le, ne dărîmi blocul ? Da, zice el, că dacă Neluța nu mai e ce era, eu nu mai am nimic sfînt în mine, îmi tai și viața în două.

Și iată-l pe Neluțu și Neluța, care-și declaraseră iubire pînă la sfîrșitul lumii, ajunși la divorț, faza întii. Judecătorul îi întreabă dacă se iubesc, ei zic că da, atunci de ce să divorțați ? Ea începe să plîngă, el începe să plîngă, se îmbrățișează, se împacă și pleacă ținîndu-se de mîna, el jurîndu-i dragoste, ea credință veșnică. Dar de-abia ajung acasă, că el o și întreabă, vînat la față :

— Simpatîc om, judecătorul. Tînăr, brunet, cum ai intrat în sală, i-ai și zîmbit. De ce i-ai zîmbit ?
Și povestea începe din nou : oh, of, buf, pleosc etc.

O CUNOȘTINȚĂ

- Mă mai cunoști ?
- Nu.
- Serios ? !
- Pe cuvînt.
- Am fost colegi de clasă.
- Nu-mi aduc aminte.

— De fapt, eram într-o clasă paralelă. Purtam părul pe spate...

— Stau prost cu memoria.

— Și eu. De fapt, după un trimestru m-am transferat la alt liceu. Totuși, mă mir că nu mă reții. Odată ți-am împrumutat o gumă.

— Se poate. Deși, din câte știu, aveam gumă întotdeauna.

— Poate o uitaseși acasă...

— Poate.

— Mă ajuți și pe mine într-o problemă ?

— Dacă pot.

— Poți. E vorba de un schimb de locuință. Am două și am găsit patru pe hol.

— Și ?

— Nu mi se dă repartitie. Cică e prea mult spațiu pentru mine și nevastă-mea. Într-adevăr, e mult pentru două persoane, dar poate înfiez un copil, poate aduc un nepot, o mătușă... Poți să aranjezi ceva ?

— Nu.

— Nu vrei ?

— Da. Nu vreau. De ce să iei mai mult spațiu decât ți se cuvine ? Înfiază doi copii și pe urmă cere patru camere !

— Văd că te pricepi la sfaturi. Dar dumneata câte camere ai ?

— Câte am dreptul.

— Mă rog. Dacă nu vrei să mă servești, asta e.

— Auzi ? La ce liceu zici că am fost colegi ?

— La „Creangă“.

— Eu n-am învățat decât la „Caragiale“.

— Nu asta contează. Studiile medii n-au prea mare importanță. Salut.

— Salut.

CONDICA DE RECLAMAȚII

Mă apucă o foame cumplită, intempestiv, și intru într-un mic restaurant mărginaș, cu nume duios, mă așez la masă, aștept circa douăzeci și două de minute, îl strig pe ospătar de nouă ori (alo, pst, tovarășu, băiatu, fii drăguț, dacă nu te superi etc.), în sfârșit, vine. E nervos.

— Ce tot mă pîsii, dom'le, că nu stai în vînt și-n ger, nu te plouă, nu te ninge !

M-am obișnuit să nu răspund la provocări.

— Ce-aveți de mîncare ? am întrebat.

— Friptură și cîrnați.

— Friptură de ce ?

— Păi de ce poa' să fie decît de porc ? !

— Altceva ?

— Nimic.

— O telemea, niște roșii, o salată...

— Dom'le, te mai gîndești dumneata, eu n-am timp de pierdut.

Revine peste alte douăzeci și două de minute.

— Dom'le, zic, dă-mi o friptură, dar să fie slabă.

— Nici o grijă, o pun acum la cură de slăbire.

Vine peste trei sferturi de oră cu o bucată de micro-poros, o talpă de bocanc cazon umblată pe două fronturi, un ghem de zgîrciuri și tendoane, grasă și sleită.

— Dom'le, zic, ce mi-ai adus dumneata aici este imposibil de mîncat.

— Păi ce, te oblig eu s-o mănînci ? Ai comandat-o pe banii dumitale, poți s-o dai la cîini sau la pisici.

Intr-adevăr, sub masa mea forfoteau vreo cinci pisici și patru ciini, aflați într-o perfectă înțelegere tacită.

— Dragă, zic, fii amabil și dă-mi condica de reclamații.

— Ce să fac ?

— Să-mi dai condica de reclamații.

— Din ce-ți veni ?

— Vreau să scriu ceva acolo.

— Dar de ce nu scrii mai bine acasă, la părinți, la rude, zi-le ceva de sănătate și belșug.

Eram calm ca o stîncă de granit și insistent ca un ciocan pneumatic.

— Dacă nu-mi dai condica, anunț Inspecția comercială. Aveți telefon ?

— Avem, dar e cu lacăt.

— Cheamă responsabilul.

— Păi ce, eu sînt valet ?

Mă duc personal și-l caut pe responsabil, intru prin niște birouri, prin magazie, bucătărie, spălătorie de vase, și-l găsesc la depozitul de vinuri, mîncînd pastă pe un fund de butoi, împreună cu niște amici, era o veselie nebună pe ei ; îl chem deoparte și-i spun că dacă nu mi se dă condica de reclamații, mă voi adresa presei, merg pînă-n pînzele albe. Responsabilul se crispează, mă întreabă cu ce ospătar am avut de-a face. „E clar, zice el, ăla e un obraznic ce nu s-a pomenit, mîine îl dau afară, poftiți la masă, vă servesc eu personal, nici nu concep să plecați din localul nostru nemulțumit“. Mi se aduce un mușchiuleț de vacă splendid, parcă era pictat de Rembrandt, cu o garnitură de legume excelent asortate, plus pîinică prăjită. „Dar înainte n-ați dori cumva o gustărică cu puțin somon și puțin batog ?“ Vai, dar de unde aveți minunățiile astea“, zic eu, năucit. Responsabilul îmi

șoptește : „Lăsați, nu e o problemă pentru noi cînd e vorba de un client pe care îl iubim, ce-ați zice de o sticlură de «Riesling» vechi de 12 ani ?“

Am mîncat și am băut ca un rege, trei ospătari în frunte cu responsabilul roiau în jurul meu. La sfîrșit, mi s-a adus o notă de plată modestă, din care lipseau gustările și vinul, acestea fiind o mică atenție din partea trustului, după care mi s-a adus condica. Mi-am scos stiloul și am scris : „Acesta este, fără îndoială, cel mai desăvîrșit local din sud-estul Europei“. După care m-am iscălit descifrabil.

Am fost condus pînă la mașină de către întregul personal al localului, ne-am sărutat cu lacrimi în ochi, promițînd că nu-i voi uita niciodată, sugerîndu-mi-se, cu discreția cuvenită, că nu ar strica dacă aș arunca cîteva cuvinte în presă despre bunul lor renume.

În altă zi, intru într-un alt local, cam de aceeași categorie, cer de mîncare, mi se răspunde destul de cuviincios, mi se aduce o friptură onorabilă, dar ce-mi zic : de ce să nu repet figura și să fiu servit ca un conte ? Drept pentru care cer condica de reclamații. Vine însuși responsabilul cu ea, mi-o așază pe masă, mi se oferă și un pix, după care mă apuc de scris : serviciul în acest local este defectuos, fripturile sînt necomestibile, personalul este murdar și insolent. Responsabilul ia condica și pleacă, demn. Peste cinci minute apare o tipă grasă, îmbrăcată în alb, care îmi spune că ea e bufetiera și ce am împotriva fripturilor ei, de ce insult o încadrată veche de douăzeci de ani, cine sînt eu ? „Cine ești tu, mă murătură, de te legi de mine, că-ți dau c-o fleică peste gură, huliganule, zi mersi că nu-l chem pe bărbatu-miu ca să-ți înmoaie oasele !“ Între timp, femeia de serviciu începe să măture în jurul meu, îmi ordonă să mă ridic imediat de la masă, mă pocnește strașnic la

țurloaie cu coada măturii, după care mă amenință că cheamă sectoristul, cum mi-am permis să-i fac cu ochiul și să-i propun să o conduc acasă ? Tot localul se uită la mine, vine ospătarul și mă anunță că nu servește clienți în stare de ebrietate, îmi ia friptura din față și mă calcă pe bombeu, strivindu-mi două degete strict necesare. Când ies afară, în stradă, îmbrîncit, dau nas în nas cu responsabilul, care tocmai îmi dezumfla cauciucurile de la mașină pe motiv că am parcat autovehiculul pe spațiul rezervat localului. În timp ce o luam la picior, grăbit, acesta mi-a strigat în ceafă : „Mă, dacă-ți place să scrii prin condici, de ce nu te faci scriitor ?“.

Acum nu știu cum să procedez pe viitor, când intru într-un local : să cer condica sau să n-o cer ?

LIBER

Cu totul și cu totul întâmplător, într-o zi oarecare, soțul veni acasă cu două ore mai devreme ca de obicei. Deschizînd ușa, el o surprinse pe soția sa cu un bărbat. După spaima lor supraomenească, după chipurile lor răvășite și congestionate, după totala lor lipsă de veșminte, soțul deduse pe loc că e vorba de un adulter. De aceea, primul său impuls fu unul de agresiune : luă un cuțit de bucătărie și se repezi asupra infamei perechi. Dar nu apucă să lovească, deoarece amantul răcni cu o voce neverosimil de răgușită :

— Domnule, nu da !

Soțul se opri cu cuțitul în aer, uimit.

— Ce înseamnă „nu da“ ? se interesă el.

— Adică nu lovi, se explică amantul. Nu este ceea ce-ți închipui dumneata. La mijloc e un sentiment. Eu o iubesc pe dînsa.

Soțul fu surprins și derutat. Lăasă cuțitul jos. Vesteaua ce i se dădea era din cale-afară : tipul o iubea pe soția sa !

— O iubiți de-adevăratelea ? insistă el.

— De-adevăratelea, preciză amantul. Și doresc să mă căsătoresc cu ea.

Soțul se prăbuși pe primul scaun, iar cuțitul îi căzu pe parchet. „Ei fir-ar să fie, gîndi el, mi se mărită soția ! Ziua asta trebuie s-o țin minte.“

— În acest sens, continuă amantul, stăpîn pe glasul său, va trebui să stăm de vorbă. Ca de la bărbat la bărbat.

— De acord, zise soțul, dar pune ceva pe dumneata, măcar un pantalon, ca s-avem condiții cît de cît egale.

Amantul își trase un pantalon și o cămașă, iar soția soțului și amanta amantului își aruncă pe umeri un halat de baie. Cei trei se așezară în jurul unei mese rotunde. Soția aprinse o țigară, amantul aprinse o țigară, soțul de asemenea.

— Vă ascult, zise acesta din urmă, făcînd toate eforturile pentru a-și păstra demnitatea. Deci vă iubiți și vreți să vă căsătoriți.

— Da, spuse amantul. Sper că acum, după ce ați descoperit această realitate, nu ne veți pune piedici și nu ne veți șicana.

— Dragă, zise soția către amant, dînsul nu este cine îți închipui tu. E un om de onoare.

Acest gest al soției îl impresionă vizibil pe soț. De mult nu mai auzise un cuvînt atît de bun din partea ei.

— Fiți fără grijă, n-am să vă șicanez. Din moment ce vă iubiți, nu am nimic să vă reproșez. Sentimentul dragostei îmi provoacă întotdeauna respect. Vă urez să fiți fericiți.

— Mulțumim, răspunse amantul în numele său și al ființei alăturate. Dar, deși mă jenez oarecum, sînt obligat să vă anunț că eu nu am o locuință corespunzătoare. Apartamentul ne va rămîne nouă.

— Tot ? ! întrebă soțul, răgușind el de data aceasta.

— Păi nu sînt decît două camere pe hol.

— Dar voi nu sînteți decît două persoane !

— Dar cît ai stat dumneata aici, cîte persoane ați fost ? Tot două.

— În plus, noi vrem să avem copii, interveni soția.

— Bine, zise soțul, mă mut, o să-mi iau o cameră mobilată. Dar mașina rămîne a mea.

— Ce marcă aveți ? se interesă amantul.

— „Dacia 1 100.“ Cincizeci de mii la bord.

— Îmi pare rău pentru dumneata, dar va trebui să ne lași și mașina.

Soțul se ridică, mînios. Nu, zău, era prea de tot.

— Și mașina ? ! urlă el.

— Draga mea, zise amantul, calm, fă-ne cîte o cafea.

Femeia înțelese că bărbații vor să rămînă singuri și plecă în bucătărie.

— Domnule, zise amantul apoi, să discutăm deschis. Cunoști ce vîrstă are soția dumitale ?

— Treizeci și opt.

— Și jumătate. Răspunde-mi sincer: cine ți-o mai ia la vîrsta asta fără o înzestrare materială corespunzătoare, adică fără casă și fără mașină ?

Soțul tăcu, iar amantul punctă încă o dată :

— Așa că zi mersi.

Soția veni cu două cafele : una pentru ea și alta pentru amant. Îl privi lung pe soț, după care îi spuse rîzînd oarecum parșiv, ca pe vremea cînd o cunoscuse el, cu nouăsprezece ani în urmă, în autobuzul 31 :

— Poate te grăbești, iar noi te reținem.

Soțul se ridică.

— Atunci, zise el, o să mai trec eu altă dată, ca să discutăm amănuntele necesare.

— Cînd dorești, zise amantul, că nu ne deranjezi. Dar lasă-ne țigările, că ni s-au terminat.

Soțul lăsă pachetul de țigări și o zbughi pe ușă.

Ajungînd în stradă, el își ridică mîinile și privirea spre cer și urlă ca scos din minți :

— Sînt liber ! Sînt liber ! Sînt liber !

Lumea îl privea, uimită.

— Sînt liber ! Sînt liber ! Sînt liber ! urla el și alerga pe trotuare, turbat de fericire.

Cum tocmai atunci trecea pe stradă o mașină a „Salvării“, cîțiva cetățeni binevoitori puseră mîna de la mîna și-l imobilizară cu forța, în timp ce de sus, de la balcon, soția și amantul priveau scena cu o nerușinată nepăsare.

SUPĂRARE

— Draga mea, aș dori să te anunț în modul cel mai solemn că azi e întîii martie. Probabil că doreai să-ți aduc un mărțișor, un ghiocel, o frunză de copac, ceva,

un gest... Nu, nu ți-am adus nimic. De ce ? Fără explicații. Fără absolut nici un fel de explicații. Oricum, nu e vina mea. Tu ești cea care m-ai terorizat în ultimii zece ani din cauza mărtișorului. În fiecare an nu uital niciodată să-mi reproșezi că am neglijat să-ți aduc un mărtișor. Bine, am să-ți aduc anul viitor, mă duc în Pădurea Băneasa, umblu cu mîinile prin zăpadă pînă voi degera, și-așa am reumatism din fragedă copilărie, și-ți găsesc o plantă primăvărată, o asezonoz cu ceva frunzulițe moarte și ți-o înmînez în chip festiv. Mă învoiesc de la serviciu, iau un autobuz și rezolv problema, nu trebuie să faci din asta un caz, nu e nevoie să fii îmbufnată. Mărtișorul e în fiecare an, am să-ți dau unul anul viitor, ai răbdare, nu te impacienta ! În principiu, însă, vreau să-ți spun următorul lucru : nu face cazuri din fleacuri. Am uitat că în ziua de cutare e ziua ta de naștere ? ! Am uitat. Uitatea e ceva omenesc și firesc. Trebuie să te superi pentru asta ? Ce-ar însemna dacă și eu m-aș supăra că tu ai uitat să te duci să-mi văcsuiești acea pereche de bocanci speciali pentru pescuit cînd eu trebuia să plec la o partidă cu bunii mei prieteni în ziua cînd pretindeai tu că e aniversarea a cincizeci de ani de căsătorie a părinților tăi și că e musai să mergem și noi la ei, ceea ce eu am refuzat cu hotărîre, drept pentru care tu te-ai supărat foc și ai uitat să te duci la respectiva cooperativă pentru a-mi repara flecturile de la bocanci ? După cum ai observat, eu nu țin la supărare, mie îmi trece repede, după două săptămîni în care ți-am vorbit cu *da* și *nu* mi-a trecut imediat. Așa că, ce ? Mare scofală că am uitat și anul acesta să-ți aduc un mărtișor ! Mare scofală ! Ce-ar fi să schimbăm tradiția ? Ce-ar fi ca voi, femeile, să ne dați nouă, bărbaților, mărtișoare ? ! Ce-ar fi să inversăm acest obicei secular ? ! De ce să nu strig eu

la tine acum că ai uitat să-mi aduci mărtişor de unu martie ? ! De ce să nu-ţi fac şi eu acest reproş îndreptăţit ? De ce ?

Şi cu asta, gata, am încheiat discuţia. O amânăm pentru anul viitor, pe circa doi, trei sau patru martie curent. Până atunci — linişte !

MAMĂ ŞI DIZEUZĂ

Barul de noapte „Prigoria“, la o oră cînd atmosfera se încinge. Pe estradă, orchestra cîntă în draci. Apare directorul localului, îmbrăcat în frac, jovial, fals zîmbitor.

— Stimaţi consumatori şi consumatoare, am de două ori plăcerea ! O dată să constat că vă simţiţi excelent în localul nostru de noapte şi a doua oară ca să anunţ (ambalîndu-se) bomba serii, numărul de senzaţie al programului nostru ! (Tobe.) Cîntă din nou pentru dumneavoastră cunoscuta, reputata şi excelenta cîntăreaţă de muzică lejeră, Tanţy ! (Tobe.) În celebrul şou cu care a făcut un răsunător turneu în străinătate şi Ardeal : „La, la, la, la, asta este viaţa mea !“ (Tobe.)

(Intră Tanţy, îmbrăcată excentric, cu mers şi gesturi afectate peste măsură. Cei doi discută în şoaptă, el acoperind microfonul.)

Ea, agresivă :

— Dobitocule, ţi-am spus că nu cînt ! Ştii bine că sînt răguşită !

El, umil şi panicat :

— Mamă, nu-mi da programul peste cap ! Te rog... Mîrîie ceva, aranjez eu cu orchestra să te acopere!.. Dacă nu cînți, nu pot să te plătesc. Pierdem o sută jumătate...

— Nu vezi cum gîji ? Sînt răcită. Vrei să mi se rupă vreo coardă ? Să ies la pensie ? Să rămîn acasă, ca să-ți cresc ție copiii ?

— Mai încet, că ne-aude lumea. Hai, cîntă ! (Furios.) Cîntă, că mă nenorocești ! E unul de la trust în sală... Gras, cu ochelari, masa trei pe stînga... Zîmbește-i, așează-i-te pe picior, pupă-l pe ureche... (În microfon.) Cîntă pentru dumneavoastră Tanțy !

(Îi dă microfonul și se retrage. Tanțy își lungește gîtul, se încordează, își umflă pieptul și sloboade un gîjiit jalnic. Ilaritate în sală, fluierături. O nouă tentativă, același rezultat. În culise, directorul își smulge părul din cap. Disperat, intră în scenă, îi ia microfonul soției din mînă și-i zîmbește.)

— Mersi ! Mersi, Tanțy ! (O aplaudă. Ea iese.) Stimăți consumatori, îmi pare rău că trebuie să vă dau această dublă veste tristă : cunoscuta și reputata Tanțy este, după cum ați văzut și dumneavoastră, puțin afectată la corzile vocale. Celebrele ei corzi vocale, care de atîtea ori au încîntat auditoriul, acum sînt suferinde. (Se ambalează.) Nemuritoarea voce care a uluit severa comisie a atestatului pentru soliști și instrumentiști a trustului de alimentație publică e bolnavă. Păcat. Păcat că ați pierdut șoul. Șoul era superb și începea așa... (Face semn orchestrei să-i dea începutul. Începe să cînte.) Sigur că eu nu am vocea ei unică, timbrul ei specific, nu aceasta este meseria mea... Eu am fost la început ospătar, pe urmă am fost promovat șef de sală și pe urmă am primit această grea muncă de răspundere, adică responsabil

de local de noapte. Deși nu sînt decît un amator, voi încerca totuși finalul primei părți a șoului, pentru a vă putea face o palidă imagine despre minunatul program al excelenței noastre cîntărețe Tanțy, pe care un cronicar de specialitate, aflat în localul nostru ca consumator, a aplaudat-o la scenă deschisă și i-a cerut numărul de telefon. Deci, iată finalul primei părți a șoului. (Cîntă. Fluierături). Bineînțeles, altceva ar fi fost dacă ar fi cîntat ea, cunoscuta Tanțy, dacă nu s-ar fi îmbolnăvit intempestiv. Ceea ce nici nu e de mirare, dragi consumatori, după cîte eforturi și sacrificii face în ultimul timp pe altarul sfînt al artei : concert la Lehliu și Bolintinu cu orchestra „Bleo și verde“, o nuntă la Dridu, un botez la Crivina, plus un turneu la Focșani, tot cu „Bleo și verde.“ Pe deasupra — am să vă fac o mărturisire sinceră și din suflet — e mamă și soție. Soția mea și mama copiilor mei, dragi consumatori. Acesta este adevărul. (Plînge.) O soție ideală și o mamă exemplară, iată cine este cea care trebuia să cînte pentru dumneavoastră în această seară. Dumneavoastră sînteți nu numai consumatori, ci și oameni, așa că pot să vă spun adevărul : azi-noapte, ăla mic n-a închis ochii deloc, a plîns, a avut febră, treizeci și nouă cu doi, m-am sculat, i-am dat antigermin, i-am pus un supozitor, nimic, plîngea, s-a trezit și ea, s-a enervat, era obosită, în ziua aia făcuse un botez la Periș, eu ce vină aveam, în sfîrșit, n-a putut să mai doarmă pînă dimineața. Or, o noapte pierdută contează pînă și pentru noi, oamenii obișnuiți, da-mi-te pentru o artistă vocală... Păcat... păcat... că n-ați ascultat șoul... Îl cîntă nemaipomenit, senzațional... A fost ieri seară aici în bar un italian, un turist, nu contează, a ascultat-o încremenit, dom'le, zicea, dumneata ești bună de dus la „Scala“ — nu la cofetărie, la operă — a

chemat-o la masă, a tratat-o, i-a cerut numărul de telefon, a cerut-o în căsătorie, știți cum sînt italienii, expansivi... Între timp, am venit eu, am smuls-o din brațele lui, i-am spus că avem doi copii, s-a resemnat. În sfîrșit, nu e seară să nu aibă ea un succes. Mai ales după final. Finalul șoului e cam așa...

(Cîntă, făcînd eforturi fizice imense, se congestionează, i se umflă venele, e gata să se sufoce. Aplauze, fluierături, ilaritate. Apare și ea. Se înclină amîndoi în fața publicului, în timp ce-și vorbesc printre dinți.)

— Așa, dobitocule, latră, spune tot ! Zi că am doi copii, zi că mă duc la botezuri și nunți, zi că dau numărul de telefon străinilor, bagă-mă în gura lumii, fă-mi praf cariera, lasă-mă pe drumuri ! Idiotule !

— Mamă, dar eu am vrut să...

— Treci în spate !

(El trece, umil, în spatele ei, ea stă în față, culege aplauzele și trimite bezele publicului.)

CALCUL ECONOMIC

Nae și Gogu stau de patru ore în cîrciumă și sorb meditativi din halbele cu bere rece. Afară e zăpușeală, dar masa lor se află sub un platan umbros și protector, iar telemeaua cu roșii a fost excelentă. Despre mici ce să mai vorbim ? Se topeau în gură.

— Dragă, se confesează Nae, e plăcut să mănînci la restaurant, să fii servit prompt și curat. În caz că

ospătarul te cunoaște, fiindu-i client vechi, te simți ca acasă. Totuși...

— Ce vrei să spui cu asta ? întreabă Gogu, după circa două minute.

— Altceva e să ai căminul tău, casa ta, masa ta, nevasta ta. Nimic nu poate înlocui tihna și comoditatea căminului conjugal. Vii acasă, obosit, nevasta îți servește o mâncare caldă, îți dă halatul și papucii, te întreabă cum îți merge la servicii, plus diferite alte chestiuni intime. Din păcate, eu...

Între timp, au venit fripturile și cei doi nu mai au timp de vorbit. Ceva mai târziu, după ce li se aduce al patrulea rînd de halbe cei doi revin la firul discuției.

— Ce voiai să spui de nevastă-ta ? întreabă Gogu. Că nu-ți asigură căldura sufletească necesară ? Că nu te așteaptă fericită în pragul casei ?

— Nu mă așteaptă. Vin acasă și stau singur cuc. Mă uit pe pereți, sufletul meu e pustiu. Uneori mă uit la televizor. Îmi fac singur mâncare. Îmi spăl singur ciorapii. Îmi calc cămășile.

— Dar ea unde este ?

— Nu știu.

— Așa făcea și prima mea soție. Dispărea. Cînd o întrebam unde a fost zicea că făcuse o vizită unei mătuși. Își fabricase circa zece mătuși fictive. Ar trebui să pui piciorul în prag. Nu trebuie să admiți să fii umilit. Ia-i cheile și încui-o în casă. Leag-o de piciorul patului. Sau de chiueta din bucătărie. Nevasta trebuie să stea permanent în casă, să asigure cu ființa ei căldura căminului conjugal. Eu am divorțat din cauza asta de trei ori pînă acum. Ultima soție pleca la piață

și întârzia sistematic zece-cinșpe minute, deși îi cronometrasem drumul minut cu minut. Am exclus-o din viața mea fără pic de remușcări. Te sfătuiesc și pe dumneata să divorțezi.

— De cine să divorțez ? întreabă Nae, abulic.

— De nevastă.

— Care nevastă ?

— De nevasta pe care ziceai că n-o găsești acasă.

— Păi cum s-o găsesc acasă dacă nu sînt însoțit ?

— Nu ești însoțit ? !

— Nu.

— Atunci despre ce nevastă vorbeai ?

— Vorbeam despre o nevastă posibilă. Vorbeam la figurat. Mă înțelegi ? Localul public îți oferă totul, în afară de căldură sufletească. Căldura sufletească nu ți-o poate oferi decît o soție. Dar merită să te căsătorești doar pentru căldura sufletească ?

Nae e patetic, glasul lui a căpătat o intonație specială, ochii i s-au umezit. Gogu e și el emoționat.

— Dragul meu, după părerea mea e mai avantajos să fii singur și să aspiri mereu spre un cămin conjugal. Poate să ți se pară paradoxal, dar menajul de unul singur, cu două mese zilnice la restaurant, este mai avantajos decît o căsătorie care se sfîrșește cu divorț. Dacă ai un pix îți fac socoteala pe loc.

Nae scoate un pix, iar Gogu începe să facă socotelile. După două ore și încă patru halbe adevărul se arată a fi de partea lui Gogu : nevasta e mai costisitoare cu o sută nouăzeci și cinci de lei și cinci-zece de bani lunar.

— E clar, zice Nae, nu mă mai însor.

RELAȚII

La orele șase dimineața fix sună telefonul. Deși vocea mea este în parte adormită și confuză, persoana de la celălalt capăt al firului mă recunoaște.

— Ce, mă, dormi la ora asta ?

— Nu, mă scuz eu, cum o să dorm ? ! Gîndeam. Nu știu cu cine vorbesc, mă jenez să întreb.

— Mă, dacă te-am deranjat, spune.

— Nu, zic, nu m-ai deranjat, spune despre ce e vorba.

— Dragă, vreau să-mi dai și mie o informație sau o relație. Unde pot să găsesc un kilogram de cireșe.

— Cireșe, zic eu, se găsesc la piață. Dar e prea devreme. Cireșii de-abia au înflorit.

— Serios ? ! De unde știi ?

— Am văzut eu unul cu ochii mei. Acum două zile. Încă nu-și scuturase petalele.

— Aici, în București ? !

— Da. L-am văzut într-o curte.

— Pe ce stradă ?

— Nu mai țin minte exact.

— Și nu știi cînd vor apărea cireșele pe piață ?

— Probabil într-o lună. Sau poate mai devreme. Sau poate mai tîrziu.

— Dragă, mie te rog să-mi dai o informație exactă.

— Atunci întreabă un botanist.

— Cunoști tu un botanist ? Dă-mi numărul lui de telefon.

— Nu cunosc.

— Atunci dă-mi o relație de unde pot cumpăra un kilogram de cireșe. Nu cunoști pe cineva la un depozit special ?

— Nu cunosc, dar, oricum, cireșele se coc peste o lună.

— Și nu există cireșe de import ?

— Nu cred. Dar pentru ce îți trebuie neapărat acest kilogram de cireșe ?

— Soția șefului meu a visat ieri noapte că mînca cireșe. Aș vrea s-o servesc. N-ai tu o relație undeva ?

— N-am.

— Aiurea ! Ai. Nu se poate să n-ai. De ce nu vrei să mă servești ? Auzi, nu știi de unde se poate obține aprobare pentru un automobil electric ?

— Există așa ceva pe piață ?

— Nu știu, dar s-ar părea că există. Tu de ce nu ești informat ? Nu vreau pentru mine, vreau pentru un cumnat. Am auzit că se construiește, în sfârșit, Combinatul de industrializarea aerului. N-ai pe cineva acolo ?

— Ba da. Vrei să cumperi aer ?

— Da.

— La ce-ți trebuie ?

— Nu-mi trebuie, dar să fie. Că nu cere de mîncare. Dă-mi telefonul directorului. Spun că vin din partea ta. Salut.

PERSONAJUL

Foarte mulți cititori curioși m-au întrebat de unde îmi culeg eu tipurile, de unde fac cu rost de date, de idei, de fapte etc., la care am răspuns simplu și sec : din viață. Viața este furnizorul meu permanent și generos, e suficient să ies cîteva ore pe stradă și să mă întorc cu un subiect în buzunar, ca și cum m-aș duce la băcănie sau tutungerie.

Nu mai departe personajul acestor rînduri. L-am găsit acum cîteva zile în parcul Grădina Icoanei, unde ieșisem să-mi plimb cîinele. Cîinele meu e un caniche cu numele de Gioni, un tip foarte sociabil (în orice caz, mult mai sociabil și atrăgător decît mine, care sînt un timid), astfel încît pe banca pe care ne-am așezat noi s-a așezat imediat o tipă brunetă, corect îmbrăcată, oarecum tînără la înfățișare. La început ea a

intrat în vorbă cu cățelul, după care a intrat în vorbă cu mine, discutînd chestiuni extrem de nevinovate, ca, de pildă, starea timpului, a asfaltului, a fotbalului și a animalelor în general. Pentru ca, brusc, să-mi pună o întrebare de-a dreptul descumpănitoare : dacă sînt fericit.

— Mi-e greu să răspund, am zis, roșind ca un adolescent. Mai întîi consider că trebuie discutat despre fericire în general, la modul strict teoretic.

— Bineînțeles, mi-a răspuns ea, în cazul că aveți o părere despre fericire, eu sînt gata să v-o ascult.

— Nu, i-am răspuns, din păcate nu sînt încă pregătit să discut pe această temă principial. Dealtfel, eu nu sînt în clar nici cu Infinitul și Timpul, asupra căroră continui să meditez.

Oricum, persoana mi s-a părut dintr-odată foarte interesantă, eram dispus să mă întind la vorbă cu ea, deși cățelul avea frisoane din cauza frigului. Nu cumva puteam găsi aici un personaj pentru o povestire, pentru un articol ? mi-am zis. Ia să insist.

— Dar dumneavoastră sînteți fericită ? mi-am permis să întreb, cu gîndul, firește, de a o incita. Și cînd zic fericită nu mă refer doar la starea concretă și existențială, ci la cea metafizică.

— Dom'le, zice persoana, v-am înțeles exact, nu trebuie să insistați, și vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare. Eu sînt o persoană care ies în fiecare seară în acest parc și nu o fac atît din nevoia de aer liber, pentru că aer liber pot să respir și prin fereastra deschisă. Vin în parc dintr-o nevoie acută de comunicare, dar trebuie să recunosc că puține sînt persoanele, masculine sau feminine, care se obosesc să mă întrebe de fericire. Cred că pur și simplu nu le

trece prin minte. Ei bine, am să vă răspund franș : nu sînt fericită. Am fost în copilărie, cînd părinții mei mă iubeau ca nebunii și mă sărutau de sute de ori pe obrăjori, declarînd că sînt bucuria vieții lor. Dar ce am descoperit foarte curînd ? Că mă iubeau doar pentru că eram o ființă sănătoasă. Cînd au descoperit că sînt bolnavă, au încetat să mă mai iubească.

— Despre ce boală era vorba ? am întrebat.

— O, era vorba de o boală foarte ciudată, aproape necunoscută, despre care prefer să nu mai vorbesc, deși în momentul de față sînt pe deplin vindecată. Totuși, am să vă satisfac curiozitatea. Sufeream de o boală care se manifestă în sensul că nu înțelegeam metaforele. Adică nu le realizam. Luam totul la modul propriu. Să vă explic.

— Vă rog, am zis, năuc de curiozitate.

— De pildă, mama îmi spunea : „Ia trage-l de limbă pe frate-tu și află ce măgării a mai făcut azi, măgarul !“. Iar eu ce credeți că făceam ? Îl apucam într-adevăr cu degetele de limbă și trăgeam cu toată puterea, iar el urla ca din gură de șarpe. Sau tot mama îmi spunea, altă dată, să mă bag pe sub pielea lui unchiu-miu, iar eu, din cauza bolii de care sufeream, încercam să mă bag pe sub pielea unchiului la modul propriu, provocînd un adevărat scandal în familie. Ca să nu vă mai povestesc ce s-a petrecut în ziua cînd mi s-a propus să mă vîr în sufletul cuiva. În sfîrșit, ce să vă mai spun, boala mea îi incomoda foarte mult pe părinți, au început persecuțiile, aluziile și pedepsele, drept pentru care, la vîrsta adolescenței, am fugit de-acasă și am hoinărit prin lume ani în șir, singură și neînțeleasă. Pînă cînd într-o seară, tot așa, într-un parc, am întîlnit un bărbat care

a avut amabilitatea să-mi asculte suferința și să-mi propună să mă căsătoresc cu el, asigurându-mă că e specialist în boala respectivă și că mă va vindeca în mod sigur.

— Și v-a vindecat ?

— Da. M-a vindecat. Dar cum ? Interzicându-mi să mai vorbesc la figurat. Eram obligată să vorbesc tot timpul la modul propriu. Dar vă întreb acum pe dumneavoastră : oare aceea mai era viață ? Cum să trăiești fără să vorbești cu soțul tău măcar o dată pe săptămână la figurat ? Ce este oare viața fără metafore, fără posibilitatea de a transfigura ceva, un obiect, o întâmplare, o idee, o... A trebuit să ne despărțim. Într-o seară...

În clipa aceea, adică în clipa în care curiozitatea și interesul meu față de această ființă crescuseră imens, în ciuda caracterului oarecum livresc al biografiei sale, apăru în fața noastră un milițian, care-i spuse tipei, politicos :

— Dumneavoastră veniți cu mine.

Încercînd să protestez, am fost pus la punct destul de energic :

— Dumneavoastră vedeți-vă de treabă.

Drept pentru care mi-am luat cățelul la subțioară și am plecat acasă. I-am povestit nevastă-mi istoria, indignat la culme :

— Înțelegi, urlam eu ca o fiară, milițianul acela mi-a răpit pur și simplu personajul, mi l-a luat din mîna tocmai cînd îmi spunea chestiile cele mai fascinante, cele mai... Am să-l reclam !

A sunat telefonul. A răspuns soția. A ascultat cîteva clipe, a închis și mi-a retezat avîntul cu această frază incredibilă :

— Dobitocule, du-te la miliție să-ți iei portofelul !

ȚURȚURELE

„Stimate redactor, am neplăcerea de a vă aduce la cunoștință căci astăzi, 2-II-1980, am fost lovit de un țurture. Situația s-a petrecut aproximativ la 6h30'45", în timp ce mă deplasam către centrul de distribuire a laptelui și iaurtului din colțul străzii. Țurturele a căzut vertiginos la circa 1,05 m de capul meu și s-a zdrobit total de asfaltul trotuarului, țurturele fiind proprietatea vecinului meu de vizavi, actualmente pensionar PTT, pe care l-am avertizat în cinci ocazii asupra acestui pericol iminent. Dînsul mi-a răspuns prima oară că să-mi văd de treaba mea, dacă nu doresc a mi se zice ceva de dulce, a doua oară mi-a zis că mai bine să-mi curăț trotuarul din fața casei mele de zăpadă decît să mă leg de el, a treia oară mi-a propus să nu folosesc trotuarul de pe partea dînsului, dacă mi-e frică de țurțuri, a patra oară m-a invitat să mă urc eu pe acoperiș pentru a doborî țurturele amenințător, dacă am curajul, iar a cincea oară l-am acționat personal în judecată, întrucît mi-a urat de față cu mai mulți martori și pietoni să mă despice în două, ca pe un butuc de lemn, țurțurii de pe casa dumnealui, întrucît nu-l las în pace din acest motiv.

Vă rog, stimate redactor, a acționa în favoarea apărării integrității mele corporale și morale, intervenind pe lîngă organele judiciare ale sectorului pentru ca acest huligan pensionar în vîrstă de 79 de ani să fie drastic pedepsit. Nu este vorba aici doar de țurture (între timp a plouat și țurțurii s-au topit). Rămîne, însă, aspectul filozofic al situației, aspect pe care l-am expus pe larg (circa 1h40' în fața comisiei

de împăciuire, subliniind că un astfel de obiect, aparent inofensiv și trecător în decursul sezonului, poate acționa, totuși, în chip haotic, sporind rolul întâmplării și al calamităților naturale imprevizibile. Cu alte cuvinte, eu nu pot să risc ca, după ce mi-am îngrijit cu deosebită atenție sănătatea conform prescripțiilor tuturor doctorilor de la policlinicile de circă, folosind toate stațiunile de tratament și odihnă pe bază de ape, mofete și gaze, inclusiv ceaiuri „Plafar“ și altele culese de mine personal de pe diferiți munți și plaiuri și ajungînd astfel la vîrsta de peste șapte decenii, ca să cad victimă nepăsării unui vecin care lasă țurturele de pe streășina sa la voia întâmplării.

Vă atrag atențiunea că am refuzat împăcarea cu respectivul, ajungînd în faza de la tribunal și urmînd a mă judeca cu el pînă în pînzele albe și dorind a primi despăgubiri în lei de circa 10 000 pentru amenințarea la care am fost supus, plus două nopți de insomnie în urma indignării pe care am resimțit-o din punct de vedere nervos. În caz că nu doriți a mă sprijini, doresc adresa dumneavoastră de acasă pentru a vă acționa în judecată întrucît nu ați luat apărarea unei persoane ce a fost lovită în demnitatea și plăcerea sa de viață“.

Semnat : Un anonim.

INGADUINȚĂ

— Dragă, tu ești în stare să fii sinceră ? Dar sinceră pînă la capăt ?

— Sînt.

— Gîndește-te bine, mie nu-mi plac jumătățile de măsură. Eu, cînd vreau sinceritate, sinceritate să fie. Să-ți pui sufletul pe masă. Îmi ești soție de atîția ani, avem o căsnicie nu zic foarte fericită, dar, oricum, durabilă, așa că nu ai motive să te ferești de mine.

— Spune despre ce-i vorba, că trebuie să mă duc la piață.

— Aha, va să zică te eschivezi ! Cum auzi despre o discuție importantă și sufletească, tu fugi la piață ! Bravo !

— Vreau să vorbesc cu tine, am destule să-ți spun, dar tu, cînd vreau eu să discut, preținzi că ți-e somn, că ești obosit. Acum, trebuie să mă duc la piață, să fac cumpărături, să gătesc, vin copiii de la școală, ce le dau de mîncare ?

— Stai pe loc ! Nu pleci nicăieri ! Azi îi lași să rabde. Și eu am răbdat cînd eram mic. Prea îi răsfeți. Să vadă și ei cum e la greu. Stai jos, nu mă enerva !

— Poftim, stau jos. Te ascult.

— Scoate și paltonul de pe tine ! Nu pot să discut o chestiune serioasă cînd te văd pe picior de plecare.

— Poftim, am scos și paltonul. Te ascult.

— Dragă, uite ce vreau să-ți zic : cu tine se întîmplă ceva. De azi dimineată, de cînd te-ai sculat, ești posomorîtă, ai ochii triști, parcă ți-a plouat în casă, n-ai chef de viață. Să nu încerci să mă minți pentru că te cunosc prea bine. Se întîmplă ceva cu tine azi, nu ești în apele tale, s-a întîmplat ceva care te-a întors pe verso sufletește. De ce te ascunzi de mine ? Nu sînt eu soțul tău, tovarășul tău de viață, la bine și la greu, nu trebuie să pui capul pe umărul meu vînjos cînd ai ceva pe suflet ? De ce mă ocolești ?

— Dragul meu, n-are rost să spunem cuvinte prea mari. În cîte sîntem azi ?

— Azi ? Stai să mă uit în calendar. Azi sîntem în
paișpe.

— Perfect. Și ce e în paișpe ?

— Ce să fie ? În paișpe e paișpe.

— A cui zi e în paișpe ?

— A cui ?

— A mea.

— Fii serioasă. Ia dă buletinul. Formidabil ! Și de
ce nu spui nimic, dragă ? Eu, care, am zece mii de
chestii pe cap, de unde vrei să țin minte și asta ?
Să-mi scriu în palmă sau pe frunte ? Trebuia să-mi
spui de ieri sau de alaltăieri, îți luam un cadou, un
buket de flori sau un ghiveci, mă sculam de
dimineață, te pupam, spălam eu vasele, mă duceam
eu la piață, găteam eu în locul tău, făceam orice ca
să fii fericită, să te simți și tu odată-n an împărăteasă,
să nu faci nimic, să ți se aducă mîncarea la pat. Acuma
ce vrei să-ți fac ? De ce taci ca o mută, de ce nu mă
informezi la timp despre evenimentele tale personale ?
Te rog foarte mult, fără sentimentalisme, fără lacrimi !
Nu-mi strica ziua, că și-așa am destule pe cap ! Mai
bine du-te la piață, fă cumpărături, fă mîncare,
ocupă-te de copii și uită incidentul. Eu nu-ți mai fac
nici un reproș, te iert. Pa !

CONSULT

Din fericire (sau nefericire) am o sumedenie de
prieteni printre medici : interniști, chirurgi, radiologi,
stomatologi, urologi, neurologi, dermatologi, oftalmo-

logi, dieteticieni etc. Dacă mă doare o unghie, dacă îmi cade un fir de păr sau mi se bate un ochi, nu am de ce să mă îngrijorez și să intru la idei, pot chema pe loc un specialist să mă consulte. Acum o săptămână, de pildă, mă sună Traian B., internistul.

— Ce faci, cum te simți ? mă întreabă el.

— În general, bine, deși am avut o noapte agitată, m-a durut capul.

— Trec să te văd.

Medicul și prietenul Traian B. a trecut să mă vadă. Mi-a luat tensiunea, mi-a cercetat ficatul, inima, plămînii, apoi m-a dus cu el la policlinică unde mi s-a recoltat un kil de sînge pentru zece analize. Seara a venit din nou la mine, acasă, cu rezultatele. Nu erau prea rele, dar nici prea bune. Erau la limită. Tensiunea era la limită, glicemia la limită, colesterolul la limită, lipidele la limită etc. Tocmai eram la masă. Nevastă-mea ne-a servit niște pastramă și o țuiculiță.

— Tu o să mănîinci puțină brînză de vaci și un ceai fără zahăr. Nu mănîinci sărat, pipărat, acru și ardeiat ; fără grăsimi, fără pîine, fără cartofi, fără alcool, cafea și țigări.

El a mîncat pastramă și sarmale, a băut țuică și vin negru de Tohani. Eu eram bolnav, nu aveam voie. El era sănătos, avea voie. Apoi, deși se făcuse destul de tîrziu, a băut o cafea și a fumat trei țigări. Mie nu mi-a dat voie nici una, nici alta. De foame, n-am putut dormi toată noaptea.

A doua zi eram prost dispus. M-a sunat prietenul meu, chirurgul. I-am spus ce mi-a zis internistul.

— Păi dacă ești prost și te iei după el ? ! Dragul meu, interniștii sînt niște ageamii, nu știu absolut

nimic din ceea ce se întâmplă în corpul omenesc. Ei cîntă după ureche, lucrează orbește și se bazează pe presupuneri și bănuieli. Bea și mănîncă, nu-ți face probleme. Singurii care știm adevărul sîntem noi, chirurgii. Dacă te doare ceva, te tai, vîd despre ce e vorba și resolv. Mănîncă și bea tot ce-ți place, nu te reține de la nimic. Organismul știe singur de ce are nevoie. Simți nevoie de sare, mănîncă sare. Simți nevoie de piper, mănîncă piper, bea molan, mănîncă fasole, cîrnați, slănină...

Mi-a convenit îndemnul lui și m-am pus pe mîncat și pe băut. Arătam splendid, roșu în obraji ca un măr ionatan. Dar a trecut pe la mine dieteticianul și nu i-am plăcut. Aveam cîteva kilograme în plus. Mi-a scos carnea și molanul și m-a pus pe supe de zarzavat. Fără sare. A trecut și urologul și mi-a scos piperul, hreanul, muștarul și mușdeiul, ca să-mi protejez căile urinare. Stomatologul mi-a scos dulciurile, neurologul cafeaua și ceaiul chinezesc, iar dermatologul mi-a interzis țelina și morcovii și mi-a recomandat în mod expres varza roșie, fără oțet. Orelistul mi-a interzis portocalele și mi-a propus lămîile. Am zece rețete de făcut, de pe urma cărora trebuie să iau zilnic circa treizeci de pastile albe și colorate.

Năucit peste măsură de atîtea interdicții și recomandări, i-am convocat azi pe toți prietenii mei, medicii, și le-am spus să se pună de acord, întrucît, în urma consultărilor lor, mă simt infernal de rău.

Acum, în timp ce scriu aceste rînduri, ei sînt în camera cealaltă, unde discută aprins de circa patru ore. Mi-e rușine să vă spun, dar, trăgînd cu urechea, am auzit rostindu-se cuvinte grele, inclusiv înjurături. N-am să-i deranjez pînă mîine dimineață.

PORTARUL

O femeie destul de în vîrstă și destul de amărită vine la poarta unui spital, ducînd cu ea o sacoșă plină cu de-ale gurii.

— Maică — îi spune ea portarului, un zdrahon care ar putea duce în spinare doi bivoli — am aici un băiat care și-a rupt piciorul. Cum pot să dau de el ?

— Dar de ce și-a rupt piciorul ? se interesează portarul, nițel cam nervos.

— A călcat într-o groapă.

— Foarte rău. Foarte rău că nu e atent.

— Asta i-am zis și eu : „maică, fii atent pe unde calci“.

Portarul își fixează privirea asupra sacoșei.

— Ce-ai acolo ?

— I-am adus ceva de mîncare.

— Păi ce, aici îi lăsăm să moară de foame ? Nu e voie de introdus alimente în spital. E epidemie de gripă.

— Și să nu-i duc nimic ? întreabă bătrîna, disperată, după care scoate din buzunar o bancnotă de zece lei, o mototolește pînă o face ghemotoc și i-o vîră portarului cu discreție în palmă. Portarul primește obiectul cu o dexteritate de prestidigitator, dar starea lui de indispoziție nu se modifică.

— Ia să vedem despre ce-i vorba. Avem dispoziție să facem control.

O duce pe bătrînă în ghereta lui de beton armat, bine încălzită, și începe să-i scotocească prin sacoșă.

— Ce sînt astea ? întreabă el, îngrozit.

— Șnițele.

— Vai de mine ! Păi dumneata crezi că e voie cu şniţele în spital ? Unde ajungem ?

— E plăcerea lui.

— Şi ce dacă e plăcerea lui?! Aici nu-i restaurant! Aici e spital ! Portarul ia un şniţel şi muşcă din el, hulpav. Sînt gustoase, nimic de zis, dar nu e voie. Le punem de-o parte. Ce mai ai ? Cîrnaţi ? ! Vai de mine ! Sper că nu sînt picanţi ? !

— Le-am pus puţină boia şi cîte un pic de ardei, ca să aibă gust.

Portarul înghite un cîrnat pe nemestecate şi-i pune pe ceilalţi de-o parte.

— Delicioşi, dar nu e voie. Ouăle astea sînt tari sau moi ?

— Potrivite.

— Ouăle fac rău la ficat, zice el, şi îşi curăţă cu o viteză uimitoare două bucăţi pe care le sarează din abundenţă şi le înghite ca pe nişte găluşti. Văd că mata habar n-ai ce înseamnă un spital. Ce-i cu sticla asta de bere aici ? Duci alcool bolnavilor ?

— O singură sticlă, de poftă...

— Exclus ! strigă el, vehement. Dacă află şefii chestia asta, mă amendează de mă usucă.

Drept pentru care scoate dopul sticlei cu dinţii şi bea întregul conţinut pe nerăsuflate.

— Nu era prea rece, dar berea e bere, te răcoreşte, oricum.

Vigilentul portar descoperă în sacoşă şi nişte cornuleţe cu nucă, pe care le devorează cu aceeaşi lăcomie, confiscă o bucată de telemea, un salam de iarnă şi nişte mere ionatane.

— Uite, maică, ca să nu zici că sînt om rău, te las să-i duci portocalele astea două. Nu prea e voie, mă rog, treacă de la mine.

Femeia ia cele două portocale și face câțiva pași prin curtea spitalului, apoi se întoarce, dezorientată. Spitalul are vreo zece clădiri.

— Maică, pe unde o iau și cum îl găsesc ?

Între timp, portarul a început controlul asupra altor sacoșe.

— O iei pe prima alee la dreapta, faci la stînga, pe urmă la dreapta, pe urmă iar la stînga, faci dreapta, dai de un rond cu flori, îl încojuri de două ori și pe urmă faci iar la dreapta.

— Și pe urmă ? întreabă femeia.

— Pe urmă mai întrebi și mata, că de-aia ai gură.

ÎNȚILNIREA CU VIAȚA

Nu demult, în urma unor dezbateri îndelungate și furtunoase, Uniunea umoriștilor slabi și mediocri (există și o Uniune a umoriștilor excelenți, cu un singur membru : eu) a stabilit, în principiu, necesitatea ca membrii ei să ia contact cu viața. Cu acest prilej, toți umoriștii slabi și mediocri au declarat solemn că legătura cu viața este o necesitate vitală pentru oricare creator, un fel de oxigen care hrănește opera, o vitamină, o globulă roșie, o rază de soare. Apoi, au luat în discuție conceptul de viață, pentru ca lucrurile să fie cît se poate de clare. Problema a fost abordată din toate punctele de vedere : biologic, filozofic, etic, estetic și structuralist. Evident, din această pricină s-au născut contradicții (care au trebuit împăcate), confuzii (care au trebuit limpezite), nelămu-

riri (care au trebuit lămurite), întrebări (la care a trebuit răspuns) și așa mai departe.

Astfel, unii au susținut că viața există pretutindeni și, deci, și în interiorul umoristului. Atunci, s-a pus întrebarea : ce rost are să meargă umoristul să cunoască viața altora, când mai bine ar fi să și-o cunoască pe-a sa ? O altă teorie susținea că viața biologică nu poate fi confundată cu viața luată în sens social și literar, care există în mod obiectiv și independent, în afara eului nostru. Acest punct de vedere susținea, cu alte cuvinte, necesitatea ca umoristul să meargă el la viață. O serie de vorbitori au considerat, însă, că nu e necesar să meargă umoristul la viață, ci să vină ea la el, deoarece viața este interesată să fie zugrăvită de către umorist și nu umoristul să fie zugrăvit de către viață. O altă teorie susținea că viața, în sensul ei concret senzorial, nu se găsește decît dincolo de Chitila. Cu acest prilej s-a mai iscat o controversă, deoarece unii confundau Chitila cu Chilia Veche (localitate situată în Delta Dunării), iar unii cu orașul Chitias din Irlanda de Nord.

În cele din urmă, s-a făcut un compromis, ajungîndu-se la concluzia că viața există și în afara eului umoristului, că trebuie cunoscută prin deplasarea umoristului spre aceasta și nu invers și că e de preferat viața situată dincolo de Chitila. S-a stabilit, de asemenea, ca în viitoarele două săptămîni toți umoriștii membri ai uniunii să ia legătura cu viața, obligatoriu, alcătuindu-se brigăzi formate din mai multe persoane, deoarece unii au susținut că le e jenă să meargă singuri, unii recunoscînd chiar că le e frică.

Din păcate, însă, majoritatea umoriștilor nu s-au ținut de cuvînt și nu au plecat, așa cum s-a stabilit, pe teren. Unii au declarat chiar că nu vor mai pleca

deloc, aducînd ca argumente împrejurări familiale dintre cele mai grave : accidente, decese, naşteri. La un moment dat, se credea chiar că însăşi ideea legăturii cu viaţa va fi definitiv compromisă, şi atunci s-a recurs la o soluţie ultimă : s-a tras la sorţi cine să plece.

Tragerea s-a făcut de faţă cu un public larg, aşa cum se obişnuieşte la LOTO şi ADAS. Spre satisfacţia tuturor, plăcerea de a lua primii legătura cu viaţa a revenit unora dintre cei mai apreciaţi umorişti mediocri : epigramistul J. J. Sacîz (pseudonim), foiletonistul Mugurel Crenguţă (pseudonim) şi caricaturistul Broască (acesta a refuzat să-şi adopte un pseudonim, susţinînd că numele de Broască e mai onorabil şi mai cantabil chiar decît Napoleon). Ei au promis solemn, în faţa preşedintelui şi a colegilor, că a doua zi vor pleca pe teren.

În clipa cînd s-au urcat în tren, cei trei au simţit deodată fiorii necunoscutului şi, bineînţeles, ai regretelor. De ce plecaseră, totuşi ? Nu cumva tragerea la sorţi a fost măsluită ? Oare cum se va comporta viaţa vizavi de ei ? Oare nu vor contracta vreo boală incurabilă. Doamne fereşte !

Dar, fie că vroiau sau nu vroiau, trenul îi ducea pe umoriştii Sacîz, Crenguţă şi Broască spre întîlnirea cu viaţa, cu o viteză de optzeci de kilometri pe oră.

Aşa se şi face că peste patru ore se aflau în oraşul R. Încă de la gară, umoriştii au observat că viaţa are faţă de ei o atitudine rezervată. De ce aceasta nu le ieşise în întîmpinare cu flori ? Nu-i convenea cumva vizita lor ? Le băgase cumva un fitil vreun confrate invidios ?

Acest mister trebuia lămurit de la bun început.

Considerînd, după părerea lui, că, în mod oficial, viața își are sediul la primărie, Mugurel Crenguță propuse să se ducă toți trei într-o vizită de prezentare la această instituție.

La primărie, umoriștii fură primiți cu simpatie, entuziasm și chiar uimire. Oamenilor nu le venea să creadă că niște umoriști în carne și oase au venit la ei și regretară sincer că n-au aflat dinainte de eveniment, pentru a-i întâmpina la gară. Imediat li s-au creat toate condițiile optime pentru cazare și hrană. După ce s-au spălat și au mâncat bine, umoriștii s-au interesat de aspectele concrete pe care le ia viața în acest oraș. Imediat, cei de la primărie le-au prezentat lista întreprinderilor, instituțiilor și celorlalte edificii ale orașului.

— Neapărat, neapărat, au spus ei, trebuie să vedeți combinatul siderurgic.

— Combinatul siderurgic ? s-au întrebat umoriștii, deja neplăcut surprinși de această denumire prea energetică. Mă rog, să-l vedem...

În drum spre combinat, prima constatare critică pe care au făcut-o s-a referit la faptul că acesta era situat în afara orașului, adică puțin cam departe. „De ce nu a fost așezat în centru ?” a întrebat Broască, nedumerit, dar nici unul dintre colegii săi nu a fost capabil să-i răspundă.

Văzîndu-le legitimațiile de umoriști și mutrele acre, portarul combinatului a început să rîdă cu o poftă de-a dreptul populară. Umoriștii l-au privit cu suspiciune. Felul cum rîdea acest om li s-a părut de prost augur. Fără îndoială că aici exista o concepție greșită despre umor.

Aruncînd de la poartă o privire asupra combinatului, Broască rămase profund dezamăgit de felul cum arăta acesta în realitate.

— În desenele mele e mult mai frumos, spuse el. Mai curat, mai ordonat... Uite, de pildă, ce neglijență : au lăsat țevile alea uriașe pe-afară.

— Precis că au uitat să le facă de la bun început și le-au făcut pe urmă, își dădu cu părerea Saciz.

Intrară apoi în curte. Circulația intensă îi umplu de fiori : mașini după mașini, cărînd tot felul de lucruri, cărucioare, vagoneti, platforme. Ceea ce i-a făcut însă să se lipească de un zid, îngroziți, a fost un tren care a fluierat asurzitor chiar sub nasul lor. Cum nimerise acest tren în curtea unei întreprinderi ? Nu cumva deraiașe și pornise aiurea ?

Președintele sindicatului, care îi însoțea, îi conduse la oțelărie. Intrînd în hala imensă, umoriștii avură cîteva clipe de uimire totală. Flăcări imense ieșeau pe o ușă pe care cineva o uitase deschisă și nimeni nu se sesiza să cheme pompierii.

— Ce neglijență ! urlă Mugurel Crenguță. O să ardeți de vii !

Oțelarii rîseră în hohote homerice. Erau strașnici umoriștii ăștia. Deși acri și încruntați la mutre, făceau niște glume foarte reușite. Cel mai mult le-a plăcut oțelarilor gluma făcută de Broască : atunci cînd o macara a trecut chiar pe sub nasul lor, cărînd o oală uriașă plină cu metal topit, acesta a leșinat. Saciz, fiind mai intim cu el, și-a permis să-l muște de deget și Broască s-a trezit, suspinînd : „Vreau acasă“. În clipa cînd au aflat că temperatura oalei cu fiertură roșie este de peste o mie cinci sute de grade, toți trei au fost de acord că e bine să dispară cît mai repede. Aici viața se afla în formele ei cele mai primare, neevoluate. De unde umor în asemenea condiții ?

Crenguță, avînd ceva mai multă prezență de spirit, puse cîteva întrebări chibzuite îndelung, ca, de pildă :

ce înălțime are hala ? dacă metalul topit se răcește la gheață ? de ce se pune în cuptor fier vechi și nu fier nou, care ar fi mult mai bun ? etc., după care declară că ceea ce au văzut e suficient, acum vor să cunoască și elementul uman.

— Să ni se dea un om să-l cunoaștem, au cerut ei.

Președintele sindicatului le-a recomandat un oțelar.

— Să mergem undeva unde să fim în liniște și siguranță, au propus apoi.

S-au retras într-un birou, undeva unde era liniște și, mai ales, siguranță. Oțelarul îi privea aproape emoționat, cu un zîmbet modest și sfios pe fața lui dogorită de flăcări. Umoriștii erau gata-gata să se emoționeze și ei, dar își reveniră. Sacîz făcu chiar o observație, în șoaptă, către colegi : „Nu vi se pare cam schematic ?” Într-adevăr, viața, așa cum o reprezenta acest tînăr solid și roșcovan, voios și modest, era exagerat de frumoasă. Umoriștii manifestară totuși un deosebit interes față de elementul uman și îi adresară circa cincizeci de întrebări, dintre care cităm următoarele : 1) Care este linia caracterologică și psihologică pe care vă dezvoltăți ? 2) În ce momente ale procesului de producție aveți de obicei complexe sau, exprimîndu-ne mai simplu, frămîntări sufletești ? 3) Ce mișcări psihice vă sugerează focul ? 4) Ce umor preferați : gros sau sec ? 5) Cînd rîdeți, care anume facultăți psihice și fizice vi se compensează ? 6) Ce părere aveți despre revista noastră de satiră și umor *Leușteanul* etc., etc.

Elementul uman își notă atent cele cincizeci de întrebări, după care umoriștii îi propuseră să le trimită răspunsurile prin poștă, deoarece acum se grăbesc să nu piardă trenul. Și plecară.

În curte, Crenguță își notă repede niște nume de frunțași de pe un panou de onoare, apoi se îndreptară în mare grabă spre gară.

— Să prindem neapărat trenul ! strigă, îngrijorat, Broască. Eu la ora opt am obiceiul să fac o baie, iar la nouă să fiu în pat.

Ajunși în București, umoriștii fură invitați să povestească și celorlalți umoriști slabi și mediocri cum arată viața. Luînd cuvîntul în numele celor trei, Mugurel Crenguță începu așa :

— Tovarăși, viața este nebănuît de proaspătă, surprinzătoare și complexă. Am cunoscut cu acest prilej locuri, fapte și oameni care, cred că nu exagerez, vor servi întregii noastre uniuni ca material de viață pentru următorii patru-cinci ani. Depozitul nostru sufletec este doldora.

Umoriștii slabi și mediocri au izbucnit în aplauze viguroase, pline de satisfacție. În sfîrșit, sosise și în mijlocul lor o bucată de viață. Poate că, folosită cu economie, le va ajunge chiar pentru opt-nouă ani, pînă la vîrsta pensionării.

Sacîz, Mugurel și Broască stăteau în prezidiu, mîndri, privind sala ca niște cosmonauți întorși pe pămînt. Din clipa aceea, intrarea lor în istoria literaturii satirice proaste și mediocre era o chestiune sigură.

SĂ NU GENERALIZĂM

— Dumneavoastră ați fost surprins în timp ce încercați să furați. E adevărat ?

— Da, e adevărat.

— De ce ați vrut să furați ? De ce nu obțineți bunurile materiale de care aveți nevoie prin muncă cinstită ?

— Păi asta și fac.

— Păi nu asta ați făcut din moment ce ați fost surprins furînd.

— Dumneavoastră vă jucați cu cuvintele. A surprinde pe cineva care are o intenție nu înseamnă că individul a și comis fapta. Vă rog să nu generalizați și să mă declarați hoț.

— Eu nu vă declar, eu vă spun doar adevărul.

— Comiteți o eroare filozofică fundamentală. Dumneavoastră doriți, probabil, să vă folosiți de mine pentru un material satiric. Vă anunț solemn că nu v-ați găsit omul. Eu nu sînt ceea ce se numește un tip care să merite a fi generalizat. Eu sînt, pur și simplu, un caz. Ori, literatura nu se face de pe urma cazurilor.

— Vai de mine, cum puteți spune așa ceva ? ! Toată literatura mondială, ca să nu mai vorbim de cinematografie, se hrănește din cazuri. Cu alte cuvinte, și dumneavoastră sînteți un caz. În sensul că ați fost surprins în timp ce încercați să furați.

— Am încercat, dar nu am furat. Pînă în acest moment eu sînt un om cinstit.

— Și credeți că conștiința dumneavoastră este curată ?

— Mai terminați odată cu conștiința ! De ce generalizați ? De unde știți dumneavoastră că eu, înainte de a merge să fur, nu am avut procese de conștiință ? Exact cu patrusprezece minute înainte de a veni în magazie pentru a sustrage anumite produse, soția mea m-a întrebat dacă nu cumva voi avea muștrări de conștiință pentru fapta pe care urma s-o săvîrșesc. Pe moment, nu am avut să-i dau nici un răspuns, dar cînd am ajuns la ușa magaziei și am scos cheia cu

care să deschid lacătul respectiv pentru a fura anumite bunuri materiale mi-am pus întrebarea dacă, totuși, eu nu comit o faptă imorală.

— Exact în acel moment ați fost surprins.

— Nu are nici o legătură cu ceea ce voiam să spun. Voiam să vă spun că nu trebuie să mă băgați în cazurile generalizatoare. Eu sînt un caz special. Eu am avut muștrări de conștiință pe tot traseul de la locuința mea pînă la magazie. Tot timpul, în timp ce călătoream cu taxiul 2 B 4619, mă întrebam : „De ce faci tu, Dudule, această faptă ? De ce ?“

— Să înțeleg din ceea ce îmi spuneți dumneavoastră că există o deosebire între cei care fură fără remușcări și cei care fură cu remușcări ?

— Bineînțeles. Tocmai asta încercam să vă explic, dar dumneavoastră sînteți pus pe generalizări. Nu se fură întotdeauna din cinism. Există și oameni sensibili, care fură cu remușcări grozave. Vreau să vă spun că Napoleon, după fiecare bătălie în care îi mureau circa zece mii de soldați nevinovați, tineri în floarea vîrstei, se ducea în bivuacul său și vărsa o lacrimă pentru ei. Era un om veșnic cuprins de remușcări, deși a lăsat pe cîmpurile de luptă sute de mii de morți.

— Nu văd legătura între dumneavoastră, care ați fost surprins cotrobăind noaptea într-o magazie, și Napoleon.

— Există o legătură foarte strînsă. Dacă Napoleon a regretat profund după bătălia de la Waterloo, tot atît de profund pot regreta și eu fapta săvîrșită pe strada Popa Nan numărul doispe. Dar, spre deosebire de Napoleon, care a pierdut bătălia de la Waterloo în mod categoric și definitiv, eu nu am săvîrșit fapta în mod categoric.

— Asta pentru că organele v-au surprins la timp. Din documente reiese că doreați să sustrageți cîtiva saci cu cafea boabe.

— Cu dumneavoastră nu se poate discuta ! Eu vă spun una și dumneavoastră înțelegeți alta. Eu v-am explicat că la bază nu a fost decît o intenție. Că eu, împreună cu soția mea, am avut regrete prealabile în legătură cu acest fapt. Că și Napoleon, după fiecare bătălie, avea regrete. De ce doriți să mă generalizați, cînd eu sînt doar un caz... Un simplu caz...

CONFUZIE

— Sper că nu vă deranjez prea mult dacă vă cer un foc ? Fumatul în aer liber se pare că este mai dăunător decît fumatul în interior. După ultimele cercetări științifice, fumatul de interior, intrat în combinație cu o cantitate mai mare de oxigen, devine și mai nociv. Dumnevoastră, ca femeie, cîte țigări consumați zilnic ?

— Circa zece-treizeci. Depinde de cum sînt în tură.

— În ce domeniu lucrați ?

— În domeniul alimentației publice.

— Sînteți vânzătoare ?

— Am fost vânzătoare, dar acum sînt promovată în calitate de casieră. Din cauză că manipulez permanent numeralul și butoanele nu pot să fumez decît atunci cînd nu am clientelă.

— Este o meserie plăcută ?

— Da, în sensul că vezi diferite persoane și pentru că, în afară de minusuri, avem și plusuri. Minusurile ne vin de la ambalaje. Atîta vreme cît produsele alimentare se vor vinde în ambalaje, vor exista și minusuri.

— M-ar interesa, dintr-o pură curiozitate, de unde provin plusurile.

— Plusurile, dacă sînteți într-adevăr curios, ne provin de la clienții neglijenți, care uită să ia restul. Unii își uită chiar portmoneul. Ca să nu mai vorbesc de un client care și-a uitat o sacoșă plină cu sute. Eu am vrut s-o depun la organele specializate, dar tov responsabil mi-a zis că : „O să mai vină el după sacoșă cînd o zbură porcul“.

— Și a venit ?

- Bineînțeles că nu.
- Mai vorbiți-mi despre plusuri.
- Se întâmplă ca, din cauza unor clienți vorbăreți, să greșesc în plus o cifră, două, maximum trei, din nebăgare de seamă.
- Sînteți divorțată ?
- Divorțată c-un copil.
- Băiat sau fată ?
- Fată. Opt anișori, cîntă în ansamblul de muzică al sectorului, iar în sezonul rece patinează aproape zilnic.
- Dumneavoastră aveți o profesiune frumoasă și lăudabilă, în timp ce fiica dumneavoastră are preocupări lăudabile. În acest sens v-aș propune să ne căsătorim. Înainte de aceasta, vă voi face o scurtă prezentare a vieții și activității mele.
- Nu este nevoie, întrucît mi-ați făcut-o și săptămîna trecută, tot aici, în același parc și pe aceeași bancă.
- Vai de mine ! Vă rog să mă scuzați.
- Nu face nimic.
- Confuzia nu ar fi avut loc dacă pe figura dumneavoastră nu s-ar fi schimbat ceva.
- Mi-am vopsit părul. Din blondă-blondă am devenit brunetă cu nuanțe de verde. Într-adevăr, dumneavoastră nu aveți nici o vină, ideea a fost a coafezei, care este verișoara mea. Din păcate, în momentul de față sînt încurcată cu șeful de tură.
- Îmi pare foarte rău, pentru că eu de mult intenționez să-mi întemeiez căsnicia cu o persoană din comerțul alimentar, întrucît așa ceva am mai avut de două ori, inclusiv concubinaj cu o picoliță.
- Nu vă interesează ceva din domeniul cooperației meșteșugărești ? Eventual cu munca la domiciliu.
- Ba da.

- Cumnata mea confecționează păpuși în apartamentul ei de trei camere, confort unu sporit.
- Dați-mi telefonul ei.
- Cu plăcere.

PENSIONARUL MEDICAL

Prima oară, mi-a sunat la ușă la ora două noaptea ca să-mi ceară un antinevralgic. Are aproape doi metri înălțime și 116 kilograme.

— Nu știu ce se întâmplă cu mine, mă doare capul în mod sistematic. S-ar putea să fie ceva grav ?

S-a internat în patru spitale și a făcut toate analizele și radiografiile posibile. Nu i s-a găsit nimic. Totuși, a obținut un concediu medical într-o stațiune de munte. Când s-a întors, m-a sunat la ora trei noaptea, ca să-mi ceară un diazepam. Era cuprins de o panică groaznică.

— Sînt astenic în ultimul hal.

Mi-a mărturisit că dormise în după-amiaza zilei anterioare patru ore și mîncase singur o rață întreagă pe varză.

— Dragă vecine, i-am spus, nu se poate să fii astenic, și să mănînci singur o rață pe varză.

Ieșise din serviciu, în vederea refacerii sănătății. Muncea nevastă-sa. El făcea piața și ducea cei doi copii la grădiniță. În restul timpului ședea în parc, la aer liber, și juca șah cu alți pensionari. Și-a obligat socrii să-i acorde soției sale ajutoare suplimentare în bani și produse. A cerut un porc, două costume

de haine și o motoretă „Mobra“, ca să se poată duce la pescuit, pescuitul fiind recomandat pentru astenici. Plictisit de atîta inactivitate, simțea nevoia de comunicare, mă scula noaptea din somn ca să-mi spună părerile lui despre fotbal și despre binefacerile ceaiului de codița șoricelului. Avea insomnii. I-am recomandat să reintre în cîmpul muncii, poate că munca l-ar reîconecta.

— Nu mai pot să muncesc, mi-a mărturisit el, cuprins de o tristețe profundă. La patruzeci și nouă de ani sînt o ruină fizică. Mă dor toate : capul, plămîinii, inima, stomacul, ficatul și degetul mare de la piciorul stîng. Noroc cu soția mea, care este o femeie harnică și minunată.

Recent, ruina fizică ce mă făcea să-i plîng de milă a dispărut de-acasă. S-a încurcat cu una mai tînără cu douăzeci și cinci de ani ca el și e căutat de miliție pentru plata pensiei alimentare. Ieri, i-a trimis nevastă-si (bineînțeles, fără a menționa adresa la care se află) o carte poștală : „Draga mea, știi bine că sînt bolnav, de ce mă persecuți ?“

OMUL CARE VINE DIN BUZĂU

Scriitorul e la masa de lucru. Intră Vărul — 60 de ani, mic și slab. După el, timid, Fiul — 35 de ani, cît mai înalt și zdravăn cu puțință, purtînd o gîscă la subțioară.

VĂRUL : Dacă nu vă supărați, aici trăiește și locuiește cunoscutul scriitor I. B. ?

SCRIITORUL : Dar cine sînteți dumneavoastră ?

VĂRUL : Cum, mă Onele, nu mă mai cunoști ? (Îl pupă pe amîndoi obrazii.) Eu sînt Mielu, mă ! Mielu... vărul tău... (Scriitorul nu-l recunoaște.) Mama mea și mătușa ta erau ca surori... (Se așază fără să mai aștepte invitația.) Ce mai faci tu, mă, cum o mai duci, ce mai creezi, cu ce ne mai delectezi, cu ce ne mai... Mai ții minte cînd mergeam noi amîndoi cu oile pe deal... cu mieii... cu iezii... Măi, ce de amintiri, îmi dau și lacrimile... Măi Onele, ca să nu te rețin, că poate te afli în focul creației, că știm și noi ce e o creație și cum trebuie ea respectată, îți spun de ce te-am deranjat așa de matinal și de dimineată, uite, ia gîsca asta, poți s-o faci pe varză, poți s-o ții și de prăsilă, că e blîndă și domestică mai ceva ca un copil, poți să dormi cu ea în pat. Mă Onele, tu-l cunoști pe Gică-al meu ? Gică, ăla micu, brunet, care ți-a recitat ție o poezie acum zece ani, cînd ai fost pe la noi prin sat și l-ai mîngîiat pe creștet... (Arată spre Fiul, care e cît un munte.) Uite, ăsta e. A crescut, s-a dezvoltat, am vrut să-l dăm mai departe, n-a reușit, era cam bolnăvicios, cum deschidea cartea, îl durea creierul mic. Și atunci l-am angajat magaziner la o magazie din comună. Mă Onele, ce crezi că pățește, mă, alaltăieri ? Ce crezi ?

SCRIITORUL : Ce ?

VĂRUL : I-a luat foc magazia !

SCRIITORUL : Cum ?

VĂRUL : N-o să-ți vină să crezi : a uitat o țigară aprinsă înăuntru. Dar știi care e culmea ? Că exact în ziua aia se luase de fumat, săracul !

SCRIITORUL : Nu cumva a avut ceva lipsuri în gestiune ?

VĂRUL : O fi avut, dracu știe, că pe urmă de unde să ne mai dăm seama, că n-a rămas decît scrum : era noapte, pompierii erau voluntari... dormeau... Pe partea locală lucrurile sînt aranjate, avem martori, avem recomandări. Problema e să vorbești tu la ADAS să plătească paguba, că de-aia e ADAS.

SCRIITORUL : Cît e paguba ?

VĂRUL : Nu e mare : vreun milion. Să plătească ADAS-ul și pe urmă să-i oprească din leafă, două, trei sute pe lună... Am făcut noi socoteala, în anul 2197 e achitat. Ce zici, vorbești tu cu ăia de la ADAS ?

SCRIITORUL : Ce să vorbesc ?

VĂRUL : Să spună că magazia a fost trăsnetă de trăsnet.

SCRIITORUL : Păi a fost furtună în noaptea respectivă ?

VĂRUL : Era senin ca sticla, da' ce contează, n-ai tu relații ?

SCRIITORUL : Ce relații ?

VĂRUL : Adică să vorbești cu Topor să schimbe buletinul din ziua aia : să bage ploaie în loc de senin... Zi, că n-o fi degeaba, îl omenim. Să zică c-a greșit, n-o fi nici prima, nici ultima oară, e om și el... Sau n-ai vreun doctor mare de nervi ?

SCRIITORUL : De ce ?

VĂRUL : Cum de ce ? Să-l declare iresponsabil p-ăsta mic. Să-i dea certificat de astenie. Că tot e el cam zănatec. Odată, cînd a venit băut, a zis că vrea să taie butuci și-a despicat butelia de

aragaz în două. Ce zici ? Poți să faci ceva pentru el, să-l salvezi ? Gîndește-te.

SCRIITORUL : Păi asta fac.

VĂRUL : N-ai nici o idee ?

SCRIITORUL : N-am.

VĂRUL : Ce dracu, mă, dacă nici vouă, scriitorilor, nu vă merge mintea, care din asta trăiți, atunci... Hai că tot eu te scot din încurcătură... Am o idee de milioane, poți s-o bagi și-n *Preșul*. Știi ce faci ? Îl înfiezi !

SCRIITORUL : Pe cine ?

VĂRUL : Pe el. (Către Fiul.) Zi săru mîna !

FIUL (către Scriitor) : Săru mîna, tată !

VĂRUL : Hai, mă, că asta e soluția : îl înfiezi și pe urmă vii la ăia de la tribunal și le zici : „Dom’le, ăsta e fi-miu, nu vă legați de el, că nu știu ce vă fac !“. Adică faci scandal. Pe urmă, după ce trecem de belea, îl desfiez. Ce zici ?

SCRIITORUL : Păi ce vîrstă are el ?

VĂRUL : Cine ? Fi-miu ? Treizeci și cinci.

SCRIITORUL : Păi și eu am tot treizeci și cinci.

VĂRUL : Și ce-i cu asta ?

SCRIITORUL : Păi unde s-a mai pomenit ca fiul să aibă aceeași vîrstă cu tatăl ?

VĂRUL : Acum te legi și tu de-un fleac. Dar la voi, în literatură, cum e posibile toate ? Cum devine de cîntă una care e cheală, iar fiul care e viu vorbește cu tac-su care e mort ? Adică eu nu citesc presa și nu mă uit la televizor ? ! Zi mai bine că n-ai bunăvoință și că nu vrei să mă servești !

SCRIITORUL : Eu vreau, dar...

VĂRUL : Lasă, că vă știu eu pe-ăștia care-ați plecat de unde-ați plecat și v-ați uitat vatra pe care

v-ați născut, v-ați uitat pășunea pe care-ați păscut mieii, oile și caprele ! V-ați uitat mamele, tații, cumnații și frații și... (Către Fiul.) Hai, mă, că mai avem noi și alte relații, n-o fi el singurul văr din Buzău care-a ajuns în București. (Către Fiul, în șoaptă.) Ia și gîsca ! (Cei doi ies indignați. Scriitorul rămîne semiîngîndurat.)

UN FRAGMENT DIN VIAȚA LUI PUIU

Puiu a mers la școală la vîrsta de opt ani și jumătate, era gogiamitea găliganul printre ceilalți copii, li se uita în creștet de înalt ce era, dar părinții au preferat să-l țină acasă doi ani în plus, cu certificate medicale, să se joace și să nu știe de griji, „că pe urmă, zicea bunică-sa, o să tot învețe, de-o să-i iasă părul prin căciulă“. Dacă mai punem la socoteală că un an de elementară l-a pierdut din cauza unei tuse măgărești și că altul la liceu l-a amînat pentru că și-a fracturat un deget la patinaj, reiese foarte clar de ce Puiu a terminat liceul la 23 de ani împliniți. Deși avea o statură de halterofil categoria semigrea, părinții și bunicii trăiau cu spaima că unicul lor copil e firav și, deci, expus tuturor pericolelor, microbilor și virușilor, îi frecau mîinile și nasul cu spirt de trei ori pe zi, cineva îi ducea ghiozdanul pînă la școală în perioada ciclului unu și doi, iar cînd era nițel frig s-au adia un vînticel Puiu era dus și adus de la școală cu taxiul.

La ce facultate să dea examen ? Familia s-a sfătuit șapte zile și șapte nopți, bînd sute de cafele, întorcînd lucrurile pe toate fețele. În cele din urmă, au ajuns la concluzia că Puiu trebuie să se facă artist (nu contează ce fel de artist, există deja șapte arte, să aleagă una, care i-o place lui) pe considerentul că artiștii au un program mai lejer și nu se scoală decît cînd se crapă de douășpe ziua. A dat, deci, Puiu examen la actorie, unde a căzut cu brio, pe motiv că l-a confundat pe Hamlet cu un alt personaj, în loc să-i zică Ofeliei : „Dute la mănăstire“, i-a cerut batista și și-a șters nasul cu ea în fața comisiei. La pictură a avut aceeași soartă, iar la Conservator nu l-au primit la înscriere pe motiv că nu există încă o secție de chitară-bas, singurul instrument la care mai zdrăngănea și el cît de cît. În desperare de cauză, familia i-a dat brînci la zootehnie, trebuia să facă o facultate, nu putea rămîne doar cu studii medii la vîrsta lui. Puiu a acceptat, cu condiția să-l transfere între timp la filologie, dar, cum nu s-a putut, a ajuns tîrîș-grăpiș, inginer zootehnist.

Tragedia de-abia de-acum începea : a trebuit să plece la țară. Timp de o săptămînă, Puiu, bărbat la 28 de ani, înalt cît o ușă, a plîns și s-a dat cu capul de pereți, împreună cu părinții și bunicii. În fine, în ziua sorocită l-au condus cu toții la țară, în comuna Țințăreni, unde fusese repartizat. Cu acest prilej, bunica a descoperit că respectiva comună nu se chema de florile mărului așa cîm se chema, aici existau, într-adevăr, țințari, drept pentru care i-au făcut un scandal monstru primarului și au stropit cu spray special, de import, toate ulițele și gardurile localității. Au închiriat două camere la un țăran, i-au lăsat

lui Puiu o ladă cu bere străină, trei magnetofoane, trei chitare și trei calupuri de Kent și s-au întors la București cu sufletele rănite de îngrijorare și mîhnire. N-au trecut decît două zile și Puiu le-a expediat o telegramă prin care le cerea niște pastile de dormit, întrucît satul respectiv e plin de cocoși care cîntă toată noaptea de te asurzesc. Mama lui Puiu a plecat imediat la Țințăreni, hotărîtă să taie răul din rădăcină. A mers din casă în casă, încercînd să cumpere toți cocoșii din sat, ca să-i facă piftie, acțiune care nu i-a reușit decît parțial, drept pentru care a aranjat cu țăranul-gazdă să capitoneze ușile și ferestrele. După alte cîteva zile, altă telegramă fulger de la Puiu : „Veniți urgent, grav rănit de un animal feroce“. Părinții au crezut că l-a mușcat un tigru bengalez sau vreun cîine turbat și-au fugit imediat acolo, însoțiți de o Salvare și de un chirurg. De fapt, Puiu se lovise, absolut din întîmplare și din neatenția lui, de cornul unei vaci și făcuse o vînație la mîna stîngă. Părinții au avut o convorbire vehementă cu conducerea C.A.P.-ului, cerînd să se ia măsuri de protejarea vieții copilului lor, în sensul de a se tăia carnea tuturor vacilor și să li se înfășoare picioarele cu pluș, spre a nu fi periculoase în caz că dau cu copita. În caz că nu, ei își vor lua copilul la București, deoarece nu l-au crescut cu atît chin și griji, ca să fie schilodit la Țințăreni de către țîntari, cocoși, vaci și alte fiare. Întrucît conducerea C.A.P.-ului nu a acceptat condițiile impuse, familia l-a luat pe Puiu cu ea acasă, expediind, totodată, un memoriu la minister prin care se protesta vehement împotriva condițiilor barbare de viață și muncă ce li se oferă tinerilor intelectuali la sate.

În prezent, mama lui Puiu duce tratative intense cu Direcția parcurilor și părculețelor din sectorul nouă al Capitalei în vederea înființării unei ferme de vaci, de oi sau chiar de capre în „Parcul copilului“.

În cazul în care acțiunea ei va reuși, vă voi informa la timp.

UNDE FACEM REVELIONUL ?

Pe vremea când eram foarte tânăr și sărac îmi puneam întrebări dintre cele mai dure pe tot parcursul zilei de 31 decembrie. Din oră în oră, nevastă-mea îmi punea și ea aceeași întrebare : unde facem revelionul ? Într-una din aceste zile fatidice, prietenul meu F. N. îmi face următoarea propunere :

— Dragă, am un unchi de-al doilea în Ferentari, care a tăiat porcul și a adus un butoi cu vin de la Focșani. Hai să facem revelionul la el.

— Păi ne-a invitat ?

— Nu, dar ce contează ? Dăm buzna.

Amicul mi-a dat adresa : strada cutare, numărul cutare, etajul cinci, a doua ușă de la lift. Urma să ne întâlnim acolo la orele zece jumătate seara.

Eu, grijuliu să nu pierd chilipirul, am ajuns mai devreme cu un sfert de ceas. Am sunat la ușă, am pus în brațele femeii care mi-a deschis ușa trei garoafe amorțite de ger, am zis „bună seara“ celor prezenți (bărbați, femei, copii, bătrâni, tineri și maturi, circa treizeci de persoane) și ne-am așezat la masă. Am

început cu o piftie de curcan, am continuat cu o salată de beuf, cu ciupercuțe umplute și-am trecut vijelios la sarmale. Se făcuse ora douăsprezece și amicul meu F. N. nu mai apărea. Între timp, celelalte personaje din încăpere șușoteau, conspirativ : „Cine sînt ăștia, cine i-a chemat ?“ Abia după miezul nopții, după ce depășisem cu brio și friptura de curcan cu piure de cartofi, un bărbat foarte zdravăn m-a invitat de-oparte și m-a întrebat cît se poate de franș :

— Dumneata cine ești și cine te-a invitat aici ?

— Dar dumneata cine ești ? întreb eu, cu tupeul insului care înțelege iminența unei catastrofe.

— Eu sînt gazda.

— A, înseamnă că dumneata ești unchiul lui F. N.

— Îmi pare rău, zice tipul, dar nu cunosc nici un F. N.

— Nu se poate, zic eu, extrem de uimit. Nu e aici etajul cinci, ușa a doua de la lift ?

— Nu, mi se răspunde, aici este etajul patru, ușa a doua de la lift.

— Vai de mine, strig către nevastă-mea, am greșit adresa ! Noi trebuia să mergem la etajul cinci, ușa a doua de la lift.

— Îmi pare rău, îmi spune tipul, dar blocul nostru nu are decît patru etaje. Sus e spălătoria și uscătoria.

Am rămas perplex, încercînd să-mi cer scuze cu lacrimi în ochi pentru deranjul pe care l-am făcut, era gata-gata să-mi zmulg părul din cap din cauza remușcărilor. Nevastă-mea, plîngea în hohote. Gazdei i s-a făcut milă de noi și nu ne-a lăsat să plecăm pînă n-am servit și desertul, adică o salată de fructe și o felie de tort.

Ajuns acasă, i-am telefonat amicului F. N.:

— Dragă, mai păcălește-mă și altă dată.

BALCONUL

În fața instanței, la cea de-a șaptea înfățișare și jumătate, Patriciu a aruncat în luptă ultimele argumente.

— Onorată instanță, doresc să vă expun din nou situația îngrozitoare în care mă aflu din cauza vecinilor, pe baza conflictului care s-a iscat odată cu îngrădirea balconului meu din partea de sud-vest al blocului XYWQ 34 A, scara C, et. 75, apt. 2001. Vecinul meu, Păstorel Tulbure, de profesie pensionar medical, și-a plantat încă de acum cinci ani o plantație de viță de vie, marca căpșunică, pe care o uda și, mai ales, o stropea cu diferite substanțe chimice, contra manei. Dacă nu știți, pot să vă informez că mana este un fenomen natural care se petrece atunci când plouă cu soare și ploaia este fierbinte, ceea ce duce la opărirea strugurilor. Zicînd vecinului că din cauza acestor substanțe mi s-a ofilit o petunie pe care o cultivam pe balconul meu, el mi-a zis că mă privește, drept pentru care eu mi-am închis balconul. L-am închis cu fier forjat și sticlă incasabilă. Întrucît vecinul de la sud-vest s-a dovedit răuvoitor și m-a reclamat la ICRAL, am suportat o amendă corespunzătoare. Firește, că l-am reclamat și eu pe el, în vederea unei amenzi la fel de corespunzătoare. La scurt timp după aceasta, exact într-o vineri noaptea, la orele 2,36, vecinul de la nord-vest a sunat la ușa mea zicîndu-mi pe un ton necorespunzător să-i dau înapoi nutria. Nu a fost nevoie să întreb despre ce nutrie este vorba, întrucît se știa în mai bine de jumătate de stradă că respectivul are o instalație de crescut nutrii pe balconul său. El pretindea că una dintre

nutrii a fugit de pe balconul lui pe balconul meu. I-am dat voie să controleze personal, ocazie cu care s-a întâlnit cu vecinul meu dinspre nord-nord, care își căuta pe balconul meu papagalul. Nu au fost găsiți nici nutria și nici papagalul, în schimb a fost găsit Patrocle I. Patrocle, vecinul dinspre vest-vest, cu o gîscă albă în brațe. Luat la întrebări de către mine și ceilalți doi vecini, el a mărturisit că își crește această gîscă pe balconul său încă de cînd era boboc cu puf auriu și că, legîndu-se de respectiva vietate profund sufletește, nu o poate sacrifica, fie pe varză, fie fără. Nu au trecut mai mult de circa cincisprezece minute, adică pînă am fiert un litru de țuică, căci a sunat la ușă vecinul din emisfera estică, care își căuta cîinele. A venit apoi vecinul care își căuta pisica. Altul căuta o veveriță. Cineva m-a întrebat dacă nu știu ceva despre peștișorul lui fugit din acvariu. În aceste condiții vin și vă întreb cum pot să-mi apăr integritatea apartamentului și a balconului (balcon închis întrutotul ermetic), din moment ce circulă insistent zvonul că în blocul nostru s-a mutat un locatar care este pasionat de creșterea vacilor de lapte ? Sigur că eu mi-am exprimat mirarea în legătură cu capacitatea liftului nostru de a suporta o vacă de lapte, dar persoane de încredere mi-au relatat că întreprinderea „Ascensorul“ face față chiar și la sarcini mai complicate. În acest sens, aș dori să atrag atenția onoratei instanțe că în blocul nostru locuiește și un salariat al cercului de stat, de profesie dresor de elefanți și tigri bengalezi. Deși mi-am montat uși metalice duble, chem persoanele sus-numite în judecată cerînd să se ia asupra lor măsurile cuvenite. În caz contrar, îmi procur permis de vînătoare. Aveți cumva ideie ce fel de gloanțe se folosesc la uciderea brutozaurilor ?

ȘI VRĂBIILE VISEAZĂ, UNEORI...

— Moțule, șopti Suzi, somnoroasă, afundată în perne, te rog pregătește-mi piscina. Vreau să zac două ore și un sfert în spumă imaculată și în miros de brad.

Moțul sforăie alături pe ambele nări. Suzi îl scutură de umărul drept, gras și păros, ca pe un pom încărcat cu fructe. Nimic.

— Moțule, scoală-te, te rog, e aproape douășpe. Fă-mi cafeaua.

Moțul nu este un moț, adică ceea ce se cheamă un locuitor din Țara Moților, el este născut la Buhuși și arată ca atare, adică destul de prăpădit și decrepit, chel, buhăit, cu fața împinzită de vinișoare roșii, semne nefaste ale alcoolului și tutunului. Suzi îi spune așa pentru că, pe vremuri, când era tânăr și avea păr, purta un moț în vârful capului, ceea ce îl făcea cât de cât simpatic.

Moțul continuă să doarmă buștean, ceea ce o obligă pe Suzi să se dea jos din pat, să-și pună niște papuci jerpeliți în picioare și să se ducă în bucătărie pentru a-și pregăti singură cafeaua. În bucătărie e o mizerie fără margini : grămezi de gunoi și resturi de mîncare, farfurii, furculițe și cuțite nespălate, gîndaci negri și roiuri de muște agresive. Suzi calcă printre gunoaie și gîndaci, indiferentă, cu ochii pe jumătate închiși, își pune cafeaua la fierț și așteaptă să dea în clocot.

— Neprețuito, urlă Moțul din dormitor, dacă tot ești în picioare, fă-mi și mie una !

Neprețuita nu răspunde, dar mai pune o ceașcă de apă la fiert, plus o linguriță de cafea. Între timp, Moțul s-a sculat și a intrat în baie. Și aici mizeria e aproape desăvârșită. Cada e spartă și inutilizabilă, oglinda la fel, pereții afumați și coșcoviți. Piscina de care vorbea Suzi nu e, de fapt, decît o albie de tablă zincată în care se spală turnîndu-și unul altuia apă caldă dintr-un cofer. Dealtfel, întregul apartament așteaptă să fie zugrăvit de cînșpe ani, parchetul e negru, lustrele sparte.

Suzi aduce cafelele în dormitor. Se întinde pe pat și soarbe din ceașcă cu voluptate. Doamne, ce s-ar fi făcut ea dacă nu ar fi existat cafeaua pe lume, cum s-ar fi pus pe picioare în fiecare dimineată ? Moțul vine și el din baie oarecum înviorat, și-a dat cu puțină apă pe față, și-a pus halatul.

— Mi-ai răcit cafeaua ? întreabă el.

— Da. Poți s-o bei.

Moțul se duce la fereastră ca să-și clătească privirea cu peisajul străzii.

— Uite, zice el, fără reproș, madam Maria, de vi-zavi, s-a întors cu două sacoșe pline cu gogoșari.

— Dacă te-ai fi dus și tu la piață de la ora șase, ai fi adus gogoșari și gogonele. Dar ție îți place să dormi pînă la prînz.

— Și ție la fel.

— Da, și mie la fel.

Suzi e cooperatoare la domiciliu, adică are contract cu o cooperativă care produce nasturi și agrafe de plastic. Primește materia primă, lucrează acasă respectivele produse, le predă și primește suma ce i se cuvine. Cît lucrează, atît cîștigă. Din păcate, lucrează destul de puțin și primește destul de puțin.

Moșul este ghid la ONT în anotimpurile turistice, adică vara și iarna. Primăvara și toamna nu lucrează. Cîștigul lui, deci, este și el destul de limitat. Ar putea să lucreze tot anul, dar nu se simte capabil. Se mulțumește cu strictul necesar : o pîine, două sticle cu lapte, două sute de parizer și cafea. În majoritatea timpului, el ascultă posturi de radio străine, iar ea citește romane polițiste franțuzești. Uneori, stau de vorbă ceasuri întregi despre te miri ce, folosind aproape întotdeauna un ton melancolic. Copii nu au pentru că nu pot suporta copiii. Cînd copiii vecinilor fac gălăgie în curtea interioară, Moșul urlă la ei pînă răgușește : „Derbedeilor, scleraților, țiganilor, mitocanilor, împuțîților !“. I-ar strînge de gît, i-ar ucide fără milă, odată l-a bătut crîncen pe unul dintre ei, dar apoi a fost nevoit să stea închis în casă aproape o lună de frica părinților victimei, care erau hotărîți să-l cotonogescă.

— Te duci să iei lapte și pîine, iubitele ? întreabă ea.

— Nu, iubito. Azi te duci tu, eu am fost ieri.

— Nu mă duc.

— Foarte bine, nu te duce. O să răbdăm de foame.

Nu e prima oară cînd nici unul dintre ei nu vrea să se ducă după cumpărături, fiind apoi nevoiți să rabde de foame. Voluptatea mizeriei le-a intrat în obișnuință. Sigur că nu e plăcut să trăiești cu o cafea și o bucată de pîine uscată, dar dulceața lenevirii în pat nu se poate asemăna cu nimic altceva, nici măcar cu mierea de albine. Ea a fost obișnuită de mică să primească mîncarea la pat, iar el a fost crescut de două mături care l-au rîzgîiat pînă la 30 de ani, dîndu-i totul de-a gata.

— Dragul meu, spune Suzi, sorbind ultima gură de cafea, azi-noapte am visat că primisem din partea ta cadou o mobilă „Louis Quinze“ splendidă. Absolut splendidă.

— Trebuia să duci visul pînă la capăt, adică să mă visezi și pe mine Louis Quinze.

— Altă dată m-am visat trăind pe vremea faraonilor. Se făcea că eram Nefertiti și că mă căsătorisem cu ginerele meu, cu fostul soț al fiicei mele. Pe-atunci incestul nu era condamnat. Cleopatra făcea baie în lapte de iapă, de-aceea arăta atît de splendid, încît se dădeau în vînt împărații după ea. Dacă m-aș fi născut cu cîteva mii de ani în urmă... Sau măcar cu cîteva sute de ani... Mi-ar fi plăcut să fiu amanta unui artist celebru : Liszt, Mozart, Paganini, Rembrandt, Villon sau chiar Balzac, care era mai gras și mai dizgrațios decît tine, dar care era atît de tandru în dragoste, Doamne ! ce scrisori dumnezeiești i-a scris acelei contese poloneze sau rusoaice ! Mi-a fost dat să mă nasc în secolul douăzeci, ca să te întîlnesc pe tine și să trăim în mizerie, scuză-mă că ți-o spun, nu-ți fac nici un reproș, nici ție nu-ți place să muncești, nici mie. Dar mi-ar fi plăcut să trăiesc în lux, să mă fi dus în fiecare vară pe Coasta de Azur, să mă scald în cea mai albastră apă din lume, să joc la ruleta din Monte-Carlo, din Montreux sau Cannes.

— Montreux e în Elveția, nu e pe Coasta de Azur.

— Știu. Tu mă duci în fiecare vară zece zile în comuna 2 Mai la un țaran turc, cu casa plină de muște și un closet în fundul curții. La teatru de cînd n-am mai fost ? Oho, din tinerețe ! În schimb, mă trimiți la coadă la lapte, la coadă la ouă și la coadă la spanac. Cu cultura și cu sensibilitatea mea, am

ajuns să fac cumpărături. Mi-ar fi plăcut să am pe mînă un rege bătrîn și libidinos, să-l înșel cu un prinț tînăr și gelos, să vînd secrete de stat vecinilor dușmani și să fiu arsă pe rug. Ce subiect de roman și de seriale aş fi ajuns ! De ce nu ai și tu un pic de vocație literară ca să scrii măcar cîteva pagini despre trista mea viață, fără trecut și fără perspectivă ?

Moțul fumează o țigară și se gîndește aiurea, îl interesează pe el ce spune nevastă-sa cît negrul sub unghie. Totuși, nu trebuie să-i dea impresia că o ignoră, ea trebuie să creadă că el o ia în serios, cine știe, poate pînă la urmă se duce să cumpere pîine și lapte.

— Da' ce crezi, că eu nu m-am visat adeseori rege, împărat, șah sau faraon ? Mi-ar fi plăcut să fiu stăpîn al unei țări și să fiu propulsat de o femeie superbă și ambițioasă. Tu de ce nu mi-ai dat un imbold în viață ? De ce nu m-ai împins pe scara socială, ca să fac carieră ? Dacă erai o Vidră sau o Josefină, nu mă lăsai să dorm pînă la zece și jumătate, mă sculai la șase dimineața și mă trimeteai să-mi termin studiile, să muncesc, să mă zbat, să capăt o funcție. Inteligent și cult sînt — te-ai convins, sper —, puteam să ajung ministru. Cunosc două limbi la perfecție, pot recita din Goethe ore întregi, dar cui folosește ? M-am produs odată la casa de cultură a sectorului. Nu mă ascultau decît două babe și tu, restul erau în așteptarea filmului. Ce film era ?

— *Cavalerul Pardaillan.*

— E posibil să fim lăsați în mizerie și umilință două persoane intelectuale care ar putea fi atît de utile societății ?

— Dar nu societatea ne lasă în mizerie. Societatea a fost destul de drăguță cu noi. Magazinele sînt chiar la parterul blocului. Acolo avem pîinea, laptele, mezelurile. Fără să muncim aproape deloc, avem strictul necesar.

Moțul se enervează cu adevărat.

— Dar asta îmi trebuie mie ? Strictul necesar ? ! Strictul necesar îl au animalele, care trăiesc de azi pe mîine. Eu vreau să trăiesc fără să am grija strictului necesar, vreau un valet care să mă servească la pat, un bucătar și un portar.

— Avem portar la bloc.

— Vreau portarul meu personal ! Să-mi aducă ziarul la pat și să mă anunțe cînd mă caută cineva.

— N-avea nici o grijă, vei fi anunțat chiar azi că a sosit tipul cu lumina. Ai cu ce plăti lumina ? !

— De ce să plătesc eu lumina ? Toate angaralele ar trebui să mi le plătească administratorul meu personal. Aș avea dreptul și la un frizer, iar tu ai putea avea o coafeză și o cameristă.

— Dragul meu, ca să am o cameristă trebuie, mai întîi, să am o cameră a mea. Te rog nu mă enerva, nu spune lucruri nerealiste !

— Draga mea, nu te enerva, pentru că eu nu mă enervez. Cînd spun că meriți o cameristă, înseamnă că mă refer, implicit, și la o cameră a ta. Așa cum cred că aș avea și eu dreptul la un birou al meu, o cameră spațioasă, luminoasă, împodobită cu multe plante ornamentale, unde să meditez și să-mi însemnez anumite gînduri mai mult sau mai puțin dispartate. Îmi trebuie, de asemenea, o curte spațioasă, cu alei bine îngrijite, pe care să-mi fac cele trei plimbări zilnice, ascultînd cîntecul privighetorilor.

Suzi începe să plîngă, brusc, cu sughițuri.

— Dar eu n-aș avea dreptul la o seră ? ! Știi cît iubesc florile, cum îmi ud mușcata din fereastră aproape zilnic și cît îmi doresc niște trandafiri japonezi și niște cactuși. Și știi ce-aș mai vrea ? Să-mi dai voie să mă plimb prin grădina ta călare pe un ponei. Firește, nu la orele cînd îți faci tu plimbările. Îmi dai voie ?

— Bineînțeles, răspunde Moțul, îngîndurat. Știi la ce mă gîndesc ? Mă gîndesc că un pic de călărie nu mi-ar strica nici mie, mai ales la sciatică, m-ar obliga să-mi țin șira spinării dreaptă. Dar mă întreb unde am putea construi grajdurile.

— În fundul grădinii.

— Asta presupune, draga mea, ca grădina să fie destul de mare pentru a nu simți mirosul. În plus, ne trebuie un grăjdar.

— Da, o să angajăm un grăjdar. Dar și un grădinar.

— Grăjdarul ar putea face și treburile grădinăritului.

— Cum poți să spui o asemenea prostie ? Grăjdăritul și grădinăritul sînt profesii cu totul și cu totul diferite.

— Dar crezi că am putea avea o piscină în aer liber ? Înotul m-ar întineri cu zece ani.

— Da, avem nevoie neapărat de o piscină. O piscină din marmură albastră. Am citit într-o revistă despre ultimul răcnet în materie la americani : o instalație japoneză numită *geakuzi*, care încălzește apa și face valuri care te masează. Actrițele de la Hollywood n-au pic de burtă. Fă și tu rost de o instalație *geakuzi*.

— Acum, zău, că ești absurdă ! De unde vrei să fac rost de *geakuzi* ?

— Te privește ! Vreau *geakuzi* ! urlă Suzi, isterică. Vreau *geakuzi* !

În aceeași clipă, cineva sună la ușă. Moțul merge în vârful picioarelor și se uită pe vizor, după care se întoarce tot în vârful picioarelor.

— Mai încet, dragă, nu țipa ! A venit administratorul după întreținere.

Suzi își bagă singură pumnul în gură și geme, înfundat :

— Vreau *geakuzi* !

CAPRA

Să nu ne sfiim a recunoaște caprei meritele care i se cuvin. Această vacă a săracului, pe lângă că e lăptoasă și ușor de întreținut (dacă nu are iarbă, ea se mulțumește și cu mărăcini), a intrat în literatura română ca un personaj pozitiv și exemplar, servind multor generații de copii și tineri ca exemplu de înțelepciune, calm, demnitate și spirit vindicativ necrușător, atunci când răul trebuie pedepsit cu rău, spre învățătură de minte. Ca dovadă, ați mai auzit dumneavoastră în ultimul timp despre vreun lup care a îndrăznit să intre în casa unei capre în travesti și să-i mănânce iezii ? Eu nu.

Iată de ce în ultima mea piesă de teatru m-am gândit să introduc o capră. Despre ce este vorba, pe

scurt ? Pe meterezele unei cetăți medievale cam paradite, un străjer cu numele de Gheorghe ședea în turn și mânca brînză (de capră) cu ceapă. Tocmai atunci se apropie de cetate o oaste străină, bine înzăuată, de circa zece mii de oameni. Comandantul îi ordonă lui Gheorghe să predea imediat cetatea, cu toate rezervele de mîncare pentru oameni și cai. Gheorghe, cu un umor și o demnitate specifice, îl ia pe comandant peste picior și-l sfătuiește să-i dea bice mai departe dacă nu vrea să aibă de-a face cu cei cinci mii de pușcași și sulitași dinăuntru, care sînt stătuți de patru luni, le sfîrșie palmele să se încaiere cu cineva, plus femeile, copiii și bătrînii, care sînt pregătiți să arunce cu pietroaie și apă fiartă. Lifta păgînă nu se lăsă, însă, impresionată și, după trei zile de pălăvrăgeli cu Gheorghe, care i-a învățat cu vorba în toate părțile, întoarce tunurile spre cetate și trage cîteva ghiulele în zidul ei prăpădit.

— Huo, gata, strigă Gheorghe, nu vă enervați, că vă dau cetatea, lăsați-mă să ies cu oastea mea și să mă duc unde-oi vedea cu ochii, văz că nu sînteți oameni de înțeles.

Se deschide ușa cetății și cine iese pe ea ? Gheorghe, urmat de nevastă-sa și de trei copii mici și mucoși, ultimul tîrînd după el o capră. Străinii rămîn bușbe, adică cum, asta era oastea care i-a ținut pe ei, zece mii de războinici, trei zile în impas, cum și-a permis acest fanfaron de Gheorghe să-i ia la mișto ? La care, Gheorghe (avea o minte ca briciul) le-a răspuns :

— N-om avea noi armamentul vostru, dar în politică aici vă ținem, la degetul mic și buzunarul de la ceas !

Teatrul la care am predat-o a fost realmente încîntat, directorul mi-a zis că sînt mare, de mult simţea nevoia unei comedii istorice în care să se zugrăvească (leşin cînd aud cuvîntul zugrăvit, din pricina unor meseriaşi escroci care mi-au stricat tapetul) isteţimea străbunilor noştri, geniul lor politic, capacitatea lor miraculoasă de a salva ţara din ghearele marilor puteri, care au trecut peste noi de atîtea ori cu tăvălugul. În fine, a trebuit tot eu să le explic că ideea nu-mi aparţine, că am ciupit-o de la unul Negruzzi, dar ei au fost de părere să nu mai spun asta nimănui, mai ales actorilor, care vor începe să mă bîrfească prin cîrciumi.

— Dom'le, dar ce facem cu capra, a întrebat directorul administrativ, sper că nu doriţi o capră vie pe scenă ?

— Bineînţeles că vreau una vie, altfel nici nu concep, îmi iau piesa şi mă duc cu ea la Naţional, unde posibilităţile materiale sînt practic superioare.

— Gata, dacă autorul vrea, îi dăm o capră vie, a hotărît directorul plin. Problema e dacă n-o să fim acuzaţi de naturalism, de verism, de dracu mai ştie ce !

— Dom'le, nu mă interesează ce zice critica, eu vreau ca publicul să vadă pe scenă o capră vie, nu una de carton, pe patru roate ! Nu vreţi, îmi iau piesa !

Directorul a chemat imediat pe regizorul tehnic şi i-a dat dispoziţie să facă rost de o capră.

— Vreau capra cu zece zile înainte de premieră, ca să se obișnuiască cu scena ! am strigat eu, stăpîn pe situaţie.

Bineînțeles că, foarte curînd, au început șicanele. Serviciul financiar a venit cu cîteva întrebări : dacă se angajează o capră cu seara, va trebui angajat și proprietarul ei, care va trebui plătit ca figurant, adică cincizeci de lei spectacolul, plus douăzeci și cinci de lei pentru animal, conform tarifelor în vigoare. Problema e unde poate fi găsit un proprietar de capră în București ? Crescători de capre nu există decît în comunele învecinate și se pune problema cu ce va fi transportată capra pînă la teatru și cît va costa acest transport. Se mai pune și altă problemă : în cazul în care piesa se va juca de o sută de ori, înseamnă că teatrul va plăti pentru această capră 7 500 de lei, în timp ce o capră nu costă mai mult de 3—400 de lei.

Iluminată, conducerea teatrului a decis să se cumpere o capră, căreia să i se facă o cușcă în curte, să i se ia nutreț și tot ce este necesar, în așa fel încît să fie oricînd gata de dus în scenă. Dar poate vă închipuiți că a fost lesne de cumpărat această capră ? Deloc. Doi delegați ai teatrului au plecat într-o localitate de munte, pe diurnă și cu foi de drum. În acea localitate, țăranii nu erau interesați să vîndă pe virament și atunci s-a căutat o stîină cooperatistă. Stîina nu avea decît oi și cîțiva țapi, s-a dat o telegramă de-acolo către teatru, întrebîndu-se dacă autorul este de acord cu un țap, la care li s-a răspuns că autorul nu vrea țap, vrea capră și, dacă se poate (numai dacă se poate), să fie albă nu roșcată. Au căutat delegații cît au căutat, s-a cerut și sprijinul direcției agricole județene, și s-a găsit, în sfîrșit, o capră corespunzătoare, care a fost pusă pe tren la bou-vagon și trimisă la teatru. Trăgîndu-se linie și făcîndu-se socotelile a

reieșit că, în sine capra, plus restul cheltuielilor, se ridică la suma de 835 de lei. Mai rămânea problema hranei. Unul dintre mașiniști a mărturisit că are un văr care lucrează la spații verzi și că ar putea trata cu el să aducă zilnic iarbă proaspătă pentru animal, dar cine plătește ciubucul și de unde ? S-a făcut o colectă printre actori, a dat fiecare câte zece lei, cu excepția interpretului principal, recunoscut ca cel mai cărpănos actor din București, joacă în toate filmele, la radio și TV, are casă în București, casă la Buftea și două mașini, n-are copii și nu mănâncă decât salam și brânză telemea de 16,50. În cele din urmă, s-a apelat la mine, ca autor, cerîndu-mi-se 100 de lei. Am dat ; eu am cerut capră, eu s-o hrănesc.

Premiera, o spun cu toată modestia, a avut succes. Mare succes. Finalul cu capra a fost rupere, s-a rîs și s-a aplaudat pînă la leșin, mai ales că animalul, probabil tulburat de atîta zgomot, a behăit scurt, iar la plecare a lăsat în urmă o dîră de măsline. De ce să n-o recunosc, abundența ulterioară de public s-a datorat și Mariței (așa o chema), i se dusesse vestea în tot orașul, oamenii își spuneau între ei : „Du-te la teatrul cutare să vezi o capră dată dracului !”. La primul turneu, cineva a avut ideea nefastă să nu fie luată și Marița, să se folosească o capră de pe plan local. Ei bine, capra respectivă s-a dovedit complet sălbatică, n-a vrut să intre pe scenă, s-a zbătut, a behăit, a stricat finalul, punctul forte al spectacolului. De atunci, Marița a colindat toată țara. Între timp, ea devenise dragă tuturor angajaților teatrului, nu trecea nimeni prin curtea interioară fără s-o mîngie din mers sau să-i adreseze un cuvînt frumos și duios. Cel mai atașat de ea s-a dovedit directorul, căre,

fiind fiu de țăran de la munte, păscuse el însuși capre în copilărie, drept pentru care un actor care nu jucase nici un rol principal de zece ani l-a reclamat la organele municipale, acuzându-l de sodomie. S-a constituit o comisie de anchetă și, cu acest prilej, s-a descoperit că directorul nu are studiile terminate, gata-gata să fie dat afară, noroc că o delegație compusă din actori de frunte au mers undeva sus și au pus o vorbă bună pentru el.

În sfârșit, spectacolul s-a jucat vreme de doi ani, răstimp în care Marița a făcut doi iezi. Când piesa a ieșit de pe afiș, consiliul oamenilor muncii a luat în dezbatere problema caprei, prilej cu care s-a subliniat cât se poate de apăsător meritul ei în succesul unui spectacol care a făcut cinste teatrului. În concluzie, s-a decis ca respectiva capră și cei doi iezi ai săi să fie sacrificați și consumați cu prilejul unei reuniuni tovarășești ce va avea loc la clubul teatrului. A fost un ospăț de pomină, la care am luat parte și eu, spre dimineață ne-am îmbătat cu toții, am povestit tot felul de istorii despre Marița și iezi săi (unul dintre aceștia intrase, într-o seară, după ea pe scenă, se speriasse și sărise în sală, a fost un haz nemaipomenit) și am plîns ca niște tîmpiți unul pe umărul altuia de rușine că am fost în stare s-o ucidem și s-o înfulecăm ca niște barbari.

Peste cîteva zile a venit un control CFI care i-a imputat directorului teatrului 5 900 de lei, costul caprei, al iezielor și al hranei. De ce ? Pentru că Marița trebuia valorificată în comerțul socialist sau păstrată ca bun al teatrului, în calitatea ei de recuzită.

Directorul mi-a dat telefon cu lacrimi în ochi, pomenind de trei copii minori, o soție nesalariată și o

soacră paralizată, ce vină are el să dea atîția bani pentru o capră din care nici măcar n-a gustat, fiind suferind de stomac ? ! M-am făcut că nu pricep întrebarea, nici chiar atunci cînd a făcut aluzie la frumosele tantieme ce le-am încasat de pe urma spectacolului.

— Ce legătură am eu cu copiii dumitale și cu soacra dumitale ? Ia vezi-ți de treabă ! i-am strigat în nas și i-am închis telefonul.

Acum am terminat o piesă în care apar o vacă de lapte și doi purcei (tot de lapte). Să vedem unde o plasez.

TRISTEȚEA VÎNZĂTORULUI DE STICLE GOALE

La ora 6 dimineța, intelectualul Eustațiu Vasiliu-Muscel, vorbitor a patru limbi străine, coboară scările blocului în care locuiește, cu două sacoșe voluminoase în ambele mîini. În sacoșe se află douăzeci de sticle goale de un litru, de o jumătate de litru și de trei sferturi. După circa două sute de metri străbătuți pe strada sa, plus încă zece metri pe o stradă laterală, el ajunge, plin de demnitate, în fața unui centru pentru achiziționarea de sticle și borcane goale. Este primul venit. Nici măcar achizitorul nu a sosit. Șase și zece : Eustațiu Vasiliu-Muscel începe să se îngrijoreze. Ce-o fi cu nea Grigore ? Lîngă el apare un alt bărbat : cam aceeași vîrstă, tot cu două sacoșe,

înfățișare de intelectual, obraji roșcovani, ochii puțin cam obosiți și injectați.

— Bună dimineața. N-a venit nea Grigore ?

— Nu, dar trebuie să apară.

— De obicei, el nu întârzie, înseamnă că e aglomerație pe traseu. E o persoană corectă. Îl cunosc de circa șase ani.

— Eu de șapte. N-a întârziat niciodată.

— Cu excepția zilelor când e nervos. Săptămîna trecută mi-a refuzat două de trei sferturi, de pildă.

— Nu erau bine spălate ?

— Vai de mine ! Sticlele mele sînt întotdeauna ca luna.

— Erau ciobite ?

— Nici vorbă. În doi ani de zile — ca să vă faceți o idee — n-am avut nici măcar o sticlă ciobită, cu excepția unui borcan de iaurt cu defect de fabricație. Din altă pricină mi le-a refuzat : pentru că aveau pe ele etichete.

— Ce etichete ?

— „Riesling“ de Tîrnave. Poate că nu cunoașteți ultima indicație pe care au primit-o din partea forului tutelar ? Nu se mai primesc sticle cu etichete.

— Indicația e mai veche. O cunosc. Iertați-mă că vă întreb un amănunt : cu ce le spălați ?

— Cu „Dero“ și apă caldă.

— Vă referiți, sper, la sticlele pentru alcool alb, pentru că în cazul vinului roșu sau roze, „Dero“ este practic nul. Sticlele de vin roșu se spală numai cu bucățele de hîrtie de ziar și apă foarte fierbinte.

— Dar de ce consumați dumneavoastră vin roșu ? Sînteți hipotensiv ?

— Nu, dar am glicemia crescută și mi s-a recomandat să prefer un vin roze acrișor.

— Eu, avînd circulația periferică foarte slabă, sînt obligat să consum numai alcooluri tari. De preferință vodcă.

— Și nu ridică colesterolul ?

— Ba da, dar unii savanți suedezi declară că nu dau doi bani pe colesterol. E lipsit de valoare.

— Dar lipidele ?

— Asta-i altceva. Lipidele trebuie supravegheate. Scuzați-mă că vă întreb un amănunt : veniți aici săptămînal ?

— Se întîmplă să viu și de două ori.

— Și ce valori bănești realizați din fiecare vînzare ?

— Circa o sută. Dar au fost și săptămîni cînd am realizat de două ori cîte o sută zece.

— Per total ?

— Per total lunar circa șapte sute cincizeci.

— Exact jumătate din pensia soției mele. Soția dumneavoastră lucrează ?

— Lucrează, dar nu are o calificare specială. Oricum, scoate o mie opt sute. Eu sînt cooperador la domiciliu. Tot o mie opt sute.

— Deci trei mii șase sute, plus șapte sute pe sticle, iată un frumos venit de patru mii trei sute lunar.

— Culmea e că nu ne ajungem. Am vîndut un salonaș stil și cîteva tablouri.

— Poate abuzați de băuturi fine. Vreau să vă avertizez că tocmai băuturile fine fac rău ficatului.

— N-am mai pus un *whisky* în gură de la revelation. Ca să nu mai spun de un „Marie Brizard” sau

un coniac franțuzesc. V-am spus : vodcă sau un vin roze din comerț. Apropo, ați încercat ultimul „Merlot“ apărut pe piață ? E excelent. Nu are tanin.

— Iertați-mă : obișnuiți dresul de dimineață ?

— Firește. Altfel nu sînt om.

— Și eu la fel. Romanii nu erau proști cînd spuneau că cui pe cui se scoate. Dar ce-o fi cu nea Grigore ? Mă îngrijorează. Apropo, cunoașteți bancul cu dresul ? În timpul unui război oarecare, un ofițer se îmbată și cade prizonier la dușmani. Aceștia încep să-l schingiuiască pentru a-l face să vorbească : îi rup unghiile, îi fracturează oasele, îi scot măselele — ni-

mic. Atunci, unul dintre anchetatori îi propune generalului : „Hai să-l îmbătăm zdravăn în seara asta, iar a doua zi să nu-i dăm nimic de dres. Pun pariu că va vorbi.“ „Nu, zice generalul, noi nu folosim metode barbare.“

— Cunosc bancul, dar într-o altă variantă. Totuși, ce-i cu nea Grigore ? Mă îngrijorează.

— Vine. Precis vine.

Într-adevăr, nea Grigore vine și rezolvă treaba cu repeziciune. Încasîndu-și beneficiul, Eustațiu Vasiliu-Muscel pleacă împreună cu colegul său.

— Iertați-mă, spune acesta din urmă, dar am impresia că această industrie a cumpărării sticlelor și borcanelor goale este excelent organizată. În sensul că, atît statul, cît și particularul sînt pe deplin mulțumiți.

— Nu împărtășesc părerea, se exprimă cu decizie Vasiliu-Muscel. V-o spun în calitate mea de băutor de carieră.

— Sînt în aceeași situație, recunoaște celălalt cu mîndrie fățișă. Activez în branșă de peste patruzeci de ani.

— Ei bine, sticla goală nu este încă suficient apreciată și valorificată. Ea ar trebui să fie universal șanjabilă. Ca aurul sau ca valuta forte. Adică să merg oriunde, în orice local, cu două sticle goale la subțioară și să mi se dea contravaloarea lor în produsul pe care-l doresc : mici, fripturi, pește prăjit sau, recte, un vin, o băutură tare. Vreau să mă duc la „Capșa“ să mînc și să beau pe săturate și, la urmă, să plătesc cu zece borcane goale de iaurt. Asta ar însemna, dragul meu, încurajarea cu adevărat a vînzătorului de sticle goale profesionist.

Cei doi intră în prima băcănic. Unul cumpără o sticlă de vodcă, celălalt una de vin roze.

— Eu, spune colegul, după ce ieșiră în stradă, am de gând să mă las. Familia insistă, mai ales după ultima dezalcoolizare.

— Dragul meu, cine a băut va mai bea, cine a băut și nu mai bea înseamnă că nu a fost băutor.

— Asta e din Biblie ?

— Nu. De la un consumator.

Vasiliu-Muscel a ajuns în fața casei sale. Cei doi se opresc și se privesc cu o nesfârșită prietenie și compasiune.

— Dragul meu, îmi pare bine de cunoștință, dar trebuie să mă grăbesc. Am de pregătit pentru mine niște sticle de Ci-co. Soția mea e vegetariană.

— Pot să vă ajut ? Am o dexteritate uluitoare, aproape industrioasă. Între timp, mai schimbăm unele impresii.

Cei doi intră în bloc. În timp ce urcă scările, Vasiliu-Muscel oftează.

— Vezi, colega, în acest sens presa ne ajută foarte puțin. Nu ne dă rețete și sfaturi folositoare. Ieri m-am chinuit două ore cu niște borcane de muștar...

A.P.A. ȘI A.P.O.

Intr-un oraș, într-o țară (nu mai știu care), într-o zi, un tip vine cu o firmă și o agață deasupra unei uși : „Asociația pentru protecția animalelor“. Peste circa o oră se și prezintă o cucoană.

— Domnule, zice, ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a mă înscrie în asociația dumitale ?

— Să iubiți animalele.

— Asta e ca și făcut, pentru că le iubesc la nebunie, cresc câini, cresc pisici, iepuri și șoareci, dacă aş avea loc în apartament, aş crește și un elefant. Altă condiție ?

— Să luptați împreună cu mine pentru protejarea animalelor.

— De acord, zise cucoana, care era cît un zdron. Să trecem la treabă.

Ieșiră amîndoi în stradă și, făcînd doar cîțiva pași, se întîlniră cu un căruțaș care-și biciuia calul. Întemeietorul Asociației pentru protecția animalelor îi puse căruțașului mîna în gît și-l imobiliză, iar cucoana începu să-i care pumni în cap și în gură, pînă-l lăsară lat.

Întîmplarea avu un mare ecou în localitate, întrucît căruțașul era om cu oarecare vază și stare, chestiunea ajunse pînă la primar. Intervenii și presa locală, punînd următoarea întrebare : avea un om dreptul să bată un alt om în numele ideii apărării unui animal ? Un grup de tineri inamici ai animalelor devastară sediul Asociației pentru protecția animalelor și-l ciomăgîră pe întemeietor. În aceeași zi, apărură peste drum o nouă firmă : Asociația pentru protecția oamenilor. Patronul ei, un tip cocoșat și schiop, primi în aceeași zi vizita protocolară a colegului său de vizavi, patronul Asociației pentru protecția animalelor. Acesta mai era încă plin de sînge și răni după ciocnirea cu tinerii fanatici.

— Dom'le, zise acesta din urmă către cocoșat, văd că dumneata ai deschis în chip demonstrativ o aso-

ciație care dorește să-mi fie rivală. Față de cine vrei dumneata să protejezi pe om ? Față de animale ?

— Da, a răspuns cocoșatul, decis.

— Adică dumneata vrei să insinuezi că omul e persecutat de animale ?

— Da.

— Dă-mi un exemplu.

— Cu plăcere. Ieri am fost mușcat de un câine.

— Poate că l-ai zădărit.

— Da' de unde ? ! Am trecut pe lângă el liniștit și — haț, m-a mușcat de picior. De ce ? vă întreb. De ce m-a mușcat pe mine acel câine ? L-am mușcat eu pe el vreodată ? A mușcat vreodată un om un câine ? A împuns vreodată un om un bou ? A dat vreodată un om o lovitură de copită unui cal sau unui măgar ? Atîția mii și mii de oameni îngrijesc mii și mii de pisici în chipul cel mai exemplar cu putință. Dați-mi un singur exemplu de un om îngrijit de o pisică. Sau de un câine. Și atunci vă întreb în modul cel mai serios : cine trebuie protejat cu precădere : animalul sau omul ?

Patronul Asociației pentru protecția animalelor se uită cu dispreț și milă către rivalul său.

— Dom'le, zise el, dumneata nu faci altceva decît să afirmi cele mai absurde sofisme.

— Dom'le, te rog să nu mă jignești, pentru că eu nu te-am jignit pe dumneata !

— Dom'le, nu te-am jignit, am vrut doar să-ți spun că dumneata faci pur și simplu niște speculații primejdioase pentru echilibrul vieții pe pămînt. După cum se știe, pe această planetă omul este stăpîn încă de la apariția sa. El și-a subjugat plantele, animalele

și mineralele, obligându-le să se pună în slujba sa. Or, dacă plantele și mineralele nu au gură să strige împotriva sălbăticiei și lăcomiei omenești, animalul are gură și strigă, geme și urlă de atîta exploatare și suferință. Iar acum, dumneata vii și întorci adevărul pe dos, susținînd că omul ar fi victima animalelor. Asta e prea de tot ! O asemenea insultă nu i s-a adus Adevărului de cînd există el ! Pentru asta am să te învăț minte !

În noaptea următoare (nu se știe în ce mod și în ce împrejurare) un elefant pătrunse în sediul Asociației pentru protecția oamenilor și călcă totul în picioare, distrugînd mobile, materiale propagandistice și alte bunuri materiale. Respectivul elefant a fost văzut de către un paznic ieșind prin vitrina sediului și plecînd, apoi, către menajeria circului din care făcea parte. Ce putea să facă paznicul ?

Presa locală a făcut o vîlvă teribilă, iar populația orașului s-a împărțit în două : jumătate ținea cu animalele, jumătate cu oamenii. S-au tipărit afișe instigatoare, s-au ținut conferințe de o parte și de alta, s-au organizat mitinguri și s-au tipărit broșuri. Bineînțeles că multe din întruniri au degenerat, încheindu-se cu insulte, înjurături de mamă și chiar bătăi în toată legea, cu oase rupte și ochi umflați. Au urmat, apoi, două fapte simbolice, care au dus la umplerea paharului : partizanii protecției animalelor au spînzurat un om în piața publică, iar partizanii protecției omului au jupuit de viu un vițel în piața publică. A doua zi, la orele 4 fix dimineața, a început războiul civil între cele două jumătăți ale populației orașului. La luptă participau nu numai bărbații în putere, ci și bătrînii, femeile, copiii și chiar piticii, în

număr de patru, salariați ai cercului din localitate, care trecuseră doi de o parte și doi de cealaltă. La început s-au luptat cu pumnii și cu ciomegele, dar foarte curînd a fost luat cu asalt arsenalul de arme și muniții al localității, tunurile și obuzele intrînd în acțiune. În fiecare zi, lupta era din ce în ce mai înverșunată, cu mii de morți și răniți. (Uitasem să vă spun că la acțiunile militare luau parte și animalele localității, începînd cu cîinii-lupi și terminînd cu pisicile, folosite pentru spionaj sau transmiterea de mesaje secrete, ca să nu mai vorbesc de cai și boi, care tîrau armamentele grele de colo-colo.)

În fine, după două săptămîni de lupte acerbe, autoritățile de la centru au trimis o comisie de anchetă la fața locului. Comisia a anchetat situația în amănunțime și a alcătuit un raport din care reieșea că populația din localitatea respectivă s-a războit pe viață și pe moarte din motive necunoscute, fiind numeroase victime de o parte și de alta. În momentul de față, însă, s-au instaurat liniștea și calmul, în oraș rămînînd în viață un singur om și un singur cal, ambii invalizi de război. Se propune ajutorarea lor materială. În caz că nu există fonduri, se propune decorarea lor.

GEAMANTANUL

Albuleț era director general într-un minister cu profil alimentar, inginer la bază, promovat pentru merite personale. Fiind șef de promoție în facultate,

cu frumoase activități obștești, iar apoi evidențiindu-se în câmpul muncii ca un bun organizator, a fost adus în minister, urcînd apoi treaptă după treaptă, încet și sigur. La un moment dat, ministrul plin era pe jumătate hotărît să-l propună într-un viitor nu prea îndepărtat pentru postul de locțiitor al său.

Albuleț avea o soție serioasă și sobră și un băiat de vîrsta adolescentină, excelent la învățătură și cu patima muzicii lejere. Cîștigul său era dintre cele bune, dacă nu chiar foarte bune, gîndindu-ne că el avea un salariu de 6 290 lei, iar soția 3 100. Aveau un apartament frumos mobilat și, în general, cam tot ceea ce se cheamă strictul necesar. Într-o zi, însă, soția l-a întrebat cum se face că un cumnat de-al lor, cu studii medii și cu o funcție mediocră, reușise să-și cumpere o casuță la Snagov, cu vie și grădină care dă direct în lac, iar un văr de-al treilea avea și el o casuță la Valea Țapului și o mașină cu care făcuse turul Europei prin ACR, împreună cu soția și soacra. Albuleț i-a răspuns că, probabil, respectivii cîștigaseră la Loto sau la Loz în plic, dar soția i-a răspuns că nu, tipii nu cîștigaseră la Loto, dar aveau bani ca să-și permită orice. Adică el, Albuleț, nu poate cîștiga nimic-nimic în afara aceluia salariu pîrlit ? N-au și ei dreptul la o casuță lîngă București, la o mașină personală, la o excursie în Occident, de ce nu încearcă să facă ceva ? Așteaptă să-i pice mură-n gură ?

Albuleț a rămas îngîndurat, nu l-a mai prins somnul cîteva nopți. În fond, de ce să stea cu chirie la stat, de ce să nu-și cumpere o vilioasă cu curte și cu beci ? De ce să nu-și ia o casuță la țară, unde să meargă duminica și unde să se retragă la bătrînețe ? De ce să nu aibă o mașină personală, niște tablouri

scumpe pe pereți, o mobilă stil etc. ? Dar de unde să procure acești bani, ce-ar putea face pentru asta ?

Nea Mitică, șoferul lui, i-a dat prima idee : să crească nurci. Statul îi dă hrană pentru ele și i le cumpără pe bază de contract. Albuleț a cumpărat o coșmelie lângă București, a construit crescătoria cu tot dichisul, inclusiv apa curentă, a cumpărat nurci, a angajat un om și doi ciini-lupi pentru pază și, într-un singur an, a scos beneficii de două sute de mii de lei. Tot nea Mitică l-a învățat să cumpere două sute de oi, să aranjeze, prin diferite relații (că avea, slavă Domnului), să i se dea voie să le pască prin apropiere de București, eventual pe marginea aeroportului, a angajat doi ciobani și un om care să vîndă zilnic cașul în Piața Amzei, fiecare oaie aducîndu-i un venit de o mie de lei pe an în brînză, lînă și miel. Ban la ban trage : Albuleț a intrat într-o combinație cu un inginer chimist care înființase o secție anexă pe lângă un CAP, secție care producea niște pelerine de plastic pentru spectatorii de fotbal, contra cinci lei, prețul de cost fiind de 0,75 lei, într-un an jumate a scos și de-aici o sută cincizeci de mii. Între timp, nea Mitică căra cu mașina ministerului mîncare pentru nurci și ducea de la tatăl lui Albuleț, din Oltenia, usturoi pe piețele Moldovei și Munteniei : două căpățîni la leu. Afacerile îi mergeau atît de bine, încît, la un moment dat, și-a cerut pensionarea de boală, nu mai avea rost să stea în cîmpul muncii, trebuia să alege cînd la stînă, cînd la crescătoria de nurci, cînd la cooperativa anexă ca să facă încasările (banii îi ducea într-o sacoșă jengoasă, cine ar fi putut bănuî ce are el acolo ?). Uitasem să vă spun că, auzind despre un tip din București care devenise milionar

datorită unor tiruri populare înființate prin diverse cartiere (un leu tragerea), a înființat și el două asemenea distracții pentru elevi, soldați și gură-cască, două mii de lei pe zi beneficiul net, din care, firește, dădea o anumită șpagă indivizilor de la primăriile de sector care îi dăduseră aprobarea de rigoare.

În trei ani de zile, Albuleț și-a cumpărat o vilișoară în București, cu curticică și boltă de viță de vie, o casă la țară, la Ciofliceni, pe malul lacului Snagov, un „Mercedes“ alb, pe motorină, niște covoare de mînă, cinci Luchiani, cinci Țuculești și opt Piliuți, plus o colecție de icoane pe sticlă și una de covoare turcești. După alți doi ani, Albuleț adunase încă un milion bani lichizi și șase kilograme și jumătate de bijuterii de aur, plus cele care atîrnau pe mîinile, urechile și gîtul soției. Între timp, fusese chemat să dea socoteală pentru vilă și mașină, noroc că s-a descurcat, a avut relații, a dat în dreapta și-n stînga, plus dovezile că a cîștigat de pe urma nuncilor livrate statului atîtea sute de mii. S-a descurcat. Dar ce era de făcut cu milionul, unde să-l ascundă ? S-a sfătuit cu nevastă-sa cîteva nopți : la țară nu era bine de dus, putea fi furat, sub parchet sau sub faianță nu putea fi ascuns, pentru că „băieții“ cunoșteau figura. Unde să-l ducă, unde să-l ducă ? La o mătușă din Grant, care l-a ascuns în beciul cu murături.

Între timp, însă, nu știu cum să vă spun, Albuleț se ghiftuise de atîția bani, mergea prin cîrciumi și cheltuia cu amîndouă mîinile, îl cunoșteau toți chelnerii și picolii, era stîlpul barurilor de noapte, prieten la cataramă cu actori, scriitori și cascadori, toți îl iubeau pentru că era boier, nimeni nu avea voie să plătească la masa lui. Numele lui adevărat

nu era cunoscut, i se zicea Nuncitul, întrucît el însuși declara că trăiește de pe urma nuncilor. Așa se explică de ce a atras la un moment dat atenția unei soliste de bar, o destul de cunoscută interpretă de muzică ușoară, căsătorită cu un contrabasist străin, apoi divorțată, apoi recăsătorită cu un ofițer de pompieri român și din nou divorțată. Albuleț i-a propus să-i devină amantă oficială, la care ea a zîmbit pe partea stîngă, făcînd o gropiță în obrazul drept, și l-a invitat la ea acasă pentru o discuție serioasă și la obiect.

— Dragă, uite ce e, i-a răspuns ea, după ce a rămas numai în halatul de baie, dacă ești decis pentru o relație serioasă, te rog să-mi spui franș, eu haimanale am cunoscut destule și nu mă interesează aventuri de-o noapte și o vîjîială la Snagov, nu mai am vîrsta respectivă, trebuie să-mi fac și eu o situație, am de crescut un copil, casa e a statului, pensie nu știu dacă o să-mi dea, plus că n-am o rochie pe mine, sînt complet dezbrăcată, uite cu ce zdrențe sînt obligată să mă îmbrac, ditamai solistă ce sînt !

După care cîntăreața a deschis șifonierul și a aruncat pe jos, cuprinsă de nervi, douăzeci de rochii din lameuri strălucitoare, cu decolteuri fastuoase și cu brizbrizuri aiuristice.

— Uite ! Uite ! urla ea, dezlănțuită ca un uragan nipon. Uite cu ce cîrpe umblu !

Albuleț i-a șters lacrimile de pe obrăjorii cu gropițe, pe care se puteau citi cu ochiul liber cele cîteva mii de nopți pierdute prin abatajele Capitalei, și i-a zis :

— Draga mea, nu te mai zbuciuma, am să-ți fac eu cadou o rochie pe care n-ai s-o uiți toată viața. Dă-mi voie să-ți iau măsura.

Solista a crezut că totul e o vorbă goală, dar s-a înșelat. Peste două zile, Albuleț a venit la ea, emoționat, și i-a cerut cu o voce solemnă să se dezbrace pentru a proba rochia. Ea s-a dezbrăcat, și el a îm-

brăcat-o cu o rochie nouă, cusută de mîna lui. Din ce credeți că era confecționată rochia ? Din sute ! Vreme de cînșpe ore, Albuleț cususe cu o ață fină sută lingă sută, încropind o rochie lungă, de seară, cu mîneci și cu decolteu potrivit, în total 32 500 de lei. Privindu-se în oglindă și văzîndu-se îmbrăcată în sute albastre, solista a rîs pînă la leșin, apoi și-a sărutat amantul de o sută de ori.

— Vai, dragul meu, ce nebun poți să fii ! Ce păcat că nu pot să apar cu ea în local !

Într-adevăr, nu se putea ieși cu o astfel de rochie în lume fără să atragă atenția, dar putea ea, solistă, să rabde o asemenea bucurie fără s-o facă publică ? A chemat la ea cîteva prietene, soliste sau balerine, întreținute de refegiști grași și negustori, și le-a arătat surpriza, respectivele căzînd, firește, pe jos, una dintre ele a fugit la baie și a vomat de invidie. În două zile se știa în tot Bucureștiul, astfel încît Albuleț, zis Nurcitul, a fost acostat în bar de o cunoscută actriță de teatru care i-a șoptit la ureche :

— Fă-mi și mie o bluză de sute. Sau măcar un sutien...

Dar miliția economică ce făcea ? Dormea ? De la un văr îndepărtat și invidios s-a aflat de stîină și tiruri și, mai ales, de geamantanul cu milionul. Se știa că acesta e ascuns într-un anume bloc vechi din cartierul Grant, dar era greu de găsit. Și atunci, un ofițer isteț a venit cu o idee simplă ca bună ziua : să se răs-pîndească printre locatari zvonul că blocul respectiv va fi în curînd demolat. În noaptea următoare, Albuleț s-a dus pe furiș să ia geamantanul, cu gîndul să-l

ducă tocmai în Oltenia, la niște rude, dar băieții îl pîneau și — haț !

Mă veți întreba dacă statul a recuperat rochia de sute în valoare de peste treizeci de mii. Da, dar numai în parte. Între timp, solista o transformase în mini-jupă, scurtînd-o substanțial și lărgind fără rușine decolteul.

ROMEO ȘI JULIETA LA DEMISOL

Stau la masa de lucru și-mi storc creierii. Nimic. În mintea mea e o sahară. Doamne, ce mă fac ? Peste o oră trebuie să dau o schiță la revista „Grădina, via și livada“. Țîîrrr — la ușă. Mă duc și deschid. O femeie de circa șaizeci de ani îmi zice bună ziua. O invit să intre.

— Tovarășe sau domnule, cum preferați să vă zic ?

— Ziceți-mi cum vă vine la gură, n-are nici o importanță.

— Nu vă deranjez decît cinci minute.

— Vă rog. Luați loc.

— Eu sînt vecina dumneavoastră de vizavi, poate mă rețineți din vedere.

— Cum să nu, vă rețin.

— Am un băiat, pe Gigi. Îl știți.

— Parcă.

— Odată, cînd v-a lăsat bateria, v-a împins. E la I.T.B., la depanare.

- Exact, îl cunosc.
- E blond și cu mustăcioară șatenă.
- Nu mai insistați, că-l cunosc, are o „Mobră“.
- Exact.

Între timp, se crapă ușa de la bucătărie și nevastă-mea îmi face un semn discret că are să-mi spună ceva. Mă duc alături.

- Cine e, dragă ?
- O vecină.
- Și ce vrea ?
- Nu știu.
- Vezi că ai de dat chestia aia la „Grădina, via și livada“. A sunat cineva de-acolo, n-am ce să-i mai răspund, mi-e rușine.

— Nu mă bate la cap. Fă-mi o cafea.

Mă întorc în birou.

- Tovarășu Băieșu... sau vreți să vă spun domnu ?
- Nu vă formalizați. Despre ce e vorba ?
- Gigi vrea să se căsătorească.
- Și ?
- Vă rugăm, dacă binevoiți, să-l cununați.
- Cu popă sau fără ?
- Cum vă încadrează pe dumneavoastră din partea serviciului, ca să nu aveți necazuri.
- Eu n-am servici.
- Nu-i nimic, poate cu timpul o să aveți.
- Totuși, care e problema pentru care ați venit ?
- Păi să vă spun care e problema. Blocu-ăsta de vizavi a fost blocul unui capitalist care făcea conserve de carne și zarzavat. Eu și cu soțul meu am fost calorigeriști la el, iar mama fetei pe care o ia Gigi a fost

bucătăreasă. După ce s-a naționalizat blocul, noi am locuit mai departe aici, ca salariați de stat, dînsa devenind femeie de servici, dar cu mare ură între noi. O ură mare de tot, am avut scandaluri serioase, cu procese, din tot felul de motive. Dar fata ei și cu fi-miu s-au înțeles, dracu știe cum s-a întîmplat, că noi ne uram pe față și ei se iubeau pe ascuns. Cînd i-am prins că se pupau lîngă cazanul de apă caldă, i-am zis sinceră : „Gigi, asta nu e de tine“.

— De ce nu e de el ?

— Stați, că vă spun. Cînd era în a zecea, de bună ce era la carte, lua meditații la cinci materii cu un pensionar de la mansardă, fost profesor. Fata frumușică, simpatică dată naibii, profesorul s-a îndrăgostit de ea și-a murit.

— Cum așa ?

— Păi așa cum vă explic. S-a îndrăgostit de ea și, într-o dimineață, cînd s-a dus la lapte și iaurt, buf.

— Și ?

— Care e chestia : că noi, dacă nu vorbim între familii, vrem să facem două nunți. Adică să facă ei o nuntă la ei și noi o nuntă la noi. Ei cu mîncarea, băuturile și neamurile lor, noi invers.

— Și eu trebuie să merg la două nunți ?

— Da.

— E cu dar ?

— Da, dar nu dați decît unul singur. Dați un obiect.

— Ce ?

— O butelie.

Nevastă-mea apare cu cafeaua, în sfîrșit.

— Dragă, te caută iar de la revista „Grădina, via și livada“. Ce să le spun ?

— S-aștepte. Doamnă, vă ascult.

— Mama ei, ca să vă dați seama cam cine e, s-a dus într-o zi la „Alimentara“ din colț și a cerut un pahar de brînză de vaci cu smîntînă. A băgat deștu-n pahar, a gustat și a zis : „Dragă, e acră, n-o iau“. Vînzătoarea zice : „Poa' să fie și albastră, dar mata dacă ai băgat deștu-n ea, o iei“. Ce credeți că s-a întîmplat ? S-a bătut cu vînzătoarea. Pe urmă, s-au întîlnit bărbații lor, a doua zi, și s-au bătut și ei între ei, cu palmele.

— Și ?

— Nici bărbatul meu nu vorbește cu tatăl fetei.

— De ce ?

— Păi, noi, la demisol, avem baie comună. Și, într-o duminică, bărbati-miu a vrut să facă baie imediat, că era un meci la unșpe. Și s-a întîlnit cu ălălalt, care și el vrea să facă baie tot atunci. Și bărbati-miu i-a dat cu clăbuci în ochi.

— Foarte rău.

— Da, foarte rău, pentru că el i-a dat apoi cu o perie de parchet în ceafă și am ajuns la miliție.

Soția apare din nou, cu figura ei veșnic îngrijorată.

— Dragă, iar au sunat ăia. Cînd le dai schița ?

— Nu știu. Continuați, doamnă, vă ascult.

— Între timp, asta vream să vă spun, fata e gravidă în luna a patra și a zis că dacă nu facem nunta momental, ea bea petrosin.

— Nu se moare din petrosin.

— Vai de mine, cum puteți spune așa ceva ? ! Se moare din orice dacă e pe bază nervoasă.

— Bine, doamnă, de acord, dar de unde iau butelia ?

— V-o vindem noi, că avem una în plus.

FOTBALUL E UN JOC DE BĂRBAȚI

Vestea că pe Lumea Cealaltă va avea, în sfârșit, loc meciul de fotbal Paradis—Infern a scos pur și simplu din minți pe toți gazetarii sportivi de pe Pământ. Erau, slavă Domnului, și aici destule evenimente după care le lăsa gura apă (numesc doar campionatul mondial de fotbal al fecioarelor blonde din Australia, campionatul european de fotbal pentru ambliopi, campionatul american de fotbal pentru nevăzători și campionatul de fotbal pentru piticii din Patagonia), dar altceva era să fii de față la un meci în care se întâlneau reprezentanții cu crampoane ai celor două mari puteri ale Universului.

Dificultatea începea în clipa efectuării formalităților. Hai să zic că nu era moarte de om să completezi niște formulare și să faci niște vaccinuri, dar exista o cerință care pe foarte mulți i-a făcut să dea înapoi. În momentul în care trebuia să treci granița, individul aflat la ultima barieră, Marele Vameș, avea obligația să-ți dea una în cap cu un ciomag altfel nu puteai ajunge pe Lumea Cealaltă.

Ca să nu lungesc vorba, singurul care s-a dovedit capabil să depășească aceste încercări am fost eu. Ce-am avut și ce-am pierdut, mi-am zis, fie ce-o fi, mă duc, nu scap ocazia asta nici în ruptul capului. Iată-mă, deci, față în față cu Marele Vameș, care, în câteva clipe, ceac-pac, mi-a eliberat sufletul de trup și m-a lăsat să trec Dincolo.

Călătorie normală și oarecum agreabilă, mai ales că la o cotitură m-am cuplat cu un grup de suflete simpatice și vesele, provenite de la o nuntă sfârșită

cu tam-tam. De unde vii, unde mergi, ba una, ba alta, vai ce noroc pe mata, frumoasă meserie ai, bată-te să te bată, să ne trimiți o vedere.

În sfârșit, am ajuns. Nu-mi cereți să vă fac o descriere a ținuturilor de pe Lumea Cealaltă, pentru că reporterul sportiv numai de culoarea locală și de alte fleacuri nu are timp să se ocupe în astfel de ocazii. Imediat cum am ajuns acolo am bătut la poarta Infernului, interesat să aflu primele amănunte despre reprezentativa dracilor, în legătură cu care circulau niște anecdote date naibii. Dracul de serviciu aflat la poartă s-a arătat oarecum surprins că un ziarist sportiv cere să intre de bună voie în Iad, deoarece ceilalți colegi ai mei care se aflau înăuntru erau obligați să-și facă foc cu propriile lor articole sub cazanele în care fierbeau fără apă. I-am spus că sînt în misiune și m-a condus în marea sală a cazanelor, la Satana. Acesta stătea într-un fotoliu de sîrmă ghimpată și supraveghea mersul focurilor și al aprovizionării cu smoală. Situația nu era prea strălucită, părea nervos, dar m-a primit totuși cu bunăvoință, de unde am dedus că setea de publicitate e tot o treabă drăcească.

— Maestre, i-am spus, am venit să mă interesez despre pregătirile echipei dumneavoastră pentru meciul cu Paradisul. Aș vrea să stau de vorbă cu antrenorul.

Satana a făcut un semn către dracii care îi umpleau pipa cu hașîș să se îndepărteze și mi-a spus, pufăind :

— Dragul meu, antrenorul echipei sînt chiar eu. O să ți se pară poate bizar, dar decît să las treaba asta pe mîna unuia care să mă enerveze — că sînt foarte nervos, fii atent — am luat-o în mîinile mele bătrîne

și păroase. Dacă te interesează un interviu în exclusivitate dă-i drumul că-mi place.

— Maestre, cititorii mei ar fi interesați, în primul rînd, să afle ce criterii au stat la baza selecționării jucătorilor. V-ați ghidat după calitățile lor fizice sau tehnice ?

— Dragul meu — că-mi place să fiu intimist cu ziaristii — află că nici una, nici alta. Baza a fost calitatea morală. Fotbalul e un joc nobil, el trebuie să dea prilejul unei înălțări sufletești, nu-i așa ?

— Păi sigur !

— Ei bine, în echipa mea au intrat elementele cu trecut verificat, păcătoșii cei mai de încredere : soți

care și-au ucis soțiile în chip bestial, copii care și-au otrăvit părinții, nepoți care și-au strangulat bunicii paralitici și doi sinucigași din dragoste la prima vedere. Imediat după selecționare, i-am scos de la cazane și i-am trimis în cantonament. Chiar acum am un antrenament cu ei, așa că ești invitatul meu.

Am plecat cu Satana spre cantonamentul reprezentativei Infernului, eu mergînd pe picioare, el fiind purtat pe cozile a zece draci, împletite în formă de hamac. Cantonamentul fotbaliștilor satanici — poate o să vă mire, poate n-o să vă mire — era un bar de noapte, unde o orchestră numeroasă bătea infernal din tobe și urla din goarne, iar dracii beau alcool din sticle și butoaie, dansau cu drăcoaițele sau jucau pocher pe ochi. Adică de ce pe ochi și nu pe bani — am întrebat eu, și mi s-a răspuns : păi banul nu e ochiul dracului ?

Satana s-a declarat mulțumit de felul cum se desfășura programul cantonamentului, s-a interesat dacă nu cumva a ațipit cineva în timpul nopții, ca să-l ia în șuturi, i s-a spus că nu, după care le-a ținut fotbaliștilor următorul spici :

— Dragele mele lepădături și secături. Să vă ia mama mea dacă n-o să învingeți, la mine, în Iad, să nu vă mai întoarceți, în Rai să rămîneți, că am boală să-l oftic pe babacu (e vorba de Dumnezeu — nota mea), cu busuiocarii lui cu tot. Mă, că dacă nu bateți, vă scot la spălat veceuri un catralion de ani, cîrpe de bucătărie vă fac și fitile de lampă ! Acum mergem la antrenament, după care mă stabilesc asupra formației. Marș !

Dracii au luat-o la trap spre terenul de antrenament, care se afla într-o sală alăturată, special ame-

najată. Antrenamentul n-a durat decît două minute, pentru că toți jucătorii erau dați naibii de pregătiți, ar fi fost un nonsens să-i obosească de pomană. Antrenamentul fiecărui component al lotului a constat din următoarele exerciții : 25 de înjurături de mamă scrișnite printre măsele, 50 de autopumni în fălci în fața oglinzii, scuirea în față a unui manechin ce în-truchipa viitorul adversar, ruperea în două a unui butuc de stejar dintr-o singură lovitură cu șpițul și o sută de lovituri cu capul într-un zid de beton armat. Mulțumit de rezultatul antrenamentului, Satana a anunțat formația care urma să evolueze a doua zi : Drac I, Drac II, Drac III, Drac IV, Drac V, Drac VI, Drac VII, Drac IX, Drac X, Drac XI și Drac XII. De ce nu juca Drac VIII ? Pentru că ieri dimineață, mi s-a spus, a fost prins bînd apă pe burta goală.

Mulțumindu-i Sataniei pentru amabilitatea cu care m-a primit, am părăsit imediat Infernul pentru a face o vizită în Paradis.

Încă înainte de a intra acolo, am aflat că situația echipei angelice era grav avariata de diferite disensiuni interne. M-am convins că e așa, văzîndu-l pe Sfîntul Petru, în ghereta lui de la poartă, destul de indispus.

— Sfinte, i-am spus, știam că ați fost numit selecționar, ce căutați aici ?

— Să fii dumneata sănătos decînd am fost destituit. Atotputernicul a zis că sînt prea moale cu îngerii, că am adus aici obiceiuri pămîntești, și l-a pus pe Gavrilă să-i mîne la antrenament cu sabia de foc. Dar l-a schimbat și pe el cu Ilie, care n-a rezistat decît un sfert de ceas și acum la cîrma echipei este însuși Atot-văzătorul. Du-te repede, că-i prinzi la antrenament.

Fug într-un suflet pe aleile Raiului și dau de echipă pe o poieniță acoperită cu albăstrele și puf de păpădie. Dumnezeu-antrenorul stătea într-un cărucior tras de o motocicletă și urmărea antrenamentul cu un ochi, cu celălalt fiind spre televizorul care transmitea de pe Pământ o partidă de copcică între America și Europa. Formația Paradisului (Inger I, Inger II, Inger III, Inger V — căci Inger IV fusese scos din lot din cauza unei luxații la aripioara stîngă — Inger VI, Inger VII, Inger VIII, Inger IX, Inger X, Inger XI, Inger XII) făcea și ea un antrenament intens, care consta din : bătăi ușoare din aripi, puparea pe gură a unui adversar imaginar, reverențe grațioase în fața unui public imaginar și exerciții de prezentare a scuzelor în fața adversarului după înscrierea golurilor.

Solicitat de mine, Dumnezeu a făcut pentru cititori următoarea declarație :

— Nu ne interesează rezultatul decît în cazul în care vom cîștiga. Jucătorii mei au indicația să joace un fotbal cultural-artistic, un fotbal-metaforă, elevat din punct de vedere spiritual, care să îndemne spectatorul spre frumos și dragoste față de aproapele său. Deși unele organe de presă ne-au acuzat de idealism, noi credem în principiul „fotbal pentru fotbal“, fotbalul cu tendință fiind invenția renegatului Satana.

Pentru că venise vorba despre presă, m-am apucat imediat să răsfoiesc unele ziare apărute chiar atunci. Mi-a plăcut faptul că gazetarii de pe Lumea Cealaltă duceau o polemică de idei foarte virulentă. În primul rînd, se punea întrebarea dacă e necesar sau nu un arbitru, dat fiind că se întîlneau forțele supreme ale Universului și că ideea Marelui Arbitrariu era în mîinile lor. „Ar fi o formalitate strigătoare“ — scria în

articolul său de fond „Iadul liber“, iar „Glasul Paradisului“ confirma chiar din titlu : „Așa e !“

O altă chestiune în suspensie era cea privind mingea. Cu alte cuvinte, se punea problema dacă să se joace cu o minge propriu-zisă sau numai cu ideea de minge. De aici se mergea mai departe și se susținea chiar ca terenul însuși să fie sub formă de idee, pentru că meciul însuși slujea Marea Idee.

În sfârșit, sosi ziua meciului. În piața care despărțea Paradisul de Infern, destul de încăpătoare, veniseră cu mult timp înainte spectatori și spectatoare, adică draci, drăcoaițe, îngeri și ingerițe, fiecare ocupînd pe-luze separate, fiecare purtînd obiecte de produs zgomot și pancarde cu îndemnuri mobilizatoare.

Mi-am notat de pe aceste pancarde cîteva lozinci interesante, nu atît pentru forma, cît pentru conținutul lor :

*„Hai, dracilor, mai cu spor,
Că e vai de capu' lor !
Că voi aveți stofă,
Iar ei sînt în cofă !“*

Sau :

*„Fie dracul cît de negru
Ingerul e un integru.
El știe cum să se lupte
Și din victorie să se înfrupte“.*

Cu cîteva minute înainte de meci, anunțați de trîmbițe, surle, țimbale și răcnete de „ura“, au sosit și cei doi mari patroni — Dumnezeu și Satana. Aceștia au

dat mîna cu toți jucătorii, i-au gîdilat sub bărbie, le-au oferit diferite sfaturi folositoare și au luat loc apoi împreună în loja oficială.

La ora dinainte fixată a început meciul. Obișnuit cu așa-zisele meciuri de fotbal de pe Pămînt, mi-a fost destul de greu la început să mă deprind cu alergătura aceea turbată a unsprezece îngerii și unsprezece draci după ceva care nu se vedea, adică după o idee de minge. În orice caz, încă din secunda unu a partidei mi-am dat seama că echipa angelică a luat meciul în mînă și că se află în plină ofensivă. Ceea ce m-a intrigat oarecum, cunoscînd antecedentele, era stilul de joc foarte diferit al celor două echipe. Astfel, dacă dracii se încadrau în limitele admise ale sportivității, îngerii pe care îi văzusem la antrenament făcînd exerciții de pupare și mîngîiere a adversarului, deveniseră brusc niște fiare sălbatice, care se dedaseră la cele mai ignobile gesturi. Am notat, de pildă, în secunda doi, o ciocnire între Înger IV și Drac II, ultimul ieșind din această scurtă afacere cu un ochi scos, o ureche smulsă și cu coada fracturată. În secunda trei, Înger IX l-a trîntit la sol pe Drac I, cel care apăra ideea de poartă, l-a jucat temeinic în picioare, după care i-a aplicat un șpiț în locurile sensibile, în timp ce Atotvăzătorul și Atotantrenorul striga cu o satisfacție neînchipuit de crudă : „Așa ! Așa !” Bineînțeles că, în această fază confuză, n-a fost prea dificil pentru îngerii să introducă ideea de minge în ideea de poartă — și să fi văzut atunci ce bucurie dementială era în peluza Paradisului, ce chiote, ce pupături, ce faceri în necaz și ce sîcuri din partea îngerșelilor la adresa dracilor.

Căpitanul reprezentativei Infernului s-a prezentat imediat la Satana și l-a întrebat scurt :

— Ce facem, metri, că ăștia ne rupe ?

— Nu răspundeți la provocări, a șoptit stăpînul Răului.

Cert este că în secunda cinci dracii au făcut ce-au făcut, s-au năpustit cu toții spre poarta îngerilor. Drac XII a lovit ideea de minge cu cioturile lui de coarne atît de fulgerător, încît aceasta a intrat ca un satelit natural în ideea de poartă.

— Ce porcărie ! a strigat Dumnezeu. A fost ofsaîd.

De aici a început cataclismul. Un caft gigantic s-a încins între jucători, cu capete în dantură și picioare în burtă, cu pîriituri sinistre de oase și cranii, mușcă-turi de nas, gît și urechi, plus înjurături dintre cele mai murdare, încă necunoscute pe Pămînt. După care au început să se bată spectatorii între ei și specta-toarele între ele. Îngerii le smulgeau dracilor bărbile, dracii le smulgeau îngerilor penele din aripioare. Cei doi antrenori supremi și-au ieșit și ei, firește, din minți, Satana l-a apucat pe Dumnezeu de barbă, Dumnezeu l-a prins pe Satana de coadă și a început să dea cu el de caldarîm pînă cînd acesta a strigat : „Gata, dom'le, ajunge !“ Și dacă meciul a durat doar cinci secunde, răfuiala s-a prelungit pînă tîrziu după miezul nopții, cînd fiecare tabără și-a luat rămășițele și s-a întors acasă.

În aceeași seară, am scris un reportaj intitulat : „Afară cu huliganii din fotbal“, în care condamnam jocul barbar al celor două echipe, insistînd asupra faptului că aceasta înseamnă un rău exemplu pentru fotbaliștii și spectatorii de pe Pămînt. Am predat re-portajul la Oficiul poștal al Raionului, pentru ca a

doua zi să aflu că textul nu a fost transmis pe Pământ și că Dumnezeu dorește să stea de vorbă cu mine pe această cheștiune.

Cum am intrat la Dînsul, am început să urlu :
— Protestez !

Atotvăzătorul s-a uitat cu un ochi la mine și cu altul în textul din fața lui și a miriit :

— Măi acesta ! Tu crezi că te-am primit aici ca să mînci borș pe seama noastră ?

— Doamne, nu permit să...

— Ce nu permiți, mă, muritorule ? Ăla e fotbal ce faceți voi ? Baletu-ăla de domnișoare rahitice ? Fugăriți nouăzeci de minute o bășică pictată și, cînd se împiedică unul, urlați ca la o crimă de drept comun. Mă, învățați fotbal ca lumea, că veniți aici, și e vai de capul vostru, ai văzut cum se pune la noi osul la bătaie. Ieși afară !

Pînă să apuc să ies, m-a luat un sfînt din gardă de guler, m-a tîrit afară și m-a aruncat ca pe o otreapă pe poarta Raiului.

În aceeași seară, eram înapoi acasă. Toți prietenii s-au repezit să mă întrebe :

— Cum e, domnule, pe-acolo ?

— Cum să fie ? le-am zis. Ca pe lumea ailaltă...

CANARUL

În apartamentul pe care îl ocup împreună cu familia, cresc un cîine de rasă caniche (chestia asta am mai declarat-o în cîteva opere beletristice și inter-

viuri, dar nu mi-e rușine s-o repet) și un pește frumos colorat care se numește Brutus, din pricină că și-a ucis confratele cu care conviețuia în același acvariu. Într-o zi, îmi vine ideea nefastă să cumpăr un canar. De fapt, mai înainte am cumpărat colivia, apoi două pungi cu semințe de cînepă și abia după aceea canarul. Ca să fiu sincer, nu l-am cumpărat, l-am primit cadou de la un prieten, care mi-a spus :

— La început n-o să cînte, dar, după ce se obișnuiește cu casa, o să-și dea drumul.

Într-adevăr, peste două săptămîni a început să cînte. Cînta absolut extraordinar, vă mărturisesc sincer că, în comparație cu un canar, o privighetoare este ca un lăutar pe lîngă Yehudi Menuhin, trilurile lui aveau o limpezime și o puritate divină, iar imaginația lui melodică era cu neputință de comparat. Îmi plăcea să lucrez acompaniat de această pasăre miraculoasă, iar cînd vroiam să mă recreez, mă duceam și-i vorbeam, iar ea mă asculta și făcea piu, piu, adică : dă-i înainte, că te ascult și te înțeleg. Cu alte cuvinte, aveam un suflet curat lîngă mine, o ființă vie căreia puteam să mă confesez fără spaima de a fi penibil, fără grija că va vorbi cuiva despre nenorocitele mele complexe de inferioritate și superioritate (după anotimp).

Prietenul meu de o viață, Tr. Brt., fost coleg de bancă încă din școala elementară, iar mai tîrziu tutorele meu spiritual, vine să-mi facă obișnuita vizită săptămînală. De obicei, îi dau un larg raport de activitate : ce-am scris, ce-am publicat, la ce ședințe am fost, ce s-a mai spus, ce s-a mai întîmplat. Întotdeauna Tr. Brt. este nemulțumit de mine, din principiu, în proporție de 77—79 la sută. Cutare articol

a fost superficial, cutare schiță n-a avut poantă și suficient umor, cineva i-a comunicat că intervenția mea la ședința cutare a fost monotonă și inefficientă. Ce-am căutat în ziua cutare, la ora cutare, în restaurantul „Berlin“, împreună cu câteva haimanale din rîndul sportivilor, nu e oare și așa destul de ciobit prestigiul meu de om și scriitor ? Dacă se întîmplă ca în ziua respectivă să fiu nevoit să scriu ceva, amicul îmi stă în spate și mă urmărește peste umărul drept.

— Ți-am spus de atîtea ori : dacă la sfîrșitul frazei apare un adjectiv, îi pui neapărat o virgulă înainte, ca să-l potențezi. În general, însă, este bine să te ferești de adjective, acesta fiind un instrument specific începătorilor.

Sînt atît de slab, încît nu pot să-mi cîștig independența în fața lui Tr. Brt. Siguranța lui satanică, disprețul lui adînc față de tot ceea ce fac, zîmbetul lui unsuros, de ființă saturată de toate adevărurile lumii, mă strivesc și mă neantizează, devin o furnică sub talpa unui elefant. Uneori, dar foarte rar, îmi reproșează că și-a ratat o mare carieră de scriitor din pricina mea, dacă nu era el să mă supravegheze, rămîneam un pîrlit de jurnalist provincial, mai țin minte că pînă și primele scrisori de dragoste a trebuit să mi le stilizeze ! E limpede că, fără supravegherea lui strictă, aș merge din gafă în gafă. Nu mai departe acum șase luni și jumătate m-a obligat să-mi retrag o piesă din repetiții din cauza a două replici care i s-au părut cu desăvîrșire stupide. În drum spre casă, m-a ciupit de mînă pînă m-a umplut de vînatăi : „Idiotule, cum ai putut să ieși pe piață cu o porcărie ca asta ?“.

Deci, în ziua obișnuită (adică sîmbăta), amicul îmi face obișnuita vizită de inspecție. Îmi răsfoiește prin manuscrise, mîrîie de cîteva ori, nemulțumit, face cîteva observații pe marginea paginilor cu o cariocă roșie, trăgînd linii stridente, apăsate, apoi tresare și ascultă încordat.

— Cine cîntă la tine în casă ? O pasăre ?

— Da, zic, o pasăre. Mi-am luat un canar. Vino să-l vezi, e un adevărat miracol, cîntă mai frumos ca o privighetoare.

Tr. Brt vine lîngă colivie și privește canarul îndelung. Apoi, într-un tîrziu, își șterge o lacrimă de pe obrazul stîng cu mîneca hainei. Se apropie de mine și-mi șuieră la ureche, sinistru :

— Criminalule !

Am încercat, firește, să-mi iau apărarea : adică de ce sînt un criminal ? Pentru că cresc o pasăre, pentru că mi-am adus în felul acesta o fărîmă de natură în modestul meu apartament, pentru că ocrotesc o vietate nevinovată ?

Tr. Brt. mi-a zis să stau jos cu un ton care ar fi vrut să spună, mai degrabă : spînzură-te ! Apoi m-a întrebat, simplu, pe un ton calm, cum m-aș simți eu personal dacă aș fi închis într-o colivie și aș fi obligat să scriu acolo. Eu am replicat că și camera în care lucrez e un fel de colivie, cu singura deosebire că nu are gratii, dar el m-a îndemnat să mă obișnuiesc pe viitor să tac atunci cînd vorbește el, pentru că și așa spun numai tîmpenii. Sigur că și camera mea poate fi asemuită, fortuit, cu o colivie, dar eu pot să ies cînd doresc din această colivie, să mă duc la cîrciumă sau la pescuit. Dar canarul, cînd are posibilitatea să iasă din nenorocita lui de colivie ca

să se ducă la cîrciumă sau la pescuit, cine-l scoate pe el la plimbare, la aer curat, cînd are el posibilitatea să se așeze pe o creangă, ca să schimbe un gînd cu o altă pasăre sau un simplu ciripit de rutină ? Care este perspectiva acestei vietăți ? S-a născut în colivie și va muri în colivie. Păi tocmai asta e, am urlat eu, că el, canarul, s-a născut în colivie și nu poate realiza avantajele modului de viață din spațiul extracolivial etc. Amicul mi-a zis să stau dracului jos și să tac, nu am minte nici măcar cît o găină chioară. Adică ce-mi imaginez eu, că respectivul canar cîntă de plăcere ? Care plăcere ? Plăcerea că-i dau semințe de cînepă ? Sau îmi imaginez că triluește din recunoștință ? Vax ! Cîntecul e, de fapt, un bocet, exteriorizarea suferințelor lui fără de seamăn și fără de sfîrșit, geamătul unui condamnat la moarte. De ce țăranul român obidit sau haiducul hărțuit de putere producea doine ? De „plăcere” ? Nu. Ca să se descarce de suferință.

— Hai, îmbracă-te ! a urlat la un moment dat amicul. Îmbracă-te și vino cu mine. Am să te ajut să înțelegi sentimentul cuștii și al coliviei.

Ne-am dus la Grădina zoologică.

— Ai văzut vreodată un leu plîngînd ? m-a întrebat.

— Nu.

— Este cel mai tragic spectacol de pe lume. Mai tragic decît teatrul antic sau bombardamentul atomic. În fiecare zi, leii de la Grădina zoologică au un moment în care plîng cu lacrimi adevărate, lichide, momentul în care visează jungla. Hai să pîndim momentul.

Am stat trei ore în picioare lângă cușca unui leu african, pînă cînd, în sfîrșit, amicul a strigat, palid de emoție :

— Acum ! Uită-te ! Plînge !

N-am văzut nimic pe obrazul leului, dar, de emoție, am plîns eu în hohote, cu amicul în brațe. Ne-am dus apoi la colivia unui vultur pleșuv, care tocmai își lua prînzul, înfulecînd o halcă aprecia-bilă de carne proaspătă. Mărturisesc că l-am urmărit cu oarecare invidie, de mult nu mai văzusem o vrăbioară de vacă pe grătarul meu.

— Dă-i drumul în libertate, acum, acestui rege al piscurilor, și se va întoarce înapoi le cele trei porții zilnice de carne macră. Captivitatea i-a strivit instinctele și i-a moleșit orgoliul de carnivor. Hei, dragul meu, ce bestie zace în om ! Atacă tema aceasta pe viitor.

De la Grădina zoologică m-a dus la circ, unde am urmărit o dresură de porumbei, una de cîini și alta de urși. Tot timpul spectacolului am strigat amîndoi pînă am răgușit : „Huo, dresorii ! Huo !“. Un vlăjgan, care s-a dat drept om de ordine, a venit spre sfîrșitul spectacolului la noi, ne-a luat de guler și ne-a dat afară cu șuturi în spate, pretinzînd că sîntem beți. Ca să ne răzbunăm, ne-am strecurat în menajerie și am deschis ușa cuștii în care se aflau lei. N-am făcut decît circa zece metri și am auzit în urma noastră răcnete neomenești, iar peste cinci minute ne-am întîlnit cu două mașini pompierești care alergau de mama focului spre circ.

Ajuns acasă, am avut o noapte albă. Am ațipit abia spre dimineață, clănțănind din dinți, dar m-am

trezit peste un sfert de oră, flească de sudoare, după ce visasem că un stol de canari mă ciuguleau de ochi strigînd cu un cinism inimaginabil pentru niște ființe atît de plăpînde : „Colibiu, colivă, colicist, colivie ! Colibiu, colivă, colicist, colivie !” Copleșit de duioșie, m-am dus la canar și l-am privit cum ciugulește semințele de cînepă cu o delicatețe și o detașare specifică artiștilor de mare vocație, pe care obișnuințele biologice îi interesează cît negrul sub unghie. I-am deschis ușa coliviei. Dacă el vrea să plece, n-are decît.

Cu lacrimi în ochi, am plecat în camera mea de lucru. Am revenit peste o oră. Canarul nu mai era în colivie. Era pe lustră. Am deschis fereastra camerei. Dacă vrea să plece afară, n-are decît.

M-am întors peste cîteva ceasuri. Canarul nu mai era în cameră. Dispăruse. Mă simțeam ușurat sufletește. Îi dăruisem libertatea, văzduhul era al lui, va zbura din pom în pom, se va întîlni cu alte păsărele, va lega prietenii, poate chiar o iubire curată. O să-i fie, poate, greu la început cu hrana, dar se va obișnui să și-o găsească singur, sînt încă atîtea muște și musculițe pe lume.

În clipa cînd emiteam supozițiile de mai sus, trece pe lîngă mine pisica. Ce avea pisica în gură ? Canarul. Mă reped spre ea ca o fiară, o fugăresc cu mătura, o lovesc cu un pantof în cap și, în sfîrșit, lasă canarul din gură. Îl iau în mîini, încerc să-l reanimez, îi suflu aer în cioc și pe sub aripi. În zadar. Sărmanul era mort. Am început să plîng în hohote. Soția m-a liniștit cu un pahar de votcă poloneză, dar eu continuam să suspin în brațele ei :

— Sărmanul ! Cînta atît de frumos...

— Dragul meu, m-a consolatat ea, și tu scrii destul de frumos și, totuși, ești atît de nenorocit.

După ce mi-am revenit cît de cît, i-am telefonat lui Tr. Brt. și i-am spus cu vocea cea mai sumbră cu putință :

— Poți să fii fericit, bestie ! M-ai lăsat fără canar ! Încearcă să mai calci prin casa mea, am mare chef să-ți dau cu un scaun în cap.

De atunci au trecut trei săptămîni. Mentorul n-a îndrăznit să mă mai viziteze. În fiecare sîmbătă dimineața, însă, cineva sună la telefon, oftează adînc și închide. E el. Știu că suferă îngrozitor, că viața lui nu mai are sens, pentru că sensul lui eram eu. De n-ar face un gest ireparabil.

Probabil că peste cîteva zile am să-l caut și am să-mi cer iertare. Nu pot trăi fără un îndrumător, fără o privire care să-mi vină din spate, pe deasupra umărului drept.

Dar, Doamne, cum am să pot uita vreodată soarta nefericitului canar ?

UNICATE

Ionescu are în fiecare zi să-mi ofere ceva sau să-mi ceară ceva.

— Măi, ți-am făcut rost de un kil de cuie.

— Ce să fac cu ele ?

— Îți repari gardurile.

— Stau la bloc.

— Oricum, e bine să le ai în casă. Sînt cuie speciale, de export, mi le-a procurat cineva pe sub mînă.

Ionescu își procură totul numai din ocazii. Nu vrea decît lucruri speciale, care se găsesc cu dificultate, prin relații, unicate și prototipuri. Cînd se duce să-si cumpere un costum de haine, cere vînzătorului să-i aducă unul din magazie, ceva care să nu fie la vedere.

— Vezi, zice el, e cu totul altceva.

Are casa burdușită cu lucruri de ocazie, obiecte dintre cele mai stranii și întru totul nefolositoare. Are, de pildă, douăzeci de cutii de pioneze.

— Le ce îți trebuie atîtea pioneze ?

— Nu se știe. Să fie în casă. Sînt prototipuri.

A aflat prin „Mica publicitate“ că cineva vindea niște rame pentru tablouri. M-a sfătuit să le cumpăr eu. L-am refuzat. Din moment ce nu am tablouri, nu vād la ce îmi sînt de folos ramele.

— Nu-i nimic, mi-a zis Ionescu, le cumpăr eu. Să fie în casă. Poate într-o zi mă apuc de pictat.

Dar nu s-a apucat. Și-a cumpărat și o mașină de scris (tot de ocazie), crezînd că se va apuca de scris. N-a scris pînă acum nici o literă. Și-a cumpărat și un pian, deși recunoaște singur că e afon. În casa lui se află mobile din cele mai diverse epoci și stiluri : șifoniere și scrinuri în care nu are ce pune, paturi în care nu s-a culcat niciodată. Le-a adunat ca să fie. Și-a cumpărat și o sumedenie de scule de pescuit, dar nu pescuiește, îi e frică de reumatism. Și-a cumpărat pușcă de vînătoare, deși nu-i în stare să ucidă o muscă. Citește zilnic rubricile de „mică publicitate“ și colindă toate consignațiile și talciocurile. Într-o zi, cineva și-a bătut joc de el și i-a zis că ar exista în oraș un au-

tomobil cu două motoare : unul în față și altul în spate. M-a rugat în genunchi să-l ajut să-și procure această minune a tehnicii.

— Eu umblu cu bicicleta, n-am permis de conducere, dar mă interesează teribil această raritate. E bine să fie în garaj, că tot îl țin gol.

Recent, mi-a cerut să-i fac rost de un nume. Am rămas perplex.

— Păi n-ai unul ?

— Am, dar vreau ceva mai deosebit, un nume cu totul și cu totul original, un nume pe care să nu-l mai aibă nimeni.

— Am să mă gândesc, i-am zis. Poate să fie numai trei litere ?

— Poate să fie și dintr-una, nu contează, să fie unicat.

Am apelat la un computer, să vedem ce răspuns îmi dă.

DORUL DE DUCĂ

— Dragă, voi plecați undeva la iarbă verde de sărbători ?

— Nu știu. Nu ne-am hotărât.

— Noi ne ducem la munte. Ne e dor de verdeată, de rășină, de floricele... Veniți și voi ?

— Muntele nu-i face bine nevesti-mi din cauza tensiunii. Plus că la munte nici nu prea e iarbă verde.

În pădure nu crește nimic din cauza copacilor. Mai e cîte o poiană, dar ori nu găsești loc, ori e focul interzis.

— Atunci duceți-vă la cîmpie, pe malul unei ape.

— Și dacă au apărut țînțarii ? Te ciupesc de te desfigurează. Plus broaștele care cîntă de te asurzesc. Pescuitul e interzis, pentru scăldat e prea devreme. Nevastă-mea nu știe șah. Eu nu pot să joc mingea cu copiii pentru că am spondiloză. La soare nu pot să stau că-mi dă insolație. Ce-aș putea să fac ? Să număr avioanele de pe cer ?

— Du-te la mare. S-ar putea să fie frumos. Privești valurile, respiri aer cu iod, îți ajută glandele.

— Iod se găsește și în nuci, dacă vrei să știi, nu trebuie să fac trei sute de kilometri, le găsesc în piață. În plus, mie nu-mi plac valurile furioase, îmi dau o stare de neliniște și de angoasă. Cînd le văd repetîndu-se fără încetare mă gîndesc la infinit și mă ia groaza. Ca să nu mai vorbesc de pescărușii ăia infernali care țipă atît de strident și neplăcut absolut fără nici un motiv evident. Părerea mea este că pe litoral ar trebui colonizate păsări mult mai agreabile și mai pitorești : ciocîrlii, privighetori și chiar gugustiuci. I-am spus nevastă-mi : „Draga mea, pentru mine o asemenea trambalare mă scoate din obișnuință și din echilibrul vieții, pe o lună de zile, mă obosește, îmi sporește stressul. Te înțeleg, ai nevoie și tu, ca și mine, de puțină iarbă verde. Avem și noi pe balcon o brazdă pe care o udăm cu rîndul. Putem să ne ducem zilele astea în părculețul de-alături, unde putem să admirăm diferiți ciini care se joacă pe iarbă, ostași plimbîndu-se cu iubitele lor, havuzul care nu mai funcționează etc“. Voi vă duceți, deci ?

— Ne ducem.

— Drum bun. Să ne aduceți și nouă un buchet de codița șoricelului și ochiul boului. Sînt slăbiciunea nevesti-mi. Cînd eram mai tînăr cu doi ani și două luni mă cățaram pe crestele munților ca să-i ofer soției floarea de colț, monument al naturii. Adu-mi și o crenguță de brad. În schimb, eu am să-ți povestesc emisiunile distractive de la televizor, inclusiv serialul. Nu uita, te rog crenguța de brad. Vreau s-o plantez pe balcon.

GROAPA

Ciprian Ciupitu se scoală în fiecare dimineață la orele cinci. La această oră el își stropște vreme de circa treizeci de minute florile din balcon, folosind circa un metru cub de apă potabilă. Apa nu este cuprinsă decît în mică măsură în pămîntul din ghivece și jardiniere, restul scurgîndu-se pe balconul locatarului de dedesubt, contabilul Butușină, cu care a avut din această pricină patru procese, două schimburi de cuvinte dintre cele mai violente, în cadrul adunărilor generale ale locatarilor, plus un schimb de ghionturi într-un loc mai întunecos de pe scările blocului. Ciupitu a ieșit din acest conflict oarecum umilit, dar el nu concepe să renunțe la dreptul lui inextricabil de a-și uda florile în zorii fiecărei zile.

La orele șase, Ciprian Ciupitu își cumpără o sticlă de lapte și două borcănele cu iaurt. Cu acest prilej, el

îi face cîteva muștrări vînzătoarei mici și zgribulite cu privire la faptul că una din sticle are capacul lipsă, admonestează o bătrînă șchioapă care nu are bani potrivești și aruncă o privire colcăind de reproș unui tînăr care a aruncat un muc de țigară pe trotuar.

După ce duce iaurtul și laptele sus, Ciprian Ciupitu face o minuțioasă inspecție a străzii, de la un capăt la altul, notîndu-și într-un carnețel diferite aspecte care îi atrag atenția. Odată terminată și această treabă, el se duce și sună la ușa inginerului doctor C. Popescu, directorul unui institut de proiectări pentru construcții de motoare cu explozie neîntîrziată. Fiind ora șase și douăzeci, inginerul C. Popescu încă nu s-a trezit, dar asta nu are nici o importanță, el este deputatul străzii și, în această calitate, poate fi solicitat la orice oră din zi și din noapte.

Inginerul C. Popescu e o ființă extrem de blindă și cumsecade, el n-ar fi în stare să se enerveze nici măcar pe o muscă, așa că îl poștește în biroul său pe pensionarul Ciupitu, care îl vizitează pentru a zecea oară în ultima lună.

— Tovarășe deputat, vreau să vă sesizez că pe strada noastră a apărut o groapă. Trebuie luate măsuri.

— Într-adevăr, trebuie luate măsuri, aprobă deputatul, încercînd să se trezească.

— Trebuie să mobilizăm cetățenii pentru astuparea ei. Mobilizarea trebuie făcută neîntîrziat, strigă Ciupitu, dezlănțuit. Vreau să vă informez că eu, înainte de a ieși la pensie, am lucrat în problema respectivă, în sensul că eram șeful Serviciului gropi. Mergeam zilnic pe teren și, unde vedeam o groapă, o notam, făcînd, totodată, o schiță detaliată a amplasamentului. Eu știu precis ce primejdie poate să însemne o groapă

pentru un pieton neatenț sau în stare de ebrietate sau pentru un vehicul care își poate deteriora un arc sau un amortizor, provocând daune economiei naționale. Groapa e o chestiune care trebuie privită la adevărata ei importanță și semnificație.

— Din păcate, astăzi am o ședință importantă la Minister, zice deputatul. N-am să mă pot ocupa de această problemă.

Indignat, Ciupitu cere o audiență la Consiliul Popular al sectorului, unde expune pe larg problema gropii apărută intempestiv pe strada sa. Supărat că nici aici chestiunea nu este privită cu toată gravitatea, el mai solicită câteva audiențe la diferite instituții specializate în construirea și repararea drumurilor, trimițând totodată și sesizări la câteva organe de presă, inclusiv Radio-televiziunea română.

Tevatura durează circa trei luni de zile, răstimp în care rupe o pereche de pingele cu alergătura și-și ridică tensiunea cu două linii și jumătate. Ciupitu turba, realmente, de furie : „Cum, dom-le, nimeni nu vrea să ia măsuri hotărâtoare împotriva acestei gropi ? ! Nimeni ? !“

Drept pentru care a luat o lopată și a astupat-o singur.

CORRESPONDENȚĂ DE DRAGOSTE

Ovidiu și Marieta se îndrăgostiseră lulea cu o lună de zile în urmă, de la a doua vedere, cu prilejul unui botez. Amorul lor era atât de violent și mistuitor, încât

nu suportau să stea despărțiți mai mult de un ceas. El fugea de la servicii ca s-o vadă pe ea cinci minute, în pauza de prînz, ea, care ieșea mai devreme de la lucru, îl aștepta la poarta întreprinderii trei sferturi de oră. Dacă el o visa noaptea la ora două, o suna la telefon ca să-i spună cum a visat-o și ce dor fioros l-a cuprins, dacă se întîmpla ca ea să aibă insomnie, nu lua un carboxin sau un diazepam, ci îi telefona și venea la fereastra lui, ca să-l vadă măcar două minute.

Cînd amorul lor a împlinit o lună s-a întîmplat nenorocirea : Ovidiu a fost trimis în provincie pentru cîteva săptămîni, era acolo o lucrare extrem de importantă care solicita în mod expres prezența lui.

Despărțirea din Gara de Nord a fost sfișietoare, cei doi au plîns în hohote unul în brațele celuilalt, încît ceilalți călători au crezut că sînt artiști, atît de frumos și de convingător sufereau. Abia ajuns în localitatea respectivă, Ovidiu s-a dus direct la poștă și i-a expediat Marietei o telegramă de nouăzeci și nouă de cuvinte : „Ajuns cu bine și numai cu tine în gînd Stop Te iubesc atît de puternic încît aerul vibrează în jurul meu, iar pulsul mi s-a ridicat la 120 Stop Ai pătruns în mine pînă în ultima celulă și viscerală etc, etc“. La prînz, Ovidiu expedie o scrisoare succintă de patru pagini, iar seara una de zece pagini în care îi povestea primele impresii despre oamenii și locurile respective. Noaptea, neputînd să doarmă din cauza emoției și a dorului de ființa iubită îi expedie acesteia încă două telegrame. A doua zi îi expedie și ea o telegramă fulger prin care îl ruga să nu-i mai trimită decît telegrame întrucît scrisorile vin prea anevoie. Conveniră astfel ca el să-i trimită trei telegrame pe zi (dimineața, la prînz și seara), iar ea să-i răspundă

tot printr-o telegramă noaptea, hotelul neavînd, din păcate, telefoane în camere.

În total, Ovidiu i-a trimis Marietei, în cele treizeci de zile cît a fost detașat în localitatea respectivă, circa o sută de telegrame, însumînd peste patru mii de cuvinte, dintre care o sută de substantive și două sute de verbe, restul fiind adjective și interjecții.

Întorcîndu-se după încheierea misiunii, Ovidiu n-a găsit-o în gară pe iubita vieții lui. Alergînd la ea acasă într-un suflet, el află un adevăr atît de crîncen, încît începu să-i curgă sînge din nas : Marieta se îndrăgostise de poștașul care-i aducea de trei ori pe zi telegramele și se căsătorise cu el.

ORIGINALUL

Soția mi-a făcut, cu cîtva timp în urmă, o declarație care m-a tulburat profund.

— Dragul meu, mi-a zis ea într-o dimineață în care eu încercam cu foarte multe dificultăți să mă pun pe picioare, de pe urma unui șpriț. Viața împreună cu tine este atît de plicticoasă, încît îmi vine să mă urc pe tavan.

— Și de ce nu te urci ? am întrebat eu, încercînd să împing discuția pe o pantă glumeață.

— E adevărat, continuă soția pe un ton care excludea orice posibilitate de ironie. Tu nu m-ai dus într-o sală de teatru sau cinema dinainte de căsătorie, dar pentru asta te iert, prefer să te văd dormind

acasă decît la o piesă de teatru sau un film într-una sau două serii. Ceea ce mă scoate din minți este faptul că ai devenit un tip cu desăvîrșire plicticos, banal ca o cioară, vorba poetului, nu spui decît lucruri arhicunoscute și neinteresante, nu vii de la servicii cu nici o noutate șocantă, nu mai știi glume, nu mai faci șotii sau surprize, ca pe vremea cînd te-am cunoscut și mă făceai să rîd din te miri ce.

Un bărbat adevărat este în stare să suporte orice umilință sau jignire, cu condiția să nu-i spui că e banal și plicticos. Iată de ce în clipa următoare am hotărît solemn să-mi schimb total felul de a fi, devenind un tip original, așa cum există atîția prin filme, literatură și arte plastice. În ziua respectivă am spălat vasele și am măturat prin toată casa. A doua zi dimineața m-am sculat la ora cinci și am făcut piața.

— Ce părere ai de mine ? am întrebat-o pe nevastă-mea mîndru.

— Da, e ceva, dar nu e totul.

Reproșul ei m-a îndîrjit și mai mult. În ziua următoare, cînd m-am întors de la servicii, am urcat din balcon în balcon pînă la etajul zece, unde locuiam, și am intrat în casă pe fereastră, făcînd-o să leșine de spaimă. În după-amiaza aceleiași zile am dus-o la vernisajul unei expoziții de monede de pe vremea gepizilor și la una de cîini pitici, apoi la un film de război și la un spectacol de circ. La întoarcere, nu se mai putea ține pe picioare, așa că am dus-o acasă pe brațe. Bineînțeles, că nu am lăsat-o să doarmă pînă dimineața, povestindu-i diferite aspecte bizare din viața mea și a colegilor mei de servicii (majoritatea

au fost, bineînțeles, inventate). Ca să apar în ochii ei din ce în ce mai original, mă îmbrac cît mai fistichiu cu puțință, adică mă duc la piață cu papion și costum închis și merg la spectacole în pantaloni scurți și cu bocanci de schi. Mănînc supă cu furculița și am vopsit pereții dormitorului în verde, iar mobila în galben. Ieri, am luat-o cu mine la pescuit, deși acesta este prohibit. Paznicul bălții m-a găsit ținînd un băț în mînă și a început să rîdă.

— Dumneata, a zis el, pescuiești fără fir ? Cum e posibil așa ceva ?

— Din moment ce există telegraf fără fir, de ce nu ar exista și pescuit fără fir ? ! am răspuns eu, indignat.

Toate astea, și multe altele, m-au făcut să cresc în ochii soției, care mă admiră în gura mare, lăudîndu-mă în dreapta și-n stînga. Ce nu știe ea este că, cuprins de euforia originalității cu orice preț, am făcut cîteva trăznăi pe la servicii din pricina cărora am fost dat afară.

Vreau să văd ce-o să zică azi la amiază, cînd o să-i duc vestea. O să rîdă ?

RECOMANDARE

Intrucît îl cunosc pe Virgil de cînd era copil (blond și drăgălaș), am fost rugat să scriu cîteva rînduri despre el.

— În ce scop ? am întrebat.

— Virgil este propus pentru postul de magaziner. Șefii vor să știe dacă e sau nu e bun pentru asta.

M-am apucat și am scris pe loc următoarele rânduri : „Subsemnatul Cutare I. Cutare declar că numitul Virgil St. Popescu nu este bun pentru postul de magaziner, întrucît încă de mic el avea obiceiul de a fura, motiv pentru care, atunci cînd a devenit major, a intrat la pușcărie. A-l pune pe Virgil St. Popescu magaziner e ca și cum ai pune un lup paznic la stîină.“ După care am semnat descifrabil și am pus data. Nu au trecut decît circa trei minute și jumătate și m-am trezit cu Virgil la mine în birou. Și-a aplecat jumătate din statură spre mine și mi-a șuierat în ureche :

— Vasăzică m-ai lucrat ! Nu-i nimic, tot o să fiu promovat la magazie, am șase recomandări favorabile, nu contează că a șaptea e așa cum e. Am vrut doar să-ți spun că știu cît ești de japiță și de murdar la suflet și că n-o să rămîi nepedepsit. Ți-am dezumflat deja cele patru cauciucuri ale mașinii. Urmează și alte surprize.

Virgil a plecat, lăsîndu-mă cu gura căscată. A intrat un vechi prieten și coleg de servicii.

— Dragă, mi-a zis el, confidențial, ce-ai avut cu bietul Virgil ?

— N-am nimic cu el, m-am apărat eu, n-am spus decît adevărul adevărat. Individul acesta este corupt pînă-n măduva oaselor, o să fure ca-n codru.

— Și ? Fură de la tine ?

— Nu, dar...

— De cînd te-a apucat pe tine dragul de avutul altuia ? Și de unde știi tu că el o să fure în continuare ? Ești ghicitor ?

— Are antecedente ?

— Și ? Nu se poate îndrepta ? Tu cum te-ai lăsat de fumat, deși trăgeai în piept trei pachete pe zi ? De ce n-ai încredere în oameni ? Ai uitat că bunicul lui ți-a făcut cîndva un bine, împrumutîndu-ți niște bani cînd ți crăpa măseaua ?

— Nu, n-am uitat, mai ales că și eu i-am împrumutat lui. Dar ce legătură are una cu alta ?

— Are. Că sîntem oameni și trebuie să ne ajutăm unii pe alții. Din păcate, tu nu mai ești om.

Peste cinci minute a intrat altcineva. Tot ca să pledeze în favoarea lui Virgil. Timp de o oră s-au perindat prin biroul meu doisprezece prieteni sau cunoscuți care m-au acuzat de micime sufletească, meschinărie și lipsă de omenie, de neîncredere în om și în șansa lui de îndreptare etc. Am fost rugat, implorat, iar apoi amenințat. În cele din urmă, am cedat. Am luat pixul și am refăcut recomandarea în felul următor : „Subsemnatul Cutare I. Cutare declar că numitul Virgil St. Popescu este bun pentru postul de magaziner, întrucît încă de mic nu avea obiceiul de a fura, motiv pentru care, atunci cînd a devenit major, nu a intrat la pușcărie. A-l pune pe Virgil St. Popescu magaziner este ca și cum nu ai pune un lup paznic la stîină“.

În timp ce mă iscăleam, lacrimile îmi curgeau și-roaie pe obraji. Tot în același timp, afară, Virgil îmi umfla de zor cauciucurile mașinii.

ÎN SEARA PREMIEREI

Bună seara, dragi spectatori ! Îmi pare bine că ați venit. Gestul dumneavoastră e cu atât mai frumos, cu cât e mai frig afară. E drept că cea mai mare parte ați primit bilete de favoare din partea mea, dar, oricum, gestul contează. Vă rog să luați loc. Piesa pe care o veți vedea în această seară este scrisă de mine personal. N-are importanță cum am scris-o. În paranteză fie spus, am scris-o mai mult noaptea, pentru că ziua eram la servicii. Din fericire, după actul întâi, văzînd cît de mult mă chinui, soția a intrat ea în servicii. De-atunci mi-a fost ceva mai ușor. Ideea piesei n-a fost a mea, de ce să nu fiu sincer ? Mi-a dat-o un actor pensionar. Acesta mi-a zis : „Scrie o comedie ca pe vremuri“. Un actor figurant mi-a dat o sugestie concretă : „Fă în așa fel încît bărbatul și femeia să fie tot timpul în conflict, iar în final să se pupe.“ Restul, adică umplutura, îmi aparține.

Piesa nu mi-a ieșit din „prima mînă“. Nici din a doua. La a treia era să renunț. Noroc că am citit o prefață despre Balzac. Mamă, ce muncea ăla, ce ambiție, ce sacrificiu ! „Ce-ar fi să mă sacrific și eu vreo două săptămîni ?“ mi-am zis. Și am rescris-o a patra oară. Pe urmă am dus-o la teatru. „Dragă, mi-au zis, bună idee, dar proastă piesă.“ Le-am spus ! „Bine că ține ideea.“

M-am dus acasă și am mai scris-o de zece ori. În fiecare săptămînă le duceam cîte o variantă. Ultima oară le-am zis : „Dacă dumneavoastră aveți răbdare,

eu o mai scriu încă de zece ori.“ „Nu, mi-au zis, lasă-ne dracului, că ți-o punem așa.“ Adică mi-au pus-o în scenă. Exact ceea ce urmăream. Am participat la toate repetițiile, am ținut seama de toate observațiile regizorului, ale actorilor, ale sufleurului și chiar ale femeii de serviciu, n-am refuzat pe nimeni, le făceam cafele, le cumpăram pișcoturi etc.

Acum, iată că a sosit și seara premierei. Dacă ați ști cum îmi scrișnesc măselele în gură de emoție ! Sînt pur și simplu bolnav. Gîndiți-vă ! e prima mea comedie. Alta n-am mai scris. De dumneavoastră depinde dacă o s-o mai scriu și pe-a doua. Că, dacă nu vă place, mă las. Nu mai scriu. Ce rost are ? Eu n-am scris pentru plăcerea mea, ci pentru a dumneavoastră. Dacă vă place dumneavoastră mai scriu. Dacă nu, nu. Așa că vă rog să vedeți spectacolul cu atenție și să vă hotărîți. Vă place ? Perfect ! Mîine mai scriu una. Am o idee excelentă, absolut excelentă. Ceva de dragoste : un roman iubea o dată, o chestie istorică de strictă actualitate.

Dragi spectatori, văzînd acest spectacol nu vă gîndiți numai la piesă. O piesă nu se scrie singură. La mijloc e și un autor. Iar autorul sînt eu. Destinul meu depinde de dumneavoastră. Dumneavoastră sînteți mulți, eu sînt singur.

Vă aștept afară, în stradă. Nu mă mișc. O oră, două, trei, cît durează spectacolul. Cînd o să vă văd ieșind, o să-mi dau seama imediat care-i soarta mea. O să citesc totul pe fețele dumneavoastră. Dacă o să zîmbiți, înseamnă că e bine. Dacă n-o să zîmbiți, înseamnă că nu e bine. Dar în fond, de ce să nu zîm-

biți ? Ce vă costă dacă sînteți bine dispuși, dacă rîdeți cu gura pînă la urechi ? Eu o să cred că v-a plăcut piesa și-o să las lacrimile să-mi curgă pe obraji de bucurie. O să plîngă și nevastă-mea, și rudele apropiate, care vor da o masă în cinstea mea, masă la care se vor ține toasturi și mi se va spune : „bravo autorule, să mai scrii !“

Dar dacă dumneavoastră n-o să zîmbiți, eu o să înțeleg că piesa nu v-a plăcut, că e proastă și-o să plec singur pe străzi, ud de ploaie, zgribulit de frig, amărît, apoi, tîrziu, după miezul nopții, o să ajung acasă și, de ciudă, strîngînd din dinți, o să rup textul și-o să-l arunc în foc, încălzindu-mi mîinile degerate la flacăra lui. Eh, ce știți dumneavoastră ce e viața unui autor dramatic fără succes ? ! Habar n-aveți. Oricum, vă mulțumesc că ați venit. Puteați foarte bine să nu fi venit, cum s-a întîmplat la recenta premieră a confratelui Brt. T., care aplauda singur de la balcon, săracul. Sau să veniți și să strigați huo, ca la premiera confratelui I.L. Cr., decedat. În orice caz, la mine, dacă nu vă place, nu strigați și nu fluierați ; nevastă-mea e cu nervii la pămînt, n-ar rezista, e nedormită de două nopți, ăla mic a avut febră și tuse măgărească... Dacă nu era ea în sală, puteați să vă manifestați oricum, dar vă rog să fiți oameni. E și mama în rîndul trei, locul patru, 78 de ani de viață și 60 de cînd așteaptă debutul meu. Un eșec ar duce-o în mormînt. Tata e hipertensiv — rîndul trei, locul cinci. Mătușa mea, care m-a crescut și m-a vindecat de scabie e în lojă. (Se aud fluierături) Nu fluierați ! (În panică) Nu fluierați, tovarăși ! Înainte de a fi spec-

tatori, în primul rînd sînteți oameni, nu bestii ! Nu fluierați ! (Pe fondul fluierăturilor) M-ați nenorocit. (Sadie) Nu-i nimic, am să vă mai scriu una ! **Bestiilor !**

SUFLETE TARI

În clipa în care s-a anunțat oficial că în cadrul micii cooperative „Clipsul de argint” își va face apariția un revizor contabil, circa 49,5 la sută dintre salariați au leșinat, restul de 50,5 la sută fiind învoiți. Cînd și-au revenit și s-au privit unii pe alții direct în pupile au exclamat : cineva ne-a turnat !

— Am fost turnați ! a urlat șeful unității, cu lacrimi adevărate curgîndu-i pe obraji, gîndindu-se, desigur, la materialele pentru confecționat clipsuri și nasturi introduse în unitate pe sub mînă. E cineva aici la noi care toarnă !

Secretara șefului (care, de fapt, nu era încadrată ca secretară și care, de fapt, nu făcea altceva decît cafele și pe care (deoarece se îngărase după naștere, șeful o părăsise în plin amor pentru o jună cooperatoare) o luă prima la fugă și se încuie în debaraua în care pregătea cafele. Șeful veni după ea.

— Geta, jură-te pe Neluțu că nu ești tu turnătoarea, jură-te !

— Mă jur, urlă Geta, să nu mai apuc să-i sărut năsucul dacă am făcut eu ceea ce zici tu că am făcut !

Neluțu era copilul lor comun, fruct al unei iubiri pătimașe născută, cu patru ani în urmă, la restau-

rantul „Doi cocoși“ și șeful nu avea nici un motiv să nu o creadă.

Magazinerul o fugări pe contabilă prin toată coope-
rativa, fiindu-i, de fapt, nevastă și, după ce aceasta
primi două palme conjugale, mărturisi că nu a putut
face acest gest nici măcar în vis.

— Ce dracu, urlă ea, puteam să-mi tai singură
craca !

S-a mers din om în om și s-a discutat de la suflet
la suflet. Era clar că cineva din micul și aparent în-
chegatul colectiv de făuritori de clipsuri și nasturi de
sided turnase și-l pusese pe revizorul contabil pe ur-
mele lor, dar nimeni nu vroia să recunoască. Era lim-
pede că acest revizor contabil va descoperi lipsa fla-
grantă de acte acoperitoare, acte care nu mai puteau
fi procurate în răstimp de câteva ceasuri.

Secretara făcu cafele pentru toată lumea, încercînd
să pună un strop de calm în sufletele răvășite de
spaimă.

— E clar, zise șeful, cu privirea în gol, nu mai e
nimic de făcut. Voi intra la apă.

— Dar eu ? ! urlă magazinerul.

— Dar noi ? ! gemură ceilalți.

Șeful ridică o mîină și se făcu liniște.

— Vă iubesc prea mult, declară el cu o voce care
ar fi făcut cinste oricărui mare actor de dramă. Iau
totul asupra mea.

Toți cei din jur căzură la picioarele lui, plîngînd
în hohote.

— Șefule ești mare ! Nu te-am meritat !

— Vei suferi ca un martir, dar un lucru să nu
uîți : noi nu te-am turnat. A fost o coincidență. Ca

o calamitate naturală. Revizorul contabil nu e altceva decît un trăsnet sau un taifun.

— Nu te vom uita ! Eu ți-l înfiez pe Gelu și-l întrețin pînă la terminarea studiilor medii. N-o să-i lipsească nimic.

— Eu am să ți-o cresc pe Silvia pînă se mărită, am un nepoțel la Buzău, merceolog, și-a luat deja „Mobră“.

— Eu am să am grijă de soție, îi găsesc un loc în alimentația publică, o să o ajut să-ți trimeată pachete, n-o să-ți lipsească nimic.

Șeful își stăpîni cu greu lacrimile. El spuse cu glasul sugrumat aceste cuvinte de-a dreptul șecspiriene :

— Am știut întotdeauna că am în jurul meu niște oameni, și nu niște japițe.

În clipa aceea pe ușă intră revizorul contabil.

SĂ NU MĂ PUN EU PE FĂCUT FILME !

Venind, recent de la un film din care eu nu înțelesesem mare lucru, iar familia aproape nimic, soția mi-a dat următoarea idee :

— Dragă, ce-ar fi să te apuci și tu de făcut filme?!

Reieșea din aceasta nu numai nemulțumirea ei față de starea celei de a șaptea arte, ci și încrederea fermă în posibilitățile mele artistice, mai ales după ce mă afirmasem cu brio într-un concurs de epigrame or-

ganizat de UCECOM și altul de texte pentru marșuri sportive organizat de clubul „Rapid“.

— Dragă, nu se poate, striga ea, realmente indignată, e o porcărie, o bătaie de joc ! Nu tu conflict, nu tu fantezie, nu tu poante și cioace ! Alea-s dialoguri, alea-s monologuri ? Pune-i la punct ! Dă-le o lecție !

După care mi-a făcut o cafea mare, mi-a pus-o pe birou și mi-a zis, destul de scurt :

— Hai !

Am băut cafeaua și m-am pus pe treabă (sau invers, nu-mi aduc bine aminte). Oricum, eram îndrăgostit ca o fiară, pixul gemea ca o vită pusă la jug sub furia mea dezlănțuită, de mult aveam de gând să le fac o demonstrație cinematografiștilor români și internaționali, de mult intenționeam să-i pun cu botul pe labe și să le arăt cum se face un film. Sosise momentul.

Astfel că, după numai două ceasuri, adică la miezul nopții, aveam deja un subiect gata. La ora unu, îl aveam pe-al doilea. La ora trei, pe-al treilea. Dimineața, aveam gata circa zece subiecte, toate sfârșind de inteligență și har. La ora șapte fără cinci minute m-am prezentat la Casa de filme numărul 2,5 și le-am predat, primind un număr de înregistrare perfect legal. Deși de atunci au trecut circa cinci ani și nu am primit încă un răspuns, eu continui să aștept, răbdător ca o piatră de râu.

Dintr-o pură plăcere estetică și în afara oricăror interese materiale, reproduc aici câteva dintre aceste subiecte, numai și numai pentru desfătarea cinofililor fanatici. Precizez în mod expres că scenariștii și regizorii care vor îndrăzni să-mi fure ideile vor fi acționați în judecată la tribunalul din Șimleul-Silva-

niei. De ce tocmai acolo ? Pentru ca, în caz că nu voi avea câştig de cauză, să ştiu cel puţin că i-am pus pe drumuri.

Împăraţii

Primul film pe care m-am gândit să-l fac va fi o peliculă pacifistă, care va ataca frontal problema păcii şi a războiului şi se va numi *Împăraţii*. Va avea ca eroi principali doi împăraţi : Mazăre-împărat şi Făsole-împărat. Aceştia fuseseră vecini şi prieteni de mici copii, se jucaseră în ţărină împreună, făcuseră şcoala primară împreună, pregătirea militară împreună, mergeau la baluri şi la vânătoare împreună şi-şi scriau ilustrate în mod regulat. Apoi au devenit maturi, s-au însurat, au făcut copii reuşiţi şi s-au luptat între ei în tot felul de războaie crîncene. Aproape că nu era lună şi săptămînă de la Dumnezeu să nu se bată între ei ca chiorii. Dar pe ce bază izbucneau aceste conflagraţii locale ? De pildă, Mazăre-împărat avea în slujba lui un înţelept, un filozof, un cititor în stele, care purta tot timpul la subţioară o carte ce se numea horoscop. Mazăre îl chema pe filozof dimineaţa, în timpul micului dejun, şi-i zicea :

— Ia vezi, măi înţelepte, ce scrie pe ziua de azi în horoscop ?

Înţeleptul şi filozoful se uita întîi la cer, apoi scuipa în deşte şi deschidea horoscopul.

— Serenissime, zicea el, umflîndu-se în togă, în marea carte a înţelepciunii scrie că azi trebuie să plecăm la război.

— Război ? ! Cu cine ?

— Cu oricine, numai război să fie.

Mazăre ce făcea ? Punea mîna pe telefon și-l suna pe prietenul lui Fasole.

— Fasole, îmi pare rău că te-am trezit, n-am ce să-ți fac, pregătește-te de război, vin peste tine. Așa îmi cere horoscopul.

Și pleca Mazăre la război, se lupta toată ziua cu Fasole, măcelărindu-se unii pe alții, pentru ca seara, cînd îi prindea oboseala, oștile și generalii de ambele

părți să se adune și să încingă un chef monstru, îmbătându-se ca porcii. Pînă într-o zi, cînd, tot așa, filozoful îndemnîndu-l să plece la război, Mazăre s-a enervat (îl durea reumatismul) și l-a luat pe acesta din scurt :

— Ia dă, dom'le, cartea aia încoace, să văd și eu unde scrie că trebuie să plec la război pe vremea asta mizerabilă, cînd nu te lasă inima să dai un cîine afară din casă, darmite un împărat !

Înțeleptul : nu, că nu e voie să se uite în carte, că e sfîntă, dar împăratul — harșt, i-o zmulge și (stupoare !) ce citește pe coperta interioară ? „Sanda Marin — Carte de bucate“. Să-i vină rău.

— Ce înseamnă asta, mă nenorocitele ? urlă el ca o fiară și începu să-l fugărească pe filozof, purtînd în mînă sceptrul transformat în ghioagă. Oare îți bați joc de luminăția-mea ?

Istovit de fugăreală, înțeleptul ingenunchează și zice, milog :

— Scuză-mă, împărate, și nu mă lovi, că-ți spur adevărul. Horoscopul pe care l-am primit de la tata l-am pierdut, și atunci am împrumutat cartea bucătăru-
rului.

— Și din ea îmi citeai ?

— Nu, că sînt și analfabet.

— Filozof analfabet ? ! urlă împăratul, turbat.

— Ce n-au mai fost cazuri ?

— Și pe ce bază stabileai tu graficul războaielor mele ?

— Dădeam cu banul : arolul era caftul, rișca era pacea.

— Ah, mamă, gemu serenissimul, cum am fost tras în piept !

În sfârșit, mai urmează și alte chestii, inclusiv o intrigă amoroasă (împăratul era încurcat cu o domniță de profesie), intrigă care se termină în coadă de pește oceanic, plus o intrigă de palat, care se finalizează cu excluderea a doi pîrcălabi din cadrul vieții.

P. S. În rolul împăratului — Fănuș Neagu. În rolul înțeleptului — Puiu Călinescu. În alte roluri — eu.

Dragoste mistreață

Filmul următor este un film cu actori animale, unic în cinematografia mondială : pentru prima oară niște fiare sălbatice vor fi puse să joace în fața camerelor de luat vederi după un scenariu scris în prealabil. Filme în care au jucat animale domestice au mai fost, dar meritul meu este că voi aduce pentru prima oară pe marele ecran animale sălbatice luate direct din codru și dresate special, contra unui onorariu corespunzător. Căci, vă asigur : un animal sălbatic, bine hrănit, bine plătit, bine tratat, își face datoria mult mai cinstit și mai conștiincios decît un artist profesionist, care are tot felul de pretenții, care cere dublură dacă trebuie să sară un șanț sau să se urce pe o măgăriță, plus că face tot felul de mofturi : ăsta-i machiaj, ăsta-i costum, ăsta-i onorariu ?

Și acum, subiectul filmului.

Generic : un codru secular, neumblat de piciorul omului modern sau preistoric. Veverițe, căprioare, păsărele, gîze etc (sfârșitul genericului). Un porc mistreț tînăr, superb, cu privirea luminoasă, generos, ve-

sel, cîstit, cu un prestigiu solid în cadrul turmei, iubește o tînără scrofiță, nu mai puțin superbă, cu ochi mari, păr cîrlionțat și platinat, vedeta codrului ; tipii sînt logodiți și urmează să se căsătorească la prima recoltă de jir. Dar, vai, iată că vine nenorocirea. Un tînăr dresor de circ (care va fi, de asemenea, interpretat de un animal în travesti, eventual un lup) vrea să revoluționeze arta circului și să dea o grea lovitură prestigiului maestrului său, care-l ține pe tușă. El se decide să facă o dresură unică în cadrul unui nou spectacol, aducînd în arenă o porcină sălbatică, capabilă să danseze, să facă prestidigitație și acrobație pe motocicletă. Tînărul dresor vine în pădure, stă de vorbă cu tînăra mistreată, îi spune despre ce e vorba, o ametește cu diferite tentații (viață distractivă, salariu și ciubucuri în filme, plus turnee în străinătate, cu diurnă), și aceasta, ca orice tînără femeie, nu rezistă tentației și-i spune logodnicului mistreț : „Dragă, adio, eu mă fac artistă“. Și pleacă cu dresorul la circ, unde începe intense repetiții. La început, tînărul mistreț este indignat și, împreună cu întreaga turmă, o disprețuiește pe fosta logodnică pentru gestul ei ignobil. „Nu-i nimic, îi spun părinții, te vei căsători cu alta, că fete e destule“. Dar, vai — pentru a doua oară, vai — tînărul mistreț este cuprins cu timpul de o gravă melancolie, nu mai poate dormi, nu mai poate mîncă, geme tot timpul și se zvîrcolește, ars pe dinăuntru de dragoste și de patimă. Nebun de amor, el fuge într-o noapte din codru și se duce la oraș. Ajunge la circ chiar în seara premierei, cînd noua și tînăra vedetă urma să dea marea lovitură a carierei sale.

El se ascunde în culise. Ea iese în arenă și execută primul număr. Succes monstru. Îl execută și pe al doilea. Alt succes monstru. Apoi se urcă pe motocicletă, face câteva salturi mortale. Aplauze frenetice. Pentru ca, deodată, brusc, tînărul mistreț îndrăgostit să iasă din culise ca o fiară, să se arunce în spinarea ei și s-o sfișie cu colții lui tineri. Ea cade moartă. Tînărul mistreț se repede asupra dresorului, îl sfișie și pe el, dar acesta, cu un ultim gest, scoate pistolul — calibrul 14,35, un „Brown“ original — și-l împușcă pe loc. Publicul, zguduit, asistă la o triplă crimă, o crîncenă dramă amoroasă cum rar s-a mai văzut. Morala filmului e precisă și tăioasă : vai de cel ce se îndrăgostește de o artistă, căci nenorocit va fi.

Peliculă în culori, ecran lat, copiii sub 18 ani nu vor avea acces în sală, premiu pentru scenariu la festivalul filmului animatic de la Cannines.

Dragoste de robot

Progresul tehnic e atît de violent și eficace în ultimul timp, iar mintea omenească se dovedește atît de diabolică în invenții de tot felul, încît nu mă miră deloc spaima unor ficționiști în fața pericolului robotismului. Într-adevăr, încercînd să-și imite făptura cu ajutorul metalului și tranzistorului, omului nici măcar nu-i trece prin minte că acești roboți și-ar putea-o lua într-o bună zi în cap, crezîndu-se mai deștepți decît noi, și să purceadă la luarea puterii lumii prin forță. Îmi și imaginez scena : într-o noapte feroasă, un grup de lideri ai roboților dă o proclamație

și, a doua zi, roboții intră peste noi, ne dau la picioare în spate și ne pun la lucru, în timp ce ei se instalează în fotolii, fumează trabucuri, beau cafeleuțe și dau comenzi. Alți *Invaders* ! Bîrrr ! Mă cutremur și mă înfior ! Tocmai de aceea tema e grozav de actuală și de gingașă, nu trebuie s-o lăsăm netratată în diferite opere artistice de anvergură și efect. Trebuie să facem încă de pe acum ceva pentru a le demonstra roboților că situația lor nu ne lasă indiferenți, că sîntem oricînd dispuși să le ieșim în întîmpinare, cu duioșia și înțelegerea noastră. În această lumină mă și gîndesc să abordez filmul *Dragoste de robot*, adică să le dau de înțeles acestor „ființe” (să-mi ierte ghilimelele) că și ele sînt capabile de sentimente înălțătoare, ca și noi, ba poate și mai și.

Filmul va fi făcut într-o singură culoare (gri-metalic) și va avea acest subiect simplu și emoționant pînă la lacrimi : doi bătrîni savanți (ne aflăm în anul 2001) lucrează paralel la două invenții de mare valoare tehnică : unul inventează idovleci gigantici, iar celălalt castraveți gigantici, circa 20 de chile fiecare). Evident, cei doi adepți ai gigantismului legumicol se invidiază și se dușmănesc reciproc. Dar unul dintre ei are o fată, altul un băiat, iar acest băiat și această fată se iubesc înfiorător, în ciuda părinților care le interzic sentimentul. Fata are în slujba ei o roboată, iar băiatul un robot, care roboți sînt toată ziua pe drumuri, ducînd bilețele și aducînd bilețele. În plus, noaptea ei se chinuie ore în șir ca să rezolve lecțiile celor doi îndrăgostiți, care numai de învățătură nu au chef. Iată, însă, că Roboțel și Roboțica se îndrăgostesc și ei unul de altul cu acest prilej — o dragoste puternică și oarbă, cum rar se poate vedea la o ființă ome-

nească. Noaptea tîrziu, după ce termină lecțiile stăpînilor, ei se întîlnesc sub clar de lună, își spun cuvinte frumoase, oftează în comun și-și fac planuri de viitor în comun. Situația se precipită : băiatul și fata hotărăsc să se căsătorească pe furiș, împotriva voinței de fier a celor doi bătrîni savanți, și organizează în acest scop o evadare. Bineînțeles, cei care duc greul subversivei acțiuni sînt roboții : ei stau la pîndă, în frig, ei agață frînghiile de balcoane, ei îi ajută pe cei doi să coboare, ei le cară bagajele, ei fac totul ca să iasă bine și îndrăgostiții să se căsătorească cu acte în regulă.

Bătrînii, puși în fața faptului împlinit, fac spume la gură, se dau cu capul de pereți, mînia lor căzînd, în proporție de 95%, asupra roboților, pe care-i insultă grosolan, numindu-i codoși. Mai mult, părinții își ies din minți și se hotărăsc să-i lichideze pe cei doi roboți prin deșurubare.

În zadar intervin tinerii căsătoriți, în zadar explică roboții că sînt îndrăgostiți și vor să-și construiască un viitor comun și fericit. Bătrînii pun mîna pe șurubelnițe și se așază pe treabă : în cîteva ore, roboții sînt o grămadă neînsuflețită de sîrme și bucăți de metal. Cu ultima suflare, roboții declară că ei mor mulțumiți și împăcați sufletește, deoarece sacrificiul lor nu a fost în zadar : cei doi tineri sînt fericiți.

Mi se va reproșa, probabil, că filmul e o melodramă. Da, de acord, e o melodramă. Dar ce majore semnificații colcăie în ideea ei, ce înălțător este mesajul ei moral, ce ecou profund și umanist va avea în rîndul roboților.

Filmul meu va deschide o cale nouă în cinematografia mondială, iar eu sînt mulțumit și cu atît.

Incocoșabilii (episodul I)

Ascultați, acum, subiectul unui serial tip *western*, ceva nemaipomenit de aventuros, la care spectatorul va palpita tot timpul și nu va respira de emoție decât pe o singură nară. Serialul se va numi *Incocoșabilii* din pricină că cei trei eroi principali (trei prinți ai victoriei, care obligau întotdeauna dreptatea să iasă la suprafață ca unțdelemnul de floarea soarelui) n-au fost niciodată cocoșați în bătaie, ba dimpotrivă ; cine încăpea pe labelle lor era vai de mama lui. Am spus „labe“ și nu e o eroare sau o vulgaritate la mijloc, pentru că personajele noastre principale sînt pur și simplu niște animale. Yep, șeful trioului, este un iepure dat naibii de pieptos, cu niște mustăți superbe, cu o strungăreață care-l fac nemaipomenit de simpatic, cu buza crestată în decursul unei crîncene și inegale bătălii, mîndru, cam orgolios, iute la mînie și repede la încăierare. Arik este un arici grăsuț și rotofei, care călărește întotdeauna un catîr dresat, a cărei lovitură de copită e o adevărată torpilă, iar Weve este o veveriță masculină, adică, mai pe românește, un veveriț, numit și „omul trei“, adică cel care intervine întotdeauna la urmă, ca să alinieze cadavrele și să lase locul curat.

Cum începe acțiunea serialului ? Cei trei incocoșabili tocmai încinseseră un pockeraș pe alune americane, într-o scorbură din pădurea lor de baștină, Umbryta, cînd le sosi o misivă din partea primarului Martin Ursovici, din pădurea Vernyl, care-i invită să-i dea (contra cost) o mîină de ajutor în vederea lichidării banditismelor, escrocheriilor, jafurilor, tra-

ficurilor ilicite de valută, răpirilor de fecioare minore și mirese etc., care aveau loc în această localitate de animale. Incocoșabilii, care ședeau cam pe sponci cu gologanii, întrucât nu mai avuseseră nimic de lucru în ultimul timp, împărțiră potul fifti-fifti și porniră în trap de voie spre pădurea Vernyl, fluierînd de

mama focului. Pe la miezul zilei erau deja în vizuina primarului, un urs bătrîn și gras, care se mișca mai anevoie ca un compresor. Pînă să se ridice el ca să le strîngă labele, cei trei incocoșabili se plictisiseră deja, obișnuiți fiind să nu pună nici un preț pe formalități și fleacuri de curtoazie. Totuși, n-avură încotro și trebuiră să suporte discursul de bun venit al gazdei.

— Stimați maeștri, rosti solemn primarul. Vă spun maeștri, pentru că sînteți, într-adevăr, niște maeștri și pentru că gloria voastră a trecut de mult granițele pădurii în care v-ați născut, crescut și educat și în care v-ați impus ca niște viteji cavaleri ai codrilor, spaima bandiților și a escrocilor. În pădurea noastră, viața și bunurile animalelor cumsecade se află de la un timp în permanent pericol datorită unor ființe fără căpătii, care urăsc munca cinstită și iubesc cîștigul murdar, nedîndu-se înlături de la crimă, șantaj, răpiri și chiar scalpări. Aproape nu e noapte fără o fărâdelege sau o crimă. Eu însumi a trebuit să plătesc recent o puțină cu miere cît mine de mare pentru răscumpărarea unui nepoțel pe care bandiții îl răpiseră și pe care începuseră deja să-l bărbierească pe uscat cu o lamă uzată.

— Dar garda ? Garda dumneavoastră civilă ce face ? întrebă, sufocat de enervare, Yep, pipăindu-și pistoalele cu un gest reflex.

— O, cît despre garda noastră, spuse tristul și grasul primar, să nu mai vorbim. E o adunătură de le-neși și de fanfaroni, care n-au curajul să iasă din bîrlogurile lor de îndată ce asfințește soarele. În plus, unii dintre ei lucrează mîină-n mîină cu bandiții și dau prada pe din două.

— Hm, făcu Weve, mestecînd două batoane de măcriș deodată.

Dar în aceeași clipă intră în încăpere, furtunos, Bursy, șeful gărzii, care începu să urle către primar :

— Sînt jignit și umilit ! Îmi dau demisia ! Ce caută incocoșabilii în pădurea mea, cine i-a chemat pe acești golani și vagabonzi, cine a...

Nervosul șef al gărzii nu avu timpul să termine, căci incocoșabilul Yep îi înfipse o labă în bărbie, îl ridică doi centimetri deasupra solului, îl privi fix în ochi, îl plesni cu urechea dreaptă peste mutră (un vechi obicei de-al lui) și-i spuse prin strungăreață :

— Măi, papițoiule, nu fii atît de nervos, că năpîrlești ! Apoi îl lăasă jos și zise către primar : O. K., prietene ! Bagă doi poli avans și ne apucăm de treabă.

Incocoșabilii (episodul II)

(Rezumatul primei părți : la solicitarea primarului pădurii Vernyl, incocoșabilii vîn la fața locului pentru a pune lucrurile la punct ; ei iau un prim contact cu Bursy, șeful gărzii, o japiță fără pereche.)

— Ca să nu ardem gazul, zise Yep, șeful incocoșabililor, către Bursy, dă-mi repede lista bandiților și adresele lor, ca să-i cocoșăm.

— Vai, vai, se sclifosi șmecherul șef al gărzii, e o chestie foarte periculoasă ce-mi cereți dumneavoastră, dragi incocoșabili, deoarece bandiții m-ar jugăni imediat aflînd că v-am dat numele și adresele lor ! Fiți siguri că în această clipă ei sînt cu ochii pe noi.

Intr-adevăr, nici nu închise bine botul șeful gărzii, că pe unul din pereții încăperii se înfipse o săgeată care purta un mesaj scris cu o labă semianalfabetă,

care disprețuia cu nerușinare caligrafia și gramatica : „Măi, se scria în document, dac-ă voi incocoșabilii nu vă duceți imediat la naiba să vă ia atunci unde vă șade labele o să v-ă șază și urechile, mustăți-le și cozile, plus ficații, momițele și alte organe ce se servește cu mujdei că sîn-t nervos ce nu s-a pomenit, să moară mama de nu vă usuc și semnează cu labă proprie Ferroce șef de bandă“.

— Cine e Ferroce ? întrebare, pur și simplu amuzați, incocoșabilii.

— Ferroce, zise primarul, clănțănind din dantură, are cea mai grozavă bandă de spărgători și răpitori, plus că are un bar juma-juma cu mătușa lui, Lupica, o codoașă care ține și separeuri cu iepuroaice imorale. Ferroce e un lup cît un bivoli, dac-ăți aplică o labă, te bagă în pămînt doi metri. Feriți-vă de el și ai lui.

— Lasă-l pe noi, ziseră incocoșabilii, și ieșiră în pas demn și cadențat.

În fața sediului primăriei se adunaseră deja numeroase animale, care aflaseră despre sosirea incocoșabililor și vroiau să-i vadă în carne și cozi. Arik, care conta ca purtătorul de cuvînt al incocoșabililor, consideră că era cazul să adreseze cîteva vorbe acestor gură-cască.

— Stimată adunătură ! încep el, bombîndu-și pieptul său ca de aramă. Este o plăcută ocazie pentru voi să vă întîlniți cu noi. Numele nostru e deja celebru, vom ajunge în romane, filme, seriale de televiziune, ceea ce nu se poate spune deocamdată despre voi. Vreți să deveniți și voi celebri ? Vreți să in-

trați și voi în seriale, ca figuranți ? Colaborați cu noi, informați-ne unde se află bandiții, contra cost !

Animalele adunate în aluniș îi priviră pe cei trei incocoșabili într-o tăcere profundă. Nimeni nu vorbea. Doar un bătrîn iepure, chior și șchiop, ieși mai în față.

— Vitejilor și dragilor incocoșabili ! Eu sînt Moș Rilă, și-mi vine să plîng cînd mă gîndesc la ce treabă nenorocită v-ați încumetat. Eu am avut de-a face cu Ferroce și uitați în ce hal fizic m-a adus. Feriți-vă de el, căci e perfid, vă atrage în cursă și vă lovește pe la spate.

— Pe noi ? strigă Yep. Pote-n somn !

— Dă-ne dumneata adresa lui, că ne descurcăm.

— Primul luminiș pe dreapta, scorbura a treia pe stînga, apucă să spună bătrînul iepure, căci în clipa următoare căzu ca trăsnit de o săgeată otrăvită.

Impresionați realmente de moartea bătrînului turnător, incocoșabilii își traseră brăcinarii, ca întotdeauna cînd porneau la luptă, și se lansară vijelioși către vizuina lui Ferroce. Ajunși acolo, ei loviră ușa cu piciorul, drept în clanță, iar ușa țândări se făcu. Înăuntru, Ferroce și ai lui ședeau călare pe scaune, împrejurul unei mese, cu iepuroaicele în brațe și cu diferite băuturi de import în față, în timp ce madam Lupica mînuia tonomatul, învîrtind o manivelă. Văzîndu-i pe incocoșabili, iepuroaicele o zbughiră ca din pușcă, în timp ce bandiții puseră mîinile pe pistoale. Gest zadarnic, căci incocoșabilii îi secerară ca pe spice, dintr-o singură rafală. Toți căzură morți sau semi, în afară de Ferroce, care încremenise pe scaun,

dezarmat fizic și moral. Yep se apropie de el, îi aplică o scatoalcă în moalele capului, năucindu-l, după care îi spuse cu o ironie usturătoare :

— Și acum între noi, bibilicule !

Incocoșabilii (episodul III)

(Rezumatul primelor două episoade : incocoșabilii fac ravagi.)

Era ora trei noaptea când incocoșabilii dormeau într-o scorbură specială ce le fusese afectată în întregime. După ce-l călcaseră temeinic în picioare pe Ferroce și-i dărimaseră pînă la temelie localul lui rău famat, cei trei primiseră din partea primarului o frumoasă recompensă în bani și hrană, precum și o masă pe cîste din fondul nescriptic. Incocoșabilii mîncaseră și băuseră mult, așa că, simțindu-se cam greoi, se duseseră spre miezul nopții la culcare, după ce mai înainte ce distraseră de minune cu cîteva verite date naibii de nostime.

Cum ziceam, era ora trei noaptea, cînd Yep se trezi să bea o cană de apă, mormăind cîteva înjurături la adresa făcătorilor de băuturi alcoolice care atacă stomacul pe timpul somnului. Deschizînd un singur ochi (de cînd cu penuria de energie), el privi duios spre camarazii săi, dar nu descoperi decît unul. Weve lipsea.

— La naiba, chestia asta nu-mi place ! strigă el și, în același timp, îi aplică colegului un șut în dos. Nu cumva deșteptul de Weve a răspuns la avansurile pu-

torii aceleia de veverițe care îi făcea aseară ochi dulci și-l gîdila pe obraz cu mustățile ei perfide ?

— Mă tem că da, răspunse Arik, somnoros. L-am auzit șușotind ceva în acest sens cu individa.

— I s-a întins o capcană ! urlă Yep. Să plecăm după el chiar în clipa asta.

Nu e lesne să te descurci într-o pădure străină, unde nu cunoști nici o potecă și unde pericolele se ascund în fiecare tufiș, dar cei doi incocoșabili foloseau o armă ancestrală și imbatabilă : mirosul. Nu trecu mai mult de un ceas și, bîjbîind de la scorbură la scorbură, ei dădură de urma prietenului lor.

— Cred că am sosit un pic cam tîrziu, spuse Arik, vîrîndu-și nasul lui proverbial sub ușa. Prietenul nostru și-a scos deja cizmele.

Yep și Arik executară o intrare forțată, în stilul lor caracteristic, și se treziră în fața unui spectacol de-a dreptul stupefiant : prietenul Weve se afla în brațele a două veverițe și două iepuroaice de moravuri lejere și se pupa bot în bot cu Ferroce, ambii beți peste măsură.

— Dragii mei, bîigui Weve, nu mai contați pe mine, eu cer azil politic în Vernyl, unde doresc să-mi trăiesc restul vieții alături de prietenul meu și prietenele mele. Adio !

Lui Yep i se păru ceva în neregulă și se repezi spre paharul din care bea prietenul său și luă o înghițitură.

— E clar, îi spuse el lui Arik, l-au drogat cu păpădie. Labele sus, Ferroce !

Dar, în aceeași clipă, cineva îl lovi pe Yep cu o scîndură în cap. Incocoșabilul se prăbuși în totală neștiință. Același lucru se petrecu și cu Arik. Doi ciraci

de-ai lui Ferroce îi buşiseră pe la spate. Ferroce începu să topăie de fericire.

— Aduceţi repede un cuţit de bucătărie ! Vreau să-i jupoi cu propria mea labă.

În secvenţa următoare publicul va urmări cu inima încremenită de spaimă pregătirile de jupuire a celor trei incocoşabili, căci, între timp, Weve fusese şi el lovit în moalele capului. (Muzică şi tobe.) Ferroce înfinge cuţitul în pulpa piciorului lui Yep.

— Ha, ha, face el, sadic. Din blana lui am să-i fac amantei mele o pereche şi jumătate de mânuşi.

Dar, în aceeaşi clipă, simţind împunsătura cuţitului, bravul incocoşabil se trezi din leşin şi, cu o lovitură de labă, îi zbură lui Ferroce instrumentul din mână. Urmează un caft unic în istoria cinematografismului mondial : deşi agăţaţi de tavan cu picioarele de dinapoi, cei doi incocoşabili se bat cu adversarii cu părţile de dinainte ale corpurilor, făcându-i pe aceştia una cu pământul. Apoi Yep îşi eliberează picioarele şi, la rîndul lui, îi eliberează şi pe ceilalţi. Spărgînd după aceea o uşă cu piciorul, el descoperă o ascunzătoare în care se aflau numeroase tinere vinovate sau mai puţin vinovate, care fuseseră atrase pe calea pierzaniei. Ele fură duse şi predate părinţilor, rudelor apropiate sau altor persoane serioase pentru reeducare. De asemenea, incocoşabilii confiscară toate averile lui Ferroce şi le împărţiră săracilor şi artiştilor plastici. Ferroce însuşi fu spînzurat de coadă în faţa cetăţenilor oraşului.

În final, cei trei incocoşabili fură conduşi pînă la bariera nordică a pădurii de către toată suflarea lo-

calității. Șaptezeci și cinci la sută dintre cetățeni aveau lacrimi în ochi sau pe obraji. Ceilalți erau și ei destul de emoționați.

Incocoșabilii porniră la drum, fluierînd de mama focului. Noi și noi aventuri îi așteptau.

(Următoarele 265 de episoade vor veni de la sine.)

SUMAR

Umorul la domiciliu	5
Înțelegere perfectă	9
Copilul	11
Reproș	13
Chifteluțe calde	15
Duminică pustie	17
Cum se face impresie	19
Minte-mă frumos	23
Problema geniului	25
Vecinul de sus	29
Cine fură azi un ou...	30
Tratament	38
Amor timpit	39
Distratul	43
Fiul	45
Nu face nimic	47
Legumicultorii	49
Ce mai e nou ?	53
Intervenție	55
Am invitați	57

Boul și viței	59
Secretara	64
Un viciu	65
La cine faci aluzie ?	67
Nervi	70
Suferință	75
Pompierul și opera	77
De ce ?	84
Clientul	86
Un viciu fără nume	91
O despărțire	98
Stăpânirea de sine	100
Greșeala	102
Anonimele	104
Înțeleptul	107
Invidie	111
Ruptă din viață	114
Stâncel	117
Întîmplare cu Jilavu	119
Lecția	127
Infinitul	132
Huliganul	135
Sinceritate	139
Motive	144
Taxi circuit	145
Cumsecădenia	149
Vorbe	151
Politețe	153
Revelion cu Bubu	155

Broscuța	158
Nae se descurcă	162
Cum e posibil ?	166
Dragoste bolnavă	168
O cunoștință	172
Condica de reclamații	174
Liber	177
Supărare	180
Mamă și dizeuză	182
Calcul economic	185
Relații	188
Personajul	190
Țurturele	194
Îngăduință	195
Consult	197
Portarul	200
Întâlnire cu viața	202
Să nu generalizăm	208
Confuzie	211
Pensionarul medical	214
Omul care vine din Buzău	215
Un fragment din viața lui Puiu	219
Unde facem revelionul !	222
Balconul	224
Și vrăbiile visează uneori...	226
Capra	233
Tristețea vânzătorului de sticle goale	239
A.P.A. și A.P.O.	244
Geamantanul	248

Romeo și Julieta la demisol	255
Fotbalul e un joc de bărbați	259
Canarul	268
Unicate	275
Dorul de ducă	277
Groapa	279
Correspondență de dragoste	281
Originalul	283
Recomandare	285
În seara premierei	288
Suflete tari	291
Să nu mă pun eu pe făcut filme !	293

Foarte mulți cititori curioși m-au întrebat de unde îmi culeg eu tipurile, de unde fac eu rost de date, de idei, de fapte etc., la care am răspuns simplu și sec: din viață. Viața este furnizorul meu permanent și generos, e suficient să ies câteva ore pe stradă și să mă întorc cu un subiect în buzunar, ca și cum m-aș duce la băcănie sau tutungerie.

